

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG17114	ImageGroup:	I1KG17129
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དདུལ་བའི་སྤྱི་དོན། kun mkhyen 'jam dbyangs bzhad pa'i 'dul ba'i spyi don/
Author:	འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་པ། 'jam dbyangs bzhad pa'i rdo rje
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/v. 158-159
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2009
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 3/2014

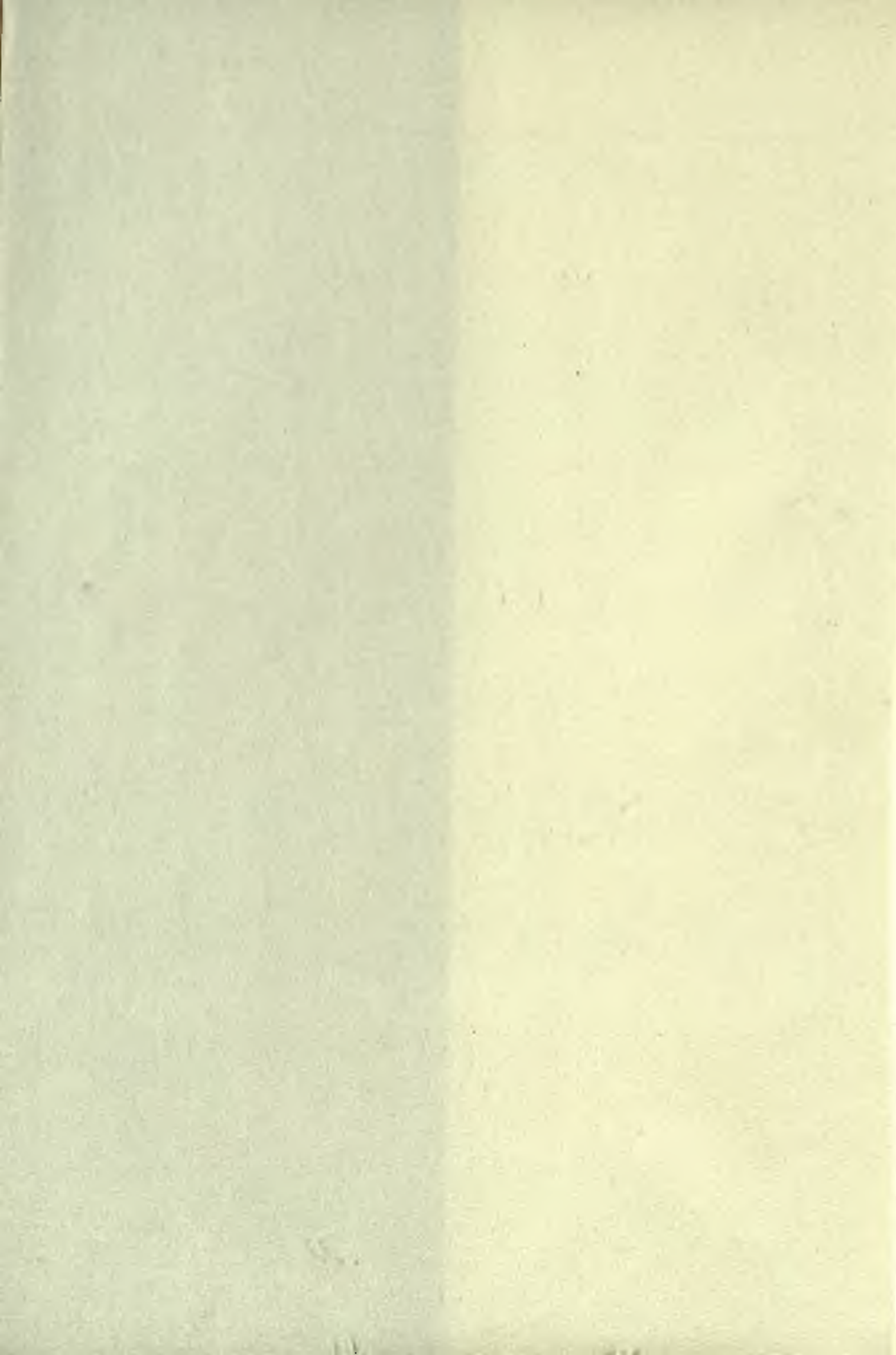
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན།

སྒྲིབ་ཆ།

མེས་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བའུ་ཕྱོགས་སྒྲིབ་ཁང་།

ཐོག་གསལ་མགུལ་རྒྱུ་ཅི་ལྟ་མ་ཁིའི་ཐོང་མཛེས་

པའི་སྒྲུང་བཞུགས་སོ། །

མེད་གསུང་ནང་བརྟན་དཔེ་རྣམས་འཛོལ་བ་ཕུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉམས་ཤིན། བཅད་ན་མ་བརྟན།

Հիմնական քաղաքական քաղաքական քաղաքական

աշխատանքները և քաղաքական քաղաքական

աշխատանքները և քաղաքական քաղաքական

աշխատանքները և քաղաքական քաղաքական

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

གྲིང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་རིའི་ཕྱོད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནིར་འཇམ་གྲིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅེས་གསལ་པའི་ས་མི་ཐིག་ལེར། བ་སྤེལ་ཀན་དང་། མ་བྲག་སྤོན་གཉིས་
ནས་མཆེད་པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དབྱེད་འདྲ་
མིན་གྱི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོད་པས་སྤྱི་
ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྤྱན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་ཁུལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་བོ་སྤྱོད་བཅན་སྐུ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཆོག་གང་གི་མཆོན་པ་ཅི་རྩམ་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་བྱོན་ཀྱན་ལ་ཁུལ་པར་རུས་ཤིང་། འཕྲིན་རྟེན་དང་། འཕྲིན་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆོས་རོ་མཚར་མདུ་
བྱུང་པའི་བོད་ཀྱི་མི་གོ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྤེལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱུ་ལན་བདེའི་གཞི་ཅ་ནང་
ཆོས་བོད་དུ་བསྐྱར་འགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤྱོད་ལེ་བཅན་གྱིས་
བསམ་པས་སུ་མད་མི་བདུན་གྱིས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་གི་ལྗེ་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་སྤྱོད་བྱ་ཐོག་མར་
བཙུགས་ནས་སྤྱོད་རིག་བཟླ་བའི་ལོ་ན་བ་དུ་མ་གསོ་སྤྱོད་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་
རིག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་སྤྱིར་བཏུང་སྤྱི་ཆོགས་ལྗོངས་འདིར་དར་སྤེལ་མཛད་དེ། ཤེས་
རིག་མཛོད་བརྒྱུད་སྤྱི་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་སྤེས་
འདིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བ་རྟེན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་རི་སྟེད་
བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱིར་བོད་མིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཡབ་པ་དང་། གསར་ཅོམ་མཛད་པའི་
བརྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཁུཅག་ལྟ་བུས་ཆོག་པ་ངལ་བ་བརྟེན་ནས་བསྐྱངས་ཀྱང་བསྐྱང་བར་དཀའ་
བས། བོད་རྒྱལ་གྱི་གསུང་རབ་གྲོགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཅེགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་

དཔངས་ལའང་སྒྲིངས་པ་ཉེར་རྒྱལ་མོ་ཞེས་སྒྲིམ་གྱང་ཅུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་མོངས་
པའི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྒྲན་མཆོག་པདུད་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བརྒྱད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་
སྒྲ་ཤོག་ལྷ་སྒྲུལ་ཆོས་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ནས་བརྒྱད་། སྒྲེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་གེས་
རབ་ཀྱི་ཆོད་གྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་མོན་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་དག་བརྩའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དུམས་དང་སྒྲིང་
རྩིས་རྒྱད་དུ་ལ་ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྒྲུག་རང་ཆས་སྒྲ་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་
འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་སྤྱང་བའི་འབྲས་ལྟར། དེར་གི་དུས་སྒྲུའང་འཛམ་གླིང་ཤར་རུབ་ལ་
གནས་པའི་མིང་འབྱོར་རིག་གསུམ་སྒྲི་དང་། ཡང་སྒྲོས་ཆོན་རིག་ཅེར་མོན་གྱི་ལུལ་གྱུ་དག་གི་མི་ལྟ་
གྲགས་ཅན་ནམས་གྱང་ལུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ལྷ་
ལུལ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

ལོན་གྱང་སེམས་ཅན་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སྒྲ་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས། ལོ་
བརྩའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྒྲིང་གསུམ་ལོར་གྱིས་བཀང་སྟེ་ཡོན་དུ་ལུལ་ན་ཡང་སྒྲུ་ཐབས་བུལ་བའི་
གངས་མོངས་ཀྱི་ཁྲོད་ནོར་ཏེ། གསུང་རབ་བར་ཤིང་དང་བཅས་པ་ལལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་རྒྱ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
ལུལ་ཟེན་དག་ནི་བསྒྱར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཐུ་རང་ཅག་སྒྲུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་རབ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་
ནས་སྒྲིམ་དབང་གིས་ད་ལྟ་ས་སྒྲིང་དུ་ལྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་གྱང་ལལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་
ཤ་སྒྲག་ཏུ་སྒྱུར་སྒྲུབས་དེང་སྒྲུབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བརྒྱང་བདག་སྒྱུང་བྱེད་
དགོས་སྒྲིན། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་པའི་སྒྲན་ལམ་དུ་བསྒྱར་མ་སྒྲུབ་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་
བཞིན་མ་གྱུ་བཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་འཕྱར་བཞི་སྒྲོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་ས་སྒྲིང་དུ་རྩ་བརྒྱག་
མི་གཞོད་པའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱན་བདག་སྒྱུང་གནད་འཇལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགོལ་ཐབས་
མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུན་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཙུག་
ནང་བརྒྱན་དཔེ་རྒྱུང་འཛོལ་བསྒྲུགས་སྒྲིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆེད་དུ་བརྒྱགས་ནས་ད་བར་

བཟུང་བྱ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཐེབས་སྒྲོར་མ་ལ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏང་ཉི་དཔེ་དགོན་ལྷན་སྒྲོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉིས་བའི་ཉིས་མཐོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཙན་
 རྒྱུ་ལོར་ཞེས་བའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་ཕན་བོད་འབྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་པར་སྒྲུན་ཟིན་
 པ་དང་། དགོན་ལྷེ་དང་། ལྷི་ཆོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་
 འབུལ་ལམ་ཁྱུ་བ་ལུད། དེ་ཕྱིར་མ་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྐུ་མཛོད་ཁྱུ་ཉེ། ལྷུ་ལ་བརྒྱན་ལ་གྱི་
 ལུ་དང་རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཐོས་བསམ་ཙན་ནམས་གྱི་ཐུགས་འདུན་སྒྲོང་ཐབས་ཁྱུ་མུས་ལུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ལོ་སྒྲའི་ནང་དོས་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ལག་གི་དཔུ་ཁྱིད་
 བས་གཟིགས་སྒྲོང་སྒྲུ་ན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཐུན་དཔྱོད་མཁའ་ལྷར་ལངས་གིང་། ལྷག་བསམ་
 དུང་ལྷར་དཀར་བའི་སྐུ་མཛོད་དུ་མས་དོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདོང་འཛོག་ཆོད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལམ་
 ཉོན། མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་གནང་བ་ལོགས་གྱིས་མཆོན། ང་ཆོར་བྱར་བ་གྲུ་འདེགས་གྱིས་ལྷད་མེད་རྒྱུ་
 སྒྲོར་རོགས་རམ་གནང་བར་རྗེས་ལུ་ཡིད་རངས་དང་། ལྷིང་དཔུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུར་ལང་མེར་གཙུག་ནས་དགོ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རིས་
 མེད་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ལག་དང་། སྒྲོབ་གྲུ་ལག་ལ་ཉེ་བར་
 མཐོ་བའི་རིག་གཞུང་དག་ཀྱང་རིམ་བཤམ་པར་སྒྲུན་ལུ་ལྷའི་འདུན་པ་སྒྲིང་བཅངས་ལུ་ཡོད་པ་ལགས་ན།
 ལྷག་བསམ་ནམ་དཔྱོད་ཙན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱ་རྒྱན་ནས་མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་དང་། ང་ཆོའི་ལས་ཀར་
 ཅུ་ཆེའི་ལམ་སྒྲོན་བཀའ་སྒྲོབ་མུ་མུད་ལྷག་སྐྱུ་ལ་ཡོད་པ་མཐུན་ཞེས་ལུ་འོ། །

མེར་གཙུག་ནང་བརྒྱན་དཔེ་ཉིང་འཛོལ་བརྒྱ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ལྷི་ལོ་༡༩༩༧ལོའི་སྐྱ་བའ་པའི་ཆོས་ལུགས་

བུ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙུན་འགྲུལ་ནི་འབྱུངས་
 ལུལ་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་གནས་ཆེན་བྲག་དཀར་རྒན་གྱི་རིང་ཞེས་པ་རུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆོན་ལྷོང་གུལ་གྱི་
 རིགས་ལྷ་ལ་པ་འབྱུངས་རྒྱལ་དང་། ལུལ་ཐར་མེ་བུ་མཁ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ས་
 གྱི་༡༧༤༤ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ལྷ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཆོ་ཁར་མཛུལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་
 རེ་ཉིད་ཀྱི་ལ་ལུ་དག་སྤོང་བཅོད་ལྷན་ནས་ཡི་གེའི་ཐུ་མོ་ཀ་ལ་བསྐྱབས་པས་ཉིན་མོ་དེ་རང་ལ་མཁྱེན་
 ཅིང་། རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཙུ་གཞུལ་ཐོག་འདུལ་
 འཛིན་ལེ་ཤིས་རྒྱ་མཆོའི་ས་ནས་རབ་བྱུང་ལྷོ་པ་བཞེས། མཆོན་སྤོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བདག་སྤྱོད་
 དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབྱུས་ལྷ་ཕྱོན་ནས་འབྲས་སྒྲོ་མང་གྲ་ཆོང་གི་ཆོས་གྲར་གསར་ལྷགས་ཀྱིས་ལྷང་
 ལྷ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་ཆོས་ལྷན་བཞེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་
 ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལོའི་ཐོག་དཀའ་བཙུའི་མཆོན་བདག་སྤྱོད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་གོང་ས་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་དག་དབང་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ལལ་ལྷ་ནས་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལར་བཞེན་ཐོགས་ཀྱི་ལྷོ་པ་བཞེས།
 མཆོན་དག་དབང་བཙུན་འགྲུལ་ཞེས་སྤྱུལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུར་དཔལ་ལྷན་སྤྱད་རྒྱུད་གྲ་ཆོང་ཏུ་ལྷགས།
 དགུ་ལོ་སོ་གཉིས་ནས་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱོད་ཏུ་བཞགས། སྤོ་མང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་ཆེར་དང་། ལྷན་དག་
 བཙུན་བཙུན་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང་། འཛིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་ཐོགས་ལྷ་ཉིད་ཏུ་བཙུམས། དགུང་ལོར་
 གསུམ་ཐོག་རྒྱལ་པ་ཆོངས་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་འབྲས་སྒྲོ་མང་གི་མཁན་པོར་ཐེབས། ལོ་རེ་གཉིས་
 ལ་ཉི་ལྷ་ནང་གི་གདན་ལྷན་ལྷར་མདོ་སྤྱད་ཏུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ལ་བཟྱ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་དགོན་
 པ་བྱག་བདེ། བཟྱ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་རྒྱུད་གྲ་བཙུགས། ལྷ་བཟང་གི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་ཆེ་
 ལྷགས་གྱུང་༡༧༩༡ལོ་ལ་སྤྱ་གཤེགས། བཞེ་དག་དབང་བཟྱ་ཤིས་ལ་ཐོགས་པའི་བཙུན་པ་ལ་མན་པའི་
 སྤོ་པ་མ་མང་ཏུ་བསྐྱངས།

རེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྤྱོད་གསལ་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ལས་བཙུམས་པའི་གསུང་འབྱུང་མི་སྤྱོད་ཅིག་

ཡོད་པ་ལས། བོད་དང་པོར། 《རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྩུ་མ་ཆོག་མ་བཅད་
མ།》《ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མའི་རྣམ་ཐར་དང་བྱ་ཀ་ལན་ཏ་ལའི་དྲིམ་ལན་ལ།》《རྩེ་འཇམ་ལ་ལམ་གྱི་མཆོན་
འགྲེལ་དོ་རྩེ་འཆོག་འབྲེལ།》《ཆོས་ལྷེ་ཆེན་དགའ་ལྡན་གྱི་དཀར་ཆག།》《བཅུན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་
པོ་བོད་དུ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོག་མ་རེའུ་མིག་ཏུ་བཞོད་པའི་ལུང་ཆོག་མ་རྒྱུད་རྟོགས་བྱེད་གསེར་གྱི་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར།》《བཅུན་ཅིས་རེའུ་མིག།》《སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར།》《མངས་
རྒྱལ་བྱང་མེམས་ཡི་དམ་ཆོས་རྒྱུད་གི་བཞུད་ཆོག་མ།》《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་པར་གཞག་བ་འབྱུལ་སྤྱོད་གདོང་
ལའི་རྒྱ་དབྱངས་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ།》《ཆེད་སྟོན་སྟན་དངགས་གྱི་སྒྲོར།
》《སྟན་དངགས་གྱི་ཆོག་མ་བཅད་འགའ་ཞིག།》《སྟན་དངགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བཅུན་བཅོས་ཞལ་
ལུང་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་འོད་ཟེར་ཅན།》《འཕྲིན་ཡིག་རྣམ་གཞག་སྟོ་གསལ་ན་རྒྱན་སཱི་ལྷ་རའི་སྤྱོད་མཛེས།
》《གཙོད་གྱི་གདམས་བ་གདན་སོག་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།》《རབ་གནས་གྱི་ཆོ་ག་
བསྐྱགས་བས་དོན་གྲུབ་དག་ལོགས་གྱི་གདོར་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱལ།》《རབ་གནས་བཀྲ་ཤིས་སྟེ་མའི་
ཐུར་རྒྱན་དགོས་འདོད་ཀུན་སྟེར།》《མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་གྱི་ཐིག་རྩ་མདོར་བལྟས།》《མཚོག།》《སྤྱད་བང་
རྒྱལ་པོའི་བཀྲ་བྱབས་བརྒྱུད་གསུམ་ལ།》《སྤྱད་བང་གི་བཞུད་པ་ལ།》《གསུང་འཇུག་འབྱུལ་སྤྱོད་ཉིན་
མོར་བྱེད་པའི་སྟེང་པོ།》《གསུངས་འབྱུལ་གྱི་ལྡན་ཐབས་གནོད་སྦྱིན་དང་ཆོག་མ་བདག་གི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱུ་ཐབས།》《ལོགས་རྒྱར་གཅེས་པའི་གནད་བལྟས་མགིན་པའི་ལྷགས་སྒྲོག་རང་གྲོལ།》《སྤེབ་སྤྱོར་
གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་ཏུ་ཡིང་ཆོ་དང་བཅས་པ།》《མཉམ་པའི་སྤེབ་སྤྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུད་ཏུ་རྣམ་གསལ་
དབྱངས་ཅན་གྱི་མགུལ་རྒྱན།》《ཀ་ལཱ་པའི་འྲིག་ཆེན་ནག་པོ་འགྲོ་ཤིས།》《ལོ་ཆེན་སྟོ་བཟང་འོད་ཟེར་གྱི་
དྲིམ་ལན།》《སྤྱི་མདོ་ཆེན་མོ་བཞི་ལས་བརྩམས་པའི་དཀའ་གནད་གྱི་དོགས་གཙོད་འཇམ་དབྱངས་
དབྱེས་པའི་རོལ་མོ།》《རྟགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བལྟས་སྟོ་གསལ་འཇུག་དོགས་སྤྱི་རིག་མཛེས་
རྒྱན།》《བཞུ་བ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྒྲོར།》པོད་གཉིས་པར། 《སྤྱི་མའི་རྣམ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་ལྷ་བརྒྱུ་མ་
དང་འབྲེལ་བའི་དམར་ཁྲིད་ཞལ་ཤིས་དང་བཅས་ལ།》《རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་
འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཁྲིད་གྱི་ཐེན་བྱིས་རིག་འཛིན་ཡོངས་གྱི་གཞུང་ལམ་ལ།》《དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པའི་རྩོགས་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།》《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩོགས་རིམ་དམར་ཁྲིད་གྱི་སྟོན་

འགྲོ་དངོས་གཞིའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་མཐོང་གསུང་རྒྱན་བཞོད་པ། འདུལ་གསང་བ་འདུལ་
 པའི་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་ལྟེ་དམར་བྱིད་ཉམས་སྤྱལེན་རྒྱུ་ཁྱེར་བདེ། འོག་མཐའ་པར་དུ་དགེ་པའི་
 དཔལ་གསང་བ་འདུལ་པའི་བསྐྱེད་ཡིག་ཟུང་འཇུག་ཆར་འབེབས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞོགས་ལུན་སྒྲིན་
 འཕྲོ་སྒྲུལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་། འགསང་འདུལ་ནས་བཤད་པའི་གྲུབ་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་
 ཉམས་སྤྱལེན་རྒྱུ་ཁྱེན་བརྒྱད། ཟེན་གྱིས་འགའ་ཞིག ། བདེ་མཚོག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཤད་པའི་
 ཟེན་གྱིས། འདལ་ཏྲེ་ཏྲེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟབ་བྱིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
 པའི་ཞལ་ལུང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་ཀུན་གྱི་གཞུང་ལམ་རྒྱལ་བཟང་འཇུག་དོགས། འདལ་ཏྲེ་ཏྲེ་
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞོགས་རིམ་རྒྱལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་གྱི་གཅེས་པ་དུག་གི་དམར་བྱིད་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་
 དགོངས་རྒྱུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་སྒྲུག་སྒྲུམ་གྱི་ཆར་འབེབས། ཏྲེ་ཏྲེ་འཛིགས་བྱེད་ལུག་
 གཉིས་པའི་མདོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་གར་སྒྲོམ་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་དམར་བྱིད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་གནས། འདལ་
 ཏྲེ་ཏྲེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཙ་རྒྱུད་རྟོགས་པ་བདུན་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བཟང་འཇུག་དོགས་དངོས་
 གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུ་པ་ལས་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་རྒྱལ་ལུན་འཇུག་དོགས།
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུ་པ་ལས་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་རྒྱལ་ལུན་འཇུག་དོགས།
 འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྒྲགས་རྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་
 བཟང་འཇུག་དོགས་འདོད་པ་ཀུན་ལྟར་ཅི་རྒྱུ་མཆིའི་བྱེད་མཛེས། འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྒྲགས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཏྲེ་ཏྲེ་ཆོག་སྒྲུམ་གྱི་གསང་མཛོད་གྲུབ་མཚོག་སྒྲོ་བརྒྱུ་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་ལུན་རེ་བ་ཀུན་
 སྒྲོང་། ཏྲེ་དགེ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲིས་ལན། འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་རྒྱ་ཚོད་མཁས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལུག་
 རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་ཐབས་རྣམས་ཏྲེ་ཏྲེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་བསྐྱེད་པའི་བརྟེན་བྱང་རིག་འཛིན་
 གན་མཛོད། བོད་གསུམ་བར། ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུར་དུ་བཞོད་པ། སྤྱི་མཚོད་པའི་ཆོག་འཛིན་
 མཚན་འགྲེལ་ཟུང་འཇུག་འདྲན་པའི་གིང་རྟ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྱིད་འཇམ་དཔལ་
 ཞལ་ལུང་གི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་སྤྱལེན་རྒྱུ་ཁྱེན་བདེ་སྤྱི་མཐོང་གསུང་རྒྱན། ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་གི་
 དྲིས་ལན་ནོར་བུའི་བྱེད་པ་ལ། འཇུག་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བྱིད་ཡིག་གཞན་པན་ནོར་བུའི་བྱེད་མཛེས། འདལ་
 དབང་གི་རྣམ་བཤད་ཟབ་དོན་གསལ་པའི་སྒྲོ་འབྱེད་གསང་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྷོ་མིག་གི་བརྟེན་བྱང་བཞོད་
 པ། འདལ་ཏྲེ་ཏྲེ་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་ལུན་ཐབས་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོའི་ཞལ་ལུང་དངོས་

གུལ་སྒྲུང་བའི་གཏེར་ཆེན། རྩེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆིངས་རྒྱལ་འཕྱོར་དག་རིམ་དཔེ་ཆིངས་སྒྲུང་དང་མཁས་གུལ་
 འོར་བཟང་གིས་མཛད་པ་ལྟར་དང་བསྟེན་སྒྲུབ་ལན་ལག་བཞིའི་ཆིངས་རྒྱུད་ཀྱི་མའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་པའི་
 གསུང་ལྟར། བའི་བརྒྱ་ཅའི་རྩེ་གནང་གི་ལྟན་ཐབས་དངོས་གུལ་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་གྲུ་ཆེན་
 བསྐྱགས་པས་དོན་གྲུབ། ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་སྒྲུང་ཐང་
 བརྒྱ་ཅའི་རྩེ་གནང་སྒྲུལ་ཆོ་གསུང་བཤད་གནང་བ་ཟེན་གྱིས་བྱས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོས་སྒྲུལ་
 གཅིག་ལྟག་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་ཆོག་གྱིག་དཔག་བསམ་ལྟོན་པའི་བྲེང་མཛེས། རྒྱལ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་
 མངོན་རྟོགས་དང་རྩེ་གནང་གི་ཆོག་བསྐྱིགས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ། ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་དྲིས་ལན་
 གུལ་པའི་མཛེས་རྒྱན། རྒྱལ་དབང་སྟོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
 པའི་དོ་རྩེ་དྲི་བར་གནང་པའི་བཀའ་ལན་ཅོལ་མ་ཆིའི་བྲེང་པ། རྩེ་རེད་མདའ་བའི་དྲིས་ལན་གྱི་ཁྱིལ་
 རྩེ་མ་འཕྲོ། དྲིས་ལན་ཅོལ་མ་ཆིའི་བྲེང་པ། འཕོ་བའི་བཤད་པ་ཐོགས། ཁ་དོག་དཀར་དམར།
 བསྐྱས་གུའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་བཤད་པ། ཐལ་འཕྱར་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས། རྣམ་
 འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་ཆང་མའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཟུར་བཀོལ་མདོར་བསྐྱས། མཐའ་བྲལ་གུལ་
 པའི་གཏེར་མཛད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་རྒྱན་འབྲུལ་མེད། འགྲེས་རྒྱུད་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་
 འདྲེན་ཚུལ། གྲངས་འདྲེན་འགའ་ཞིག ། བོད་བཞི་པར། རྩེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་
 ཡིག་ཐོར་ཐུགས་བསྐྱིགས་ལས་ཆོན་པ་དང་པོ། རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཡིག་ལས་བཀའ་འབྱུར་གྱི་མདོ་
 རྟོགས་སྒོར་གསུང་ཚུན་ཏེ་ཆོན་པ་གཉིས་པ། རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་མཁས་པའི་
 འཇུག་དོགས་ལས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྒྱུད་ལྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་ཏེ་རིམ་བཤུམ་པ།
 རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་རས་བྱིས་ཀྱི་ཚུལ་བརྒྱུད་དང་གསུམ་པ་ཅོལ་མ་ཆིའི་བྲེང་པ་ཐུབ་བསྟན་
 རྒྱས་བྱེད། རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྱིལ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛད་རྩེ་མ་འཕྲོ་ཅན། རྩེ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབྲུལ་ཐོར་ཐུགས་ཆགས་སུ་བཞེབས་པ་ལས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོར། ལལ་གདམས་
 མགུར་མའི་སྒོར། སོ་ཐར་གྱི་རྩེ་མ་པའི་དོགས་གཅོད། གཏོར་མའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་བདེ་ལམ་
 གཞུང་དོན་རབ་གསལ། རྒྱ་གཏོར་དངོས་གུལ་ཀུན་འབྱུང་། དར་རྒྱ་མ་ཅོལ་མ་ཆིའི་བྲེང་པའི་གསུང་རྩེ་
 གཤེད་དམར་པོའི་འཚོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཆོན་འགོད་གནང་

ཀུན་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརླ་འབར་བ་སྐལ་བཟང་གི་ཕུན་སེལ། ། 《འདུལ་བའི་སྤྱི་བརྟན།》 《བདེན་
 བཞིའི་རྣམ་པ་ཤད།》 བོད་བརྟན་གཉིས་པར། 《བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་
 པའི་བརྟན་བཅོས་སྤྱབ་བརྟན་མཛེས་རྒྱན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་སྐལ་བཟང་དགའ་བྱེད།》 《བསམ་གཟུགས་
 ཀྱི་འབེལ་གཏམ་ཅིནྱ་མ་ཁིའི་བྲེང་མཛེས།》 《སོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ།》 《དང་པོས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་
 དཔྱད་མདོར་བསྟུས་སྒྲོ་གསལ་མགིན་རྒྱན།》 བོད་བརྟན་གསུམ་པར། 《ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་མཐའ་
 དཔྱད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརླ་འབར་བ།》 བོད་བརྟན་བཞི་པར། 《གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་འབྲུལ་སྤྱོད་གདོང་ལཱི་སྒྲ་དབྱངས་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ།》
 《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་པ་ཤད་རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་དང་ཟབ་དོན་མཚོག་ཏུ་གསལ་བ་ཀུན་བཟང་ཁིང་
 གི་ཉི་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་རྒྱུའི་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་།》 བོད་བཅོ་ལྔ་པར། 《སྤྱི་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཅིནྱ་མ་ཁིའི་
 བྲེང་མཛེས་ཀྱི་ཡང་སྒྲིང་།》 《གསང་རྣམ་འོག་མིན་མ།》 《གསང་རྣམ་ཅུ་བའི་མཆན་འབྲེལ།》 《སྒྲེས་རབས་
 རྣམ་ཐར་གསལ་འདེབས།》 《རྒྱད་ཆེན་གྱི་བསྟོད་པ་རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་སྒྲ་དབྱངས།》 《འདུལ་བའི་ལས་
 ཚོགས།》 《དོན་བདུན་ལྷ།》 《སྒོ་རིག།》 《རྟགས་རིགས།》 《བསྟུས་གྲུའི་མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོ།》 《བསྟུས་
 སྒྲུར་གྱི་ཅུ་ཆོག།》 《རག་སྒྲོན་མཆན་འབྲེལ།》 《མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད།》 《བཅའ་ཡིག།》
 བཅས་འབྱོན་བསྒྲིམས་བོད་བཅོ་ལྔ་ཅམ་ཡོད་པས་ལས་ད་པེས་འདིར་རྩེ་བཙུན་སྤྱི་མ་གང་གིས་གསུང་
 འབུམ་པོད་དུག་པ་ 《འདུལ་བའི་དཀའ་གནད་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འབྲུལ་སྤྱོད་སྒྲོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅིནྱ་
 མ་ཁིའི་བྲེང་མཛེས་སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་།》 དང་ 《འདུལ་བའི་སྤྱི་བརྟན།》 《འདུལ་བའི་ལས་ཚོགས།》
 བཅས་ནི་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། དེ་དག་གང་གི་རྩེས་སྤྱི་འབྲང་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ཅུ་འབྲེལ་གསུམ་དང་།
 ལུམ་བརྟན་པ་ཅུ་འབྲེལ་དང་། ལུང་ལྗེ་བཞིའི་བོད་ཀྱི་ཉི་ཐར་འཁོར་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྤྱི་བའི་འབྲེལ་པ་དང་།
 རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་བྲེང་བ་རྣམས་གཞིར་བཞག་ཅིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སོ་སོ་དང་།
 རྒྱན་གྱི་མཁས་པ་རྒྱ་བྱ་གཙང་ཐུ་སོགས་དང་། བྱིས་ཀྱི་ཤར་ཅེ་དཀྱིལ་ཁང་ལོགས་བཟང་དང་། རྩེ་བཙུན་
 པ་ཡལ་སྐུ་དང་། པའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོགས་པར་བཤད་པས་ཀྱང་བརྟན་ཏེ་
 འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདུལ་བའི་སྤྱི་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མར་གྱུར་བ་དང་མདོ་དང་
 རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་བརྟན་བཅོས་མང་པོ་དང་ལྷག་པར་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྤྱི་བརྟན་འཛིན་པའི་མཁས་

དབང་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་པའི་བརྟན་པོས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་ཆ་རྣམས་སྤངས་ཤིང་དེར་ཁ་
 མ་གསལ་བ་དག་ལེགས་པར་ཁ་བསྐྱང་ནས་མཛད་པས་ན་གཞན་ན་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤྲོགས་པ་དང་
 ལྷག་པར་གཞུང་དོན་སློབ་གཉེར་བ་སོགས་ལ་ཕྱག་དཔེ་དགོན་རིགས་སུ་གྱུར་པ་དང་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པ་
 སོགས་ཀྱིས་གཞུང་འདིར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོའི་རེ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་སྒྲོང་མི་ཐུབ་
 པ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱེད་དེད་སེར་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྒྱུད་འཛོལ་བཞུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་
 བས་རབ་དཀར་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དེབ་རྫོང་སྤྱད་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་གངས་ཅན་
 ཁྱད་ཅོར་པོད་མེད་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་བསྒྲིགས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྤྱན་ལམ་དུ་ཐུལ་བ་ཡིན། ཕྱག་དཔེ་འདི་ནི་ད་ལྟོ་དག་སྐབས་ཐོག་མའི་ཁྱད་ག་དང་། བསྐྱར་ལྷས།
 ཡང་ལྷས། ལྷས་ཆེན་བཅས་ཁྱད་ག་གི་རིམ་པ་བཞི་ལྷག་ཙམ་བརྒྱད་ཅིང་། ལྷག་པར་ཡང་མ་དཔེ་སོར་
 བཞག་གི་ཅུ་དོན་གཞིར་བཟུང་མ་དཔེའི་ནང་གང་ཡོད་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཐོག་དེ་མིན་མདོན་གསལ་
 ཅན་གྱི་དག་ཅོར་རེ་ཐུང་སྐམ་དྲགས་དང་མཐུན་པར་བཅོས་ཏེ་རང་སློབ་གང་ཐུབ་ཀྱི་མི་ལུ་བརྒྱབ་ཁུལ་
 ལགས་ཀྱང་ད་དུང་ཡིག་ཅོར་ཆད་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་སྒྱོན་ཆ་ཡང་འཕྱུང་ངེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་ཆེན་འཆད་
 ཉན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གལ་སྤྱིད་ཡིག་ཅོར་དང་ཆད་ལྷག་སོགས་སྒྱོན་ཆ་གཟིགས་ཆེ་མ་དཔེར་དཔེ་བཞུར་
 ལྷས་ཏེ་རྒྱག་ཐོག་གཅིག་ལེལ་གྱི་སྒྱོན་འདོན་གནང་ཆེད་ཆོའི་ཕྱིས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ནང་ཡོ་བུ་བཟང་ལུ་ངེས་
 པས་སྤྱི་ཉིད་ནས་བརྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་ལ་དགོངས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་དགོངས་འཆར་གནང་རྒྱའི་འདུན་པ་
 སྤྱགས་ཏུག་དང་བཅས།

སེར་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྒྱུད་འཛོལ་བཞུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

- འདུལ་པའི་སྒྱིར་བཏུན་གྱི་དབུ་ཕྱོགས། (1)
- ལྷ་བ་སྒྱིར་བཏུན་བཤད་པ། (1)
- བཏུན་པར་མ་རྩོགས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་གྱི་ལྷང་བ་ཅིར་འགྱུར་བཤད་པ། (8)
- བྱུངས་འདས་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་མཐུན་བཤད་པ། (20)
- བསམ་པའི་ལན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། (29)
- འདུལ་པའི་དཀར་གནས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འབྲུལ་སྒྲོང་སྒྲོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅིན་
མ་ཁིའི་ཐྱེང་མཛེས་སྒྲུལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་ལས་གཞི་སྒྲུད། (32)
- གཞི་བཏུ་བདུན་སྒྱིར་བཏུན་པ། (32)
- གཞི་བཏུ་བདུན་སོ་སོར་བཤད་པ། (35)
- གསོ་སྒྲོང་གི་གཞི་བཤད་པ། (35)
- གསོ་སྒྲོང་གི་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ། (36)
- མཐུན་པའི་གསོ་སྒྲོང་འཆད་པ། (42)
- སངས་རྒྱལ་རབས་བདུན་གྱི་གསོ་སྒྲོང་བཤད་པ། (43)
- མཐུན་པའི་གསོ་སྒྲོང་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ། (46)
- མཚམས་བཅད་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ། (48)
- གཞི་བཏུང་ཚུལ་དང་ཆད་སོགས་བཤད་པ། (54)
- རང་གཞན་གྱི་ལྷང་བ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ། (63)

དུས་འབྲེལ་གསལ་སྤྱོད་དངོས་བཤད་པ།	(67)
ཞར་བྱུང་དམིགས་བསམ་ལ་ལྟ་བཤད་པ།	(71)
དུས་ཚོགས་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།	(75)
དུས་བཞི་ལོར་ཚུལ་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	(90)
ལོ་རྒྱུ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(101)
གསུགས་གྱི་རུང་མཐའ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(107)
དུས་ཚེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(109)
དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་ཚུལ།	(109)
དབྱར་གྱི་གཞི་འཆད་པ།	(112)
དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་བཤད་པ།	(120)
དགག་དབྱེའི་གཞི་འཆད་པ།	(125)
ལྷང་བ་དང་ཐུང་གྱི་དགག་དབྱེ་བཤད་པ།	(129)
བདེ་བར་གནས་པའི་སྤྱོད་སྦྱར་བཤད་པ།	(134)
བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཤད་པ།	(134)
མ་མ་སྒྲུལ་བྱེད་པ་བཟུང་ཚུལ།	(143)
འཚོ་བའི་མོ་བྱད་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་གྱི་གཞི་བཤད་པ།	(151)
གོས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(154)
དམིགས་བསམ་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་ལྷགས་གྱི་གཞི་བཤད་པ།	(175)
སྒྲན་གྱི་གཞི་བཤད་པ།	(179)
ུང་ཁང་གཙོད་ཚུལ་བཤད་པ།	(188)

ལས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།	(213)
ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།	(242)
དུས་དང་དུས་མིན་གཞི་བཤད་པ།	(273)
གནས་ན་གནས་པའི་གཞི་བཤད་པ།	(274)
མོངས་སྤྱོད་གི་གཞི་བཤད་པ།	(276)
ལས་དབྱེ་བའི་གཞི་བཤད་པ།	(277)
ལའོར་ལོ་དབྱེ་བའི་གཞི་བཤད་པ།	(278)
ཆོས་ལུན་གྱི་རྩོད་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་གྱི་གཞི་བཤད་པ།	(278)
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གནས་མལ་གྱི་གཞི་བཤད་པ།	(280)
བརྩམ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པ།	(296)
འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ཉེར་མཁོ་བསྐྱུས་པ།	(299)
དགེ་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ།	(306)
བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་ཆོག་བཤད་པ།	(311)

༡༡༡། །འདུལ་བའི་སྒྲིབ་བརྟན་གྱི་དབུ་ཕྱོགས་ བཞུགས་སོ། །

སྒྲིབ་མ་ཇེ་བརྟན་མཐུན་པའི་གཏེར་ཆེན་དང་། །སྒྲིབ་པ་ལྟར་ཅིན་མ་ཆིའི་ཞབས་ལ་བྱག་
བཞུགས། །ནམ་དཔྱོད་ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །མེ་བཞིའི་པད་ཆལ་བཞད་པ་
ལྷེ་ལྷེ་སྒྲིབ།

ཁུ་བ་སྒྲིབ་བརྟན་བཤད་པ།

འདིར་རྣམ་འབྱེད་བཤད་ཟེན་པས། །ཁུ་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བརྟན་པ་ལ། །ཅུ་བར།
ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས། །ཁུ་བ་ལ་སྒྲིབ་ན་ཉམས་བྱས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་
ལ་སྒྲིབ་དོན་དང་། སོ་སོའི་དོན་གཉིས། །དང་པོ་ལ། གོ་རིམ་གྱི་དང་། །ལྷང་ལས་
གསུངས་པ་བརྟན་ཚུལ་དང་། །སྒྲིབ་བརྟན་གྱི་དགོས་པ་དང་། །ཐོགས་པའི་དོན་བརྟན་
བཞི། །དང་པོ་གོ་རིམ་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཆད་རིགས་ཏེ། །ལྷང་ལས་ཀྱང་
ཁུ་བའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་སོ་སོའི་(༡༣)མཆོན་ཉིད་བརྟན།
ཁུ་བས་སྒྲིབ་བརྟན་པ་དང་། །རྣམ་འབྱེད་བཤད་བྱ་དང་འདི་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། །ཁྱེད་ལས། །ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁུ་བ་ལས་ཁུ་བའི་མཆོན་ཉིད་
རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། །ཕམ་པར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སོ་སོར་རེས་པ་

དང་སྒྱིར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དང་གཅིག་
ཆར་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྒྱིར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མན་ཆད་ཏུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དྲིལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་། (༡༧)

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ལས་སྒྱིར་བསྟན་ཞེས་ལེའུ་ཟུར་ཏུ་མ་བསྟན་གྱང་རང་བཟོའི་
སྒྱུན་མེད་དེ། སྒྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་ཐུན་མོང་བ་དུག་ཅུ་ཅ་ལྟ་ཡོད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་
ཆོན་གསུམ་དང་། འདུལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་གཅིག་ཡོད། ལྷག་མ་རེ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ལུ་
བ་ལས་གསུངས་པ་དང་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཆོག་སྒྱི་འདུལ་བ་མདོར་བསྟུས་ཀྱི་དོན་ཡིན་
པའི་བྱིར་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། རྩས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྷན་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་དང་། མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་
ངོ་ཞེས་པའི་མདོ་གསུམ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་། རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆ་གཉིས་
བསྟེ་བའི་སྐབས་སུ་བལ་ནག་པོ་མེད་པ་དང་རིན་ཆུང་ལ། དཀར་པོ་དང་འཁོབ་བལ་
དགོན་པ་དང་རིན་ཆེར་གྱུར་ན་ལྷང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་ལྟ་
མ་གཉིས་དང་། ལྷག་མའི་རེག་བ་དང་། འབྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀུར་བསྟུགས་པའི་སྐབས་
སུ་དུད་འགྲོ་མོ་ལ་ཉེས་བྱས་སོ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་གསུམ་པ་བྱས་པའི་བྱིར་།
ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདུལ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས། ཅ་བར། རྩ་འཕུལ་གྱི་ཆོས་
ཅན་ཉིད་མིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ།
འབྲིག་ཆོག་སྐབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདུལ་བྱེད་ལས་གྱང་། རྩ་འཕུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མོ་ཡིན་པ་

ལ་སྐྱས་ན་སྒྲོམ་པོའོ། །ཐུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱས་ན་དགོ་འདུན་ལྟག་
མའི་ཞེས་གསུངས་པའི་རུང་མཐུན་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་(༡༦)རྟགས་གསུམ་པ་
གྲུབ་ཏེ། འིག་དང་རིན་ཆེན་ཕྱིང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་བ་གྲུབ་ཏེ། དེར་
མ་ཟད་མགོ་མཐུག་གི་རུང་མཐུན་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཆོག་གི་འདུལ་བ་མདོར་
བསྐྱས་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་སྐྱར་བ་སྐྱན་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རུང་མཐུན་རྟགས་པ་དང་།
ཆོག་ཆོགས་རུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཆང་པའི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཡོད་དེ། འདུལ་བྱེད་ལས་འབྲིག་ཆོག་ཁོ་ནར་དགོས་སུ་གསུངས་པ་དེ། ཅ་བར། ཐུ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་བསྐྱགས་པ་སོགས་ལའང་
རུང་མཐུན་སྐྱར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལུང་ལས། ཐུན་སྐྱ་བའི་ཕམ་པ་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གོ་
བ་ཡན་ལག་རྟུ་དགོས་པ་སུམ་རུ་པོ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྐྱར་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར།
ཅ་བར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བོའོ། །ཞེས་ཆོག་གཅིག་རྟུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མདོ་ཕལ་ཆེར་ལ་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་རྣམ་
འབྱེད་གྱི་ཞུ་བས་སོ་སོར་བཞགས་པ་ཡན་ཆད་ལྟར་བ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་གྱི་སྐབས་སུ་
ཐུན་སྐྱ་བའི་ཕམ་པ་སོགས་བརྒྱ་ཆེན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་ཆོགས་གཅིག་པ་
ཡན་ལག་རྟུ་དགོས་པར་རེ་རེ་ནས་གསུངས་ཀྱང་འདིར། ཅ་བར། ཆོགས་སྐྱ་མར་སྐྱོར་
བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་ཆོག་གཅིག་རྟུ་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་སྐྱར་བ་སྐྱན་གྱི་དོན་(༡༧)བསྐྱས་ན་གསུམ་རྟུ་འབྱུར་དེ། སྐྱ་དོན་དང་། ཡན་
ལག་གི་རྣམ་བཞག་དང་། ལུང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་

བཤད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐའ་དག་ལ་སྒྱིར་བརྟན་པས་སྒྱིར་བརྟན་པ་དང་།
ཡལ་ཆེར་ལ་སྒྱིར་བརྟན་པས་སྒྱིར་བརྟན་པ་དང་། སྒྱིར་བརྟན་གྱི་ཞར་བྱང་བའི་སྒྱིར་
བརྟན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། མདོ་དང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲིམ་གྱིས་ལྟང་བ་སྟེ་ལྟ་ཐམས་ཅད་དག་ལ་སྒྱིར་
བརྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ལས་གྱི་གནས་
ནས་མ་སྒྲིས་པར་འགྲོ་བའི་ལྟང་བྱེད་དང་། དག་བཙམ་བདེན་སྒྲིའི་ལྟང་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་
གདོགས་པའི་སྟེ་ཡལ་ཆེར་ལ་འདྲ་བ་སྒྱིར་བརྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་བར།
མཁུ་བ་སྐྱད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །རེག་པ་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཉམས་པའོ། །ག་ག་
ཆེལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དོ། །མེན་མོ་དང་སོ་དང་ག་མེད་པའི་རུས་པ་དང་སྐྱ་དག་ནི་གཞན་
དང་ལྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། །དེ་ནི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དྲུག་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་ཚན་དྲུག་ཅུ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་རྟེན་སྟགས་ལྟར་བཤད་པ་དང་།
ཚན་ཚན་གྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་གི་རྟེན་རྒྱད་དང་།
གང་ལ་སྐྱད་པའི་ལྟལ་དང་། ཡན་ལག་གི་ལྟང་བ་ཐ་དད་རྒྱ་སྒྲིད་ཚུལ་ཞར་བྱང་དང་
བཅས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ། ཡན་ལག་སེལ་བ་(༡༣)
ལ། དང་པོ་ལ་བརྟེན་དེའི་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གི་བྱེད་པར་དང་། བསམ་པའི་ཡན་
ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བསྐྱབ་ཆོག་གི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་དང་།
མཚན་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྟེ་ལྟའི་དངོས་གཞི་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་གྱི་དགོ་སྒྲོང་ལ་མ་གང་རུང་གི་སྒྲིམ་བ་སྒྱུས་ལ་མ་ཉམས་
པ་གཉིས་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་སྤངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པའོ། །ཆགས་ཀྱང་རྩ་ལྟང་འཁལ་

བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ལྟར་བ་སྡེ་ལྟའི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་ཕྱས་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།
ཅུ་བར། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟར་བ་ལ་སྤྱར་ན་ཉེས་ཕྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཉམས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་བདུན་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་པ། གང་ལས་ཉམས་
པ། རི་ལྟར་དུ་ཉམས་པ། སྡེ་ལྟར་སྤྱད་ན་ཅིར་འགྱུར་དང་། དགག་སྤྱབ་གང་གི་དོན་
དང་། སེས་བྱེད་གྱི་ཁུངས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ་ཅུ་ལྟར་ཀྱན་དུ་སྤྱོད་པའི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཉམས་
པའི་བྱིར། འྲིག་ལས། ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡམ་པར་གྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྤུན་
ཆོགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡམ་པམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟར་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མིང་ཡིན་ཏེ།
དེ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་གང་ཟག་ཡང་ལས་ཡམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་དག་གི་དགོས་པ་དུག་སྤྱབ་ལུས་
ལས་ཉམས་པའི་བྱིར། རྒྱ་ཆེར་(༧)འགྲེལ་ལས། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་དག་
པ་ལས། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གང་གིས་ཉམས་ན་སྤུན་མོང་བའི་ཡམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་
ཉམས་པའམ་ཡམ་པར་བྱས་པའི་བྱིར། འྲིག་ལས། དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡམ་པར་བྱས་པ་ནི། ཞེས་དང་། བམ་ལྟ་ལས་ཀྱང་། ཡམ་པར་གྱུར་བའི་དངོས་གཞི་
བྱིར་བཅོས་པ་ལ་ཡང་། རས། དེ་ལྟར་མཐོལ་ཁིང་བཤགས་པ་ནི་བསྤྱབ་པ་སྤྱིན་པའི་ཆོ་
གས་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བས་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཡམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་དེ་སྤྱར་གསོ་མི་རུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
ཉམས་པས་བྱིར། འྲིག་ལས། བྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕམ་པར་བྱས་པ་ནི་ཆོ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
སྒྲོང་མི་སྤྱད་པས། དེས་ན་ཕམ་པར་བྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འདི་ནི་སྒྲུབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་དང་འཆབ་བཅས་ཡིན་གྱི་ཕམ་པ་བྱུང་ཚད་ཀྱན་
མིན་ཏེ། འཆབ་མེད་བསྐྱབ་སྒྱུན་དང་སྒྱུར་ཞིང་དེ་སྡེ་ལྟ་ལ་རྣམ་དག་འདྲ་བར་བྱར་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཞིབ་ཆ་མ་སེས་གིང་མ་བཤད་པ་དག་གིས་འགལ་བའི་ཁུར་
བོ་སྒྲིང་ཆེན་གྱི་ཁལ་ལྟ་བུ་ལོངས་སེག།

ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། འཆབ་བཅས་པའི་རྒྱད་ལ་སྡོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྡེ་ལྟ་བུ་རྒྱད་པས་
མེད་པ་དང་འདྲ་བར་ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འིགྲ་ལས། དགོ་སྒྲོང་ཕམ་
པར་བྱུར་པ་ལ་ནི་སྡོམ་པ་ཡོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་(༡༣)དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། པམ་ལྟ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་སྡོམ་པ་ཉམས་རྒྱུ་བ་ལ་བྱའི་སྡོམ་
བཀའ་མེད་པའི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཉིས་བྱ་སྒྲུབ་ལུགས་སོ། །

དུག་པ་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡིན་ཡོད་དེ། དགག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འདིའི་ཉམས་པའི་སྒྲི་ནི་མེད་མ་སྒྲུབ་པས་རྒྱད་ལ་སྡོམ་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྡེ་ལྟ་
རྒྱ་ལ་སྒྱུད་ན་རྫོགས་པར་སྒྲེའམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་ཆེད་དུ་ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་
ཕམ་སྒྲུབ་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེས་
བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཁས་བླངས་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འིགྲ་ལས། ཉམས་པ་
ནི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉམས་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། བསྐྱེན་
པར་རྫོགས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་སྒྲོང་མ་ཉིད་ནི། བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་
ཡིན་པས། དེས་ན་ཉམས་པས་ལྟར་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་དུས་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕམ་པར་
འགྱུར་བ་དང་། དགོ་འདུན་ལྟག་མ་ལ་སྒྲུབ་པ་དག་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དགག་པའི་

ཕྱིར་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་བསྟན་ནས་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བདུན་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལས་ལྷང་ཞུ་བ་ཁུངས་སུ་བྱངས་པ་ལས།
 ལྷང་ལྷང་བ་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་འབྲུགས་པ་དང་མ་
 བྱིང་དང་། དགོ་སྒྲོང་མ་སྟན་བྱང་(༡༧)བས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞུ་བ་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྒྲོང་གིས་མི་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་
 བགྱིས་ཀྱང་ལམ་པའི་ལྷང་བ་མི་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ་ཡོད་དེ། སྟོན་ལྷང་བ་བྱང་བའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བྱངས་ཀྱང་མ་སྟེས་པའི་ཚུལ་ལྟར་
 བཤད་ཟིན་ཅིང་ཅིར་འགྱུར་སྟགས་ཡོད་དེ། དེ་སྟེ་ལྷའི་རྒྱར་སྟེན་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་
 བསྟེན། དགག་སྐྱབ་གང་ཡིན་ན་སྐྱབ་པའི་དོན་ཅན་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་མེད་ཀྱང་བར་མའི་ཁས་བྱངས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཡོད་དེ། འདིའི་མ་ཆགས་པའི་སྐྱ་དགག་སྐྱ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་གཙོ་
 ཆེ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། ཞུ་བའི་རྒྱ་ཐབས་སུ་
 གནས་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟེ་ལྷ་ཚོགས་པར་བསྟེན་
 པའི་དེན་བསྟེན་ཚོགས་གཅིག་དགོས་ཏེ། བསྟེན་པར་མ་ཚོགས་པའི་རབ་བྱང་གི་སྟེ་ལྷའི་
 རྒྱལ་སྟེན་ཀྱང་ཁས་བྱངས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བྱས་སམ། ཡིད་ཀྱིས་བཅུམས་བྱའི་
 ཉེས་བྱས་གང་རུང་ལས་མི་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསྟེན་པར་ཚོགས་ཤིང་རབ་
 ཏུ་བྱང་བས་བྱངས་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་རོ། །དེའི་སྟགས་དང་མཐུན་པ་ནི་ཡིད་
 ཀྱིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྟེན་པར་མ་རྩོགས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་གྱི་
ལྷ་བ་ཅིར་འགྱུར་བཤད་པ།

བསྟེན་པར་མ་རྩོགས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་གྱི་ལྷ་བ་ཅིར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་ལོ་དོན་
དང་། འབྲུལ་བ་སྟོངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤངས་འདས་(༥)དང་། རྩོགས་མཐུན་
དང་། ལྷ་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྟེན་པ། གྲངས་
རེས། གོ་རིམ། སྤྱོད་པ། ཅིར་འགྱུར་བཤད། དང་པོ་ལ། སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟེན་པར་
མ་རྩོགས་ཤིང་རབ་བྱུང་བས་རང་གི་བསྟེན་པའི་གཞི་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་ལས་འདས་
པའོ། དེ་མཐུན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཁ་ན་མཐོ་བ་སྟེ། རབ་བྱུང་ལ་
བསྟེན་པར་མ་རྩོགས་པའི་ལྷ་བ་ཅིར་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྤངས་འདས་ཀྱི་དེ།
རྩོགས་མཐུན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། བསྟེན་པར་མ་རྩོགས་ཤིང་རབ་བྱུང་བས་རང་གི་
བསྟེན་པ་དེའི་ཁས་སྤངས་ལས་འདས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཁ་ན་མཐོ་བ་སྟེ། བསྟེན་
པར་མ་རྩོགས་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྤངས་འདས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
ལས་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་ལས་འདས་ཤིང་བྲལ་ན་དེ་ལ་ཉིས་བྱས་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་རྩ་བའི་སྟོན་དབྱེ་ན་ཉིད་ལྷ་དང་བཅུ་གསུམ་དང་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། དགོ་
སྟོང་མ་ལ་ཉིད་ལྷ། དགོ་ཚུལ་མ་ལ་ལ་བཅུ་གསུམ་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་ལ་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོ་སྟོང་མ་ལ་དགོ་ཚུལ་མ་ལ་དང་ཐུན་མོང་གི་བཅུ་
གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་
ཉིད་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། མདོར་གཏོགས་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ།

ཞེས་དང་། དེའི་འྲིག་ལས་(༥)ཀྱང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བྱངས་པ་མདོར་
གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་སྒྲོང་མའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་བྱངས་པར་སོ་
སོ་ཐར་པའི་མདོར་གཏོགས་པ་སྟོག་གཅོད་སྐངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དང་ཆོས་དྲུག་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་པོ་དག་གོ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་གྱེད་པ་ལས། དགོ་
སྒྲོང་མའི་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དགོ་རྩལ་ལ་མ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ལས་ཁས་བྱངས་པ་བཅུ་དང་།
མཁན་པོ་ལས་ཁས་བྱངས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་། ཀྱ་རི་ཀའི་འབྲེལ་
ཆེན་སྒོ་གྲོས་སྐྱེས་པའི་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་རྩ་རྒྱུན་ལས། མཁན་པོ་ལས་དངོས་སུ་
བྱངས་པ་ལས་འདས་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལས་དངོས་སུ་བྱངས་པ་ལས་འདས་པ་གཉིས།
དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཉམས་པ་གསུམ་དང་སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྗེ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། བར་མའི་བྱངས་འདས་ལ་བྱིམ་པའི་རྟགས་སྒྲོང་བ་ཉམས་པ་
དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་ཉམས་པ་དང་། མཁན་པོར་ཁས་ལེན་ཉམས་པ་དང་
གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རབ་བྱུང་གི་སྟགས་ལས། བྱིམ་པའི་རྟགས་སྐང་དོ་རབ་རྩ་བྱུང་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏོ་ཞེས་དང་། མཁན་པོར་གསོལ་བའི་སྟགས་ལས།
བཅུན་པ་བདག་གི་མཁན་པོ་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་(༥)དང་། འདུལ་
བ་རྒྱ་མཆོད་སྒྲོང་པོ་ལས་ཀྱང་། མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། བྱིམ་པའི་རྟགས་
ནི་སྒྲོང་བ་དང་། རབ་བྱུང་རྟགས་ནི་ལེན་པ་ལས། ཉམས་པ་རྣམ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་
ཡིས། སྐང་བྱ་བཅུ་གསུམ་དག་རྩ་བྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཅ་བའི་ཡན་ལག་བཙུག་པ་ལྟུང་ཡོད་དེ། ཅ་བ་བཞི་ཆང་གར་སྟགས། སྟོང་སྟགས།
མལ་ཆེ་མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས། གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་བར་བཙུགས་བ་བཙུ
དང་། རབ་བྱུང་དུས་ནས་སྤངས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཙུའི་དང་པོ་ལྷ་དགོ
བསྟེན་དང་ཐུན་མོང་དང་། གར་སྟགས་ལྷག་མ་ལྷ་སྟོང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། གཞི་འབྲེལ་ལས། དགོ་ཚུལ་གཞི་ནི་བཙུགས། དེ་དག་ལས་དང
པོ་ལྷ་ནི་དགོ་བསྟེན་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། གཞི་འབྲེལ་ལས། ལྷ་ནི་ཐུན་མོང་མེན་པ་ཏུ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་དྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། ཕྱི་མ་དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་རབ་བྱུང་
བ་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱི་མ་བརྟན་མཁས་མེད་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱང་དགོས་ཤིང་ཅ་བའི་
བཙུག་པོ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་འཛིན་གྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བ་བྱ་ལས། ཉམས་
པ་གསུམ་ནི། བཙུར་མ་འདུས་ཏེ། དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་དོས་སྐལ་གྱི་དོས་སྤངས་མ་
ཡིན་ཞིང་། བར་མའི་དོས་སྐལ་གྱི་དོས་སྤངས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་(༥བ)
པའི་ཕྱིར།

འདྲ་ལྷན་ལས་འོན་ཀྱང་། སྤྱང་བྱ་དང་པོ་བཙུགས་ཚུལ་གྱི་ལེའུ་ཉམས་གསུམ་སྟོང་
བའི་ལེའུ་གསུམ་དང་བཙུག་པ་ལྟུང་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སྟོགས་མཐུན་གྱི་ལེའུ་
གཅིག་དང་བཙུག་པའི་བྱས་པའི་ཕྱིར།

སྤངས་འདས་དེ་ལ་དགོ་སྟོང་སོ་ཐར་སྟོམ་བསྐྱས་གྱི་དབྱེ་ན་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདིར་
དགོ་ཚུལ་གྱི་དོས་སྤངས་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་དབྱེ་སྟོག་གཅོད་ནས་གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་བར་
བཙུག་པ་ལྟུང་ཅ་ཅ་གསུམ་དང་དབྱེ་བར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཙུའི་སྟོན་ནས་
དགོ་སྟོང་ལ་བཅས་པ་སོ་གསུམ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལས་འདས་པ་

དག་སྒྲོང་ལ་མི་ལ་ཡམ་བ་དང་དྲུང་འགྲོ་ལ་འདེབས་སྒྲོང་གཉིས་དང་དྲུང་འགྲོ་གསོད་
 བའི་ལྷང་བྱེད་དེ་ལྷང་བྱེད་གསུམ་དུ་བཅས་ཤིང་དེ་དག་ཚུལ་ལ་ཡམ་འདྲ་གཅིག་དང་
 སྒྲོང་འདས་བཤགས་བྱ་གསུམ་འོངས་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞིན་དུ་དག་སྒྲོང་ལ་རྒྱན་ལ་
 བརྩ་གསུམ་བཅས་ཤིང་དག་ཚུལ་ལ་སྒྲངས་འདས་བརྩ་གསུམ་དང་གྲུ་ནས་སྤེང་བའི་
 བར་བདུན་དག་སྒྲོང་ལ་འོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷང་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་
 བྱས་ཐ་དད་པ་བདུན་བྱས་པ་དག་ཚུལ་ལ་འང་སྒྲངས་འདས་བདུན་དང་། མལ་ཆེ་མཐོ་
 བོ་ཁྱི་རྒྱུ་འཆོས་པའི་ལྷང་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བྱས་སུ་བཅས་ལ་དག་ཚུལ་གྱིས་
 དེ་ཡང་སྒྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲུལ་པའི་མཁུག་
 ཆོག་ལ། སྒྲོག་གཅོད་པ་སྒྲང་ཤི། སྒྲོག་གཅོད་པ་ལས་སྒྲར་ཤིག་པར་བགྱེད། །ཞེས་(ན)
 སྒྲུལ་པའི་བྱིར། བྲུབ་ཤི། དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲོག་གཅོད་མཐའ་དག་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་སྒྲོང་
 བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། རྒྱུ་སྤོང་ལས་འདས་པ་ལ་མི་ཆོས་སྤྱི་མའི་རྒྱུ་ཐམ་པ་དང་།
གཞི་མེད་ཀྱི་ནས་བྱིས་སུན་འབྱིན་པའི་བར་ལ་དགོ་སྤོང་ལ་ལྟག་མ་ལྟ་དང་། རྒྱུ་ནས།
བསྐྱབ་པ་སྤོངས་པའི་བར་དུག་དགོ་སྤོང་ལ་ལྟང་བྱེད་དང་། ཆོད་མས་འབྲས་ཆན་འགོ་བ་
པ་ཉིས་བྱས་ཏེ་སྤོམ་བསྐྱས་ཀྱི་ལྟར་བ་བཅུ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དང་པོ་དགོ་ཚུལ་ལ་
ཐམ་འབྲ་དང་ལྟག་མ་བཅུ་གཉིས་སྤངས་འདས་ཀྱི་ཉིས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དགོ་ཚུལ་གིས་སྤོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་འའི་སྐབས་སུ་དགྲ་བཙུམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་
སྤོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནང་གི་བྱེན་ཤིན་དུ་མང་ཡང་
ཡུང་མི་རྒྱས་སྟུང་པའི་སྒྲུག་ལ་པ་སྒྲུང་ལ་མེད་དུ་གྲུང་ལ་བཅུར་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ།

གཞི་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་ལ་ནི་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་
ཡོད་མོད་གྱི་དེ་དག་ཆེས་མང་བས་སྤང་མི་རུས་སོ་སྟུང་དུ་སྤྲོད་པ་དག་ལ་སྤྲོད་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་གཞི་བརྩམ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ན་སྤངས་འདས་སོ་དུག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བར་མའི་སྤངས་
འདས་གསུམ་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་དངོས་གྱི་སྤངས་འདས་དགོ་སྤྲོད་གིས་སྟོང་བསྐྱབ་སོ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་འཛིན་གྱི་དགོ་(ལ་)ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས། སུམ་ཅུ་ཅ
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་རྣམས་དགོ་སྤྲོད་ལ་བཅས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་མཛོད་པ་
ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་འདུལ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ལས་ཀྱང་། །སྟོག་
གཙོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན། །མི་ཚངས་སྤྲོད་དང་རྩལ་དུ་སྤྲོད། །གཞི་མོད་བག་ཅུ་དགོ་
འདུན་དབྱེན། །དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་ཁྱིམ་སུན་འབྱེན། །རྩལ་དང་བཤེས་རོར་འབྱུ་བ་
དང་། །ཟས་ཅུང་ལྷག་མའི་སྤྲོད་འདེབས་དང་། །བསྐྱབ་པ་སྤྲོད་དང་འབྲས་ཆན་འགོབ། །
ཆང་དང་སྤྲུ་གར་རོལ་མོ་བྱེད། །རྩལ་དང་ཁ་དོག་སྤྲོད་ལྷག་བྱེད། །ཁྱི་དང་སྤྲོད་ནི་ཆེ་མཐོ་
དང་། །ཁྱི་དྲེའི་ཁ་ཟས་གསེར་དཔུལ་ལེན། །ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །སུམ་ཅུ་
དུག་ནི་སྤངས་ལས་འདས། །ཞེས་སོ། །

རྒྱས་པའི་སྟོང་ནི། སྤངས་འདས་པ་བརྒྱད་བར་མའི་ཉམས་པ་གསུམ། །སྟོག་གཙོད་
བརྒྱད་དང་མ་བྱིན་ལེན་པ་ལ། །འགོ་ལྟར་མི་ཚངས་སྤྲོད་ལྟ་རྩལ་སྤྲོད་ལ། །ལམ་འདྲ་གཅིག་
དང་བཤགས་བྱའི་རྩལ་བརྩམ་གཉིས། །འབྱུ་དང་བཅོས་ཆང་འབྲས་གཉིས་སྤྲུ་གར་རོལ། །
བྱེད་རྩལ་སྤྲོད་དང་ཁ་དོག་སྤྲོད་ལྷག་དེ་བདུན། །ཁྱི་གཉིས་སྤྲོད་གཉིས་ཁྱི་དྲེའི་བཟའ་བཅའ་
གཉིས། །འགོ་ལྟར་རིན་ཆེན་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ། །ལྟ་བུ་པ་ལྟར་དགོ་ཚུལ་དངོས་
སྤངས་འདས། །ཞེས་པ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལྷགས་སོ། །རྒྱས་པར་

ཕྱི་ན་སྤངས་འདས་ང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བར་མའི་གསུམ་དགོ་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སྤངས་
 ལས་འདས་པ་ང་ལྟ་(འན)ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གཉིས་པ་ང་ལྟ་ཡོད་དེ། ཀླ་རི་ག་
 ལྟ་བུ་བ་ལས། རུད་འགོ་དང་ནི་སེམས་དཔུལ་དང་། །ཡི་དུགས་འོན་ཏེ་ལྟ་ཡང་རུང་། །
 བསད་ན་རན་འགོར་ལྟར་བ་ཡི། །སྤྱི་པ་སྒྲོམ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་མི་བསད་པའི་མམ་འབྲ་གཅིག་དང་། རུད་འགོ་འདེབས་སྤྱོད་གཉིས། རུད་འགོ་
 དཔུལ་བ་ཡི་དུགས། ལྟ་མིན་བསད་པའི་སྒྲོག་གཅོད་ལྟ་དང་སྒྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྤངས་འདས་
 བརྒྱད་གང་ཞིག །ལྟག་མ་སྒྲོམ་ཆོག་ལྟར་མ་བྱིན་ལེན་འགོ་བའི་སྒྲོམ་ལྟ་སྒྲོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྒྲོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པ་ལྟ་བྲལ་དུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་འང་དེས་སྒྲུབ། གཉིས་
 པ་ནི། སྤངས་འདས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ་མཁན་པོ་ལས་སྤངས་པ་
 དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལས་སྤངས་པ་དང་། རྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་དགོ་བསྟེན་དང་བྱུན་མོང་
 ཡིན་མིན་གཉིས་དང་། གསོ་མི་རུང་པའི་མམ་འབྲ་བཞི་དང་། གསོ་རུང་གི་ལྟག་མ་དུག་
 ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་གཙོ་བ་ལྟར་བ་གཞན་དང་། དངོས་པོ་གཙོ་བ་མི་ཆངས་སྤྱོད་
 གཉིས་དང་བཅས་རང་གཉིས་སྒྲོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡན་ལག་གསུམ་འདུས་ཏེ།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག །བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག །བརྟུལ་ཁྲུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་
 རུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བ་བཞི་སྤྱོད་པ་དང་དེའི་ཡན་(འབ)ལག་མ་ཆང་བའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་
 བ་རྒྱུས། དང་པོ། སྤྱོས་འགྱུར་འཁྲུང་བ་སྤྱོད་པ་གཉིས་པ། རྒྱ་སྒྲོགས་སྤྱོད་པ་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུད་ལ་གསུམ་དུ་
 བཞག་གོ།

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། གང་ཞིག་སྒྲོག་གཅོད་གཞན་གྱི་ནོར་

འཕྲོག་དང་། མི་ཆངས་སྤྱད་རྩན་གཞོད་པའི་ཆང་ལ་སོགས། གར་སོགས་སྤེང་སོགས་
མལ་ཆེ་མཐོ་བ་དང་། བྱི་དྲིའི་ཁ་ཟས་དཔལ་རྩམས་ལེན་བ་སྤྱང་། ཞེས་བ་ལྟར་འོད་
ལྷན་དུ་བསྐྱབ་ཆོག་དེ་བཅུ་རང་རང་གི་སྤྱོད་མཐུན་དང་ལྷན་དུ་རྒྱས་པར་ལེའུ་བཅུ་
བྱས་པའི་འོག་དུ་བྱིས་པའི་རྟགས་སྤྱང་བ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་བ་དང་མ་ལན་
པོར་གསོལ་བ་བཟུང་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་ལེའུ་རེ་བྱས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་མཐུན་
མཐུན་སྐྱབས་འགོ་སོགས་ལེའུ་གཅིག་བྱས་པས་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་རྒྱུ་དངོས་
ཀྱི་བྱངས་འདས་ལ་བཅུར་གངས་ངེས་ཏེ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་སྤྱར་བཤད་བ་ལྟར་ཡོད་
ཀྱང་དགོས་བ་དང་དགག་བྱ་དང་ལྷོག་འཆམས་སྒོ་ནས་བཅུར་བཞག་བ་མངོན་འདུལ་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་སྤྱང་བའི་བྱིར། དགོས་བ་མང་པོ་སྤྱང་མི་རྩམ་སྩམ་པའི་སྒྲག་
བ་སྤྱངས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། བྱི་ཇའི་བྱ་ལ་བསྐྱབ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅུ་གསུམ་བསྐྱབ་
བ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་བ་བཞེན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་ཁལ་ཤེས་ལས། དེ་
དག་མང་ཆེ་བ་མང་བས་བསྐྱང་བར་མི་རྩམ་སོ། །སྩམ་དུ་སྤྱོད་བ་དག་ལ་བསྟན་སྤྱོད་
བར་བྱ་བའི་(༡༠ན)བྱིར་བསྐྱབ་གཞི་བཅུར་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་བ་རྒྱ་གར་བྱ་
ལ་བསྐྱབ་བ་གསུམ་བསྟན་བ་དང་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཕགས་བ་རྒྱ་གར་བྱ་ནི་ལྷང་ལས་བྱི་ཇའི་བྱ་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ལྷོག་འཆམས་
བཅུ་གསུམ་སྒོས་བཅུ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སྤྱོད་ལ་གཞོད་བ་ལས་ལྷོག་པར་
གཅིག་པས་སྤྱོད་གཞོད་སྤྱང་བ་གཅིག་བྱས་བ་གང་ཞིག །ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་བ་ལྷོག་
པར་གཅིག་པས་མ་བྱིན་ལེན་སྤྱང་གཅིག་བྱས་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ལྷོག་པས་
མི་ཆངས་སྤྱད་སྤྱང་བ་གཅིག་བྱས། བག་མེད་ཀྱི་གནས་ལ་ལྷོག་བ་ཆང་སྤྱང་བ་གཅིག་
བྱས་ཆོད་བག་ལས་ལྷོག་པས་གར་སོགས་སྤྱང་བ་གཅིག་བྱས་རྒྱགས་བ་ལས་ལྷོག་པས་

སྤྱིར་སོགས་སྤྱིར་བ་གཅིག་བྱས། འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ལས་ལྡོག་པས་ཁྱི་སྒྲན་ཆེ་མཐོ་སྤྱིར་
བ་གཅིག་བྱས། ཁ་ཟས་དུས་མིན་ཟ་བ་ལས་ཆགས་པ་ལྡོག་པས་སྤྱི་དྲིའི་ཁ་ཟས་སྤྱིར་བ་
གཅིག་བྱས། ཡོ་བྱད་དོན་མེད་བ་ལ་ཆགས་པ་ལྡོག་པས་རིན་ཆེན་བདག་གིར་བྱེད་བ་
སྤྱིར་བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒོག་གཅོད་བ་གཞན་གྱི་སྒོག་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་བྱིན་པར་ལེན་བ་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པར་རིགས་
གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་གྲུབ་སྟེ། མི་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་འབྲིག་པའི་ཆགས་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་རྒྱུ་མས་ནི་གཞན་སྤྱིར་བ་གཅིག་(༡༠བ)པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆང་གཉིས་འབྱུང་བ་བག་མེད་གྱི་གནས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
བག་མེད་ཅེས་བ་ནི་དོན་ཉམས་ལ་དོན་ངན་བ་འཕེལ་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་
སྟོམ་ཆོག་ལས། འབྲས་སུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་སྟོས་པར་འབྱུར་བ་བག་མེད་
པའི་གནས། ཞེས་དང་། དེའི་གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས་ཀྱང་། བག་མེད་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་འབྲས་སུའི་ཆང་དང་བཅོས་པའི་ཆང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། བག་མེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དོན་ཉམས་ལ་དོན་མིན་བ་ནི་འཕེལ་བའོ། །གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་གར་སོགས་ནི་ཚོད་བག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་དག་སྤྱིར་
བ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། དེ་ལ་ལྷ་གར་དང་རོལ་མོ་སྤྱིར་བ་
ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཅིག་སྟེ། ཚོད་བག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱགས་པ་སྤྱོད་པར་འདྲ་བས་དེ་སྤྱིར་བ་གཅིག་བྱས་

པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། སྤང་བ་དང་སྤྱོད་ལུག་པ་དང་རྒྱན་དང་ཁ་དོག་འཆང་
བ་སྤྱང་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་པ་སྟེ། རྒྱགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་གྲུབ་སྟེ། བློ་སྟན་ཆེ་མཐོ་བྱེད་པ་ནི་འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྤྱང་བ་
གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། བློ་སྟན་མཐོན་པོ་དང་བློ་སྟན་ཆེན་པོ་སྤྱང་
བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གསུམ་པ་སྟེ། འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

དགུ་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་མིན་དུ་ཟས་ཟ་བ་བྲིམ་པའི་བརྒྱལ་(༡༡ན)ལྷགས་ཡིན་པས་
དེ་སྤྱང་བ་ཆོས་འདི་པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞི་
ཞལ་ཤེས་ལས། དུས་མིན་པའི་ཟས་སྤྱང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཞི་པ་སྟེ། བརྒྱལ་ལྷགས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

བརྒྱུ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་འཛིན་པ་དོན་མེད་པར་གཅིག་པས་དེ་སྤྱང་བ་གཅིག་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞི་ཞལ་ཤེས་ལས། གསེར་དབྱལ་ལེན་པ་སྤྱང་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལྔ་
པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་དོན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱོད་ལུག་པ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་
ཡོད་དེ། སྤྱོད་ལུག་པ་ནི་རྩལ་དེ་ཞིམ་པོས་ལུས་བྱགས་པ་དང་། རྒྱན་ནི་མགུལ་རྒྱན་གཏུ་
བྱ་རྒྱན་ཅན་དང་དབྱང་རྒྱན་སྤྱོད་དང་། ཁ་དོག་ནི་གྲུར་ཀྱུ་དང་ག་བྲུར་སྤྱོད་ཀྱིས་
ལུས་ལ་རི་མོ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ལྷག་འཆང་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་སྟེ། མཁན་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་བྲིམ་པའི་རྟགས་
སྤྱང་པའི་ཁས་ལེན་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ནི་སྤང་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱར་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལུས་བརྒྱུ་པ་ལས། སྤངས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡིད་གྱི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། འདིས་སྤྱོད་གཅོད་སྤྱོད་སྤྱང་བ་བརྒྱ་དང་དེ་གསུམ་

སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན་ལས། སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་སྒྲིག་གཅིད་སྤྱོད་(༡༡བ)པ་ལ་སྒྲིགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་རྟགས་སྤྱོད་པ་དང་
རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་མཐན་པོར་ཁས་ལེན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ངོ་བོའི་སྐབས་སུ་ཡང་སུམ་བརྒྱ་བར། བྱིད་འཛིན་པ་དང་འདུལ་
ནི་སྤྱོད་བཞེ། ཉེན་མོངས་དག་གསལ་རྒྱལ་བྱེད་ཚུལ་བྱིས་སེ། དགེ་ཚུལ་བརྟུལ་ཞུགས་
ཚུ་ལོན་བཅིགས་པ་དང་། ཞེས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིས་སེ་ཉེན་མོངས་དག་གསལ་རྒྱལ་བྱེད་
དང་དེ་ཡང་དགེ་ཚུལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་ལུས་དག་གི་ཚུལ་འཆལ་འགོག་པའི་གཏོང་
པའམ། རྟེན་པ་ཚུ་ལོན་བཅིགས་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། འོད་ལྡན་ལས། ཉེ་
བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཚུ་ལོན་བཅིགས་པ་དང་འདྲ་བས་དགེ་ཚུལ་གྱི་
ནི་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་ཚུ་ལོན་བཅིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་འདིར་
རབ་ཏུ་བྱུང་པ་ལ་བྱ་སྟེ་ཆོས་འདི་བ་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བྱིས་པའི་རྟགས་སྤྱོད་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་
དགོས་གངས་གཅིག་ཏུ་གཏན་ནས་མ་རུང་སྟེར་བ་བྱུང་ཞུ་དུས་དང་། སྒྲིམ་པའི་དུས་
གཉིས་གར་སོ་སོར་བརྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིས་པའི་རྟགས་མི་ལྡན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་གི་
རྟགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་གོ་རིམ་ནི། བྱིད་པ་གོ་རིམ་གྱི་རིམ་ཡིན་དེ། གུན་ལས་ཅ་ལྟར་བཞི་ལྟེ། གར་
སྒྲིགས་དེ་དག་(༡༢ན)ལས་ཡང་བའི་ཕྱིར། བྱི་རིམ་ནས་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱི་
བ་དག་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་གཤམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་མ་གཤམ་བར་
ཅ་ལྟར་གང་རུང་གཅིག་སྤྱད་ན་ཡང་གསོ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱི་བྲག་སོ་སོའི་གོ་

རིམ་ནི། བམ་འདྲ་བཞི་ནི་མི་དགོ་བཅུ་འདྲ་པོ་དང་གོ་རིམ་བསྟན། ལྷ་སྐྱུ་ལ་འཛིན་
 རྟེན་གྱི་འདྲ་ཡོན་ལ་སྟོང་བའི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་ལ་གཙོ་བོ་
 དག་འདྲ་ཡོན་ལ་སྟོང་བའི་ཆེ་མཁའ་ཆེར་གར་དང་ལྷ་དང་རོལ་མོས་བསྟ། དེའི་འོག་ཏུ་
 རྒྱན་ཐེང་འདྲ་གས། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོན་པོ་དང་ཆེན་པོར་འཛིན། དེའི་རྗེས་སུ་བཟའ་
 བཅའ་སྟོབས། དེའི་འོག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་ལ་འབྲུལ་བ་དང་བསྟན་པ་འཛིན། འཛིན་
 རྟེན་པའི་འོངས་སྟོང་ཚུལ་དང་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདྲ་ཡོན་ལ་
 ཞེན་པ་ལམོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་བའི་གཙོ་བོར་ཤེས་ཆེད་དང་། ལྷ་གར་སྐྱུ་ལ་བྱེད་
 བ་རྣམས་ཀྱང་ཐར་པར་མི་སྟོགས་ཤིང་ལམོར་བའི་སྟུག་ཆོགས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱར་ཤེས་
 ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད་པ། རི་རྒྱུད་དུ་སྟུམ་བུ་པ་ལས། བྱོ་གར་ལྷ་དང་རོལ་མོའི་སྟུ་ཡང་དུ། །
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་རང་ངམ་གཞན་བྱ་མིན། །འདི་འདིར་ལམོར་བ་ལ་ཆགས་སྟུ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་སྟུ་བཤད་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁའ་པོ་ཅི་རིགས་ལས་ཆོགས་སྟངས་པ་
 ལས་འདས་པ་སྟེ་རལ་བའམ་འགལ་བས་ན་སྟངས་འདས་(༡༡བ)ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟངས་པ་
 བྱི་ལས་སྟངས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་འདས་པ་ནི་བྲལ་བའམ་རལ་བའམ་འགལ་བ་ལ་བྱེད་
 པའི་བྱེད་པ། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། དེ་དག་གིས་སྟངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་ཚུལ་གྱི་
 སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སྐྱུ་ལ་བསྟན་པ་གཞི་བཅུ་སྟངས་པ་དང་། དགོ་སྟོབ་མས་
 ཆོས་དུག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དུག་སྟངས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུ་ལ་ལས་
 ཀྱང་། རབ་ཏུ་སྟངས་པའི་རྟུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་སྟངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ། གཉིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། རྒྱུ་
 ལས། དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་དཔལ་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རྒྱུ་ལས་

ཀྱང་། དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་འགལ་བར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཅིར་འགྱུར་ནི། ཅ་བ་བཞི་ལས་སྒྲིད་ནས་ཡམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་དང་།
 བྲངས་འདས་ལྷག་མ་དགུ་ལ་སྒྲིད་ན་བཤགས་བྱའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཡམ་པ་འཆབ་བཅས་བཞིས་ཆེ་དེ་ལྷོ་མ་པ་གསོ་མི་རུང་དང་། ཡམ་པ་འཆབ་
 མེད་བཞིས་ལྷོ་མ་པ་གསོ་རུང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དགོ་ཚུལ་ལ་མ་དགོ་སྒྲོབ་མས་ཀྱང་ཅ་
 བ་བཞི་འཆབ་བཅས་ཀྱི་གསོ་མི་རུང་དང་། འཆབ་མེད་ལ་གསོ་རུང་བ་དགོ་སྒྲོབ་གི་ཡམ་
 པ་དང་འདྲ་བས་ན་ཡམ་འདྲ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་བརྒྱུ་བ་
 ལས། མི་གསོད་ལ་སོགས་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། །དགོ་ཚུལ་(༡༣)ལས་ནི་ཉམས་འགྱུར་
 དང་། །དགོ་སྒྲོབ་བཞིན་དུ་དགོ་ཚུལ་ཡང་། །ཁྱིས་ནས་ལྷོ་མ་སྒྲུའི་སྒྲུལ་པ་མེད། །ཅིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོ་ཚུལ་ལ་ཡམ་པ་མི་འཛོག་པ་ནི་བསྟེན་པར་ཚོགས་པར་མ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལས། དགྲ་བཅོམ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་
 བསྟེན་པར་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འོད་ལྡན་ལས། འོ་ན་དགོ་ཚུལ་ལ་བསྒྲུབ་པ་བྱིན་
 པ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷག་མ་དགུ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སྒྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་བརྒྱུ་བ་ལས། གཞན་དག་
 རི་ལྷ་བར་ནི་བཤགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤངས་འདས་དེ་དག་གི་ཚུགས་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤངས་འདས་དེ་དག་གི་ཚུགས་མཐུན་བཤད་པ་ལ། རྟོགས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ཐོག་མར་ཉེས་མེད་གནང་བ་བཤད་པ་དང་ཚུགས་མཐུན་དངོས་བཤད་པ་དང་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟེན་རྟོགས་ལྟར་བར་བཅས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བསྟེན་བར་
 རྟོགས་པ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་གནང་བ་བྱེད་དང་བཙུག་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་
 ལས། འཆང་བ་ཉ་དང་ནི་འབྲལ་བ་ཉ་དང་། །དེ་བཞིན་ས་ནི་རྩོ་བ་ཉ་དང་། །རིན་ཆེན་རིག་
 ཡང་མེ་ལ་རིག་༥ །བཏང་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པ་ཉ་དང་། །ཕྱོན་གྱིང་འཛེག་ཡང་གིང་གཅོད་
 ཡང་། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་བ་ཉ་དང་། །རྩ་ཕྱོན་མི་གཅོད་འདོར་བ་ཉ་དང་། །དེ་བཞིན་
 གསོག་(༡༣)འཛོག་ཟ་བ་ཉ་དང་། །ས་བོན་འཛོམས་དང་ཉ་ལསྤྱི་བའི་གཞི་༡༥ །
 ཞེས་དང་། །དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་འཛོག་ཉ་དགོན་པའི་འབྲལ་བ་ཉ་དང་། །གསོག་འཛོག་བྱེད་
 ཉ་དང་དགོ་རྩལ་ཉ་ལ། །མི་སྤྱི་བའོ་དང་ཉ་ལཙུ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་ལས་དགོ་རྩལ་ལ་བྱེད་དང་བཙུག་དམ་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་བསྟུས་ལྟར་ན་བྱེད་
 དང་བཙུ་བདུན་ཡོད་དེ། གིང་གཅོད་པ་སྟེ་སྤྱི་གྱ་སོགས་སྟེ་བ་གཅོད་པ་དང་ས་བོན་
 འཛོག་པ་གཉིས། །དགོ་སྟོང་མ་ལྟར་སོ་སོར་བྱས་ན་བྱེད་དང་བཙུག་དང་། དགོ་
 སྟོང་གི་སྟོམ་བསྟུས་ལྟར་གཅིག་དུ་བྱས་ན་བྱེད་དང་བཙུ་བདུན་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་
 འཛོན་བསྟུབ་བྱ་ལས། གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དགོ་སྟོབ་མ་ལ་བཤགས་པ་བྱ་དང་ལྟར་
 མེད་གྱི་བསྟུབ་པའི་གཞི་གཉིས་སུ་མཛད་པས་དགོ་རྩལ་ལྟར་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ཡང་།
 དེ་གཉིས་ནི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལྟར་བསྟུབ་པའི་གཞི་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་

ལྷང་མེད་བྱེད་དང་བརྩ་བདུན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཆང་བལ་གོས་འཆང་བ་དང་ལྷང་བཟེད་འཆང་བ་གཉིས་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་ས་རྒྱ་བ་མན་ཆད་གིས་རེ་རེ་སྟོན་ཏོ། །

། གཉིས་པ་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་ཕྱོགས་ངོས་བསྐྱར་བ་དང་། དབྱེ་བ། བརྩ་བ། འདས་ན་ཅིར་འགྱུར་བཞེ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲང་བྱའི་ཕྱོགས་དང་། སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲོག་གཙོད་སྒྲོགས་སྒྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱོགས་ནི་གཞན་ལ་རྣམ་པར་འཆོ་བ་སྒྲོང་(༡༩ན)བ་དང་། བདེགས་པ་སྒྲོགས་སྒྲོང་བ་རྣམས་ཁས་སྒྲངས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ཤན་ཡིན་པ་གང་ཞིག། སྒྲོག་གཙོད་སྒྲོགས་སྒྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་འདས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་ཤན་ཏུ་འཛོག་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་ལ་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཏུ་འཛོག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་སྒྲོང་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་སྒྲོང་བ་དང་འབྲིག་ཆོག་དང་བསྟེན་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་སྒྲོགས་སྒྲོང་བར་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲངས་པའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འོད་ལྗན་ལས། སྒྲངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མ་སྒྲངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲངས་པ་དང་ཤན་འདྲ་བ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་མཐུན་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲོག་གཙོད་པ་ནི་སྒྲོག་གཙོད་སྒྲོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲོག་གཙོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་སམ་ཤན་མ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི། རྣམ་པར་འཆོ་བ་དང་། བདེགས་པ་སྒྲོགས་ཡིན་པ་ལྟར་གཞན་བརྩ་གཉིས་ལ་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། འོད་ལྗན་ལས། དེ་

ལ་སྟོག་གཙོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི། དཔེར་ན་གསོད་པའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་
 པ་དང་། རྣམ་པར་འཛོལ་བ་དང་། དམག་གི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་།
 འགྲོད་པ་སྟེད་པ་དང་། གཟམ་པ་དང་། བསྐྱུགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ རས། མི་
 ཚངས་པར་སྟོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་དང་འབྲིག་ཆོག་དང་།
 བསྟེན་བཀུར་བསྐྱུགས་པ་དང་། གཉེན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབ་
 པའི་གཞི་རེ་རེ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 གཞན་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ཕྱོགས་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡན་ལག་སོ་སོར་དབྱེ་ན་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་
 དགོ་སྟོང་སྟོམ་བསྐྱུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉིས་བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བཙོལ་སོགས་ཡོད་དེ།
 དགོ་སྟོང་ཡའི་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཅ་གསུམ་ལས་སྟོག་གཙོད་བཞི་རྩུབ་བརྒྱ་
 གསུམ་མ་བྱེན་ལེན་མི་ཚངས་སྟོད། ཆང་། ཕྱི་དྲེ་ཁ་ཟས། ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་གྱོན་
 བ་སྟེ་སྤངས་འདས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་དང་། ལྷང་མེད་བྱེད་དང་བརྒྱ་བདུན་ཏེ། སྟོམ་བསྐྱུས་
 གྱི་སུམ་རྩ་ཅ་བྱེད་དང་དགུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་ལ་དེར་
 མ་གཏོགས་པའི་གཞི་བསྐྱུས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྟོང་བསྐྱབ་བྱ་ལས། སྤངས་
 འདས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་དང་། རས། བྱེད་དང་བརྒྱ་བདུན་ཏེ། སུམ་རྩ་ཅ་བྱེད་དང་དགུ་མ་
 གཏོགས་པ་དེའི་ལྷག་མ་འབྱེན་པ་ན། རྩེ་ནང་དུ་མཆིལ་མ་འདོར་བའི་བར་ཉིས་བརྒྱ་
 དང་བྱེད་དང་བཙོལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་བརྒྱ་བདུན་གྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་ཉིས་བྱས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་
 (༡༡ན)ཕྱོགས་མཐུན་དེ་ལྷར་ཡོད་པས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡང་འབྱེན་པ་སྟོང་བ་
 རས། རྩེ་ནང་དུ་མཆིལ་མ་འདོར་བ་སྤངས་པའི་བར་སྟོམ་བསྐྱུས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བྱེད་

དང་བཙུ་ལ་དང་བཞི་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་བརྩ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བརྩ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་བརྩ་ན་གཞི་བརྩ་ལས་བྱུང་བ་བརྩ་འདུ་སྟེ།
 གཞི་བརྩ་བརྩ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་བའི་བྱིར། གསུམ་
 པ་བརྩ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་བརྩ་ན་གཞི་བརྩ་ལས་བྱུང་བ་བརྩར་འདུ་སྟེ། གཞི་བརྩ་
 བརྩ་ནས་བཤད་པ་དང་རྣམ་འབྱེད་ནས་བཤད་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་དེར་
 འདུ་བའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས། འཆང་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དང་། བས་ ས་
 བོན་འཛམས་དང་འབྲལ་བའི་གཞི། །བརྩ་པོ་རྣམས་ནི་མ་གཏོགས་པ། །སོ་སོར་ཐར་
 བར་བརྩན་པ་དང་། །སྤངས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གཤམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཞི་བརྩ་ལ་སྤངས་འདས་བརྩ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱོགས་མཐུན་ཐམས་ཅད་དེ་བརྩའི་ཕྱོགས་
 མཐུན་བརྩར་འདུ་བའི་བྱིར། གཞི་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་དེ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་
 བ་དང་། སྤྲོང་བའི་དང་སྤྲོད་ཀྱི་དང་། ལོངས་སྤྲོད་ཀྱི་དང་། འཕྱར་གཡེང་གི་དང་།
 འདོད་པའི་དང་། གཞོད་པའི་དང་། གནས་པའི་དང་། མི་གྲུས་པའི་དང་། མི་སྦྱར་བའི་
 སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞི་ལས་བྱུང་བ་བརྩའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དུག་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་བྲེག་མ་ལེགས་པ་དང་འདོམ་གྱི་སྐྱ་
 འབྲེགས་པ་ལྟ་བུ་ལུས་ཀྱི་དང་། བྱིམ་པ་དང་གོས་དང་འདྲ་བ་ཁ་དོག་སོགས་ཆེས་(༡༩༧)
 ཚད་དུ་མ་ལོངས་པའོ། ལྟག་པ་གོས་དང་ལྟར་བཟེད་ཁ་དོག་ཚད་དབྱལ་བ་སྤྲོད་ཀྱི་
 རྟགས་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་སྤྲོང་བའི་ནི། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་
 ཟས་སམ་གོས་སོགས་སྤྲོང་བ་དང་། གསུམ་པ་སྤྲོད་ཀྱི་བ་སེའི་ཁབ་རལ་བྱས་པ་སོགས་
 དང་། བཞི་པ་ལོངས་སྤྲོད་ཀྱི་ནི། སྤྲོག་བཙོང་ཟ་བ་སོགས་དང་། ལྷ་པ་འཕྱར་གཡེང་གི་
 ནི། རུ་ལ་ཆེ་བ་སོགས་དང་། དུག་པ་འདོད་པའི་ནི། སྤྲོག་ཅན་བྱེད་པ་དང་འབྲིག་ཆོག་

སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། རྟགས་དང་སྒྲོང་དང་སྒྲོད་དང་ནི། །ཡོངས་སྒྲོད་
འབྱར་གཡང་འདོད་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །

ཕྱི་མ་བཞི་ཡོད་དེ། བདུན་པ་གནོད་པའི་གཞི་བྱང་གི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་ཆོག་རྒྱུ་སྟེ།
བ་སོགས་དང་། བརྒྱད་པ་གནས་པའི་ནི་བྱིམ་པ་དང་རྩལ་བྱིམས་འཆལ་བ་སོགས་དང་
ལྟན་ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་དང་། དགུ་པ་མ་གུས་པའི་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲོམ་བརྩོན་
གན་པར་མི་གུས་པ་སོགས་དང་། བཅུ་པ་མི་སྒྲོར་པའི་གཞི་བྱང་ནི་གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་
དབྱེ་དབྱར་གནས་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ལས། གནོད་པ་དང་ནི་གནས་
པ་དང་། །མ་གུས་མི་སྒྲོར་གཞི་ལས་བྱང་། ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་དག་བསྟུས་ན་གཞི་བཅུ་
བདུན་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་གྱི་སྒྲོམ་ཆོག་གིས་བསྟུས་པ་གཉིས་སུ་འབྱར་ཏེ།
གཞི་ལས་བཤད་པའི་དེ་དང་། རྩེ་ལྟ་སྒྲོམ་བསྟུས་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར།
བཞི་པ་ཅིར་འབྱར་ནི་སྒྲུང་བྱའི་ཕྱོགས་ནི་ཡིད་གྱི་བསྟུམ་བུ་ཁོ་(༡༥)ན་ཡིན་ཏེ། སྒྲངས་
འདས་མིན་ལ་དེ་མཐུན་གྱི་ཉེས་མེད་མ་ཡིན་པས་ཡིད་གྱི་བསྟུམ་བུའི་ཉེས་པ་ཡིན་པར་
གྲུབ་པའི་བྱིར། འོད་ལྡན་ལས། རི་སྟེ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིད་གྱིས་བསྟུམ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས་བྱང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་སྒྲོན་མེད་
པ་ཉིད་ནི་མིན་ཞིང་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་དང་ཤན་འདྲ་བའི་བྱིར་དང་། ཡིད་གྱི་བསྟུམ་
པར་བྱ་བ་ཡང་སྒྲིར་བསྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིད་གྱིས་
བསྟུམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷང་
བ་སྟེ་ལྟའི་ཉེས་བྱས་སྐབས་སུ་ཁྱུ་བ་ལས། དགོ་སྒྲོབ་མ་དང་དགོ་རྩལ་དང་དགོ་རྩལ་མ་
རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འབྲུལ་བ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་མའི་སྐབས་འགོ་བབྱང་ནས་དགོ་རྩལ་གྱི་

འདོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟ་
བས་ན་འདི་ནི་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་པ་ཡིན་ལ། བྱིམ་དུ་གྱུར་པས་ཉིད་གྱིས་ནི་འདི་
ལྟར་རབ་རྒྱུ་(༡༩)བྱང་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་དེས་སྒྲངས་འདས་བཤད་པ་དེ་ཁང་པ་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་སྒྲངས་འདས་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། འོ་ན་ཁང་པ་བརྟེན་པ་
ལས་བྱང་པའི་རྒྱུས་བཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆོས་ཅན། གཞི་བརྟེན་ནང་གི་འདོད་
པའི་གཞི་ལས་བྱང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོག་གཅོད་པ་ལས་བྱང་པའི་མཐ་འདྲ་མ་ཡིན་
པའི་ལུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་གཞི་བརྟེན་ནང་དུ་འཛོག་ན་གཞོད་པའི་གཞིར་
བཞག་པའི་སྒྲངས་འདས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྒྲངས་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྱུ་ལྟེ། རྒྱུ་ལས། ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་བརྟེན་པར་གཏོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིམ་བྱེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བྱིམ་ཡང་འདོད་པའི་སྟོགས་དང་
མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། སྟོན་པའི་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སོ་
སོའི་ཆོད་དང་དབྱིབས་དང་ཆོ་ག་གནང་པ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ཁང་པ་འཕྲུ་ཁང་ཆེན་བྱས་
པ་འདོད་པ་སྟོད་པའི་བྱིམ་གཏོགས་ཡིན་པས་ན་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། བྱིམ་ཡང་འདོད་པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
འོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་པ་ནི་ཁྱ་བ་འབྱིན་པ་ལ་(༡༩)སོགས་
པ་དང་ཁང་པ་དང་ལྟ་ཁང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྱུ་ན། དེ་སྒྲངས་འདས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོགས་མཐུན་

ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱིམ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རབ་བྱུང་དུ་དུས་བྱིམ་ནས་བྱིམ་
མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྒྱུ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། བྱིམ་དུ་གྱུར་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདི་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་རྒྱུ་དངས་པའི་ལུང་དང་
བཤགས་བྱར་བཤད་པའི་ཆོག་གྲུང་དཔེ་ལལ་ཆེར་ན་མི་སྣང་དག་རྒྱན་མ་དག་པ་སོ་
སོར་དངས་པར་མངོན། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་འོད་ལྡན་ལྷགས་ལ་ཁང་པ་དང་ཁང་
ཆེན་ལ་བྱིམ་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟོན་པས་
མ་གནང་བའི་དེ་བཙུགས་པ་བྱིམ་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་། གནང་བའི་ཁང་པ་དང་
ཁང་ཆེན་རབ་བྱུང་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། འོད་ལྡན་ལས། འདོད་པའི་
གཞི་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁང་པ་དང་ལྟ་ཁང་དུ་གཏོགས་
པ་དང་། དེ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་གྲུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལྷ་ལྟེ། གཏོགས་པ་དང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱིམ་གྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་
བྱས་ཅན་(༡༥)བཤད། དེ་ནི་མན་ཆད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་ལ་གནང་བའི་ཉེས་མེད་བཤད་
པའི་བྱིར་རྟེ། ཉིད་གྲུང་ཞེས་པས་སྤྲ་མར་མ་བཟད་ཅིས་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱུ་ར་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བཙུགས་པར་གཏོགས་པའི་ཁ་ན་མ་སོ་
བ་ནི་དེ་ཅིག་དུས་སྒོག་ཆགས་གསོད་པའི་སྤངས་འདས་སུ་འདོད་པ་ལ་འོན། ཁང་པ་
ཁང་ཆེན་འདུལ་བ་ལྟར་ཅིགས་པ་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྟ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་མ་གནང་བར་ཐལ། དེ་
སྒོག་ཆགས་གང་ལའང་མ་གཞོད་བར་ལས་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲ། མ་ལྷ་བ་ན།
ལུང་དོན་བུད། འདོད་མི་ཅུས་རྟེ། གཞི་སྤྲད་དང་འགལ་ཞིང་། འོད་ལྡན་ལས་གྲུང་།

ཁང་པ་ལྷ་ཁང་དུ་གཏོགས་པ་དང་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན་ལྷ་པ་སྡེ་ལྷ་ཐོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་
དང་ལྷན་པས་བྱབ་བམ་སྒྲོམ་ན་དེ་མིན་ཏེ། བམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་
བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་སྡེ་ལྷ་པ་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ལ་དགོ་སྒྲོང་རྣམ་དག་དང་འདྲ་བའི་
བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་རྣམ་དག་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དགོ་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་བྱིན་
ལེན་ཆགས་པ་དང་། དེས་བསྐྱབ་སྐྱོན་ལ་རྩབ་ལྷག་ཉལ་སྤང་བ་སོགས་བསྐྱོན་པར་མ་
ཐོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བསྐྱོན་པར་ཐོགས་པ་དང་ལྷན་པ་(༡༥)ཉིད་
ཀྱང་ངོ། །ཞེས་སོ། །

བསྐྱབ་སྐྱོན་ནང་པན་རྩན་ལ་བྱིན་ལེན་མི་ཆགས་ཏེ། དེ་ནང་པན་རྩན་ལ་བསྐྱོན་
བཀྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཡང་ནང་པན་རྩན་བྱིན་ལེན་མི་ཆགས་ཏེ། ཅ་བར།
དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་རྩལ་ཡོད་དེ། དེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བཟོད་པའི་སྒྲོན་མ། བྱང་
བར་ཅན་གྱི་སྒྲོད་པ་ལྷ་སྒྲོང་ཞིང་། དམན་སྒྲོད་དང་དུ་ལེན་པའི་བསྐྱབ་པ་མོད་དུ་འཇུག་
པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་སྡེ་བ་སོ་སོའི་འདོད་རྩལ་སྤར་བཤད་ཟིན། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་
བྱིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་ན་པམ་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པོ་ལྱེ་བ་དག་ཆེད་
དང་བྱེད་སྒྲུ་ལྟར་ན་པམ་པ་འཆབ་མེད་དག་ཆེད་དང་། སྤར་གྱི་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་དང་ཐེག་
ཆེན་བ་ལྟར་འཆབ་མེད་ལ། སྒྲོམ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ནས་སྤར་གྱི་པམ་པ་དེས་དག་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་སྒྲོས་ཟེན། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལས་གོལ་དུས་ཡོད་དེ།
དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་གྲལ་རང་གྲལ་དང་རྣམ་དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་སྒྲོན་གྱི་གྲལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་སྤར་བཤད་ཟེན།

བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། རྩ་བར། འགྲོ་བ་གཞན་
གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ། །(༡༧)མེད་ན་ནི་ན་སྤྱད་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། རྟགས་དང་སྒྲུན་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བ་མི་ལས་གཞན་དུང་འགྲོ་
སོགས་གྱིས་རྣམ་པ་ལམ་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་བའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་ལྟར་བ་སྟེ་ལྟ་གང་རུང་གི་
སྒྲུ་ལ་སྤྱད་ན་དེ་ལྟར་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གཟུགས་བསྐྱར་གྱིང་
བདག་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ཕམ་ལྟག་སོགས་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་ལ། དགོ་སྒྲོང་
གི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་ལྟར་བ་དེའི་ན་སྤྱད་པ་སྟེ་དངོས་ལས་འོག་མ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་
ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ། །ཞེས་དང་། རྟིག་ལས། ཇི་ལྟར་དགོ་སྒྲོང་གཞན་དག་ལྟར་བ་ལ་སྒྱུར་
བ་ལ་གཞི་ཇི་ལྟ་བ་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། ཕམ་ལྟག་བཅུ་བདུན་དང་སྤྱད་ལྟར་དང་པོ་དང་།
ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་པོ་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་པོ་རྣམས་གྱིས་
སྐབས་སུ་བམ་ལྟ་ལས། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་

ཡོད་པ་ལ་ན་སྒྲུང་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་དགོ་
སྒྲོང་ལྟར་བ་ལྟེ་ལྷ་ལལ་ཆེར་ལ་དེ་དངོས་མི་བསྐྱེད་པར་ན་སྒྲུང་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཚ་བར། མེད་ན་ནི་ན་སྒྲུང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། འྲིག་ལས་ཀྱང་། དེ་བའི་ལྟར་བ་
འབྱིན་(༡༧བ)པ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་འང་བཟོད་པར་
གྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ལྟར་བ་ལ་སྒྱུར་བ་དེའི་ཆེག་འོག་མར་ན་སྒྲུང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྒྲོ་བ་དང་ཁྲོ་བ་སྟགས་ཀྱིས་
སེམས་འབྲུག་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེར་བས་གཟེར་བ། དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་ལྟེ་གཙོ་བོ་བཞི་དང་གཉིད་ལྟག་པ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་ར་རོ་བ་དང་
བརྒྱལ་བ་ལྟེ་གཙོ་བོ་མིན་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་
སྒྱུར་ལྟར་ལས་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས། སྒྱུར་བ་ཅམ་ཁོ་ན་ལས་ན་སྒྲུང་པའི་དེར་འགྱུར་གི། དངོས་
གཞི་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་བ་དང་སེམས་འབྲུག་པ་དང་ཆེར་བ་དག་གིས་ཉན་པ་ལ་
སྟགས་པ་རང་བཞིན་ཉམས་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བརྒྱད་ཀྱང་སྐྱམ་པ་བཞི་གཙོ་བོ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་ལས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་བོ་བཞིའི་
སྐབས་སུ་སྒྱུར་ལྟར་ལས་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བ་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་བཞིའི་སྐབས་
སུ་ལྟར་བ་གསར་དུ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་མེད་ཀྱང་སྒྱུར་བ་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དུས་མཐར་ཐུག་
འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བྱས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུབ་ལྷག་ཉལ་དང་ཁང་པའི་ལྷག་མ་
བཞིན་ནོ། །ཚ་བར། ལུང་མེད་དང་ལྡན་ཅིག་གཉིད་ལྟག་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཚ་

བར། ཁང་པ་བྱིད་དུ་བརྟུག་ནས་སྒོ་མས་པ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཁང་(༡༠ན)པ་གྲུབ་ན་དགོ་
འདུན་ལྟག་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་སྒོག་གཅོད་བཞིམ་བྱིན་ལེན་ཡམ་ལྟག་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལས་
གཞན་པའི་ལྟང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞུགས་གཞན་དུ་མ་བསྐྱར་བ་དགོས་ཤིང་། དེ་བདུན་
ན་གཞུགས་གཞན་དུ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་འདྲ་ཟེར་བ་ཤིན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བམ་
ལྟར། ཡམ་ལྟག་བརྟུ་བདུན་དང་། སྐར་ལྟང་དང་པོ་དང་ལྟང་བྱིད་འབའ་ཞིག་པ་དང་པོ་
སོ་སོར་བཤགས་པ་དཔོན་མས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དགོ་
སྒོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ན་སྐད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུ་བ་
ལས་ཀྱང་། དགོ་སྒོང་གི་སྐགས་སམ་སྐན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཕྱོལ་སོང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་མི་
ཆངས་པར་སྒྱུད་པར་བབྱིད་ན་ཅིར་འགྱུར། དེ་ལ་དགོ་སྒོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་འཕྲིག་
པའི་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མཐར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒོག་གཅོད་པའི་
ལྟང་བ་བཞི་ལ་ཡང་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞུགས་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་
ལ་ལྟང་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་དེ། བལ་ཁུར་བ་དང་ས་པོན་དང་སྐྱེ་
བ་འཛོམས་པ་སོགས་ལྟང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞུགས་གཞན་དུ་མ་བསྐྱར་བ་
དགོས་པའི་བྱིར།

༢༢། །འདུལ་བའི་དཀའ་གནས་རྣམ་པར་དབྱད་པ་འབྲུལ་སྒོར་
 སྒོ་གསལ་མགྲུལ་རྒྱན་ཅིན་མ་ཁིའི་བྲེང་མཛེས་
 སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀྱན་སྒོར་ལས་
 གཞི་སྤྱད་བཞུགས་སོ། །

ན་མ་སྤར་སྒྲ་ཅི་མཆོད་ཀྱི་པ་ལ། མཚན་དཔེའི་རིན་ཆེན་འབྲུར་སྤྱངས་གསེར་ཞལ་
 སྒྲིགས་སུན་མཐར་མཛད་པའི། །ལྟ་ཡི་ལྟར་རྒྱར་བྱུང་དབང་གསལ་བཅས་སྤྱབ་བསྟན་
 གཏད་རབས་བདུན། །རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་གསལ་བརྒྱན་
 བཅས་སོགས། །ཆོས་གོས་གསུམ་ལྟན་འདུལ་འཛིན་མཐས་རྣམས་གསེར་རིའི་བྲེང་
 ལྟར་བཛིད། །

། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ངོ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་
 ཚུལ་བཤད་ནས། ད་ནི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱང་བ་དང་བདེ་བར་
 གནས་པའི་རྒྱན་སོགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱང་བ་རྣམས་འཆད་པ་ལ།

གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་ར་བསྟན་པ།

གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་གྱིའི་དོན་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་
 བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་དང་། སྒྲ་བཤད་ལྡེལ་ས། དང་པོ་ནི།

གཞི་བརྩམ་བདུན་ཡོད་དེ། ལུང་གཞི་ལས། རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོང་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་
དབྱར་དང་གོ་ལྷགས་དང་། །སྒྲུན་དང་གོས་དང་སྤྱ་བརྒྱུངས་དང་། །གོ་གསྐྱི་དང་ལས
ཀྱི་གཞི། །དམར་མེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །སྦོ་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། །
གནས་མལ་དང་ནི་ཅོད་བརྟེ། །དག་འདུན་དབྱེན་མས་བསྐྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
(༡༣)པའི་བྱིར། །

། གཉིས་པ་བརྩམ་བདུན་པོ་དེ་བསྐྱས་ན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པ་
མི་ཉམས་པར་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ་རབ་
བྱུང་གི་གཞི་དང་པོར་འདུ། གཉིས་པར་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་གཞི་གསུམ་དང་། བདེ་
བར་གནས་པའི་རྒྱུན་བརྟེན་པའི་གཞི་ལྔ་སྟེ་གཞི་བརྒྱད་དུ་འདུ། གསུམ་པར་བྱིར་བཅོས་
ཀྱི་གཞི་བདུན་འདུ། ལས་གཞི་གསུམ་ཀར་གཏོགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྱ། ཅ་རྟགས་
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཡོངས་སྦྱོང་གི་གཞིས་གསོ་སྦྱོང་དབྱར་དགག་དབྱེ་གསུམ་བསྐྱས་པ་
གང་ཞིག །བདེར་གནས་ཀྱི་གཞིས་སྤྱ་བརྒྱུང་དང་གོས་གོ་ལྷགས་དེ་གོས་གཞི་གསུམ་
དང་སྒྲུན་དང་གནས་མལ་གྱི་གཞི་གཉིས་དེ་ལྔ་བསྐྱས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རིན་
ཆེན་བྱེད་པ་ལས། བཞི་པ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། ལྔ་པ་གོས་དང་སྒྲུན་དང་གནས་
མལ་སྟེ་གཞི་ལས་བསྐྱར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདུན་བསྐྱར་
དེ། སྦོ་ལས། གོ་གསྐྱི་དང་ཅོད་པ་དང་། དམར་མེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །གསོ་
སྦྱོང་བཞག་དང་དག་འདུན་འབྱེད། །སྦོ་མག་སྦྱོང་དང་བྱིར་བཅོས་བདུན། །ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས་གསུམ་པ་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི་ལྟར་པ་
ཅོད་པ་བྱིར་བཅོས་པ་སྟེ། བྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ་སོགས་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱར་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གཞི་གསུམ་ཀར་གདོགས་དེ། གསུམ་ཀར་ལས་བྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རིན་ཆེན་གྲེང་བ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་དགོས་པས་ལས་བྱ་
ཚུལ་ལས་ཀྱི་གཞིས་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཞན་སྟེ་ལ། ལས་བྱེད་
པའི་གཞི་ལ་གོ་གསལ་གྱི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་གསལ་དགོས་པ་དང་
ལངས་པ་ཅན་གྱི་དགོས་པ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ་དམར་མེར་ཅན་གྱི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དམར་མེར་ཅན་གྱི་དགོས་པ་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་སྒྲིམ་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ཆ་ནས་
དེ་ལྟར་གཞན་ན་གནས་པ་སྟོན་པའི་གཞི་ལ་སྟོ་བའི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། སྟོ་སྟོན་དང་མགུ་སྟོན་མོགས་སྟོན་པ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མིང་བཏགས་པའི་
ཕྱིར། ཡོངས་སྟོན་གི་གཞི་ལ་གསོ་སྟོང་བཞག་པའི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ལྟང་བ་སྟོང་བ་བསྟོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལ་གཞོན་ན་དེ་དང་ལྟན་དུ་གསོ་སྟོང་བྱེད་པ་བཞག། །དེས་མ་
དུལ་ན་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་མོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཉེས་པ་སྟོང་བས་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྟོ་
ནས་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

། གསུམ་པ་གྲངས་རེས་ཡོད་དེ། ལྟག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཐོབ་སྟངས་ཕྱིར་
བཅོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་གཞི་བཅུ་བདུན་ཡོད་ཅིང་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

། བཞི་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། ཡལ་ཆེར་ལུང་གི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ། (༡༣)དབྱར་དགག་
གཉིས་ལུང་གི་གོ་རིམ་མིན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། གོས་སྒྲན་ནི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་དང་
ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྡན་ཀྱི་སྒྲིམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོས་གཞི་གསུམ་མོགས་དང་ལས་གཞི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པའི་དབྱས་དང་། ལྟག་མ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བརྗོད་བྱ་ལྟར་བསྟན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

། ལྟ་བ་སྟོ་བཞད་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་གསོ་སྟོང་དང་དབྱར་དང་དགག་

དབྱེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ལམ་རྟོན་དུ་གྱུར་པས་ན་གཞི་
ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞིའི་སྒྲིབ་དོད་པ་ལྟ་ཞེས་པ་གཞི་ལམ་རྟོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་
འབྲེལ་ལས། གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོན་ཏེ། རབ་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པ་
ནི་བར་རྟོན་པའི་གཞུང་ནི་གཞིའི་སྒྲུར་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་བརྒྱ་བདུན་སོ་སོར་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། །བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་དང་། བདེ་
བར་གནས་པའི་རྟོན་བསྟེན་པའི་གཞི་དང་། བྱ་བའི་ཐབས་ལས་ཀྱི་གཞི་དང་། གསོ་བ་
ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་གནས་མལ་གྱི་གཞི་དང་ལྟ་ལས། དང་
པོ་ལ་གསོ་སྦྱོང་དང་། དབྱར་གནས། དགག་དབྱེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། སྦྱོང་
ལུ་འདུ་ཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་བྱུང་།

གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་བཤད་པ།

གསོ་སྦྱོང་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཞི། དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པ། མཚན་ཉིད། བྱངས་
ངེས། གོ་ངེས། ངེས་ཚིག། ཁི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་གཞི་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ། དགེ་བསྟེན་འགའ་ཞིག་སུ་སྟེགས་བྱེད་
ཀྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་བྱས་པས་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་དང་། ཤེས་ལྟན་
བདག་ཅག་འབང་ཤིག་ལ་འཇུག་པ་དང་བྱ་བ་དང་གསོ་སྦྱོང་ཡོད་(འབྱུང་)པའ། འོན་ཏེ་

ཤུག་ལི་ཅུ་དག་སྤྱོད་དག་ལའང་ཡོད། འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལུ་ཅག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དེ་
 དག་ནི་སྤྱོད་རྗེ་རྒྱུ་པ་དང་འདྲ་འཛི་ལ་དགའ་བས་མེད་ཟེར་བ། དག་བསྟེན་རྣམས་
 གྱིས་གཏམ་དེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་གསོལ་ཏེ་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་པར་བྱས་པས།
 ཅང་མི་གསུང་བར་གནང་སྟེ། དེ་རྗེས་དག་སྤྱོད་དག་ཁོད་ཕྱིན་ཆད་འདུག་པ་དང་། ལུ་
 པ་དང་། གསོ་སྤྱོད་གྱིས་ཤིག་ཅིས་གསུངས་པས། དག་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་རི་ལྟར་བྱེད་མ་
 ཤིས་པར་བྱས་པས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་འདུག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་ལུས་འདི་ལ་རྒྱང་
 མཐིལ་ལན་ཆད་ལ་མི་གཙང་བའི་རྣམས་སྤུག་གིས་གང་བར་རྟོགས་ཤིང་། ཅིས་གསུངས་
 པས་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་དེ་བསྟན། ལུང་ལས། ལུ་པ་ནི་ཞེས་པས་གསོལ་བ་འབའ་
 ཞིག་པ་དང་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་གསོལ་བཞིའི་ལས་གནང་ངོ། །གསོ་སྤྱོད་ནི་ལྷ་
 པ་བྱེད་བྱེད་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་བས་སོ་ཞེས་པས་མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་རྣམས་
 གནང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསོ་སྤྱོད་གི་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད། མཐུན་པའི་
 གསོ་སྤྱོད། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད། གནོད་པ་ཕྱིར་བཞྱོག་གི་གསོ་སྤྱོད། གསོ་སྤྱོད་
 བརྩ་བཞི་པ། གསོ་སྤྱོད་བཅོམ་ལུན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་དུ་ལྟག་མ་
 བཞི་འདུ་བའི་ཕྱིར།

། བཞི་པ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་ཕྱིར་འཚོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་དབྱུར་དགག་

གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་པའི་ཆ་
ནས་བཞག་པའི་དགོ་བ་དེ་ཆོས་འདི་པའི་གསོ་སྒྲོང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འབད། ཆོས་འདི་
པ་ཞེས་པས་གཞན་མེད་དེ་གཅོད། བྱིར་བཙོས་དབྱར་དགག་སྐགས་ཀྱང་གཅོད་ཅིང་།
བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སྒྲོང་དང་ཆ་བཞག་གིས་ལྷག་མ་གཅོད་པའི་བྱིར། གསོ་སྒྲོང་ལ་ཞི་
གནས་སྒོམ་བ་དང་ལས་ཀྱི་ཆོག་ལྟ་དང་ཆོགས་བཅད་འདོན་བ་དུག་པ་ཡོད་ཀྱང་མཚན་
ཉིད་འདི་ལས་མི་འདའ་(༤༣)པའི་བྱིར།

། ལྟ་བ་གངས་ངེས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞི་གནས་
ཀྱི་དེ་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྒྲོང་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲང་བྱ་
དགག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེར་བྱངས་པ་གང་ཞིག །སྒྲང་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དེར་གངས་ངེས་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲང་བྱ་སྒྲར་བསགས་སྒྲོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞི་གནས་
ཀྱི་དེ་བཞག །བྱི་མ་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱི་མ་ལྟ་བཞག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
སྒྲང་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེར་གངས་ངེས་དེ། ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་
ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐུན་པའི་
གསོ་སྒྲོང་བཞག །ཉིང་དེ་འདོན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྒྲོང་བཞག་པའི་བྱིར།

། དུག་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྒྲོང་དེ་ཡི་གོ་ཉུང་བ་དང་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས་དང་པོར་བཤད། མཐུན་པའི་གསོ་སྒྲོང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་བཤད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། མཛོད་ལས། འབྲལ་པའི་དོན་དུ་སྒོམ་གཙོའི་བྱིར། །ཞེས་དང་། ལྷོ་
ལས། གསོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་བཛོད་བར་བྱ་བ་ཉུང་པའི་བྱིར་དང་པོར་ཞི་གནས་
ཀྱི་གསོ་སྒྲོང་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

། བརྟན་པ་ངེས་ཆོག་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གསེའི་སྤྱོད་པས་གསོ་སྤྱོད་ཞེས་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། བམ་ལྷ་ལས། གསོ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གསེའི་
སྤྱོད་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གསེའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་
དེ། མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་གིས་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསོ་ཞིང་སྤྱོད། ཞི་གནས་ཀྱི་
ངེས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསོ་ཞིང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། བམ་པོ་ལྷ་
བརྟན་པ་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་དྲེ། མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་
སྤྱོད་རོ། །དེ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་ནི་ལྷག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་དེ་གནས་
དང་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་(ལ)མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་ནི་ལྷག་པའི་
སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་དེ་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲམ་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱོད་བཤད་ཡངས་པར་བྱས་ན་དགོ་པ་རྣམས་གསོ་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པས་
གསོ་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་དེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། དགོ་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་གསོ་ཞིང་
སྤྱོད་ཀྱིས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དགོ་པ་གསོ་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གསེགས་
པས་གསོ་སྤྱོད་ཞེས་བཀའ་རྩུལ་དྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། བརྟན་པ་ནི་ལྷར་བྱ་བའི་རྩལ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་ནི་ལྷར་བྱ་རྩལ་
དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་ནི་ལྷར་བྱ་རྩལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་
སྤྱོད་གི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དངོས་སྤྱོད་ཆོད་སྤྱོད་པ་དང་། བརྟན་ནས་ཉོན་མོངས་
མཐའ་དག་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
གནས་གང་དུ་སྒྲུལ་པ་དང་། ཉོན་གང་གིས་སྒྲུལ་པ་དང་། དངོས་པོ་གང་སྒྲུལ་པ་དང་།
རྩལ་ནི་ལྷར་སྒྲུལ་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གནས་ཡོད་དེ། ཉིང་འཛིན་སྤྱོད་པ་དང་

གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་གནས་སྤངས་ནས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
གནས་སུ་སྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཆད་པར་སྤྱོད་གཞི་དགོས་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་
ལུལ་དུ་ཁྱལ་ས་ཆེ་ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བོ་སྒྲོམ་གྱིས་གཅོས་པས། སྦྱོད་ལུལ་དུ་
ཁྱལ་ས་པས་སྒྲོམ་དང་། སྤྱོད་གཞི་ལམ་སྒྲོམ་སུ་བསྒྲོམ་པས་བྱིས་པ་སྒྲོམ་གྱིས་
འཆོ་བས་སྦྱོང་ཁང་རྩིགས་པར་བྱའོ་སྒྲོམ་གསུང་།

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་བཞི་ལྟན་ཅིག་དགོས་ཏེ། ལུལ་བྲིམས་དག་ཅིང་མང་དུ་བློས་
པ་དང་། འདོད་པ་རྒྱུད་ཞིང་ཆོག་ཤིས་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་ལྟན་པ་དང་། ལུས་
སེམས་དབེན་བ་བཞི་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ལུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་
ལྟན་པས། སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་སྦྱོར། ཞེས་དང་མོ་བར་ལས། མང་དུ་བློས་པ་ནགས་
གྱི་ནང་དག་ཏུ། ལང་ཆོ་ཡོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་བདེ། ཞེས་(ཤེས་)གསུངས་པའི་
བྱིར། གཉིས་བསྐྱབ་ཏེ། མཛོད་ལས། བསྐྱངས་གཉིས་ལྟན་ཆོག་མི་ཤིས་དང་། འདོད་
ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་བསྐྱབ་ཏེ། གདམས་ངག་མེད་
ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་འགྲུབ་པའམ་སྦྱོན་སྦྱོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རྒྱུད་གི་བྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། རྩ་བར། གདམས་ངག་མེད་པར་སྒྲོམ་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
བཞི་བསྐྱབ་ཏེ། ལུས་སེམས་མི་དབེན་ན་མཉམ་པར་འཛོག་མི་བྱབ་པའི་བྱིར། ལུང་
ལས། མཛོན་པར་འདུ་བར་ཡང་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དངོས་པོ་གང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་དེ། མོས་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྐྱལ་བ་སྒྲོམ། ཞེ་སྤང་གི་
གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་། གཉི་སྐྱལ་གི་གཉེན་པོར་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
དང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། སྐྱེལ་མོ་གྲུང་བཅས་ཏེ་ལུས་

དང་པོར་བསྐྱངས་ལ་དུན་པ་མངོན་དུ་གཞག་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་རིག་པར་བྱ་བ་བརྒྱད་
སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སྟེ། བད་དོ། །སྒྲུབ་ནོ། །མཚོན་ནོ། །དུག་གོ། །མི་རྟག་པའོ། །
སྟུག་བསྐྱལ་ལོ། །སྟོང་པའོ། །བདག་མེད་པའོ། །སྟུམ་དུ་བསམ་སྟེ་འདུག་ལ་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་
སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞི་གནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅམས་གནས་དགུ་དང་
ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་ཉེས་པ་ལྷ་སྤྱངས་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀུན་བརྟུས་
ལས། ཞི་གནས་གང་ཞེན་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་
གསུམ་དང་ཚོལ་བ་དུག་དང་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་སྒྲོན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་
བརྟུས་ལས། ལྷག་མཐོང་གང་ཞེན་ཞེས་སོགས་བྱུང་། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་
བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཚོས་སོ་
སྟུམ་པ་ལྷ་སྟུའི་ཁམས་སྟེ་(༡༧)མཆེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱུས་ནས་གཅིག་ལ་རྩེ་གཅིག་པས་
སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ཚོས་ཀྱི་མིང་ནི་སྟུམ་པ་འདི། །ཞི་གནས་
ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་ཁུང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་དམ་བདག་མེད་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་དོན་རྣམས། །རྣམ་པར་དབྱོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིར་བྱིང་སྟུགས་འགོག་པར། མདོར། གཉིད་བྱོན་གདོས་བྱག་དགས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། མྱོད་པ་འགོག་པར། མདོར། སྒྲོང་བ་པའི་ཞལ་ཏུ་བ་བསྒོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། གདོས་ལྷ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་སྟོད་ལྷ་སྟུ་ལག་པ་རྣ་བར་

དབྱུང་པ་གཅིག་དང་། བྱང་བུའི་རྣམ་པའི་ཤིང་མཐོ་གང་བ་རྣ་བའམ་མགོ་ལ་བཞག་ཏུ་
 གཅིག་དང་། རིལ་པ་རྒྱུ་རྩ་ལྟ་བུའི་སྒྲིལ་ཏུ་སྒྲིལ་བ་ལ་བྱང་པ་དབྱུང་པ་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤད་ལས། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་
 གདོས་སུ་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྩ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ལུང་མིག་ནས་སྒྲིལ་པ་བྱེད་པས་
 ཉེ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་གཉིད་སྒྲིལ་གདོས་སུ་དེ་རང་གི་རྣ་བ་ལ་བྱེད་པས་ཉེ་དབྱུང་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས་གྱུར་ངོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། དུན་
 ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས། གདོས་སུ་ནི་བྱང་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤིང་གཞོགས་པ་མཐོ་གང་
 གི་ཆད་དུ་བྱས་པ་དེ་སྒྲིལ་པས་རྣ་བ་ལ་དབྱུང་པ་འམ། མགོ་པོ་ལ་བཞག་ན་རབ་རྩ་གཡོ་
 པའི་ཆོ། དེའི་ལན་ལག་གི་ཕྱོགས་ན་ཕོག་པས་གཉིད་སངས་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། དུན་ཆོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རིལ་པ་རྒྱུ་རྩ་ལྟ་
 ཡོངས་སུ་བཀའ་བ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པས་བྱེད་པས་རྣ་བ་ལ་དབྱུངས་པ་ན་གང་གིས་གཉིད་
 ཡོག་པར་གྱུར་ནས་གཡོ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ། རྒྱ་ཡོངས་སུ་བོ་བ་གདོད་ལ་བབ་པ་དེས་
 ཉིད་སད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་(༥ན)བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིལ་པ་པའི་ཞལ་ཏེ་པ་བསྒྲིལ་ཏུ་ཡོད་དེ། དེའི་དགོས་པ་དང་། ལུལ་གང་བསྒྲིལ་
 དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་བསྒྲིལ་དང་། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲིལ་དང་། བསྒྲིལ་པའི་བསྒྲུབ་
 བྱ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིལ་པ་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་མི་
 གཡོང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་བསྒྲིལ་པ་ཡོད་དེ། བསྒྲིལ་ལུལ་ཆོས་བརྩ་
 གཅིག་དང་ལྟན་པ་ཞིག་བསྒྲིལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། དགོ་
 སྒྲིལ་ཆོས་ཐུག་ལྟན་གྱིས་སྒྲིལ་དུ་སྒྲིལ་ལས། མཚམས་ཀྱི་ནང་གནས་འགྲོ་བ་བཞི་དང་
 བྲལ། །སྒྲིལ་པ་ལྟར་བསྒྲིལ་མིན་དང་ཆོགས་ཡོང་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་མཚམས་ནང་

གནས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ། སློབ་ར་བྱས་པ་དང་། སྤར་བསྐྱོས་མིན་པ་
 དང་། ཚྲིགས་སྤྱི་མ་ལོངས་པ་ལྟ་ཚད་དགོས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལཱ་འི་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
 བར། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
 བར། འདུན་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་དང་འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་འགྲོ་བ་ནི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བའི་སྐད་དོད་བརྗོད་པ་
 ལའང་འཇུག་པས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་སློབ་མ་དྲིས་ན་ཚེས་མིན་
 གྱི་ལས་སྤྱི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སློབ་ར་བྱས་ཏེ་བསྐྱོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྤར་བསྐྱོས་པ་ནི་མ་བསྐྱོས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཚྲིགས་ལ་ཚྲིགས་ཀྱིས་ལས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཅ་བར། ཚྲིགས་ཀྱིས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་རྟེན་གང་གིས་བསྐྱོ་བ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་
 ལུན་གྱིས་བསྐྱོ་བའི་བྱིར། བཞི་པ་ཚྲིགས་ཡོད་དེ། སློབ་ར་སློབ་དྲི་བ་དང་། དངོས་གཞི་
 གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བ་དང་། མཇུག་སྤྱད་བརྗོད་པ་ནམས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ལྟ་བ་(༥བ)བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་དེ། མདོར། དེའི་བྱ་བ་ནི་ལངས་མ་ཐག་ཁོ་ནར་ཆག་ཆག་
 གདའ་བ་དང་། ལྷག་བདར་བྱ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་འཆད་པ།

། གཉིས་པ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་འཆད་པར། ཅ་བར། གསོ་སྦྱང་བྱའོ། །སློབ་
 བྱེད་བྱེད་གྱི་ཆེ་བཅོ་ལྟ་ལའོ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་།

འདི་ལ་དགོས་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་
 བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། ཆོས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་དང་། གསོ་
 སྦྱང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁྲིམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བྱས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་
 བར་དག་པར་འགྱུར་རྟེ། དགོ་སྦྱང་རྒྱུ་མ་གསོ་སྦྱང་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ་ལྷན་པ་བཤགས་
 པ་དང་། བསྐྱུ་པ་དང་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་པས་དེ་རྒྱུ་མ་པར་དག་པར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པར་འགྱུར་རྟེ། དེའི་ཆོ་དགོ་པའི་
 བསམ་པས་བསྐྱུ་པ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྦྱང་ཞིང་ཁྲིམས་ཉེས་བརྒྱ་སོགས་དང་
 བརྟེན་པ་རིང་དུ་གནས་འདོད་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་དགོ་པ་གསོ་པ་དང་། དུས་བྱུན་འབྱུང་
 འགྱུར་བརྟེན་པས་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བྱུན་ནས་ཆགས་སྤང་ཞི་བར་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུང་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པའི་བྱིར་ནི་གསོ་
 སྦྱང་བྱ་ལ་ཆོས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པའི་བྱིར་ནི་དགག་དབྱེ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་
 སོ་སོར་སྦྱར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་རྫོགས་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

སངས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་བྱུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་བྱུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་
 རྒྱུ་མ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་བྱུན་གྱི་གསོ་
 སྦྱང་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་རྒྱུ་མ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ།
 སངས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་བྱུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་གཏུལ་བུའི་དབང་གིས་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་སངས་རྒྱལ་རྣམ་གཞིགས་ཀྱི་དེ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཉེས་པ་ཚུང་
ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ལ་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་དེ་སྤངས་པའི་བྱིར། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་སློབ་པ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་(ལྔ)མཛད་པའི་ཚེ། བཅོད་པ་དགའ་ཐུབ་བཅོད་པ་དམ་
པ་ནི། །ཐུ་ངན་འདས་པ་མཆོག་ཅེས་སངས་རྒྱལ་གསུངས། །རབ་རྟུ་བྱང་པ་གཞན་ལ་
གཞོད་པ་དང་། །གཞན་ལ་འཚེ་བ་དག་སྦྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་འདོན་པའི་བྱིར།

གཉེས་པ་སངས་རྒྱལ་གཙུག་རྟེན་ཅན་གྱི་དུས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ཡོད་དེ། སློབ་པ་བྱེད་བྱེད་
དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པའི་ཚེ། མིག་ལྷན་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་ཡིས། །ཉམ་ང་བ་དག་ཇི་བཞིན་
དུ། །མཁས་པ་འཚོ་བའི་འཛིག་རྟེན་དུ། །མིག་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས། །སྐྱར་པ་
མི་གདབ་གཞོད་མི་བྱ། །སོ་སོར་ཐར་པའང་བསྐམ་པར་བྱ། །ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཀྱང་རིག་པར་
བྱ། །བས་མཐའི་སེམས་ལ་གནས་པར་བྱ། །ལྷག་པའི་སེམས་ལ་ཡང་དག་སྦྱར། །འདི་
ནི་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་འདོན་པ་དེ་དུས་གཞན་གྱི་སྒྲོན་རྟོག་པ་ཆེ་བས་དེ་
སྤངས་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྦྱོབ་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་མཛད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་
སློབ་པ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པ་ན། ཇི་ལྟར་བྱང་པ་མེ་རྟོག་ལས། །ཁ་དོག་དྲི་ལ་མི་
གཞོད་པར། །ཁུ་བ་འཛིབ་ནས་འཐུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་གྲོང་དུ་རྒྱ། །ཞེས་
འདོན་པ་དེའི་ཚེ་བྱིམ་པར་འགྲོགས་པར་དགའ་བ་སྤངས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་སངས་རྒྱལ་འཁོར་བ་འཛིག་གི་གསོ་སྦྱང་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་ལ་སྤྱིད་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སློབ་པ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་
མཛད་པ་ན། བདག་གི་རིག་དང་མ་རིག་ལ། །བརྟགས་པར་བྱ་སྟེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི། །མི་
མཐུན་པ་དང་གཞན་དག་གིས། །བྱས་དང་མ་བྱས་རྣམས་ལ་མིན། །ཞེས་འདོན་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བྱེད་
བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པ་ན། ལྷ་པ་པའི་
སེམས་ལ་བག་བྱ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ཐུབ་གཞི་རྣམས་ལ་བསྐྱབ། ཉེར་ཞི་དག་ཏུ་དྲན་ལྡན་
པའི། སྦྱོབ་པ་ཐུང་ན་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་འདོན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་འོད་ཟུང་གི་གསོ་སྦྱང་(ཨ་བ)ཉན་ཐོས་རྣམས་སྦྱིན་པར་དགའ་དུག་པ་དང་
དག་མང་པ་དེ་སྤངས་ཆེད་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པ་ན། སྦྱིན་པ་
བསོད་རྣམས་རབ་ཏུ་འཕེལ། ལེགས་བསྐྱམས་དག་སྟགས་མི་འགྱུར་རོ། དགོ་དང་
ལྡན་པས་སྟེག་པ་སྦྱངས། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་ཐུང་ན་འདུ། ཞེས་འདོན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ཤུ་ཐུབ་པའི་གསོ་སྦྱང་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་མི་དགོ་བཅུ་སྦྱང་བའི་ཆེད་
ཡིན་ཏེ། བརྟན་པ་སྦྱོན་མེད་དུ་གནས་ཀྱི་པར་དུ་ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱང་མཛད་པ་
ན། སྟེག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། དགོ་བ་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པར་སྦྱང། རང་གི་སེམས་
ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བརྟན་པ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེགས་པ་
སྟེ། རང་གི་སྒྲོམ་པ་འང་ལེགས་པ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འང་ལེགས་པ་སྟེ། ཐམས་
ཅད་དུ་ནི་སྒྲོམ་པ་ལེགས། ཀྱུན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དགོ་སྦྱང་ནི། སྟུག་བསྐལ་ཀྱན་ལས་
རབ་ཏུ་གྲོལ། རང་རྣམས་སྦྱངས་ཤིང་ཡིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱམས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་མི་དགོ་
བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་སྦྱངས་ན། དྲང་སྦྱང་གསུངས་
པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ཅམ་འདོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། འདི་དག་གྲང་
སངས་རྒྱས་བདུན་དང་དེ་དག་གི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དྲན་ནས་བག་ཆགས་གསོ་འཕེལ་
ཆེད་ཁོ་ནར་བྱིས་སོ། །

མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མཐུག་སྦྱང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ཐབས་དང་བཅས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ལུང་བ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་སྐབ་པ་དང་། ཚེས་ཉན་བཤད་བྱ་བ་དང་། དགོ་བསྐྱོས་གྱི་ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་ནས་བགྲང་སྟེ་མ་འདུས་ན་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་སྒྲང་བ་དང་། དགོ་སྦྱང་གིས་མེ་རྟོག་ལུལ་ནས་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པར་གསོལ་བ་གདབ་པ་བྱུག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། གནས་གྱི་བྱུང་པར་དང་། གནས་དེར་མཆོད་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྟོན་པའི་སྐྱབས་མཆོད་པ་དང་། དཀར་གཏོར་(མཆོད་པའི་བཤམས་པ། དགོ་འདུན་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་གསྐྱབས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གནས་གྱི་བྱུང་པར་ལ་རང་ལུགས་དང་དོགས་གཅོད་གཉིས། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་གནས་དང་། མཚམས་དང་བཅས་པའི་གནས་དང་། མཚམས་མེད་པའི་གནས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། ཅུ་བར། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་བྱུང་པར་བཞི་ལྟ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་གསོལ་གཉིས་གྱིས་སྟོ་མཐུན་བྱེད་ཅིང་དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་གསུམ་གང་རུང་ཡོན་པ་དང་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྟན་པ་དང་དགོ་འདུན་གྱིས་བཞེད་པ་དང་སྐར་སྟོ་མཐུན་མ་བྱས་པ་དང་དེར་སྟོ་མཐུན་བྱ་དགོས་པ་གཉིས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་ཆགས་པའི་གནས་རང་གྲུབ་

པ་དང་། བྱ་བའི་གནས་དང་སྒྲིལ་བུ་སྒྲུབ་པའི་གནས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 གནས་གྱི་སློམ་འབྱུང་བས་སློམ་མཐུན་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། སྒྲུབ་པ་ལམ་བྱས་
 པ་ལམ་ཐེན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མི་བདེ་
 བའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། ཉེ་ལོའི་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ཀུན་སློང་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། དགོ་འདུན་འདོད་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྤར་གནད་བ་མ་ཐོབ་པ་
 ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུག་ཅོར་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐུགས་མཐུན་
 བ་དང་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲོང་གཞིས་ཤེས་སོ། །
 མཆོམས་ཆེ་རྒྱུད་དང་དགྱིལ་ལའོར་བར་སློམ་མཐུན་པའི་གནས་དེ་གསུམ་ནི་འདུལ་བའི་
 ལས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་སུ་རུང་སྟེ། ཅ་བར། ལས་གཞན་གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། གཞི་འགྲེལ་ལས། འདིར་ལས་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་པོ་དག་ཉི་ཆེ་བ་བྱུང་བར་མ་
 ཟད་དེ། འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེར་སློམ་མཐུན་བྱ་རྩལ་(༤༧)ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱིས་ཆོག་ག་
 གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སློམ་མཐུན་འཛིག་རྒྱ་ཡོད་དེ། ལས་གྱིས་
 གཞིག་པ་ལམ་མཆོམས་དེར་དགོ་སློང་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ལམ། རྟེན་ཁིང་མིན་
 བ་ལམ། གནས་ཁིང་མིན་པ་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་འཛིག་པའི་ཕྱིར།

མཚམས་བཅད་ཚུལ་སྟོན་པ་བཞད་པ།

གཉིས་པ་མཚམས་ཀྱི་གནས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་མཚམས་དང་། ཕྱི་པ་ལེ་
མཚམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། ཅུ་པར། མཚམས་བཅད་པར་
བྱའོ། །སྟོན་པ་བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཅུ་པར། མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་
ནི་ལས་ལ་ཕྱི་པ་པ་མཚམས་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་བྱུང་།

གསུམ་པ་མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་ལ་ཡང་ལས་ཀྱི་མཚམས་གསུམ་ཡོད་དེ།
ར་བ་མེད་པའི་ཁང་པ་སྟོན་པ་ཀྱི་སྐུ་ལ་ནས་ཚུ་འཛུགས་པ་ཚུན་ཆད་དང་། གྲོང་ལ་ནི་ལོ་ལོ་
ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དང་། དགོན་པ་ལ་རྒྱུང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅུ་པར། མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་ལ་ཕྱི་པ་པ་མཚམས་ཡིན་ནོ། །
ལ་ནས་ཚུ་འཛུགས་པ་གང་དུ་བབ་པ་ཡང་རོ། །གྲོང་ལ་ནི་ལོ་ལོ་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་
དོ། །དགོན་པ་ལ་ནི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་སུ་རྒྱུང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེའི་མཚམས་མ་བཅད་ཅེས་པ་སྟོན་པའི་གསལ་བྱེད་དང་། མཚམས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་བར་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཆོག་ཕྱི་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།

ལས་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབུས་ནས་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དབག་
ཆད་ཕྱེད་དང་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་མཚམས་པོ་ཆེ་དང་། དབུས་ནས་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དབག་
ཆད་གཉིས་ནས་གདིང་པ་བཞི་བརྒྱ་ཤོད་པའི་བར་མཚམས་སུ་རྒྱུང་དང་། དེ་ལ་
མཚམས་སུ་རྒྱུང་དང་གདིང་པ་བཞི་བརྒྱ་ཤོད་པའི་དཀྱིལ་ལོ་ལོ་པ་གཉིས་དང་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུ་པ་ལས། མཚམས་པོ་ཆེ་ཆོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ན་ཆད་མི་ཅམ་

ལགས། ལྷ་པ་ལི། དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཚུན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་ཆུང་བྱ
 གྱི། དགྲིལ་ལའོར་(འཛ)གང་དུ་གངས་བཞི་བརྩ་བསྒོ་བ་ཤོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དགྲིལ་ལའོར་བ་ལ་མཚམས་སུ་ཆུང་གིས་བྱལ་གྱང་དགྲིལ་ལའོར་བ་མ་
 ཡིན་པའི་མཚམས་སུ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་དེ། མཚམས་སུ་ཆུང་ལ་དཔག་ཚད་གཉིས་དང་
 དཔག་ཚད་གཅིག་དང་། དེས་དཔག་ཚད་བྱེད་ནས་གངས་ལྷ་བརྩ་ཤོང་བ་རྣམས་ནི་དེ་
 ཡིན་གྱང་དགྲིལ་ལའོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷ་པ་ལས། དགྲིལ་ལའོར་བ་གང་དུ་
 གངས་བཞི་བརྩ་བསྒོ་བ་ཤོང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚམས་པོ་ཆེ་ནི་བྱེད་པར་
 ལྷ་དང་ལྷན་དེ། ཚད་དཔུས་ནས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་པོ་ནར་དེས་པ་དང་། ཕྱགས་
 བཞིར་མཚན་མ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་མོགས་མཚམས་གཞན་མིན་པ་དང་།
 ལྷར་མཚམས་བཅད་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་རྗེས་
 སུ་མཚན་མ་བརྟན་པོ་བརྩམས་པ་མིན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ལས་ལྷག་པ་མི་ཆགས་ལ་དེ་ལས་ཆུང་བ་མཚམས་ཆུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷ་པ་ལས་
 དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་ཡན་ཆད་གྱང་མཚམས་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི་མ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར། ཡང་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་འང་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྟེན་མེད་པས་མཚམས་
 མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཏམ་ལས། དགོ་སྒོར་གནས་པ་དེ་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མཚམས་ཆེན་པོའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་བརྩམས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྷར་རྩ་བ་དང་ལུང་ལས་གྱུང་རོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མཚམས་སུ་རྩ་བའི་མཚམས་བཞིན་དང་འདྲོ། །ཞེས་
 དང་། ལུང་གཞི་དང་ལྷ་ཏམ་ལས། གྲོང་དང་གྲོང་གི་ཉི་ལའོར་མ་གཏོགས་པར་མཚམས་

པོ་ཆེ་གཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར་སྡེ་མ་བག་ཡངས་
སྡེ་མ་བྱས་པར་བཅད་པར་གཞན་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ལྔ་པ་གྲུབ་
སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་། །ཞེས་(༧༥)གཞན་ལ་གཞོན་པ་བཀག་
པའི་ཕྱིར།

མཚམས་བུ་རུང་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཏོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་མ་སོགས་ལྷག་མ་འདྲ་
སྟེ། ལྷ་ཏམ་ལས། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུག་ཅིང་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ལ་དགོ་སྟོང་
གནས་པ་དང་གཞུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚམས་བུ་རུང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་མཚན་
མ་བརྟན་པོ་བརྩམས་པ་དག་བཞེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚམས་པོ་ཆེའི་གྲོང་གཞི་དང་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དགོ་སྟོང་ཀ་པ་ནས་དགོ་
སྟོང་གཞན་གསོ་སྟོང་ལ་འདུས་ཀྱང་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས། དགོས་པ་སྦྱིར་
ལས་ལ་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་འདུ་དགོས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་དབྱེ་དང་གསོ་སྟོང་
ལ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཀྱན་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚེས་གོས་དང་འབྲལ་བ་སྤང་
སྤྱོད་དང་། དབྱར་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་སྤངས་པ་དང་། གནས་གཞན་ཏུ་དབྱར་ལས་
སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལ་ལན་ཡོན་འཛོལ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱེད་རྩལ་ཡོད་དེ།
བྱེད་པ་པོ་དགོ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་ཚེས་སྦྱིར་དངོས་མཆུག་གསུམ་གྱི་སྦྱིར་པ་
གཞུག་མར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་གིས་གཞི་བཟུངས་དགོ་འདུན་བསྐྱས་ནས་མཚན་མ་
བཞེད་པ་དང་དངོས་གཞི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། མཆུག་ལས་ཀྱི་མཆུག་སྤྱད་
བཞེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཏམ་ལས། དེའི་གནས་མལ་བཤམས་པ་
བྱས་ནས་གཞི་བཟུངས་ཏེ། དེས་པའི་ཚིག་གིས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟོ་
ནས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ལ། དགོ་སྟོང་གནས་པ་དང་

གཞུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚམས་པོ་ཆེའི་ཚུགས་བཞིའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་
བརྟན་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་དྲུ་དག་སྟོང་གཅིག་གིས་གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་
ལས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཚམས་རྒྱུ་དང་དགྱེལ་ལོར་པར་སྟོ་མཐུན་བྱས་པའི་
དམ་དང་ལུང་གཞིར་ལྟོས།

མཚམས་གསུམ་འཛིག་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེར་དག་སྟོང་མེད་པར་སྟོ་མཐོམ་གར་བ་དང་།
རྟེན་ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་དང་། (༡༠ན)མཚམས་གཞན་བྱུང་བ་དང་། ཚོགས་གཞིག་
བ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། མཚམས་སུ་རྒྱུ་དང་དགྱེལ་ལོར་པར་སྟོ་མཐུན་བྱས་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་འདུན་འདུ་ཆེས་པ་སྤངས་པ་དང་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་དག་བའི་
བྱ་བ་གཞན་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྲིང་གཞིར། དག་སྟོང་རྣམས་བཞིའི་
ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱ་བ་སོགས་ལ་ཡང་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དེ་ན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟུང་
པར་བྱེད་པས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་དག་ཚོགས་ཉམས་པས་དགྱེལ་ལོར་པར་བཅད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགྱེལ་ལོར་པར་སྟོ་
མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་འཛིག་རྒྱ་མཚམས་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་ལྟོ།
མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ན་དག་སྟོང་ཡོད་ན་དགྱེལ་ལོར་པར་དག་སྟོང་མེད་ཀྱང་མི་
འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། གནས་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་ཞེས་
བཤད་དེ་གནས་དེ་འཛིག་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཚམས་སུ་རྒྱུ་དང་དགྱེལ་ལོར་པར་གཅིག་གམ་ཐ་དང་
ཅེ་ན། འདུལ་འཛིན་རྒྱལ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་དང་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར། འདུལ་འཛིན་ཆེན་
པོ་བྱལ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་ཡིན་ཟེར། དེ་གཉིས་གཅིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་

གཉིས་པ་དང་ཏུ་བཤད་པ་ཆེས་མང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྤྲུལ་ལས། དགྲིལ་ལོར་པ་དང་
མཚམས་པོ་ཆེ་དང་མཚམས་སུ་རྒྱུ་བཅད། ཅེས་དང་། རིག་ལས་ཀྱང་། མཚམས་ཆེན་
དང་མཚམས་རྒྱུ་དང་དགྲིལ་ལོར་པའི་མཚམས། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་།
མཚམས་བཅད་པར་བྱ། ཡང་དགྲིལ་ལོར་པ་བཅད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལས་ཆེར་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར་
ཏེ། དགྲིལ་ལོར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུང་གཞི་ལས། མཚམས་བཅད་ཅིང་། དགྲིལ་ལོར་
པར་སློ་མཐུན་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། (༡༠བ)དེའི་གཞི་འགྲེལ་ལས། མཚམས་སུ་རྒྱུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགྲིལ་ལོར་པ་སྟེ་དེའི་བྱིར་། མཚམས་སུ་རྒྱུ་བཅད་ཅིང་དགྲིལ་ལོར་
པར་སློ་མཐུན་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཁ་ཅ་ཅིག་ན་རེ། ཐང་སྟོང་ལ་སློ་མཐུན་བྱ་སྟེ། གྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཐང་སྟོང་ཏུ་གྲུབ་པའི་གནས་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་
སློ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པཤད་ལས། གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆགས་པའི་
བསྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་གྲུབ་པའམ། དེའི་འོག་ཏུ་བདེ་བ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གྲུབ་སྟེ།
དཔེར་ན་རིའི་བྱ་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། རིག་དང་གཞི་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

ཡང་རྟག་ན་རེ། ཏུས་ཀྱན་ཏུ་ལས་ལ་རྩིག་པ་མཚམས་ཡིན་པས་རྩིག་པའི་བྱི་རོལ་
ཉེ་ལོར་འདོམ་གང་སྐྱང་མི་དགོས་ཟེར། འོ་ན་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་ཆེ་ཡང་རྩིག་
པ་མཚམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུས་ཀྱན་ཏུ་ལས་ལ་རྩིག་པ་མཚམས་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། མཚམས་གསུམ་བཅད་ཆེ་དེའི་ནང་གི་རྩིག་མཚམས་གྲོལ་བ་སྟེ་མཚམས་
མི་སྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུ་བས་ལས། མཚམས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ལུ་བ་ལི་

ཡོད་དེ། ལས་གྱིས་མཚམས་བཅད་ན་ཅིག་པའི་མཚམས་གོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་ལས་གྱི་མཚམས་དང་འབྲུལ་སྐྱངས་མཚམས་གཅིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དོ། །

ཡང་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་གྲག་ཅིག་གི་གསུང་ལས། མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་ན་ཐང་དང་འབྲུ་བས་དེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནད་བ་དེས་པར་སྦྱིན་དགོས་ཟེར། ལ་ལས་ད་གྱིལ་འཁོར་པར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནད་བ་མི་འབྲུང་ཟེར། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚམས་གསུམ་བཅད་པ་དེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནད་བ་དེ་དེས་པར་སྦྱབ་དགོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཅི་དགར་གནད་བའི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྤྱ་ཏམ་ལས། (༡༡ན)ད་གྱིལ་འཁོར་པའི་སློ་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ནད་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གནད་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ཏེ་གལ་ཏེ་འདོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། མ་དེས་དང་འདོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོན། མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲུལ་བའི་གནད་བ་བྱིན་པས་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནད་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་ད་གྱིལ་འཁོར་པར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ། མཚམས་པོ་ཆེར་དགོ་སློང་ཉལ་ན་ཆོས་གོས་དང་འབྲུལ་ལམ་མི་འབྲུལ་ཞེན། དེར་འབྲུལ་བ་ཡིན་དེ། ད་གྱིལ་འཁོར་པར་བཅད་པའི་ལས་ལ་སྦྱོས་པའི་མཚམས་གཞན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མཚམས་པོ་ཆེ་དང་ད་གྱིལ་འཁོར་བ་གཉིས་ནི་ལས་གྱི་མཚམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། མཚམས་པོ་ཆེར་གནད་ཡང་ད་གྱིལ་འཁོར་པར་གནད་བའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཟུབ་མཚམས་ལ་མ་གྲུབ་ན། ད་གྱིལ་འཁོར་པའི་དགོས་པར་འགལ་ལོ། །

ལྷགས་རི་གཅིག་གི་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མཚམས་གཅིག་པའི་མཚམས་

ཁོང་གི་དགྱིལ་འཁོར་པར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མཚམས་གཅིག་པ་དེར་
 ཉལ་ན་འབྲལ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དགྱིལ་འཁོར་པར་བཅད་པས་ལས་ལ་ལྟོས་པའི་མཚམས་
 བ་དད་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་འབྲལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མཚམས་བ་དད་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར།
 འདིའི་དོན་ཀྱས་པར་འབྲལ་སྒྲངས་སྒྲུབས་སུ་བཤད་དོ། །

གཞི་བརྒྱུད་ཚུལ་དང་ཚད་སོགས་བཤད་པ།

། གཞི་བརྒྱུད་ཚུལ་ལྟ་ཡོད་དེ། བརྒྱུད་པའི་གནས་ཁང་སྟངས་སོགས་གནས་མཐོན་
 བོ་ནས་བརྒྱུད་ལ་དེ་ཡང་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་འདུ་བའི་ཆེད་ཏུ་གྱུད་གསུམ་
 དང་རྟོག་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་བརྒྱུད་བ་དང་། ལས་ལ་འདུ་བའི་དོན་ཏུ་གྱུད་གཅིག་དང་རྟོག་
 གསུམ་དང་། ཤི་བའི་རོ་དབྱུང་བའི་ཆེད་ཏུ་གྱུད་གཅིག་དང་མཐུག་ཏུ་རྟོག་མེད་པའི་བྱི་
 བོ་བརྒྱུད་བ་དང་། སེར་བ་སོགས་གཞོད་པ་བསྒྲོག་པའི་གཞི་མི་ཅམ་ཆོག་གི་བར་རིམ་
 བས་བརྒྱུད་བ་དང་། དགོ་འདུན་ཟས་ལ་འདུ་བའི་གཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་བ་དང་
 ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། བརྒྱུད་ཚུལ་སོ་སོར་བྱས་(༡༡བ)པ་ཅིའི་ཆེད་ཡིན་པ་གསལ་བའི་བྱིར།
 བློང་འབྲུམ་ལས། གཞི་ཆུ་ཆེར་མི་བརྒྱུད་གི་གཞི་ནི་ལྟ་སྟེ། དགོ་འདུན་ནས། ཆོ་གའི་བར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། བསྐྱུ་བའི་བྱིར་གཞི་བརྒྱུད་
 རོ། །དེའི་གནས་ནི་ཁང་སྟངས་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར།
 དགོ་འདུན་བསྐྱུ་བའི་བྱིར་ནི་གྱུད་གསུམ་དང་དེ་སྟེད་ཀྱི་རྟོག་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། གྱུད་གསུམ་དང་རྟོག་གཉིས་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་རྟེ།
 ཅ་བར། ལས་བྱ་བའི་དོན་ཏུ་ནི་གྱུད་གཅིག་དང་རྟོག་གསུམ་སོ། །ཁ་ཅིག་ལས་ནི་གྱུད་

གསུམ་དང་ཉོག་གཉིས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

པའི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱད་གཅིག་དང་ཉོག་གཅིག་ཡང་བཤད་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བྱི་བ་ལ་ཕྱག་པས་དབྱུང་པའི་དོན་དུ་བྱི་བོའོ། །ཁ་ཅིག་ལས་ནི་རྒྱད་
གཅིག་དང་ཉོག་གཅིག་གོ་ཞེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར་གནོད་
པར་བྱུང་བ་ན་ནི་ཇི་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་
མར་གཞི་རྒྱུད་ཏུ་བརྟུང་ལ་ཁང་སྒྲོང་སོགས་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོ་འདུན་གྱི་
ལུང་བཟེད་བཟུ་བ་སོགས་བྱས། དེ་ནས་གཞི་ཆེན་པོ་བརྟུང་བ་གཉིས་པར་འགྱུང་བཅད་
པས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཟན་གྱི་བྱིར་འདུ་པའི་དོན་དུ་ནི་གཞི་དང་གཞི་རྒྱུད་ཏུ་
གཉིས་ཀ་བརྟུང་ངོ་། །བར་དུ་བཅད་དེའོ། །བསྐྱུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཞིའི་མདོ་ལས་བཤད་པ་དང་ཆད་ལུན་གཞན་གྱིས་
བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ་གཞིའི་རྒྱ་དང་། ཆད་དང་། དབྱིབས་
དང་། ཁ་དོག་དང་། བྱི་བྲག་གམ་དབྱེ་བ་དང་། རབ་གནས་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པ་ཇི་
ལྟར་བྱས་ནས་བརྟུང་བ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་བརྟུང་བ་དང་། རྒྱས་གང་གི་ཆེ་བརྟུང་
བ་དང་། ཆད་དང་མི་ལུན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ལུན་པའི་ཟན་ཡོན། འཛོག་པའི་
གནས་དང་བཙུག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞིའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལུན་འདས་(༡༩)
འདིའི་ཆད་ནི་ཇི་ཅམ་ལགས། མདོག་ནི་ཇི་འདྲ་བ་ལགས། བྱི་བྲག་ནི་དུ་ཞིག་ལགས།
བརྟུང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། གང་གིས་བརྟུང་བར་བགྱི། གང་གི་ཆེ་གང་གི་རྒྱས་ན་ཇི་
ཞིད་དུ་བརྟུང་བར་བགྱི་ཏེ། ཇི་ལྟར་བཞག་པར་བགྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་
རྒྱ་བཙུག་ཡོད་དེ། ཅན་དན་དཀར་པོ་དང་པ་ལ་ཤ་ནས། འོ་ལ་སེ་འམ་སེང་ལྟེང་གི་
པར་བཙུག་གང་རུང་ལ་བྱེད་དགོས། དེ་གང་རུང་མེད་ན་མི་རུང་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞིའི་

མདོ་ལས། ཚན་དན་ཉི་ལ་བ་ཉལ་ལ་ཤེ། །ཨ་ཤུང་ཐ་ཡང་ཚན་དན་དམར། །ཁྱེ་
 ལྟར་ཤུང་ལ་ཀེང་བྱ་ཤ། །ཤིང་ཤ་བ་ཡང་ཏུ་མ་ལ། །ཨ་ཤུང་ཉི་ལྟར་བྱ་ཉི་ལྟར་
 ར། །ཉིན་ཉི་ཉི་ལས་ར་ཨ་ཤུང་ཉི་ལྟར། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ན་ཡང་། །འོ་ལ་ས་ཉི་
 ལ་ནི་འབད་དེ་བྱ། །ཁྱེ་ལོ་འབད་པས་ཐམས་ཅད་བྱ། །འདི་དག་མེད་ན་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཚད་ཡོད་དེ། རུང་ཚད་དཀྱུས་སམ་སྤིང་ལ་སོར་བརྒྱད་རྩ་ཅ་བཞི་དང་།
 ཞེང་བྱ་སོར་བྱུག་དཔངས་སོར་གཉིས་དང་། ཆེ་ཚད་དཀྱུས་ལ་སོར་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་དང་
 དེའི་བར་འབྲིང་ཚད་བྱ་བྱ་དང་འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པ་ལྟར་རུང་བའི་བྱིར་
 ཉི། གཞིའི་མདོ་ལས། ཚད་ནི་རུང་བྱ་སོར་ཚད་གྱིས། །བརྒྱད་རྩ་ཅ་བཞི་ཉིད་བྱ་ཞིང་། །
 ཞེང་བྱ་སོར་ནི་བྱུག་བྱ་ཉི། །དཔང་བྱ་ཡང་ནི་གཉིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་
 དང་རིན་ཆེན་ཐོང་བར་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་ལུང་རིགས་ཁ་ཅིག །མདོ་འདིར་དབྱེ་བ་མི་གསལ། ཞེས་དང་། ལུང་ཡང་རུང་
 ར་ཞེས་པ་མཆུ་རུ་ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་འདིར་གཞིའི་དབྱེ་བ་
 དང་ཆེ་རུང་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་ཀྱལ་གྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ཚོད་
 པའི་བྱས་སུ་བྱུག་ལྟ་སོགས་དང་ནད་རིམས་འབྱུགས་སོགས་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་
 བ་སེམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་སྦྱིད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
 སོགས་བསྐྱང་བའི་ཐབས་གསལ་བ་བཏབ་བས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱན་རྩ་(༡༩)ལྟ་
 སྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གཞི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་སུ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་ཏེ་གསུང་བ་ན་རྒྱལ་པོས་ཚད་ཁ་དོག་དབྱེ་བ་སོགས་ཞུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉི།
 མདོ་ཉི་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་མ་འོངས་པའི་བྱས་གྱི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱི་ཏུ་སྒྲིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་སོ། །
 ཞེས་པ་ནས། གསལ་རྒྱལ་སེམས་དང་པོ་སྒྲིམ་ནས་ཡང་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
 ཅིས་གསལ་རྟོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་འདིའི་ཚད་ནི་རི་ཙམ་ལགས། མདོག་ནི་རི་འདྲ་བ་
 ལགས། བྱེ་བྲག་ན་དུ་ཞེས་མཆིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་མོ། བྱེ་བྲག་དུ་ཡོད་
 དེས་གིང་། དངོས་སུ་མདོ་སྒྲེ་ལས། ཚད་ནི་ཆུང་དུ་སྐོར་དག་གི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག ཟུར་བཞི་བེར་བའང་མི་འཐད་པར་བཤལ། ཟུར་བརྒྱད་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཞིང་སྐོར་དུག་དང་དཔངས་སྐོར་གཉིས་ཟུར་བཞི་ལ་སྐོར་གཉིས་གཉིས་དགོས་
 པར་གིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར། ཡང་ལྷ་མོ་ཕྱགས་ཁ་ཅིག ཟུར་བརྒྱད་དོས་བརྒྱད་མཉམ་
 པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་བཤལ། དཔངས་དང་ཟུར་བཞི་སྐོར་གཉིས་པར་མཉམ་
 ཡང་ཞིང་ལ་སྐོར་དུག་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དོས་བརྒྱད་སྐོར་
 གཉིས་པར་མཉམ་པར་བཤལ། མདོ་སྒྲེ་ལས། ལེགས་མཉམ་ཉིད་དང་གིན་ཏུ་གསལ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ལྷ་མོ། འདི་ནི་ཚད་མཉམ་པའི་དོན་མིན་གྱི་དོས་སྐོར་སྐོར་
 སྐོར་གསོད་དང་མཐོ་དམན་མཉམ་ཞིང་ཕྱི་སྐོགས་གྱི་འོད་གསལ་བ་དགོས་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དབྱིབས་ཡོད་དེ། བརྒྱད་གཞོགས་ལེབ་ལེབ་བ་སྒྲོ་གཡས་གཡོན་གྱི་
 ཟུར་དཔངས་དང་ཟུར་བཞིའི་ཕྱིབས་དུག་ལ་སྐོར་གཉིས་རེ་སྟེང་འོག་གི་ཕྱིབས་གྱི་
 ལེབས་ཞིང་སྐོར་དུག་པ་དང་ཅི་གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱས་སུ་ཞུམ་པ་སྟེང་འོག་ནས་ཀྱང་
 སྐོར་གཉིས་རེ་ཕྱིབས་ལྷ་མོ་ཞུམ་པ་རུས་སྒྲལ་གྱི་མགོ་ལྷ་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲེ་
 ལས། ཞིང་དུ་སྐོར་དུག་བྱ་སྟེ། །དཔངས་སུ་ཡང་ནི་གཉིས་བྱའོ། །སྐོར་མའི་ཆོགས་གྱི་
 ཚད་དག་གིས། ཟུར་བཞིར་ཚད་ནི་གཉིས་པ་(༡༡)ཡིན། །ལེགས་མཉམ་ཉིད་དང་

ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། རྩེ་གཉིས་སྤུལ་པའི་མགོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ཅུང་ཅུའི་དབྱིབས་ཚད་ཡིན་ལ་མཐའ་སྒྲོར་སོར་ཉེར་བཞི་བ་ལེགས་སོ། །

བརྟུང་བྱེད་ཤིང་དེ་ཉིད་ལས་སྤུལ་བ་ལུ་བ་སོར་བརྟུ་གཉིས་མི་ཐེ་བའི་ཤིང་སོར་
བརྟུ་གཉིས་བ་རྒྱུ་པོ་འཇམ་པ་རྩེ་ནེུ་ལའི་མགོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས། དེ་ནས་
བརྟུང་བར་བྱེད་པ་ཡང་། ཤིང་དེ་ཉིད་ལ་འབད་དེ་བྱ། སོར་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དག་
ལ། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཁ་དྲག་ཡང་དམར་པོ་གཙོ་ཆེ་ཡང་སེར་པོ་
སོགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདིའི་ཤིང་པལ་ཆེར་དམར་པོ་ཡིན་ལ་བྱུང་པར་དུ་སེང་ལྟེང་གཙོ་
པོར་བཤད་པས་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་འདི་ལས་ཀྱང་། མདོ་ག་ནི་མི་འབྲ་
བ་ལགས། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་པན་གྱིས། དམར་པའི་ཚོན་གྱིས་འབར་
ཞིང་ས་བཟང་སྟེ། །བརྟུང་ན་དབྱངས་བཟང་བ་ནི་གཞིརྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིས་གཞི་བཞི་ཀ་ཁ་དྲག་གཅིག་པར་བཤད་དོ། །

ལྟ་བ་དབྱེ་ན་ལྟ་དང་བཞི་འམ་གསུམ་མམ་གཉིས་སམ་བརྟུ་དུག་ཡང་ཡོད་དེ།
བརྟུང་ཚུལ་སྒོ་ནས་ལྟ་དང་ཚད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞི་འམ་གསུམ་ཆེ་ཅུང་གཉིས་དང་རྒྱུའི་སྒོ་
ནས་བརྟུ་དུག་ཀྱང་མདོ་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བར། ཟན་གྱི་ཕྱིར་འདུལ་བའི་
དོན་དུ་ནི་གཞི་དང་གཞི་ཅུང་ཅུ་གཉིས་ཀ་བརྟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་བ་
པའི་གཞི་ཅུང་ཅུའི་ཚད་སོར་བརྟུ་གཉིས་སམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིར་ཡང་རུང་སྟེ། དེའི་ཚད་ནི་
གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཡང་རུང་བར་མངོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་བསྟུས་པ་
ལས། དེ་ཉིད་བརྟུ་དུག་རྣམ་པ་ཡིས། །དེ་ཚད་རྒྱུ་པོ་གཞན་ནི་དཔུས། །བདེན་པ་བརྟུ་
གཉིས་བྱུང་པར་ལས། །རྒྱུ་པོའི་བདག་ཉིད་གཞིརྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
གཞི་བཅུགས་པ་བར་བྱས་ན་མདོ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་སྒྲོང་བ་པའི་གཞི་མཁར་སིལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བཤལ། མཁར་སིལ་
དེའི་དོད་བྱེད་པར་གཞི་འགྲེལ་ལས་(༡༣)བཤད་པའི་བྱིར།

དུག་པ་རབ་གནས་ཡོད་དེ། སྒྲི་འགག་གནས་གསུམ་བདག་མེད་པའི་ཤེར་བྱིན་དུ་
མོས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། མདོ་དེ་ལས། དེ་ཡི་རབ་གནས་བྱ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་
པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། སྒྲི་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། གཤོད་ནས་མ་སྒྲེས་པ་དགོ་བ། རེ་ལྟར་
རབ་གནས་བྱས་ནས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུན་པ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེར་བྱིན་
དུ་མོས་པ་ཆོས་ལམ་ལོར་བསྐྱར་བར་སྒྲུལ་བ་དང་སྒྲུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྟོན་
པའི་སྒྲུར་མོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ཡང་ཤེར་བྱིན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དུ་མོས་ནས་
བྱག་འཆལ་རྟེ། ཤང་ཆ་གསུམ་སྟོན་དུ་བྱས་ནས། གཅིག་ནས་བཙོ་བརྒྱད་བར་དུ་རེ་ཆེ་
དང་། བཙོ་བརྒྱད་ནས་གཅིག་གི་བར་རེ་རྒྱུད་དུ་བདུང་སྟེ་སོ་དུག་བདུང་བ་རྒྱུད་གཅིག་
སོགས་ན་གང་བ་ལྟར་བདུང་བའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་འོག་གཙུག་ལག་ཁང་གུན་
ཏུ། གྲུ་བདུན་གྱིས་ནི་བརྒྱན་པ་ལྟར། བསྐྱེད་པའི་རིམས་གྱིས་བདུང་བར་བྱ། རེའི་
འོག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི། བྱག་འཆལ་ནས་ནི་བདུང་བྱ་སྟེ། ཤང་ཆ་ལན་གསུམ་
བྱས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུས་བདུང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་དང་དགེ་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་
བདུང་བུང་བའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དགེ་སྒྲོང་རྒྱུས་དང་དགེ་རྒྱལ་གྱིས། རུས་
རྒྱུས་རྟག་ཏུ་བདུང་བྱ་ཞིང་། གསོ་སྒྲོང་ལ་ནི་གནས་པའི་ཆེ། དགེ་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་
བདུང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགུ་པ་དུས་གང་གི་ཆེ་བདུང་པ་ཡོད་དེ། སྒྱིར་རྒྱ་བ་སོ་སོ་ལ་ཉི་མ་འཆར་རུབ་གྱི་
བདུང་བའི་དུས་ཆོད་གཞིའི་དུས་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཟུང་པར་དགོས་པ་

ནམ་ཐུང་དུས་བརྒྱུད་པ་སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཟན་ཟ་ཉི་མ་འཆར་རྒྱུ་
 ཚོ། །དུས་གསུམ་ལ་ནི་ལན་གསུམ་སྟེ། །སྐྱུ་སྐྱུས་ཚེ་ན་ལན་གཉིས་བསྐྱུགས། །སྐྱོ་བུར་
 གནོད་པ་ཆར་མི་འབབས། །དེ་བཞིན་འཐབ་དང་ཚོད་པ་དང་། །སྐྱོག་དང་གནོད་པ་
 ཚེན་པོ་དང་། །གནས་བརྟན་རྣམས་ནི་སྦྱར་འབྲེན་དང་། །ནད་དང་སྦྱ་གེ་ཞི་བའི་ཕྱིར། །
 མ་འཚོལ་(༡༥)རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱུ་པ་ཡོད་དེ། ཚད་དང་མི་ལྟན་པ་རྒྱ་ཤིང་ངན་པར་བྱས་པ་དང་བརྒྱུད་ཡང་སྐྱ་མི་
 འབྱུང་བ་དང་བག་མེད་པར་བརྒྱུད་ན་མི་ཤེས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 ཚད་མིན་ཤིང་ངན་ལས་བྱས་དང་། །བརྒྱུད་དང་སྐྱ་ནི་མི་འབྱུང་བའི། །སངས་རྒྱས་ཡུམ་
 འདི་བརྒྱུད་ན་ནི། །ཡུལ་འཁོར་འཚེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགེ་སྦྱོང་
 རྣམས། །དེ་བཞིན་སྐྱོ་ནི་མི་མཐུན་དང་། །ཉེ་བར་འཚེ་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །རྣམ་པ་དུ་
 མར་ཚོད་པར་འགྱུར། །སྐྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཞིང་། །བདུད་ཀྱང་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བ་ཡིན། །གདུག་པའི་རྒྱ་ནི་དུ་མ་ཡིས། །འབྱུར་རྣམས་ཀྱང་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །
 བས། དགེ་འདུན་ཤིང་རྒྱ་མ་བསྐྱུ་བྱེད། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཤེས་ནས་ཀྱང་། །ལེགས་
 པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གལ་ཤིན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་ལ་མོ་མ་རྩོ་ཤོས་སུ་མི་རྩི་བའི་སྒྲན་པོ་དག་གིས། ཚད་དང་དབྱིབས་ཤིང་
 སྟགས་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་བརྒྱུད་དུས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བཞོན་པར་བྱེད་གི་ཡོད་དོ། །

བརྒྱུ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཚད་དབྱིབས་བརྒྱུད་རྒྱུ་སྟགས་ལེགས་ན་ཆོས་དང་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པ་དེ་ལྟར་ཡང་སེར་བ་བསྐྱོག་པ་སྟགས་མངོན་སུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། །སྐྱུ་བརྒྱུན་གྱིས་ནི་བརྒྱན་པར་བྱ། །རྒྱལ་པོ་

གང་ཆེ་ཡུལ་ལོང་དུ། གཞི་འདི་ནི་གྲགས་ཀྱི་པ། འདྲ་ནི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་
 དང་། འདྲ་དཔལ་དང་ནི་ལོ་ལོ་གསལ་འགྱུར། ལོ་ལོ་དཔལ་གསལ་འདྲི་གསལ་མེད་ཅིང་། འབྲུ་
 རྒྱུ་མས་ཀྱང་ནི་ཉམས་མི་འགྱུར། བསམ། དེས་ནི་དག་འདུན་འདུལ་བར་ལྷན། མཁས་
 པ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། འདྲ་དཔལ་ཆེ་སྤང་གཏི་ལྷག་རྒྱུ་མས། འདྲ་
 བྱི་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཆེ་རིང་ཆོས་ལྷན་ཞིང་། ཞེས་སྒྲགས་ལྷན་ཡིན་
 (༡༥)པའི་བྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་ངམ། གཙུག་ལག་
 ཁང་དཔལ་མའི་ནང་དུ་ཁྱིའི་སྤྱིང་དུ་བསྒྲུབ་བཀུར་དང་བཅས་དེ་འདྲི་བའི་བྱིར་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས། གང་བྱིར་དེ་བརྒྱུད་བཞག་བྱ་ཡི། འོག་རྒྱ་ཡང་ནི་ཁྱི་བྱ་སྤྱེ། གཙུག་ལག་ཁང་
 གི་སྒོ་ཁང་ངམ། ཡང་ན་དཔལ་མའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་ ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀྱི་

། གཉིས་པ་ཆད་ལྷན་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབྱེ་བ་སྐོ་སྐོའི་མཚན་ཉིད་
 དག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོ་དག་དང་བརྒྱུད་ཚུལ་དག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལན་
 ཡོན་དུག་ལས། དང་པོ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་བྱང་མེམས་གྱི་སྒྲིབ་ཆད་བཞིན་
 དུ་གཞི་ཡང་ཆེ་བ་འབྲིང་རྒྱུད་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། བྱ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས། གཞི་རྒྱུ་པ་
 བཞི་ནི་སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞི་ཆེན་པོའི་ཆེ་ཆད་དབྱེ་བས་ཡོད་དེ། སྤྱིང་དུ་སྐོར་བརྒྱ་ཉི་ལྷེད་ཆད་མཐའ་
 སྐོར་སྐོར་ཉིར་བཞི་དང་། དབྱེ་བས་ལེབས་པ་ཆ་བཅུ་གསུམ། ལྷ་ཆ་གཅིག་དཔལ་གྱི་
 འཆང་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲ་པོ་གྲུབ་སྤྱེ། བྱ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས། ཐམས་
 ཅད་དུ་སྒྲུབ་མེད་པའི་དག་པས་ཉི་ལྷེད་ལྷག་པའི་ཆ་བརྒྱ་ནི་སྤྱིང་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྤྱེ། དེ་ཉིད་ལས། འདྲི་ཆོགས་ལ་ལྷ་པོའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ལྷེད་རྒྱུ་
 བར་བསྐྱེལ་བའི་དོན་དུའོ། བརྒྱར་ནི་བཞི་ལྷག་པའི་ཆ་ཉི་ལྷེད་ཡང་དག་པར་ལྷའོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། །བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གིས་དེ་ནི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལས། དབུས་ཀྱི་ཆ་ལྡེ་ཆ་གཅིག་ནི་དམའ་བ་རྒྱུ་པའི་ཆ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་དག་པ་ཡང་གསུངས། །

གཉིས་པ་ཆེན་པའི་རྒྱུ་པའི་ཆ་དབྱིབས་ཡོད་དེ། མིང་དུ་སྦྱོར་ལམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་
ལྷ་མོར་བརྒྱ་དང་བཅུ་དང་ཞེད་ཆད་མཐའ་སྒོར་དུ་སྦྱོར་སྟེ། ལྷ་མོར་ཉེར་གཉིས།
རྒྱུ་བཅུ་(༡༧)གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ། ལྷ་ཆ་འཆང་བ་རྒྱུ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། །འིང་བར་སོར་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི་རབ་རྩ་
སྦྱོར་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་དག་པའོ། །དེའི་རྒྱུར་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཉི་
སྦྱོར་བཅུ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་ ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་ཆད་ཡོད་དེ། མིང་དུ་སྦྱོར་ལམ་གོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་མོར་དགྲ་བཅུ་ཅུ་
བརྒྱ་དང་། ལྷ་མོར་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་མཐུན་པའི་མཐའ་སྒོར་དུ་སོར་ཉི་ཤུ་དང་རྣམ་ཐར་
བརྒྱ་དང་དག་པས་རྒྱུ་བཅུ་དང་བརྒྱ་དང་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉན་མོངས་པ་དགྲ་
བཅུ་ཅུ་བརྒྱ་དང་རབ་རྩ་ཉམས་པས་ལམ་སྒོམ་པའི་རྣམ་པས་དེའི་ཆད་ནི་དེ་ཉིད་དུ་རིང་
པའོ། །སྦྱོར་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལམོར་ལྷན་ཉེ། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱ་དང་རྣམ་པར་
དག་པས་རྒྱུ་བཅུ་དང་ལྷན་པའི་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་པའི་ཆད་དབྱིབས་ལྷ་མོར་བཤད་པ་ལྷ་མོར་ཡིན་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། མོར་མོ་བཞི་
དང་མཉམ་ལྷན་པའི། མོར་མོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་མོར་ལྷན་ཉེ། མིང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པའོ། །
མ་འདྲེས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡི། ཡོངས་སུ་སྒོར་པ་བཅོ་བརྒྱ་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཐྱིར། ལྷག་མ་སྤར་དང་འདྲ་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །

སྒྲས་པ། རྒྱལ་བ་སྒྲེ་རྒྱའི་མུན་སེལ་ཉི་མའི་འོད། །ཀྱུན་ལ་སྤར་བྱེད་སྤྱགས་ཇི་
སྤངས་ཏྟོགས་ཀྱི། །སྤྱིད་ཚལ་འདྲ་བ་བརྒྱ་མ་ལུས་གཅིག་ཅར་དུ། །བཞད་པའི་ལེགས་
གསུངས་འདི་ཡི་སྒྲོ་བ་དོམ། །དཀར་པའི་བག་ཆགས་མདོག་བྲལ་རིགས་ཆད་ཀྱི། །
གཞན་གསོལ་སྒྲིང་ལ་ངས་ལེགས་སྤྱང་ཅིའི་ཚལ། །མི་དམན་ལྡོག་གྱི་ལས་སྤྱགས་བཞིན་
སོང་ཡང་། །ཐེག་གསུམ་ལྟ་མའི་ཡིད་འཛིན་དགའ་ཚལ་ཟུང་། །གང་སྒྲས་དུས་གྱི་གོ་བ་
ཆེས་དཀར་ཡང་། །རང་སེམས་གོམས་སྤྱད་སྤྱབ་གསུང་དགོངས་འབྲེལ་བཅས། །ཅུང་
ཟད་སྤྱར་བ་སྤྱ་ཚོགས་བཟོ་བོ་ཡིས། །རྒྱལ་བར་རྒྱལ་བའི་མོ་བྲང་ལ་འགྲན་སོག་ཅིས་
(༡༥བ)བའང་བར་སྒྲབས་གྱི་ཆོགས་སྤྱབཅད་པའོ། །

རང་གཞན་གྱི་ལྷང་བ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ།

། གསུམ་པ་རང་གཞན་གྱི་ལྷང་བ་དག་པར་བྱ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་རྣམ་དག་
གསོ་སྒྲོང་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་བཤད་གསལ་འོས་བཤད་གསལ། བསྐྱམ་འོས་བསྐྱམ། དེ་ཉིན་
བཤད་གསལ་བ་མི་གྲུབ་པའི་ལྷང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བས་དག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
ཐྱིར་ཏེ། སྤྱང་མ་ལས། འདི་ལ་དགོ་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་གྱིས་གསོ་སྒྲོང་གིས་གནས་སྤྱུ་འདུ་
བའི་མདུན་རོལ་ཁོ་ནར་གསོ་སྒྲོང་སྤྱ་མ་འདས་པའི་མཐའ་རྒྱུན་ཆད་གྱི་ཟླ་བ་བྱེད་གྱི་
ལྷང་བ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པར་བྱ་སྤྱི་ལྷང་བ་གེས་པ་བཤད་གསལ་བའོ། བསྐྱམ་པའོ།
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བས་ཐྱིར་བཅས་ཏེ་ལས་གྱི་གནས་སྤྱུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཐྱིར།

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྐྱོད་དེ། ལྷག་མ་དང་སྤང་ལྷང་རྣམས་ཡིན་ལ་ལྷང་བྱེད་འབའ་
 ཞིག་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་ཡིན་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྐྱོད་ཀྱང་གཞན་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱང་ལས། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དང་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་དང་སྤང་བའི་ལྷང་བྱེད་
 གྱི་ལྷང་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཤེས་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འབའ་ཞིག་པ་སོགས་བཤགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷམ་ཕུད་གན་ན་བྱག་དང་
 གཞོན་ན་འདུད་དེ། ལྷ་གོས་ཕྱག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཙྰག་ཙྰག་སྤར་ཐལ་མོ་སྤར་ནས།
 ལྷགས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་འམ་བཅུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ་བ་དག་དགོ་སྤྱང་མིང་འདི་ཞེས་
 བགྱི་བ་ལ་ལྷང་བ་ཆེ་གོ་མོ་འདི་དང་འདི་བྱུང་སྟེ། བདག་དགོ་སྤྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
 བའི་ལྷང་བ་དེ་དག་པའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་དང་ལྷན་པའི་མདུན་ཏུ་
 མཐོལ་ལོ། །འཆགས་སོ། །མི་འཆབ་པོ། །མཐོལ་ཁིང་བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་
 དེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་མཐོལ་མ་བཤགས་ན་མི་འགྱུར་རོ། །ལན་གསུམ་དང་
 མཐོང་སྟོམ་དྲི་བ་གསུམ། ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་
 ཚུལ་སྤྱོད་ལམ་དང་ལུལ་སྤྱུ་མ་ལྟར་ལ། ལྷགས་ནི། ཆེ་དང་ལྷན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། །
 (༡༥ན)བདག་དགོ་སྤྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷང་བ་འདི་ལྷ་བྱུང་སྟེ། བདག་དགོ་
 སྤྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དེང་ལྷང་བ་དེ་ཆེ་དང་ལྷན་པའི་མདུན་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 ཏེ། གསོ་སྤྱང་བགྱིའོ། །སང་ནང་པར་ལྷང་བ་དེ་ཆོས་བཞིན་ཏུ་སྤར་བགྱིའོ་གསུམ་དང་།
 མཐོང་སྟོམ་གསུམ། ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་ཡང་ཡོད་དེ། ཀང་ཟག་གི་ལྷང་བ་གང་ཟག་གི་མདུན་ཏུ་ལྷགས་ལྟར་དང་། དགོ་
 འདུན་གྱི་ལྷང་བ་ཐུན་མོང་བ་དགོ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དག་པར་གསུང་བ་ལས་ལ་

མི་སྒྲིབ་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཙུ་བས་ནས་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གིས་དག་
སྤང་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

། བཞི་བ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དེ་ཡོད་དེ། བྱག་དར་སྟགས་ལ་ཕན་ཡོན་ལྷ་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཙུ་བར། མག་མག་དང་བྱག་བདར་དང་བ་ལྷིས་བྱགས་པར་བྱ་བ་དང་
མེད་གའི་ཁྱི་བཤམས་པ་དང་། སྟགས་བྱང་།

། ལྷ་བ་ཆོས་བཤད་ཉན་ཕྱིད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཆོས་འཆད་པ་པོ་ལྟེ་སྤྱོད་འཛིན་
པ་བསུ་རྒྱུ་ཡང་དང་། ཉེ་འཁོར་དུ་བསྟེན་བཀུར་རྒྱལ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་པོ་སྤྱོད་རྒྱལ་དང་།
ཕྱི་བྲག་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་དུས་དུག་ལ་མཚན་མོ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། ཙུ་བར། མདོ་སྟེ་འཛིན་པ་འོང་བ་གཙུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་
དང་བ་དན་ལ་སྟགས་པ་དག་གིས་བསུ་བར་བྱའོ། །འདུལ་བ་དང་མ་མོ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཙུ་བར། དག་གི་བཤེས་པའི་ཆོག་གིས་བསུས་
ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་དག་སྤངས་པར་བྱའོ། །བྱས་བྱའོ། །སྟགས་དང་། ཁྱི་
སྟགས་ཡོད་མེད་ལ་ཀན་པ་མང་ན་རང་གདན་ལ་བསྟན་ནས་ཆོས་བཤད་རྒྱལ་སྟོན་པར།
ཙུ་བར། གལ་ཏེ་མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། །སྟགས་བྱང་། གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། གྲུ་བཞི་ལམ།
རྒྱ་གམ་དུ་ཆོགས་པ་(༡༥)སྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙུ་བར། དམས་སུ་ཆོས་ཉན་པའི་
གྲལ་རྒྱ་གམ་གྱི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ལམ། རྗེ་དཔལ་ལྷན་པ་ལྟ་བུར་བཤམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་ལྟེ། དེའི་ཆེ་ལྟ་དག་འོང་བས་ཆོས་བཤད་ན་དགའ་ལ་
མི་དགོ་བ་སྤྱད་ན་ཁྱིས་ནས་མི་ཤེས་པས་མཚན་ཐོག་ཐག་ཆོས་བཤད་པ་ལམ་མ་རུས་ན་
ཆོས་བསྒྲགས་གྱི་མདོ་འདོན་པས་ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙུ་བར། ཆོས་བརྒྱད་
དང་བརྒྱ་བཞི་དང་བཙོ་ལྟེ་རུབ་མོ་ཆོས་ཉན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེན་ཆེན་ཐེང་བ་

ལས། ཚེས་བརྒྱད་དང་ཉེར་གསུམ་ལ་ངོས་བཞིའི་མགོན་པོ་དང་ལྷ་བྱན་གྱི་གཡོག་དང་
བཙུ་བཞི་དང་ཉེར་དགུ་ལ་ལྷ་བྱན་གྱི་བྱ་དང་བཙུ་ལྷ་གཉིས་ལ་ངོས་བཞིའི་མགོན་པོ་
དང་ལྷ་བྱན་དངོས་ཚེས་ཉན་དུ་འོང་བར་གདགས་པར་བཤད་པས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

། ལྷ་པ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལེན་པའི་དགོས་པ་དང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དགོ་
ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་ཇི་ཡོད་
ཅེ་ན། འདུན་པ་འབྲུལ་བ་ནི་ལས་ལ་མཐུན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་
འབྲུལ་བ་ནི། བདག་ཉིད་གྱིས་གསོ་སྦྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
དགོ་སྦྱང་དེས་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པར་འབྲུལ་
བར་བྱས་ཤིང་། དགོ་འདུན་གྱི་ལས་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེའི་འདུན་པ་ཡང་སྦྱང་
བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ལ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་འདུན་པ་
དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས་ཀ་སྦྱང་བར་བྱ་ལ་མཚམས་བཅད་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལས་
གཞན་ལ་ནི་འདུན་པ་འབྲུལ་ཞིག་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལེན་པ་པོ་ལ་གང་ཟག་དང་དགོ་
འདུན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འབྲུལ་བ་ལ་འདེག་ཉིས་ཡོད་ལ། སྦྱང་ལམ་གང་ཟག་སོགས་
གྱིས་བཤགས་པའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས་སྐྱབ་པ་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་(༡)མོ་སོ་
སོའི་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཅིག་ཆར་འབྲུལ་བའི་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ལན་གསུམ་བརྗོད་
ནས་འབྲུལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཆར་རུང་ཚུལ་ཡང་ལུང་གཞིའི་གསོ་སྦྱང་སྐབས་
ཀྱི་ལུང་ལས། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་སུ་འདུ་མི་རྩལ་པ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཡོངས་སུ་དག་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་འདུན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་དག་པ་

དང་འདུན་པ་གཅིག་ཆར་སྒྲུང་དུ་ཡང་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མང་པོ་
རུང་ཚུལ་གྱི་དམ་ལས། དགོ་སྒྲོང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལེན་པ་གཅིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་
འབུལ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་རབ་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མ་མའི་སྒྲགས་སྒྲ།

གཅིག་ཆར་འབུལ་བའི་སྒྲགས་ཡོད་དེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་
དགོ་འདུན་གྱི་གསོ་སྒྲོང་བཅོ་ལྔ་བ་ལགས་ལ། བདག་བྱོ་འཆོལ་སྐྱུག་བསྐལ་བ་བྱོ་འཆོལ་
བ་ཆེ་གོ་ཞེས་བགྱི་བའི་གསོ་སྒྲོང་ཡང་བཅོ་ལྔ་བ་ལགས་ཏེ། བདག་དགོ་སྒྲོང་བྱོ་འཆོལ་
བ་སྐྱུག་བསྐལ་བ་བྱོ་འཆོལ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བར་ཆད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་
དག་གོ་ཞེས་བདག་མཆོད། །དགོ་འདུན་ཆོས་བཞིན་མཛད་པ་ལ་འདུན་པ་འབུལ་ལོ། །
བདག་གསོ་སྒྲོང་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་བཟོ་
དོ། །བཟོ་བ་ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ་གསུམ་བཟོ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་འཆད་
པར། འདུན་པ་འབུལ་བ་ལས་དེ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བོ། །ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་དག་
པ་འབུལ་བ་དང་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །རྒྱག་པ་མདོ་འདོན་པར་གསོལ་བ་སྒྲགས་སྒྲ།

རྒྱལ་འབྲེལ་གསོ་སྒྲོང་དངོས་བཤད་བ།

། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། ཕྱ་བའི་རྒྱས་དང་། ཕྱ་བའི་ཆོག་གཉིས། དང་པོ་
འཆད་པར། ལྷ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་གྱི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་རྒྱས་འབྲེལ་
གྱི་གསོ་སྒྲོང་ཉེར་བཞི་ངེས་ཅན་ཡོད་དེ། ལོ་ལ་ལྷ་བཤོལ་མེད་རྒྱས་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་

ཡོད་ཅིང་། ཟླ་བ་རེ་རེའི་ཡར་ངོ་(༡༧)དང་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱང་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅུ་བར། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལོ། །ཞེས་དང་། དགོ་སྦྱང་གི་ལོ་ངྲི་བར། གསོ་
 སྦྱང་དུ་ཡོད། ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ལྟེ། དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང་ཐ་ཆུང་།
 དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། རྩོན་ཟླ་ར་བ་དང་། ཐ་ཆུང་རྒྱམས་ཀྱི་མར་གྱི་ངོའི་གསོ་སྦྱང་ནི་
 བཅུ་བཞི་བའོ། །ལྷག་མ་ནི་བཅོ་ལྔ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་པ་འབྱུང་དུས་ཡོད་དེ། དགུན་རྩོད་
 དང་། དགུན་སྦྱང་དང་། དཔྱིད་རྩོད་སྦྱང་དང་། དབྱར་རྩོད་དབྱར་སྦྱང་དུག་ལ་ཟླ་བ་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་འདས། ཕྱེད་ལུས་པའི་མར་ངོ་དུག་ལ་བཅུ་
 བཞི་བ་རེ་རེ་ལྟེ་དུག་དང་ལྷག་མ་བཅོ་བརྒྱད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་
 ལས། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྒྱམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་གིང་། །
 ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཐས་པས་ཞག་མི་སྟབ་པ་དོར། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཏམ་ལས།
 དེ་ལ་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། དུས་ཆོག་སྤུག་པོ་དག་གི། ཟླ་བ་བཅུ་
 གཉིས་ལ་གསོ་སྦྱང་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ཡོད་པས་དུག་ནི་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན་ལ་བཅོ་
 བརྒྱད་ནི་གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཟླ་བ་གང་ལ་ཕྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ། དཔོ། སག །ཆུ་རྩོད།
 རྒྱམས། རྩོན་དུག་རྒྱམས་ཀྱི་མར་ངོ་ལ་བཅུ་བཞི་པ་འབྱུང་ལྟེ། ལོ་ངྲི་བར། རྒྱལ་དང་དཔོ་
 དང་སག་དང་། ཆུ་རྩོད་རྒྱམས་སྦྱང་རྩོན་དུག་བཅས། །འདི་རྒྱམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་
 ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆོག་སྤུག་མ་
 མཐའ་དཔྱིད་དུ་འཆད་དོ། །མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་དུས་རེས་པ་མེད་དེ།
 དུས་ནམ་བབས་སུ་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཏམ་ལས། བཀྲ་གིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་གཞོད་

པ་མི་འབྱུང་བའི་གསོ་སྦྱང་དང་བསྐྱམས་པའི་གསོ་སྦྱང་དག་ནི་གང་གི་ཆེ་བྱ་དགོས་པ་
དེའི་ཆེ་བྱ་བར་ཟད་ཀྱི་རུས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

། གཉིས་པ་ཆོག་ལ། ཚད་ལྡན་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཆོས་(༡༥)མིན་གྱི་ཆོག་སྤངས་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རབ་བྱུང་བསྟེན་བར་མ་རྩོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྟེན་
བར་རྩོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱར་བ་བསྟེན་བར་རྩོགས་པ་དང་
ལྟན་ཅིག་ཆོས་བསྐྱུགས་སོགས་ཉན་ནས་དངོས་གཞིས་དགོ་སྦྱང་གི་མདུན་དུ་གསོ་སྦྱང་
གི་ཐུགས་ལན་གསུམ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་སྒྲིབ་ནས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་འདོན་པ་པོ་གང་ཟག་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་འདོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་
དེ། སོ་ཐར་མདོ་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་ལུལ་བར་འདོན་རུས་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་འདོན་
ལ། དེས་མ་ལྟོགས་ན་ཆུན་པ་གཉིས་པས་འདོན། དེས་མ་ལྟོགས་ན་གསུམ་པས་འདོན།
དེས་མ་རུས་ན་འདོན་རུས་པའི་དགོ་སྦྱང་རྣམས་ངེས་མོས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འདོན་དགོས་ཏེ།
རྩ་བར། ལེགས་པར་ཐོན་པས་གདོན་ཏོ། །ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་ལུལ་བ་ཉིད་ནོ། །དགོ་
འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱི་འོ། །མི་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཉིས་པའི་འོ། །དེས་ཀྱང་ན་
གསུམ་པའི་འོ། །དེས་ཀྱང་ན་ངེས་གྱི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འདོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་བརྟན་གྱིས་སང་གའི་བྱི་ལ་བསྟན་དེ་སོ་
སོར་ཐར་པའི་མདོའི་སྦྱང་ར་དང་རུས་དང་པོར་བྱ་བ་དག་དང་པོར་བརྟན་ནས། དེའི་
འོག་གསོལ་པའི་ལས་དང་། ལྷང་བ་བཤགས་བསྐྱམས་བྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སོ་
སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་ལྟ་བུ་གང་རུང་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས།
གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་གསོ་སྦྱང་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ཏམ་

ལས། འདོན་པར་བྱེད་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་གསལ་བ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ།
མདོ་གདོན་པ་སང་གའི་ཁྱི་ལ་འདུག་ནས་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པ་དང་རྒྱས་དང་
ཐོར་བྱ་བ་དག་ནི་བདོན་ནས་དེའི་འོག་རྩ་གསལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་འདོན་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་གདོན་པ་རྣམ་
པ་ལྟ་(༡༥བ)སྟོན་ཏེ། སྤྱང་གཞི་གདོན་པ་དང་། དན་པར་སྒྱར་བ་གདོན་པ་དང་། དག་
འདུན་ལྷག་མ་གདོན་པ་དང་། མ་ངེས་པ་གདོན་པ་དང་། རིལ་གྱིས་གདོན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

། གཉིས་པ་ཚོས་མིན་པས་གདོན་པ་སྤངས་དགོས་ཏེ། ཚོས་མིན་པས་གདོན་ན་
གསོ་སྤྱང་མི་ཆགས་པའི་བྱིར། ཚོས་མིན་པ་རྩ་མ་ཡོད་དེ། འདོན་བྱ་མིན་པ་དང་། ཚད་
མིན་པ་དང་། རྒྱས་མིན་པ་དང་། འདོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་མིན་པ་རྣམས་ཡོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་འདོན་བྱ་མིན་པ་ཡོད་དེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱན་
ཆོགས་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཚད་མིན་པ་ཡོད་དེ། སྤྱང་གཞི་མི་འདོན་པ་དང་ལྷག་མ་ཐོས་པ་བསྒྲགས་
པ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པ། གང་བརྒྱམས་པའི་སྡེ་ཚན་རྫོགས་པར་མ་བདོན་པ་སོགས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱང་ལས། མགོ་བརྒྱམས་པའི་སྡེ་ཚན་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་དག་
མ་རྫོགས་ན་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱས་མིན་པ་ཡོད་དེ། གསོ་སྤྱང་གི་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་སུ་འདོན་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་འདོན་པར་བྱེད་པ་མིན་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་རྫོགས་དང་།
ལྟ་བ་དང་མཚན་དང་། ཚུལ་ཁྱིམས་བཞི་མཐུན་པ་ལས་གཞན་པའི་འདོན་པ་དེ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་མི་སྐད་དུ། ལུང་དང་གྲ་ཏམ་ལས། ཆོས་མིན་པས་འདོན་ན་མི་
ཆགས་ཏེ། འདོན་པར་བྱ་བ་དང་ཚད་དང་དུས་དང་འདོན་པར་བྱེད་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་ཉེ་བར་མ་བཟུང་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སོ་སོ་ཐར་བ་བརྟོན་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་བསྟོན་བ་དང་། །བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་
དང་། གྲུ་རྒྱལ་དགའ་པོ་ཉེར་དགའོ། །ཞེས་སོགས་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནས་པོས་པའི་
བསྟོན་བ་ཡོན་བཤད་རྣམས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞར་བྱུང་དམིགས་བསལ་ལྟ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་དམིགས་བསལ་ལྟ་ཡོད་དེ། གནས་ཀྱི་དམིགས་བསལ། རྟེན་
ཀྱི་དམིགས་བསལ། སྟོན་(༡༩ན)ལམ་གི་དམིགས་བསལ། ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ།
དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མདོར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བར་སྟོ་མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་། ཡང་དམིགས་བསལ་
མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་གསོ་སྟོང་མ་གྲུབ་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་བར་མཚམས་བཅད་པའི་
གནས་སུ་ཡང་རུང་ལ། འགྲོན་ཀྱི་སྐབས་ལམ་ནས་ཀྱང་བརྟོན་ཆོག་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྟེན་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་རྩལ་གྱིས་ཀྱང་གསོ་
སྟོང་རུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་རྩལ་ལུང་ལས་འདིར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དགོ་རྩལ་
གྱིས་དགག་དབྱེ་གསུངས་པས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྦྱིར་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་གྱིས་

གསོ་སྤྱོད་འདུག་ནས་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་གྱིས་འཛིགས་ན་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བཞིན་
དུ་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འགྲོན་པ་མི་སྤོང་ན་འགྲོ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཡོངས་དག་གི་གསོ་སྤྱོད་དང་།
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་གསོ་སྤྱོད་དང་། མདོར་བསྟུས་པའི་གསོ་སྤྱོད་དང་། དགག་དབྱེའི་
གསོ་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱར་ཡོངས་དག་བཤད་ཟིན་ལྟ་ལ། གཉིས་པ་ཡོད་
དེ། རྟེན་བཞིར་མ་ཆང་ན་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ། ཆང་ན་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅུ་བར། དེ་ཙམ་ན་ཡང་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པོ། ཞེས་དང་། བཞིར་མ་ཆང་ན་དུས་གྱི་བར་དུ་
བསྟན་དེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཅིག་ལས་མེད་ན་རང་ཙོག་ཕྱར་བསྟན་དེ། ལྟ་ལ་
དགོངས་གསོལ་བྱས་ནས་སྟགས་འདོན། གཉིས་ཡོད་ན་གཅིག་གི་མདུན་དུ་གཅིག་
འདུག་པ་དང་། གསུམ་ཡོད་ན་གྲལ་ལ་འཁོད་ནས་སྟགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འབའ་ཞིག་ན་འདུག་སྟེ། །ལྟག་མ་གཞན་དང་བཅས་(༡༧བ)
པ་ཉིད་ཡིན་ན་མདུན་དུའོ། །གསུམ་ནི་འཁོད་དོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་
བཞིས་ཀྱང་གསོ་སྤྱོད་རུང་བར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་སོ་ཐར་གྱི་སྤྱོད་གཞི་འདོན་དགོས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་
སྟོག་དང་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་གོགས་ཡོད་ཆེ་གསོལ་པ་འབའ་ཞིག་བྱས་པའི་འོག་ཏུ། ལྷ་ཀྱ་
སེལླེའི་བྱས་པ་ཡི། ཞིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། བས། དྲང་སྤྱོད་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།
ཅས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྤྱི་འདོད་ན་མདོར་བསྟུས་པས་ཀྱང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཆུ་བརྒྱབ་ཞི་པ་དང་བཙོ་ལྟ་པ་གང་

རུང་གིས་ཁྱབ་སྟེ། བཀྲ་གིས་སོགས་དུས་ངེས་པ་མེད་ལ་འདིར་དུས་ལས་འདིར་མི་རུང་
པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། དགག་དབྱེ་བྱས་པས་གསོ་སྦྱང་གི་གོ་ཚད་པའི་བྱིར་དེ། ཅ
བར། འདི་བྱས་པས་གསོ་སྦྱང་མི་འགྲུབ་པ་ན་མི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྐུ་ལྟས། ཐིག་
པའི་སྒྲུབ་བྱི་གསོ་སྦྱང་ནི། །དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་ཡང་མི་བྱ། །གསོ་སྦྱང་དག་པར་བྱ་
བྱིར་དེ། །དགག་དབྱེ་ཡང་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྦྱིར་གསོ་སྦྱང་བརྒྱ་བཞི་པ་དང་བཙུ་ལྟ་བུ་
གཉིས་དུས་ལས་འདས་ན་མི་ཆགས་པ་ནི། གཞི་འགྲུལ་ལས། གདོན་པར་བྱ་བ་དང་
ཚད་དང་དུས་དང་གདོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཉི་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འདི་མི་ཆགས་
པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
དམིགས་བསལ་ལ་ཆོས་བཙུ་ལྟ་བུ་མཚན་མོ་འདས་ཀྱང་བརྒྱ་དུག་གི་ཉི་མ་ཤར་དུས་
བྱས་ཀྱང་ཆགས་པའི་བྱིར་དེ། ཅ་བར། ལས་ལས་འདས་ན་ནི་ཉི་མ་ཤར་པའི་འོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསོ་སྦྱང་ཡིན་ན་ཆོས་བཙུ་ལྟ་བུ་ལྟས་པས་
ཁྱབ་སྟེ། བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས། གསོ་སྦྱང་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གྱང་(༡༠ན)
ཆོས་གྲངས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་ལ་ལྟས་ན་ནི་ཐམས་ཅད་གསོ་སྦྱང་བཙུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །
འཛིན་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ལ་ལྟས་ན་ནི་དུག་ནི་གསོ་སྦྱང་བརྒྱ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་གྲངས་ལ་ལྟས་པའི་བཙུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་
བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བརྒྱ་བཞི་པ་ནི་ཆོས་ཞག་གིས་མི་འཛིན་པར་
ཉིན་ཞག་གི་བརྒྱ་བཞི་པ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། ཅ་བར། ཉིན་ཞག་གིས་མ་ཆོག་
པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ལས། ལྷ་པའི་ངོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་བཙུ་ལྟ་བུ་མ་ཆོག་

པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིག་ལས། འདི་ལྟར་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔ་འི་པར་གི་ཉི་མ་
གང་ཡང་རུང་བ་ལས་ཉི་མ་གཅིག་ཆད་པས་སྒྱིར་ཞག་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་
རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོ་མ་ལྔ་ན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས།
གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་ཆོས་ཞག་གིས་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བཅོ་ལྔ་པས་བྱབ་པ་ཡང་ཁེགས་སོ། །རྩ་བར་
འདོད་ན། ཞིག་ནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་གང་རུང་གིས་
བྱབ་ཟེར་ན། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་སྐྱེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་དུས་ནམ་དགོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུམ་ལས་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ དུས་འབྲེལ་གྱི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ལ་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་
གང་རུང་གིས་བྱབ་ཟེར་ན། དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་ངམ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱས་པའི་གསོ་སྦྱང་ཡིན་ན་(༡༠བ)དུས་ངེས་
ཅན་གྱི་གསོ་སྦྱང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བཅོ་ལྔ་འི་ཉིན་བྱས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་
སྦྱང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ལྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
ཅིང་རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་ངེས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀླུ་སྤྲུམ་ལས། བཀྲ་
ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དང་གཞོད་པ་བརྒྱུག་པའི་གསོ་སྦྱང་དང་བརྒྱུམ་པའི་གསོ་སྦྱང་དག་ནི་
གང་གི་ཆོ་དེ་དག་ཕྱ་དགོས་པ་དེའི་ཆོ་བར་ཟད་ཀྱི་དུས་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ

ཆེད་དུ་བྱས་པའི་གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་ཆོས་ཅན། བཅོ་ལྔ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཟ་
 བྱིས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་
 བསྐྱབ་པ་སྦྱང་བ་དང་གཙོ་བོ་བཟ་བྱིས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་གསོ་སྦྱང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཙོ་བོར་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་དུ་བཟ་བྱིས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་
 གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་དུས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གང་ལ་
 བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱས་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། རྟོན་ནས་བཅུ་བཞི་ལ་བྱས་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡར་ངོའི་དེ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ན་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱས་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉི་མ་ཤར་ཅམ་ལ་བྱས་པའི་གསོ་སྦྱང་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལས་ལ་འདས་ན་ནི་ཉི་
 མ་ཤར་བའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (༡༡ན)

དུས་ཆེགས་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

། དུས་ཆེགས་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་གིང་ནའི་
 བཞེད་པའི་སྒྲིང་པོར་དེ་ལ་ནས་རྩང་བྱེད་བཤད་ན། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་
 ལུགས་སྒྲིལ་བའི་ནས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚུད་སྒྲང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ལྷ་མི་སྒྲིའི་
 ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་ལ་དབྱད་པ་དང་། གྲིང་བཞི་གྲིང་ཐུན་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱ་ཞག་
 གསུམ་ལ་དབྱད་པ་དང་། ཞར་ལ་དུས་ཆེན་ངོས་བརྩུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁ་

ཅིག་གིས། བྱིས་ལོ་དང་། ཆེས་ལོ་དང་། ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་གསུམ་པོ་
 གང་རུང་ཡིན་ན། ལོ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅིས་པ་དང་། ལ་ཅིག་གིས། དེ་
 བཀག་ནས་ལོ་ཡིན་ན་བྱིས་ལོ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅིས་པ་དང་། ཡང་ལ་ཅིག་གིས། འདུལ་
 མཛོན་པའི་ལུགས་ལ་ལོ་ལ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བྱབ་ཟེར་བ་དག་ལ། དང་པོ་
 གཉིས་ལ། འོ་ན། ལོ་ཡིན་ན་མིའི་ལོ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱིས་ལོ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། བྱིས་ལོ་ཞེས་པ་དེ་ཉི་མས་སྐྱར་སྐྱར་ལོངས་སྟོན་
 དང་། ས་ལ་དུས་བཞི་འཁོར་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་
 བཞི་མན་ཆད་དང་། གླིང་བཞི་གླིང་ཕན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་
 དགོས་ལ། རི་རབ་གྱི་རྒྱ་མཚམས་བཞི་བྱི་ཡན་ཆད་སོགས་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་བཞག་མི་
 འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་བཞི་མི་འགྱུར་པའི་གཟེར་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རྒྱུད་
 ལས། གང་བྱིར་རི་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་སྟོང་དུ་ཉི་མ་འཁོར་པའི་
 དབང་གིས་དུམ་ཕུ་བཅུ་གཉིས་ལ་སའི་གོ་ལ་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་
 སྟེ། སྟོང་དུ་ཉི་མས་སྐྱར་བྱིས་ལོ་སྟོན་རྩལ་དབང་གིས་ས་དུམ་ཕུ་བཅུ་གཉིས་སམ་གླིང་
 གི་ཆ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རྒྱུད་ལས། འདིར་ནི་གཞོན་བཞོན་འབྱུར་
 ཞེས་པའི་མཚམས་སྟོར་གྱིས་(༡༧)འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནི་ཉི་མ་འཁོར་པའི་དབང་
 གིས་ས་དུམ་ཕུ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱུང་དུ་བཞོན་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྟོར་བཞོན་པ་བཅུ་
 གཉིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དབྱངས་འཆར་ལས་ཀྱང་། ལུག་
 རྣམས་ལུག་གྱ་སྟེབས་དུས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། དེ་སྟོར་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱིས་བཅུ་གཉིས་དབང་གི་ཉི་མ་འཆར་བ་དང་རྒྱབ་
 པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་སྐྱ་བཅུ་གཉིས་དང་མཚམས་དུག་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། མཛོད་ལས། ཉི་ཟླ་ལྟར་པོའི་བྱིར་ནའོ། །ཞེས་དང་། མི་རྒྱམས་
 གྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྟ་རྒྱམས་ལས། །འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག །
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མི་ལོ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིའི་
 ཞག་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལུང་དེའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་དང་ཡུན་
 མཉམས་པའི་ལྟ་འདྲི་དུས་དེ་ལྟ་འདྲི་ཞག་ཟླ་ལོར་འཛིག་པ་ཅམ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞིབ་ཆ་
 འདི་ཀུན་ལ་དགོས་སོ། །

དེས་འདུལ་མཛོན་པའི་ལུགས་ལ་ལོ་ལ་དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་བྱུང་པ་ཡང་ཁེགས་
 ཏེ། འདུལ་མཛོན་ལྟ་མི་སོ་སོའི་ལོ་ཟླ་ཞག་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པའི་བྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། འཐབ་བྲལ་ཡན་ཆད་གྱི་ལྟ་འདྲི་ལོ་ཆོས་ཅན། མིའི་ལོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྟ་འདྲི་ལོ་ཡིན་ན་ལོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྟ་འདྲི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་
 ན་བསྐྱལ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོ་དང་བསྐྱལ་བ་
 དུ་མ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བསྐྱལ་བ་རྒྱམ་པ་མང་བཤད་པ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། བྱུང་ཏེ། བསྐྱལ་བའི་བརྩི་གཞི་ལོ་ཟླ་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁེགས་ །ལོ་ཡིན་ན་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ལ་རྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཡིན་པས་བྱུང་
 ཟེར་ན། འོ་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་(༡༩ན)
 དང་། དེ་དུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་བ་གསུམ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 སུམ་ཅུར་བསྐྱར་ནས་ལོ་ཟླ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྒྱམ་བཞག་བརྩི་རྒྱལ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉི་ཟླ་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཆགས་འཛིག་གནས་སྟངས་
 གི་བསྐྱལ་བ་བཞིའི་བརྩི་གཞི་ཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། བས་ལུང་ཙམ་ཉིན་ཞག་ལྷག་སུམ་ནི། གོང་
ནས་གོང་དུས་སུམ་རྩ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འཆི་མཛོད་མཛོད་དུས་
ལོར་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཉི་རྒྱའི་བཤོད་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དཔལ་ས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་།
དེ་སུམ་རྩ་ལ་རྒྱ་བ། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་གྱི་བཙུ་ཚུལ་
ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཆགས་ཕྱ་མོ་ཤིག་ནས་བརྒྱུད་ཤེ། སྤྱི་ཅེའི་བར་
གྱི་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་དཔལ་ས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་། དེ་སུམ་རྩ་རྒྱ་
བ། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་ཏེ་བསྐལ་ཆེན་གྱི་བར་དུ་བཙུ་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དཔལ་དུས་གྱི་ལོར་ལོའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེར། ཕྱ་དཔལ་ས། ཞེས་སོགས་གྱིས་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདྲིའི་ཐད་གྱི་ཁམས་ལེ་མདོར་བསྐལ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་
པ་ལས། ཕྱ་ཞེས་པ་ནི་མའི་དཔལ་ས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་པའི་སྟོང་
ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་ཕྱ་མོའི་དཔལ་ས་སོ། །དཔལ་ས་དེ་དུག་ནི་
ལུས་སྦྱེས་སྤོང་བའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་ཚུ་སྤང་གཅིག་དང་། ཚུ་སྤང་དུག་ཅུ་ནི་ཚུ་ཆོད་
དང་། ཚུ་ཆོད་དུག་ཅུ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཤེ། ཉིན་ཞག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་སྦྱེས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་གྱི་དཔལ་ས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་པའི་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་
ཙམ་གཅིག་གི་གྲངས་སོ། །(༡༩༧)ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་རྩ་འགྱུར་ལས། ཕྱ་མོའི་
དཔལ་ས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ལ་མའི་དཔལ་ས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་བ་གཅིག་ལ་ཕྱ་མོའི་
དཔལ་ས་ནི་ཐོན་བྱ་ཤེ། དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་པའི་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་སོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོ་ལ་མིའི་ལོས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱིས་
 མིའི་ཞག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་ཞག་དང་
 ལུན་ཚད་མཉམས་པའི་སྒྲོག་ཆགས་སྤྱ་མའི་ལོ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། ལོ་ལ་འགོ་བ་གཅིག་ལ་གྱུར་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཙམ་ཞེས་ངེས་བཟུང་
 བྱས་པ་ཕྱི་ནང་གི་བསྟན་ཆོས་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོག་ཆགས་སྤྱ་
 མའི་དཔལ་གས་གཅིག་ཀྱང་དཔལ་གས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་
 ལ། ཁྱོད་རང་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཉིན་མོར་གྱུར་པའི་མཚན་མོ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་དང་ལུན་ཚད་མཉམ་པའི་མཚན་མོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་ལུན་
 ཚད་མཉམ་པའི་སྤྱ་མི་སྟན་གྱི་མཚན་མོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བྱེད་
 ཉི་མ་རྒྱུ་བ་དང་། ཉི་མ་བྱེད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་མི་སྟན་གྱི་མཚན་མོ་དང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཉིན་མོའི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམས་དུ་གྱུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཏེ།
 དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ཡང་དུས་སམ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་གཅིག་ལ་གནས་ཀྱང་འོག་
 གཞིའི་གོ་ས་ཐ་དད་པའི་ཟངས་གསེར་གྱི་བུམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀ་བུམ་
 གཉིས་(༡༣)དངོས་པོར་ཇས་གཅིག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རགས་བཤད་ལ་དུས་གཅིག་བྱས་ཀྱང་ཚོད་ཆོ་ཞིབ་པར་དུས་མ་འདྲེས་པ་དགོས་
 པ་མང་། འོ་ན། དུས་མཉམས་དུ་གྱུབ་པའི་སྤང་ལུན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།

དེ་གཉིས་དུས་མཉམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་དུས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་ན།
འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་ཉིན་མོར་སྤྱིང་འདིར་སྐྱ་མི་སྐྱན་གྱི་མཚན་མོའི་ཐུན་པའི་དུས་འབྱུང་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མི་སྐྱན་གྱི་རི་རབ་ཀྱི་གྲིབ་མ་འབབ་པ་ཡང་
འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིང་གཉིས་ཀའི་
ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་སྤྱིང་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་
དུ་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །

དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་ལྷ་མི་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་ནས། བྱེ་བྲག་
ཏུ་ནི་མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཐུན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་།
ལོ་ལ་བྱིས་ལོ་ཆོས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
ཉི་རྒྱུ་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཡང་། །སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟར།
སྟོང་བསྐལ་ལ། ཆགས་བསྐལ་ལ། མཐའི་འཛིག་བསྐལ་སོགས་ཀྱི་ཅི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱ་
ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཡོད་པར། མངོན་མཛོད། འཆི་མེད་མཛོད། འདུལ་བ། རྒྱལ་
རབས་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྱུབ་ཟིན། གཉིས་པ་
གྱུབ་ཟླ། མིག་འཇུམ་བཙོ་བརྒྱད་ལ་མཐར་གནས་གཅིག་དང་། དེ་སུམ་རྩ་ལ་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་དང་། དེ་བརྒྱུ་གཉིས་ལ་ཡུད་ཅམ་དང་། དེ་སུམ་རྩ་ལ་ཉིན་ཞག་དང་། དེ་བཙོ་
ལུ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆོགས་གཅིག་
དང་། ཆོགས་གསུམ་བཞོད་པ་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་(༩༩)ལོ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཇུམ་བཙོ་བརྒྱད་མཐར་གནས་ལ། །དེ་སུམ་

ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་བགྲངས། །དེ་ནི་བཙུ་གཉིས་ལུང་ཙམ་ཡིན། །དེ་སྐམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ །དེ་དག་བཙུ་ལ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས། །ཐུ་ཕྱིའི་ཕྱོགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། །དེ་
གཉིས་བསྐྱམ་པ་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཚུ་སྒྲུ་ལ་སྐྱེས་གཉིས་གཉིས་ལ། །དེ་ཆོགས་དེ་
གསུམ་བགྲོད་པ་ལ། །ལྟོ་བྱང་བགྲོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དྲགས་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲུ།

གཞན་ཡང་། ལོ་སྒྲུ་ཞག་གསུམ་གྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ལ། །ཁ་ཅིག་གིས། མགོ་སྒྲུ་བ་
ནས་འཛིན་ལ། དེ་ཡང་མགོ་སྒྲུ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འཛིན་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་བ་རྣམས་མར་གྱི་ངོ་སྒྲུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་རགས་ཅིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན། ཁྱུང་རང་ལ་བྱིས་ལོའི་འགོ་ཡང་དེ་ནས་འཛིན་དགོས་པར་ཐལ། ལོ་མགོ་
དེ་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུལ་མཛོན་པའི་ལུགས་ལ་བྱིས་ལོ། །ཆོས་
ལོ། །ཉིན་ཞག་གི་ལོ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་པའི་དྲིས་ལན་མཁས་གྲུབ་ཆོས་
རྗེས་མཛོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཅི་སྟེ་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར་བ།
ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རེ་ཞིག་མཛོན་པ་ལས་རེ་ཞིག་རགས་ཅིས་ཙམ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
མཛོད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདུལ་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲུ་བའི་བཤོལ་དོར་བ་དང་། ལྷ་སྐར་ལ་
སྐྱེས་པ་ཞིབ་པར་སྐར་ཅིས་མཁན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིས་ལོག་རྟོག་ཀྱང་བསྒྲེག་གོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིས་ལོ་ནི་ཉི་མའི་
འཆར་རུབ་གྱི་དང་པོ་དང་། སྒྲུ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་དང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱིས་སྟེབས་
རིམ་ནམ་ཤར་བ་ན། དེ་འཛིན་དགོས་པའི་(༡༥ན)ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་སྒྲུ་བའི་
མར་ངོ་ལ་འཆར་ན་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གནམ་གང་གི་བར་གང་རུང་ལ་འཆར་

ཞིང་། ཞག་ལ་ཡང་ཉིན་མའི་སྔ་དྲོ་གྲང་ཕྱི་དྲོ་མཚན་མོ་སྐོག་སྐོག་ནས་ཤར་བའི་ཆེ་དེའི་
འགོ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདུལ་མངོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་ཡིན་ན། དེའི་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུལ་མངོན་ནས་བཤད་པའི་
ལོ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུལ་བ་ནས་བཤད་
པའི་ལོ་ལ་དེས་བྱུང་བར་ཐལ། འདུལ་མངོན་ལ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་བ་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་འདུལ་བ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་བར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིས་ཉིན་ཆོས་ཀྱི་ལོ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དྲོག་སྤང་རྒྱད་ལས།
ལོ་དང་སྒྲ་བ་སྒྲ་ཤོལ་དག །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བརྟགས། །བཀའ་བཅན་
གསུངས་ལྟ་ཤིས་རབ་ཅན། །དབྱང་ལྟ་དེ་ཡི་རྗེས་འབྱང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཤིན་རྒྱ་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལོ་ལ་ཕྱི་ནང་སྐུན་མོངས་པའི་ལོ་གཅིག་
མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་སྐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་དེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀམ་
ཤུངས་ལས། སྒྲ་ཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སྤྱང་བས་དོར་བར་བྱའོ། །རྒྱ་སྐར་
མཁན་གྱི་རྗེས་སྤྱང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ལས། ཞིབ་པར་
རྒྱལ་པོའི་དུང་ན་གནས་པའི་ཅིས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ལ། ཉི་མ་འཆར་རུབ་གྱི་དང་པོ་དང་། སྒྲ་བའི་
འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་དང་པོ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱིས་ལོ་ཆོས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་

གསུམ་གང་རུང་མ་(༡༢༥)ཡིན་པའི་དབུགས་དང་སྒྲད་ཅིག་མའི་ཅི་གཞི་བྱས་པའི་ལོ་རེ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲད་ཅིག་མ་བརྒྱའི་ཉི་ཤུ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་
པ་ལྟར་དུས་མཐའི་སྒྲད་ཅིག་མ་བྱུང་ཅི་གཞིར་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཞག་གསུམ་གྱི་འགོ་
འཛིན་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། དབུགས་ཉི་ཤི་ཅིག་སྟོང་ལ་ཞག་བྱས་པའི་ཞག་རྒྱ་ལོ་
གསུམ་གྱི་འགོ་འཛིན་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིས་ལོ་དང་ཆོས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་གསུམ་གྱི་འགོ་ཡར་ངོའི་ཆོས་
གཅིག་གི་སྐུ་རེངས་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་འཛིན་པས་མ་ཁྲལ་པར་ཐལ། དུས་བཞི་ཐོགས་
མཚམས་མཐའི་ཆའི་ལོ་དུག་ཅུ་སྟོང་པའི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་པའི་ཆོ། དེ་གསུམ་གྱི་འགོ་
དུས་མཉམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་ལོ་ཀུན་ལ་དེས་མ་ཁྲལ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་དུས་བཞིའི་མཐར་གཟའི་ཆོགས་པ་རྒྱ་བ་ནམ་གྱའི་མཐའ་བྱིས་ནི་
སྟོང་བ་དག་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། མཐས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་བྱུང་བ་དག་པོའི་བྱིས་ལན་
དུ། དུས་བཞིའི་མཐར་ཟད་བྱེད་གྱི་ལོ་དབྱིད་རྒྱ་ར་པའི་གནམ་སྟོང་ལ་གཟའ་ཐམས་
ཅད་སྐར་མ་ནམ་གྱའི་སྟེང་དུ་སྟོངས་པ་ལ་ཞུགས་ནས། དེས་བ་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། སྐར་ཡང་ནངས་པར་ནས་དེས་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་འགོ་ཙྴམ་པ་ན། ལོ་རབ་
བྱུང་། རྒྱ་བ་དབྱིད་རྒྱ་འབྱིང་པོ་ནག་པས་ཉ་བ། གཟའ་ཉི་མ། སྐར་མ་ཐ་སྐར། སྟོར་བ་
ནམ་སེལ། བྱེད་བ་རྩ་མི་ནམས་ཤར་ནས་དེས་བ་ཐམས་ཅད་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་ལོའི་དང་པོ་རབ་བྱུང་དང་། རྒྱ་བའི་དང་པོ་ནག་རྒྱ་དང་། རྒྱ་སྐར་
དང་པོ་ཐ་སྐར། གཟའི་དང་པོ་ཉི་མ། སྟོར་བའི་དང་པོ་ནམ་སེལ། བྱེད་པའི་དང་པོ་རྩ་
མི་དུ་བྱས་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲལ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་འགོ་དུས་མཉམ་
དུ་ཚུགས་པའི་ལོ་གཉིས་པའི་དབྱིད་འབྱིང་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཡར་ངོ་ལ་ལུག་བྱིས་གྱི་གོ་

རིམ་འཆར་ཡང་། ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཚུན་ལ་མི་འཆར་ཞིང་། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་འདས་རྗེས་
 ལུ་འཆར་བ་ཡར་ངོ་ཟུན་འགོ་(༡༥ན)ཅན་གྱི་ནག་ཟླ་དང་པོར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་ལོ་གསུམ་པ་ལ། ཆོས་ཞག་བརྒྱ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཕྱི་རུར་བྱས་པས།
 ཡར་ངོ་ལ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་རི་མོ་མི་འཆར་བས་ནག་ཟླ་དང་པོར་མི་རུང་ཞིང་། རགས་ཅིས་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མར་ངོའི་ཉེར་གཉིས་ལ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་རི་མོ་འཆར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་མར་ངོ་ཟུན་འགོ་ཅན་གྱི་ས་ག་ཟླ་བ་དང་པོ་དང་འགོ་དེ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཞག་གི་ཟླ་བ་དང་ཁྱིམ་ཞག་གི་ཟླ་བ་གཉིས་དོ་བཟླས་པ་ན་ཆོས་
 ཞག་གི་ཟླ་བའི་དོད་མ་ཐུབ་པས། ཞག་རེ་བག་མེད་རེ་ལྷག་པས། ཁྱིམ་ཟླ་བརྒྱ་གཉིས་
 རྗེས་པ་ན། ཞག་བརྒྱ་གཅིག་བག་མེད་རེ་ལྷག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིམ་ལོ་
 གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དང་རེ་དུག་རྒྱུང་མ་ལོངས་ཅིམ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་
 དང་བདུན་རྒྱ་དོན་གཅིག་རེ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བད་ལའི་དོན་དུག་པ་
 ལས། ཕྱོགས་ལ་ཟླ་བ་རང་གི་རྒྱ་བས་ཉིན་ཞག་ཅིས་བྱའི་རྒྱང་པ་དག་ཀྱང་ཐུ་ལོན་དག་
 ཏུ་བྱེད། །སྤར་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་ཉིན་ཞག་ལོ་ཡི་སྤྱོར་བ་དག་ལ་
 འཕེལ་བ་ནི། །རྗེས་པའི་ལོ་ལ་ཉིན་ཞག་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཟུབ་ཏེ། རྗེས་པའི་ལོ་ལ་ཉིན་ཞག་དུག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་གིང་ཏུ་ལས། ཁྱིམ་ཟླ་རེ་དང་ཆོས་ཟླ་རེ་དོ་བཟླས་པས་
 ཞག་རེ་བག་མེད་རེ་མ་ཐུབ་པས་དེ་གཉིས་དོ་མཉམ་པ་ལ་ཞག་རེ་བག་མེད་རེ་བསྐྱུན་
 པ། ཞེས་བ་ནས། དེ་བསགས་པའི་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་བརྒྱ་གཅིག་རྗེས་འབྲངས་དང་།
 བཅས་པ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཟླ་དང་ཉིན་ཞག་གི་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་འགོ་ཡང་ཡར་

དེའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྐྱེ་རིངས་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་འཛིན་པའི་རིམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གི་(༡༡བ)ཡུན་ཚད་དང་སྐྱེ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཡན་ཚད་གཉིས་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱེ་མཚན་གྱིས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་འཐུང་བས་ཆོས་སྐྱེ་དང་ཉིན་ཞག་གི་སྐྱེ་བ་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་ལྔ་ལ་ལྔ་དུག་སུམ་ཅུ་བྱས་ནས་སྟོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོའི་ལོ་འཕེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་གི་བགྲོད་པ་ནས་བྱང་གི་བགྲོད་པའི་བར་དུ་ཉི་མ་ལྔ་རྒྱུ་མ་སྟོན་ཤིང་སྤྱི་དབང་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་བ་རེ་རེར་ཆུ་ཚོད་ཉི་ལྔ་ཅུ་ལྔ་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཛོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་གིང་རྩ་ལས། ཆོས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་གི་དོད་མ་ཐུབ་པ་ལ་ཉིན་ནས་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལ་སྐྱེ་སྟོལ་རེ་འདོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་དུས་འཁོར་བ་མང་པོས་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་འདི་ནས། ལུག་ཁྱིམ་དང་ནག་པ་སྐྱེ་བའི་ཡར་དེའི་ཆོས་གཅིག་སྐྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡང་བ་བཤད་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས། ལུག་ཁྱིམ་ནག་པ་སྐྱེ་བའི་ཡར་དེའི་ཆོས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དཔྱིད་སྐྱེ་འབྱིང་པོའི་མར་ངོ་ལ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་རི་མོ་ཤར་བའི་ཆེ་མར་ངོ་སྤྱོན་འགོ་ཅན་གྱི་ས་ག་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ས་ག་སྐྱེ་བ་དེ་ལོའི་དང་པོར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དུམ་ཐུ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་འཁོར་བའི་ཆེ་སྤྱི་གྲིང་དབུས་མ་འདིར་ལུག་ཁྱིམ་དང་ས་ག་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ལས། ལུན་པོའི་སྤྱི་དུམ་ཐུ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ས་ག་སྐྱེ་བ་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པ་ཉི་ལ་བབས་པ་ན་གྱི་རྩ་ན་ཀ་ཏ་ཀར་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་ནག་པ་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུལ་མངོན་པའི་ལྷགས་ལ་ཉིན་ཞག་གི་དང་པོ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ཁོ་ན་
ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་རེངས་དང་པོའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་མོའི་
དུས་ཡིན་ཀྱང་དགོས་དབང་གིས་དགོས་པ་སྐྱར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དགོས་སྤང་གིས་སྤྲོའི་ཟས་
ཟ་བའི་(༡༥ན)ས་མཚམས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཉིན་མོའི་ཐ་སྟད་གང་གས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དེ། སྐྱམ་བརྒྱ་བ་ལས། རང་གླིང་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉི་མ་ཕྱེད་པར་འདི་
ནི་དུ་ཡིན་དེ། རྟོལ་ལ་གང་ཞིག་དུས་རུང་བ་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། གས་
སྤྱང་ག་ཞག་པའི་གཞི་ལས། བརྩན་པ་མཚན་མོའི་ཐུན་ཐ་མ་ལ་བབས་དེ། ཞེས་དང་།
འོད་ལྡན་ལས། ཐུན་ཐ་མ་ནི་ནམ་གྱི་ཆ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ནས། ཆ་ཐ་མ་དེ་ལ་སྐྱ་
རེངས་འཆར་བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས། རི་སྟེ་འོ་ན་ཉི་མ་
གར་ཀྱང་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་གར་ན་ཉིན་མོར་ཐ་སྟད་གང་གས་སམ་ཞེན། བཤད་པ། ལྷང་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མཚན་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནམ་གྱི་ཐུན་ཐ་མ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་
བའི་དང་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་བྱུང་གི་མདོ་ལས། སག་
སྐྱ་བའི་ཆོས་བཙོ་ལའི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཐ་མའི་རྩ་བ་དང་དུ་ཉི་བ་ན། ཞེས་དང་། ལྷ་ཆེར་
རོལ་བ་ལས། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཆར་བའི་ཆེ་ཞེས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མཚན་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཐུན་པ་མ་སངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། ལྷང་བ་བྱུང་ནས་ཐུན་པ་མ་བྱུང་གི་བར་གྱི་དུས་དེ་ཉིན་དུས་དང་། ཐུན་པ་བྱུང་
ནས་ལྷང་བ་མ་བྱུང་གི་བར་གྱི་དུས་དེ་མཚན་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མཛོད་ལས།
རི་སྟེ་འོ་ན་ཉི་མ་ཞག་དུ། ཞེས་པའི་ཐད་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུ། བམ་སྐྱང་བ་བྱུང་
བའི་ཆེ་གླིང་དེ་ལ་ཉིན་མོ་ཞེས་བྱ་ལ་ནམ་ཐུན་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་མཚན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ལས་སྤང་བའི་གནས་
སྐབས་ནི་ཉིན་མོ་ཡིན་ལ། མུན་པའི་གནས་སྐབས་ནི་མཚན་མོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་རིངས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤང་བ་རྩོམ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཉིན་རྒྱས་མིན་ཀྱང་དེ་
རྩོམ་རྒྱས་ཡིན་(༡༧བ)པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉིན་ཞག་གི་འགོ་རྒྱ་རིངས་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་ན་མུན་ཐ་མའི་རྒྱ་རིངས་ཤར་བ་ནས་དགུང་མོ་ཉི་མའི་རྒྱ་འོད་ནམ་མཁའ་
ལ་རྒྱ་བའི་ཉིན་མོར་འཛོག་དགོས་ལ། མཚན་མོ་ཡིན་ན་ནམ་གུང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པའི་རྒྱ་འོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་རྒྱ་རིངས་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས། མཚན་མོའི་བརྒྱད་
ཆ་ལས་པའི་མུན་ལ་རྩ་བརྩུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས། རྩ་བརྩུང་རྒྱ་ཉི་པའི་
མཚན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མུན་ཕྱིད་ལས་པའི་མཚན་མོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་རིངས་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་བརྩུང་སྟེ། དགུང་མོ་རྒྱ་འོད་ནམ་མཁའ་
ལ་རྒྱ་བའི་པར་ཉིན་མོ་བྱེད་ན་རྩྱུང་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དང་། དགུན་མཚན་མོ་
ཤིན་རྒྱ་རིང་བ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་འབྱུང་བ་མྱིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་
འཆའ་དེ་ཤིན་རྒྱ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཉིན་རྒྱས་ལས་ནམ་གུང་
རིང་པོ་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚན་རྒྱས་ལ་ནམ་གུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་དངོས། དེར་ཐལ། མཚན་མོའི་མུན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་མཚན་རྒྱས་ཀྱིས་
མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལའོར་གསུམ་ཁས། དེ་ལ་མཁའ་པ་སྟོ་བཟང་བཤེས་གཉེན་པས།
དགག་པ་མཛད་པ་ལེགས་པར་སྤང་ངོ་། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉིན་གྱི་དང་པོ་རྒྱ་རིངས་དང་པོ་ཤར་ནས་འཛོག་རིགས་པར་

ཐལ། ཆེས་གཅིག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེས་བཅུའི་ཐ་མའི་སྐུ་རེངས་དང་པོ་ཤར་བ་ན་ཞག་
 བཅུ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཆེས་གཅིག་ལ་
 ཆེས་གོས་གསུམ་པོ་གང་རུང་རྟེན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཆེས་བཅུའི་ཐ་མའི་སྐུ་
 རེངས་ཤར་བའི་ཆེ་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་འཕྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེའི་ཆེ་ཞག་བཅུ་
 རྒྱལ་མ་མ་རྩོགས་ཀྱང་བཅས་དབང་གི་ངོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉིན་པར་གཉིད་
 མི་ཉལ་ཞེས་པའི་སྐུ་རེངས་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་བཟུང་(༡༥༦)སྟེ། དགྲུང་མོ་སྐུ་འོད་ནམ་
 མཁའ་ལ་སྐུ་བའི་བར་ཉིན་མོར་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འོད་ལྷན་ལས། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐུ་རེངས་ཤར་བ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། །
 མཚན་མོ་ཡང་སྐར་གྱི་སྟོང་སྟང་འདས་ནས་ནི། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། རིགས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་མོ་ཁོ་ནར་མ་བྱད། ཅེས་པ་ནས། མཚན་མོ་ཡང་ཆ་སྟོང་ཆ་སྟང་
 འདས་ནས། ཞེས་དང་། དེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉིན་པར་འཆགས་པ་དང་
 འདུག་པ་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྒྱུས་ལ་སེམས་ཡོངས་སྐུ་སྤྱངས་ནས།
 མཚན་མོ་སྐར་དང་པོ་ལ་འཆག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སང་གའི་ཉལ་ཐབས་སྐུ་ཉལ་
 བར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐར་ཐ་མ་ལ་སྐུར་བ་སྐུར་བར་ལངས་ནས། ཞེས་དང་། རོ་བོ་རྩེས་ཀྱང་
 བམ་གྱི་ཆ་སྟོང་ཆ་སྟང་ལ། མི་ཉལ་རྒྱལ་འཕྱོར་བརྩོན་པར་བྱ། ཞེས་དང་། མཚན་མོའི་
 ཆ་གསུམ་བགོ་བྱ་དེ། ཐ་མའི་ཆ་ལས་ལྡང་བར་བྱ། ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་།
 ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་སྐར་དང་པོ་ལ་མི་ཉལ་བར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ།
 དེ་དག་གིས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཆ་སྟོང་སྟང་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ད་རུང་
 མཚན་དུས་ཉིན་དུས་ཡིན་པར་མ་སྐྱས་སམ་དུན་པར་གྱིས་ཤིག །

ཁ་ཅིག་ ཉིན་ཞག་ཅིས་པའི་ཉིན་དེ་ཉིན་མཚན་གྱི་ཉིན་མོ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་
སྟོན་མཚམས་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིན་མཚན་གྱི་
སྐུས་བྱེ་པའི་ཉིན་མོ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་འཁོར་གྱིས་པར་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱིམ་གྱི་གོ་དོན་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྩལ་དུ་འཛོག་པའི་ཚེ། ལུག་བྱིམ་ནི་ཉི་མ་ནག་པའི་སྐར་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས་པ་ནས་
བརྒྱུད་ས་རི་ཡོངས་ཚྲོགས་དང་ས་གའི་བཞི་ཆ་ལ་ཡོངས་སྟོད་པའི་བར་ལ་མཐའ་གཅིག་
དུ་འཛོག་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན་ལོ་རེ་བཞིན་ས་གའི་བཞི་ཆ་ཡན་(༡༧)ཆད་ནས་ལུག་
བྱིམ་ཚྲོགས་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱག་པའི་བཞི་ཆ་
ནས་བརྒྱུད་ས་ག་དང་ལུག་བྱིམ་དུས་མཉམ་དུ་ཚྲོགས་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མར་དོ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་ས་ག་སྟོང་པ་དང་ལུག་བྱིམ་སྐར་བཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉི་ཟླ་ལྷ་རྩུར་བྱིར་རྩུར་བྱས་པའི་དབང་གིས་སྟོང་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་སྟོན་འཛོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོའི་དུམ་བྱ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་
དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་སྟོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱིས་ལུག་བྱིམ་གྱི་གོ་དོན་ཉི་མས་རྒྱ་སྐར་ལ་ཡོངས་སྟོད་པ་ཁོ་
ནའི་སྟོན་ནས་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ས་ལ་འབྱུང་བ་སྟོན་འོང་རྩལ་ལའང་
སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་གར་དུ་ལུགས་ལ་ལུ་ག་སྟེ་དུས་དེ་ལུག་བྱིམ་དང་།
གླང་ལ་མྱོས་མྱོ་དུས་དེ་གླང་བྱིམ་སྟོན་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིན་
ཞག་གི་ལོ་ཚྲོགས་ཀྱང་ས་ལ་དུས་ཚོད་མ་ཚྲོགས་པ་ཅིག་ཡོད་པས་སྟོང་པོ་ལ་འདྲོད་དགོས་
པས་བྱིམ་བརྒྱུག་ཉིས་ཟུར་དུ་བཅིས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུངས་འཆར་སྟོན་ལས་
ཀྱང་། ལུག་ནམས་ལུ་ག་སྟེ་དུས་དང་། གླང་གིས་མྱོས་བྱེད་དུས་དང་ནི། ཞེས་སྟོན་

ਗੁਣਗੁਣ-ਪਦੇ-ਸ਼੍ਰੇਣ।

རྟམ་བཞི་ལོར་རྩྱལ་སྟོན་སྐུ་ལ་དབྱུང་བ།

༡ གཞན་ཡང་། ཏུས་བཞི་འཁོར་ཚུལ་ལ། ལྷ་ཕྱི་ལ་དབྱེད་པ་དང་། གཡས་སྒྲོར་གཡོན་སྒྲོར་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཅིག་ཆར་བ་དང་། རིམ་ཆར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། གླིང་བཞིར་ཏུས་བཞི་གཅིག་ཆར་དུ་འབྱུང་བེད་ན། འོ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་དབྱེད་འབྲིང་དང་། བ་གླང་སྟོད་དུ་དགུན་འབྲིང་དང་། ལྷ་མི་སྟན་དུ་སྟོན་འབྲིང་དང་། ལུས་འཕགས་གླིང་དུ་དབྱར་འབྲིང་འཆར་བ་(༡༥)ཏུས་མཉམ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་དབྱེད་འབྲིང་ནག་པ་རྩ་བའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉིན་ཞག་གི་དང་པོ་སྟུ་རེངས་འཆར་བ་དང་། གླིང་གཞན་གསུམ་དུ་འང་འབྲིང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉི་མ་འཆར་བ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བམ་ཕྱེད་ཉི་རུབ་པ་དང་། ཁྲིས་སྒྲིགས་རང་ལུགས་ལ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་དབྱེད་འབྲིང་ནག་པ་རྩ་བའི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉི་མ་འཆར་བ་དང་། ནག་པ་རྩ་བའི་ཞག་གི་འགོ་འཛིན་པ་དུས་མཉམ། ཞག་དེའི་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་དང་། བ་གླང་སྟོད་དུ་དགུན་རྩ་བའི་ཉི་མ་འཆར་བ་དང་། རྩ་བ་དེའི་ཞག་གི་འགོ་འཛིན་པ་དུས་མཉམ། གླིང་འདིར་ཞག་དེའི་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་། ལྷ་མི་སྟན་གྱི་སྟོན་རྩ་བའི་ཉི་མ་འཆར་བ་རྩ་བ་དེའི་ཞག་གི་འགོ་འཛིན་པ་དུས་མཉམ། ཞག་དེའི་བམ་ཕྱེད་དང་ལུས་འཕགས་གླིང་གི་དབྱར་འབྲིང་གི་ཆོས་གཅིག་གི་ཉི་མ་འཆར་བ་དང་། རྩ་བ་དེའི་ཞག་གི་འཛིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་

ཆོ་ཞག་གཅིག་ལས་རྩམ་བྱ་བ་ཅུ་གཉིས་ལ་སྒྲ་བ་བཅུ་གཉིས་མོ་མོར་འཆར་བའི་བྱིར་དེ།
 བམས་ལའི་ར་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལྷག་གོ། དབང་ལྡན་དུ་
 གྲུང་དོ། བྱེད་གི་བྱེད་དུ་འབྲིག་པའོ། གྲུང་ཡང་བྱེད་གི་བྱེད་དུ་གསུམ་པའོ། གྲུང་དུ་མེར་
 གོའོ། རྩལ་གྱི་བྱེད་དུ་བྱ་མོའོ། གྲུང་ཡང་རྩལ་གྱི་བྱེད་དུ་གྲུང་དོ། བདེན་བྲལ་དུ་ཕྱིག་
 པའོ། ལྟའི་བྱེད་དུ་གཞུའོ། གྲུང་ཡང་ལྟའི་བྱེད་དུ་ཆུ་ཕྱིན་ནོ། མི་རུ་ལུམ་པའོ། ཤར་
 གྱི་བྱེད་དུ་ཉའ་ཞེས་པ་ནི་གོ་ལ་ལ་བྱིམ་འགོག་པའོ། འདིར་ལྷག་ཤར་བ་ན་གྲུང་རྩལ་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་འདི་ལ་ཞིབ་ཆད་གོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འདུལ་མངོན་པ་ཉ་སྐར་ལ་རྟོག་དབྱིང་མ་བྱས་པ་དག་ན་ེ། འཛམ་
 བུའི་གླིང་འདིར། དབྱིང་འབྲིང་ནག་ཉ་བའི་ཆེ་གླིང་གཞན་གསུམ་དུ་རྒྱལ་མོགས་གྱིས་
 ཉ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ན། ཞག་གཅིག་ལ་གླིང་(༩༥)བཞིར་ཉ་སྐར་མི་འདྲ་བ་བཞི་འབྱུང་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཞག་གཅིག་ལ་རྩ་བས་གླིང་བཞི་ས་དུམ་ལུ་བཅུ་
 གཉིས་ལ་ཉ་སྐར་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོངས་སྟོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། རྩ་བས་ཞག་གཅིག་ལ་རྩ་སྐར་ཉེར་བདུན་ལ་ལོངས་སྟོང་རུས་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། རྩ་བས་ཞག་རེ་ལ་སྐར་བྱིམ་རེ་རེ་རྩ་ག་ལ་ལོངས་སྟོང་མི་
 རུས་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏུས་ལའོར་འགོལ་ཆེན་སྒྲིལ་གྱི་དཔེ་ཙམ་མཐོང་བ་ལ་ཅིག་ན་རེ།
 གླིང་བཞིར་བྱིས་བཅུ་གཉིས་ལའོར་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འཇམ་ལུའི་གླིང་འདིར་མར་ངོ་སྤོབ་
 འགོའི་སྒྲིལ་བྱ་བ་དང་སྤོབ་པའི་ཆེ། མེའི་མཆོམས་ལ་གླུང་བྱིས་དང་། དཔུར་ར་སྤོབ་གྱི་
 ཉ་བ་སྒྲིལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཏུས་ལའོར་རྒྱ་རྒྱུད་གྱི་ཆོག་སྒྲིལ་བཅད་དུག་ཅུ་པའི་ཐད་
 གྱི་འགོལ་ཆེན་ལས། ལུན་པའི་ལྷེའི་ཏུས་ལུའི་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དཔྱིད་གྱི་

དུས་སྐབས་གའི་སྒྲ་བ་བྱེད་དོ། །མེད་ཟུར་གྱི་བྱེད་དུམ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཉ་སྐར་གྱི་སྒྲ་བའི་
 དོད་ཐུབ་ཙམ་ལ་དགོངས་གྱི་སྐར་མ་དེ་དག་གིས་ཉ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ར་འབྲོ་
 གཉིས་ཀའི་འགྱུར་ལས། ཉ་སྐར་གྱི་མིང་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འབྲོ་འགྱུར་ལས།
 འདིར་ཉི་མ་ལྷག་ལ་གནས་ལས་ལྷན་པོའི་དུམ་སྐབས་དབྱིད་གྱི་དུམ་དབྱིད་སྒྲ་བ་ཅུང་དུ་
 བྱེད་དོ། །མེད་ཟུར་བྱེད་དུམ་སྐབས་ཀྱི་ཉི་དབྱར་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྟགས་
 གསུངས་ལ། ར་འགྱུར་ལས་ཀྱང་ར་འབྲིང་ཐ་མར་བསྐྱར་བའི་བྱིར། ར་འགྱུར་ལས་
 ཀྱང་། འདིར་ལྷན་པོའི་སྟོ་སྟགས་གྱི་སའི་དུམ་སྐབས་ཉི་ལ་ལྷག་ལ་སྟགས་ལ་གནས་པ་
 དབྱིད་གྱི་མཚམས་དབྱིད་སྒྲ་བ་ཅུང་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །མེ་མཚམས་གྱི་བྱེད་དུམ་སྐབས་ཀྱིས་
 བར་དབྱར་སྒྲ་བ་བའི་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མེ་མཚམས་གྱི་བྱི་མའི་བྱེད་གྱི་དུམ་སྐབས་
 གསུམ་པར་དབྱར་སྒྲ་བ་འབྲིང་པོར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་(༡༩ན)ལང་། སྟོན་གྱི་མ་ཐས་པ་འཇམ་གསར་བ་སྟགས་དུས་འབོར་བ་དང་
 འདུལ་མངོན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིང་བཞིར་དུས་གཅིག་ཆར་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་དབྱར་
 མཉམ་སྟོན་སྟོན་མཉམ་པ་སྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇམ་སྒྲིང་གྲིང་འདིར་
 དབྱིད་འབྲིང་ནག་པ་སྒྲ་བའི་ཆེས་གཅིག་ཤར་བའི་དུས་སྐབས་གྲིང་གཞན་གསུམ་ལའང་།
 དབྱིད་འབྲིང་གི་ཆེས་གཅིག་འཆར་བའི་བྱིར། འདིར་དབྱིད་འབྲིང་གི་བཙོ་ལྟར་ནག་
 པས་ཉ་བའི་སྒྲ་བ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གྲིང་གཞན་གསུམ་ལའང་འཆར་བའི་བྱིར། ཟེར་
 ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འཆར་ཀྱང་དེའི་ཆེ་གྲིང་བཞིར་དུས་མི་འདྲ་བ་བཞི་འོང་བའི་བྱིར། དེའི་
 ཆེ་ས་དུམ་སྐབས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་ཆེ་གས་
 བཅད་ང་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིར་ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལྷག་གོ། །དབང་ལྷན་དུ་

གྲུང་དོ། བྱང་གི་བྱེད་དུ་འབྲིག་པའོ། སྒྲར་ཡང་བྱང་གི་བྱེད་དུ་གཏུག་པའོ། རྒྱུང་དུ་སྒྲིང་གའོ། རུབ་གྱི་བྱེད་དུ་བྱ་མོདོ། སྒྲར་ཡང་རུབ་གྱི་བྱེད་དུ་སྒྲང་དོ། བདེན་བྲལ་དུ་སྒྲིག་པའོ། ལྷོ་འི་བྱེད་དུ་གཞུའོ། སྒྲར་ཡང་ལྷོ་འི་བྱེད་དུ་ཆུ་སྒྲིན་ནོ། མེ་རུ་བྲམ་པའོ། ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ཉའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོན་དེ། དབྱར་མཉམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གླིང་འདིར་དབྱེད་འབྲིང་གི་དུས་སུ་ཤར་རུབ་གཉིས་ལ་ལྷོ་བསྐྱོད་བྱང་བསྐྱོད་མཐར་ཐུག་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་ལ་ཉི་མ་མཐོ་དམན་གྱི་ཆུ་ལ་དུ་འབྲེགས་པོར་འགོ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མདོན་སྒྲུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་ཉྱེ། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དུས་འཁོར་ཡེ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བ་དང་ཉི་མའི་ཆུ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཉྱེ། ལྷུང་བ་དང་། དལ་བ་དང་། འབྲེགས་པོ་དང་། འབྱུང་བའི་རྒྱང་བ་རྣམས་གྱི་ནོར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་བ་དང་། བྱ་ལོན་འཕེལ་བ་འགྲིབ་པའི་དབྱེ་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་གིས་གནོད་དེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་(༡༧)ལས། འཛམ་སུའི་གླིང་གི་དུམ་སུ་བྱེད་ལ་ལུག་གི་བྲིམ་ལ་བྱེད་དོ། མའི་མཚམས་ལ་གྲུང་གི་བྲིམ་ལ་བྱེད་དོ། ཤར་གྱི་དུམ་སུ་བྱེད་ལ་འབྲིག་པའི་བྲིམ་ལ་བྱེད་དོ། དེའི་དུམ་སུ་གཞན་ལ་གཏུག་པའོ། ཞེས་སྒྲིག་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དགུན་འཛམ་སུའི་འདིར་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དུས་སྐྱེ་མི་སྟན་ལའང་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། གླིང་བཞིར་དགུན་མཉམ་པའི་བྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆོ་གླིང་འདིའི་མཚན་མོ་དང་སྐྱེ་མི་སྟན་གྱི་ཉིན་མོ་མཉམ་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལས། མཆུ་ནི་ལྷ་བ་རབ་རྫོགས་བྱེད། དགུན་ལྷ་ཐ་རྒྱུད་རང་བཞིན་ཡིན། མཚན་མོ་བཙོ་བརྒྱད་ཤེས་པར་གྱིས། ཉིན་

པར་ཡང་ནི་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་དང་། གདགས་པ་ལས་གྲང་། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་། དེ་
གང་ཞེ་ན། དགུན་སྒྲ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་
ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དུས་ཆོག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་བཞིར་བྱེ་བ་དང་ལྔར་བྱེ་བ་དང་
དྲུག་དུ་བྱེ་བའི་དུས་དེ། དུས་དེ་དང་དེ་མཚན་ཉིད་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དུས་ཆོག་ལ་གསུམ་
དུ་བྱེ་བའི་དགུན་དུས་དགུན་དུས་མཚན་ཉིད་བ་དང་། དབྱིད་དུས་དབྱིད་དུས་མཚན་ཉིད་
བ་སོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དུས་ཆོག་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་
དགུན་དུས་དེ་དགུན་དུས་མཚན་ཉིད་བ་ཡིན་པ་ནས་སྟོན་དུས་དེ་སྟོན་དུས་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དགུན་དུས་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་དུས་ཅིག་
མེད་པར་ཐལ། སྟོན་དུག་སྒྲ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གསར་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན།
མགོ་སྒྲ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲར་ཡང་ཞག་བཅོ་ལྔ་འདས་དགོས་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མགོ་སྒྲ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་(༡༠ན)ལ་གསར་དུ་གྲུབ་དགོས་
པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། གཉིས་བ་མ་གྲུབ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དུས་དེ་གསར་
དུ་གྲུབ་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་འདས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་དུག་སྒྲ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་
གཅིག་ལ་གསར་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དབྱིད་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཡིན་ན་དབྱིད་དུས་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། དབྱིད་
དུས་ཡིན་ན་དུས་ཆོག་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱིད་དུས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདྲོད་
པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དཔོ་སྒྲ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མོས་གཞི་ཆ་བར་

འདྲེན་པའི་བྱིར་དབྱིད་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལ་སྒོ་ཅེ་གཏད་ནས་ཁས་སྒྲུབ་པའི་
བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དབྱིད་དུས་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱིད་གྱི་དུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབྱིད་གྱི་ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་ཚིགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དབྱར་རྒྱ་ཡིན་ན། དུས་ཚིགས་ལ་
གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྫོན་རྫོད་ནི་ཆར་འབབས་པར་འདྲ་བའི་
བྱིར་དབྱར་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཚིགས་གང་དང་གང་གི་ལོ་
རྒྱ་ཞག་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེའི་དུས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དུས་ཚིགས་
ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་ཆོས་ཅན། དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ཚིགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་དབྱར་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། མར་
ངོ་རྫོན་འགོ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཡར་ངོ་རྫོན་འགོ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཛིག་
རྟེན་པའི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་དུས་ཚིགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཡར་ངོ་རྫོན་འགོ་ཅན་གྱི་
རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལ་ཅིག །དབྱར་དུས་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན། ཡར་ངོ་རྫོན་འགོ་ཅན་དང་མར་ངོ་རྫོན་འགོ་
ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱིང་བེར་ན། དབྱར་དུས་གྱི་ཀུན་པའི་ཁྱིམ་རྒྱ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབྱར་དུས་གྱི་ཁྱིམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་
རུས་(༡༠བ)ཏེ། དེ་ལ་རགས་ཅིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་རྫོན་འགོ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཞིབ་དུ་བཙུགས་པ་ན་ཡར་ངོ་མར་ངོ་སྐགས་ལ་མི་སྟོས་པར། རང་གི་
ཁྱིམ་སྒྲིབས་གྱི་རིམ་གྱི་པ་ནས་འགོ་བརྒྱུ་མས་ནས། ཁྱིམ་དེའི་མཇུག་མ་རྫོགས་གྱི་བར་
ལ་འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ཁྱིམ་རྒྱའི་མགོ་ཡང་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་

སོགས་ལ་སྒྱུར་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་ཞིགས་སོ། །

སྒྲ་ཤོལ་འདོར་རྩལ་ལ་ཁ་ཅིག །རྟ་བྱ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་ཤོལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་ལོ་གསུམ་ནས་སྒྲ་ཤོལ་འདོན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རགས་ཅིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །ཞིབ་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་མི་འཐད་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་དག་ལོ་ལྷ་ལྷ་ནས་ཤོལ་དོར་
 ཅིག །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་རེ་རེ་ལ་ཞག་དུག་དུག་ལྷག་པས་སྒྲ་ཤོལ་འདོར་བ་
 རགས་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་མཛད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་ལྟེ། ཤོལ་འདོར་པའི་སྒྲ་བ་དེའི་རྗེས་ནས་བཟུང་ལྟེ་སྒྲ་བ་སུམ་རྩ་
 ཅུ་གཉིས་འདས་ཤིང་སོ་གསུམ་བ་ལ་ཤོལ་འདོར་དགོས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འདིར་སྒྲ་བ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་ན་ལྷག་པའི་སྒྲ་བར་འགྱུར་རྟེ། གནམ་
 སྒྲོང་ལ་ནི་ཉི་མའི་འཕོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལོངས་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་ལྟེ། བྱེད་དང་སོ་གཉིས་དང་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སོ་གཉིས་
 མི་འདྲ་པའི་བྱིར། བྱིས་སྒྲ་བྱེད་དང་སོ་གསུམ་དང་ཉིན་ཞག་གི་སྒྲ་བ་སོ་གསུམ་བ་ལ་སྒྲ་
 ལྷག་འདོན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལོ་གཅིག་གི་བྱིས་ཞག་དང་ཆོས་ཞག་གཉིས་དོ་བཅོས་
 པའི་ཆོས་ཞག་གིས་བྱིས་ཞག་གི་དོད་མ་ཐུབ་པས་ཆོས་ཞག་བརྩ་གཅིག་རྗེས་འབྱང་དང་
 བཅས་པ་ལྷག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆོས་མདོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་
 ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར།

ཡང་གསེས་སྒྲོང་བརྩ་བཞི་བ་འབྱུང་རྩལ་ཁ་ཅིག །ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་མི་ཐུབ་
 པའི་རྗེས་སུ་མི་ཐུབ་པ་འབྱུང་ཟེར། ཁ་ཅིག །མི་ཐུབ་པའི་(༡༧)རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་ཐུབ་
 པའི་རྗེས་སུ་མི་ཐུབ་པར་འབྱུང་ཟེར་ན། འོན། ལོ་གཅིག་ལ་རྩལ་སྒྲ་གཉིས་སྒྲོང་པའི་

རྒྱལ་རྒྱ་དང་པོར་བརྟུ་བཞི་པ་གཉིས་པའི་མར་དོར་གསོ་སྦྱང་བཅོ་ལྔ་པ་འབྱུང་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཞག་ཅིག་ལྷག་ལོང་མེད་པར་མི་སྤྱབ་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱབ་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མཚུ་རྒྱ་བའི་མར་དོར་གསོ་སྦྱང་བརྟུ་བཞི་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་ཐལ། སྤྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་མི་སྤྱབ་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དགུན་
 དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྒྱུ་མཚུ་གྱི་རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། ཞེས་སོགས་དང་།
 ལོ་བྱི་བར། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་དང་། ཞེས་སོགས་ལྷར། ལོ་གང་དང་གང་གི་རྒྱ་
 བ་དེ་དང་དེར་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྦྱང་དག་ལོ་ལྔ་
 ལྔ་ནས་སོལ་དོར་ཞིག་ ཅིས་གསུངས་པ་ཡང་དུས་ཚོགས་ལ་དུག་ཏུ་བྱེ་བྱེ་གསོ་སྦྱང་
 བརྟུ་བཞི་པ་དོས་འཛིན་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དབྱར་གྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །
 དགུན་རྒྱུ་མཚུ་གྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་ཐུང་འབྱུར་རོ་ཉིན་མོ་བརྒྱུག་ ཅིས་པའི་གཞུང་
 འདིས་དགུན་གྱི་ནི་ལྷོག་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་མ་
 དག་ཟེར་ན། འོ་ན། དབྱར་གྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །
 ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་དབྱར་ནི་རིང་བ་མཐར་ཐུག་དང་ནི་མ་ཐུང་བཤོད་མཐར་ཐུག་
 དངོས་སུ་བརྟན་ནས། དགུན་རྒྱུ་མཚུ་གྱི་ནི་བཞི་པ་ལས། །ཐུང་ཐུང་འབྱུར་རོ་ཉིན་མོ་
 བརྒྱུག་ ཅིས་པས་དགུན་ནི་ཐུང་བ་མཐར་ཐུག་དང་ནི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་དངོས་
 སུ་བཤད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་མ་དག་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དབྱར་གྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །
 ཞེས་པས་དུས་ཚོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མཚན་
 ཡུད་ཅམ་བཅོ་ལྔ་རེས་མཉམ་ཞིང་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་ཐང་ཅིག་རེས་རིང་བར་

འགྱུར་བ་དང་། དགུན་ནམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། རྒྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །(༡༧)ཞེས་པའི་
གཞུང་འདིས་དགུན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མཚན་ཡུད་ཅམ་བཙོ་ལྷ་རེས་
མཉམ་ཞིང་། དེའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་ལས་ཉིན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་བར་བསྟན་
བར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱོད་དུ་
དབྱར་ནི་ལོག་ནས་ཉིན་ཞག་གི་རྩ་བ་གསུམ་འདས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་
ཏྲེ། དབྱར་ནི་ལོག་ནས་ཉིན་ཞག་གི་རྩ་བ་གསུམ་མ་འདས་པར་ཕྱོད་དབྱིད་ཉིན་མཚན་
མཉམ་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་རེ་འབྱུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏྲེ། ལྷ་བར། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷབ་ཏྲེ། ཐང་ཅིག་སུམ་རྩ་ལ་ཡུད་ཅམ་གཅིག་དུ་འཛོག་དགོས་པས། རྩ་རེ་
ལ་ཡུད་ཅམ་རེ་ལྷག་རེ་ལས་འཕེལ་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་། དབྱར་གྱི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། ཉིན་མོ་བསྐྱོག་ ཅིས་
པའི་ཆོག་རྩར་གྱི་ལྷོག་པ་དེ་ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་གོ་ལྷོག་པ་དང་། ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་
དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ལ་ནི་མའི་བགྱོད་པ་ལྷོག་པ་ཅིག་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏྲེ། ཉི་མའི་ལྷོ་བྱང་གི་བགྱོད་པ་ལྷོག་པ་གཉིས་
དང་ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་གོ་ལྷོག་པ་གཉིས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིང་
གང་དང་གི་ལྷོ་བགྱོད་ཀྱི་ཆོ་འཆར་ས་དམའ་བས་འཆར་འཕྱི་ལ་རུབ་ལྷ་བས་ཉིན་མོ་ལྷང་
བས་མཚན་མོ་རིང་བ་དང་བྱང་བགྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆར་ས་མཐོ་བས་འཆར་ལྷ་ལ་རུབ་
འཕྱི་བས་ཉིན་རིང་ཞིང་མཚན་ལྷང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མའི་
འགོས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་
མའི་བགྱོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་ལྷང་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། ལྷ་བར།

ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་བགྲོད་ཆེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ལྷང་རུ་འགྱུར་རོ། ཉིན་མོ་བསྐྱོད་ཅིས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉི་
ལྷོ་ག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། མཚམས་སྦྱར་གྱི་རང་འགེལ་ལས། ཉི་མའི་བགྲོད་
(༢༩ན)པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་བྱང་རུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉི་
ལྷོ་ག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདིས་གཞུང་ལྷ་མའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་ཉི་ལྷོ་ག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་སྟོན་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་
མཉམ་པའི་རྗེས་སུ་ཉིན་མཚན་རིང་བྱང་རུ་འགྱུར་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། འཛིག་རྟེན་འདིའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ལོ་རྒྱུ་ཞག་གསུམ་གྱི་ཅིས་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་དུས་གྱི་ཐོག་མ་འབྱུང་
ཚུལ་ལ་དབྱད་པ་དང་། དུས་གྱི་བྱེད་པོ་ཡོད་མེད་ལ་དབྱད་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་
རྒྱུ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་དབྱད་པ་དང་། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྷོ་ག་ཚུལ་ལ་
དབྱད་པ་དང་། ཞར་ལ་དུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་དབྱད་པ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ཞག་གསུམ་གྱི་ཅིས་གཞིར་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་དུས་གྱི་ཐོག་
མར་བྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེད་བྱུང་དང་ཤེད་ལས་སྦྱེས་སོགས་གྱིས་སའི་ཞག་ཐོས་པས་ལུས་
མ་མཁྱེད་བ་ཞུགས་པས་ལུས་ལྷི་བ་དང་། ལུས་གྱི་འོད་རླབ་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་སྟན་པ་
བྱུང་བ་ན། དང་པོར་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་དག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་གཟུང་དང་སྐར་མ་དང་
དུས་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་རུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གདགས་པ་ལས། དེའི་
སེམས་ཅན་དག་གིས་སའི་ཞག་ཐོས་པས་ལུས་མཁྱེད་བ་དང་། ཞེས་དང་། སྟན་པ་བྱུང་
བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བྱུང་བར་གྱུར་རྟེ། ཞེས་པའི་བར་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་ལེ་ཤེས་གྱི་ལུལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། རྒྱ་བའི་འཕེལ་འགྱིབ་ནི་ཉི་མའི་

འགྲོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་པ་རྒྱ་བས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དང་།
སྡོམ་འབྱུང་སོགས་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར།

། གཉིས་པ་བྱེད་པོ་ཡོད་མེད་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཏུས་འཁོར་ནས་
བཤད་ཚུལ་དང་། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ནས་བཤད་ཚུལ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཏུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་(༡༡བ)ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་བྱུང་བ་ཡན་ཆད་
འདུལ་ལུང་སོགས་དང་མཐུན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་དང་སྐར་མ་རྣམས་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་སྐར་
རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་དང་གོ་རིམ་མི་འཆོལ་བ་ནི་གོ་ལ་དང་། རྒྱ་བལ་བརྟན་པའི་དབང་
གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་ཉི་མ་སྒྲིང་པོ་ལྟར་ན་བསྐལ་བ་དང་པོའི་ཆེ་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་རྣམས་
ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལ་རང་རེའི་སྟོན་པའི་སྒྲི་ཆེ་སྒྲི་མ་གཅིག་ཏུ་བྱང་སྟངས་
པོང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་གཟའ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ད་ལྟའི་དེ་ལྟར་བྱས་པར་
འདོད་དེ། དེའི་ཆེ་བྱང་སྟངས་དེ་ལོ་དུག་ཁྲིའི་བར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱབས་
ཉི་དགའ་ཐུབ་མཛད་པའི་ཆེ་རུས་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན། ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་
ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དུ་གཟའ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོད་ལ། འདིར་ངེས་
པ་མེད་པས་གོ་རིམ་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཁྱས་པས། རེ་ཞིག་དང་པོར་སློན་དུག་
བརྗོད། །ཅིས་སོགས་དང་། ལོ་ནི་དུག་ཁྲི་ཐམ་པར་ཡང་། །རྐང་བ་གཅིག་གིས་
དགའ་ཐུབ་གནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞག་བཤད་པ།

། གསུམ་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱ་ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞག་བཤད་པ་ལ། མངོན་
པ་ནས་བཤད་པའི་རྩལ་དང་། ཏུས་ལའོར་ནས་བཤད་པའི་རྩལ་དང་། བསྟན་རིག་
གནས་གཞན་ལས་བཤད་པའི་རྩལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ། མངོན་པ་ནས་བཤད་
པའི་རྩལ་ཡོད་དེ། སྒྲིས་བུ་ནད་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ།
ཆ་དུག་རྩུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་། དེ་དུག་རྩུ་ལ་ཐང་ཅིག་དང་། དེ་སུམ་རྩུ་ལ་ཉིན་ཞག་དང་། དེ་སུམ་རྩུ་
ལ་རྒྱ་བ་དང་། ཞག་མི་ཐུབ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་
ལོ་གཅིག་ ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། གཉིས་པ། ཏུས་ལའོར་ནས་བཤད་རྩལ་ཡོད་དེ། སྟོག་ཆགས་རང་རང་གི་
དབུགས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ །དེ་སུམ་རྩུ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ །(༡༣༩)
དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་ཏེ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་དབུགས། ཞེས་སྟགས་
གིས་འགོ་བ་རང་རང་གི་དབུགས་ཀྱི་རང་ལོ་འཛོག་རྩལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། འཆི་མེད་མཛོད་སྟགས་ནས་བཤད་རྩལ་ཡོད་དེ། མིག་འཛུམ་བཅོ་
བརྒྱད་ལ་མཐར་གནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟགས་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་གིང་ཏེ་
ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ལ་ཡང་རྒྱ་རྒྱབ་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡོངས་བགྲངས་བགྲངས་གཞི་རང་སྟོབས་འདོར་བྱེད་

དང་བཞི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཡོངས་བགྲངས་བགྲངས་གཞི་རང་སྒྲོབས་དང་། འདོར་བྱེད་ཅེས་བྱ་ལོ་ཡི་མིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་བ་བརྩ་གཉིས་ཚང་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ལའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དུས་བཞི་ལ་ལོར་རྩལ་གྱིས་བྱིས་སྒྲ་བརྩ་གཉིས་རྫོགས་པའི་བྱིས་ལོ་དང་། རང་གི་ཅིས་གཞིའི་ཉིན་ཞག་སུམ་རྩལ་སྒྲ་བ། དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་དང་། རང་གི་ཅིས་གཞིའི་སྒྲ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་སུམ་རྩལ་སྒྲ་བ། དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ཆོས་ལོ་དང་གསུམ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་། བདེ་མཆོག་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱུང་རྒྱུ་བྱུང་དཀར་བོ་དང་། རབ་བྱུང་སྒྲེ་བདག་ཡང་གི་ར། །ཞེས་བ་ནས། མིག་དམར་ཁྱོ་བོ་ཟད་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གུ་རུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ནག་སྐགས་ནག་ཅིས་བ་ལྟར་ན་བྱི་བ་ལོ་ནས་ཕག་ལའི་བར་བརྩ་གཉིས་ལ་འབྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་གཉིས་བཅིས་ཏེ། རེ་རེ་ལ་འང་གིང་མེ་ས་ལུགས་རྩ་དང་ལྷས་བསྐྱར་བས་ལོ་བརྩ་གཉིས་ཐུག་ལྷ་ལས་དུག་རྩ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དའི་ནང་ནས་མེ་སྐག་གི་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་དབྱིད་འབྲིང་ནག་བ་སྒྲ་བ་ལས། མར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་སྐག་སྒྲ་བའི་ནང་དུ་འགོ་བཟུང་ཞིང་དེར་མཇུག་རྫོགས་པའི་ལོ་དེ་བདེ་མཆོག་བསྟོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རབ་བྱུང་གི་(༡༡བ)ལོ་དང་དོན་གཅིག །

ལོ་འགོ་འཛིན་རྩལ་ལ། རྒྱ་གར་ནག་བོད་གྱི་ཡིག་ཆ་ལས་ལོ་འགོ་འཛིན་རྩལ་མང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤལ་ཏི་སྐགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལ་ཁུངས་བཅས་ནས་ལོ་འགོ་དང་དགུན་དུས་གྱི་དང་པོ་ཉི་ཤེས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛིན་བ་དང་། གཙང་དབུས་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་འགོ་དང་དགུན་དུས་

དང་པོ་རྟོར་སྒྲི་དགུ་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། ས་དགའི་མཁུལ་མང་སྒྲི་དང་འདུལ་འཛིན་
 ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་རྟོར་སྒྲི་བརྒྱ་པའི་མར་ངོ་ནས་ལོ་འགོ་དང་དགུན་དུས་ཀྱི་དང་པོ་
 འཛིན་པ་དང་། གདན་བཞི་དང་དོ་རྩེ་མཁུལ་འགོ་སྒྲགས་ལས་དགུན་སྒྲི་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་
 སྒྲི་བ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་རྩིས་གཞུང་སོ་སྤ་རྩ་རྩ་ལྟར་ན། རྟོར་སྒྲི་
 བརྒྱ་གཅིག་པ་ལ་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་། གཙང་དབུས་ཀྱི་ནག་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོར་
 སྒྲི་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་། རྟོར་དང་རྒྱའི་རྒྱལ་པོས་མཆུ་སྒྲི་བ་ནས་
 ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ཡུང་འདས་ལྟར་ན། དབྱིད་ར་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་།
 དུས་འཁོར་ལྟར་ན། ལར་ངོ་སྤོན་འགོ་ཅན་གྱི་ནག་པ་སྒྲི་བ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང་།
 མར་ངོ་སྤོན་འགོ་ཅན་གྱི་ས་ག་སྒྲི་བ་ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་གཉིས་དང་། གསེར་
 འོད་དམ་པ་ནས་དབྱར་སྒྲི་ར་བ་ནས་འཛིན་རྒྱལ་སྒྲགས་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུང་
 བར་དང་པོ་སྤོན་པར་བྱེད་པ་ལ། ཉ་ཆོས་དབྱུག་པ་གང་ཡིན་པ། སྤོན་སྒྲི་འབྲིང་པོ་ཞེས་
 བྱ་བ། རྟོ་ནི་དུས་ཀྱི་དང་པོར་བཞོད། ཅིས་ལུང་འདྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྒྱུ་ལུང་
 ཡིན་པར་རྩེ་སྒྲགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ནི་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས།
 བདག་གིས་རྒྱ་སྤྱར་སྤོན་དུག་བཞོད། སྤོན་སྒྲི་ཐ་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ཤིན་རྒྱུ་འཐད་དེ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་དག་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་དབྱིད་དོ། གསུམ་པ་ནི་
 དབྱར་རོ། ཞེས་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མགོ་ནི་རི་དྲགས་མགོ་ཡིན་ཏེ། རྟོ་ནི་
 དུས་ཀྱི་དང་པོར་བཞོད། ཅིས་(༡༥ན)གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩེ་རྩེ་མཁུལ་
 འགོ་ལས། དགུན་སྒྲི་འབྲིང་པོ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་དུ་བཤོད་པའི་དུས། སྒྲི་བ་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ནི། རིམ་བཞིན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག་ ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་གྲུབ་ཤེ། ཅིས་དཀར་ནག་གི་དྲིས་ལན་ལས། དབྱིད་ལྷ་ར་པ་སྟག་ལྷ་དང་སྦྱར་
ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་གྲུབ་ཤེ། རྟར་
རྒྱལ་པོས་མཆུ་ལྷ་པ་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་གསར་ལྷ་པ་ལ་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བདུན་པ་གྲུབ་ཤེ། རྒྱ་ལས་འགྱུར་པའི་མུང་འདས་ལས། ལྷ་པ་གསུམ་ནི་དབྱིད་
ཀྱི་རྟུམ། ལྷ་པ་གསུམ་ནི་དབྱར་ཀྱི་རྟུམ། ལྷ་པ་གསུམ་ནི་སྟོན་ཀྱི་ཕྱོགས། ལྷ་པ་
གསུམ་ནི་དགུན་ཁེས་བྱ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་གྲུབ་ཤེ། རྟུམ་འཁོར་བས་
རྟུམ་བཞིའི་མཐའི་ཆའི་ལོ་རྟག་ཅུ་སྟོང་པ་ན་གཟའ་དང་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་
འདུག་པའི་རིམ་འཆར་ཞིང་། དེ་རྗེས་ལའི་དང་པོ་རབ་བྱུང་། ལྷ་པའི་དང་པོ་ནག་ལྷ།
གཟའི་དང་པོ་ཉི་མ། སྐར་མའི་དང་པོ་ཐ་སྐར་རྣམས་འཆར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ལའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེས་ན་ལོ་སྟོ་སྟོ་ཅམ་གྱི་ཉི་མའི་ལོངས་སྟོང་དག་པ་སྟེ་
དབྱིད་ལྷ་འབྲིང་པོ་ནས་དབྱིད་ལྷ་འབྲིང་པོའི་བར་རུལ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
སྟེ། ནག་ལྷ་དང་པོར་འོངས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རིགས་ལྟན་དྲིས་ལན་རུ། རྟུམ་བཞིའི་མཐར་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལོ་དབྱིད་
ལྷ་ར་པའི་གནམ་སྟོང་ལ་གཟའ་ཐམས་ཅད་སྐར་མ་ནམ་གྱའི་སྟེང་རུ་སྟོངས་པ་ལ་ལྷགས་
ནས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐར་ལང་ནངས་པར་ནས་ངེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འགོ་རྩམ་པ་ལ་ལོ་རབ་བྱུང་། ལྷ་པ་འབྲིང་པོ་ནག་པས་ཉི་མ། གཟའ་ཉི་མ། སྐར་
མ་ཐ་སྐར། སྟོར་བ་རྣམས་སེལ། བྱེད་པ་སྟེ་སྟོ་སྟོ་རྣམས་ཤར་ནས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་རིམ་
བཞིན་རུ་འགྱུར་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། ལའི་དང་པོ་རབ་བྱུང་། ལྷ་པའི་དང་པོ་ནག་ལྷ།
རྒྱ་(༡༤༦)སྐར་དང་པོ་ཐ་སྐར། གཟའི་དང་པོ་ཉི་མ། སྟོར་བའི་དང་པོ་རྣམ་སེལ། བྱེད་
པའི་དང་པོ་སྟོ་སྟོ་རུ་བྱས་པ་ལགས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་འདིར་དབྱིད་

སྒྲ་ཐ་རྒྱུ་དུ་འད་ལོ་འགོ་འཛིན་རྒྱལ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་གྲུབ་
སྟེ། གསེར་འོད་ལས། རྒྱ་གསུམ་དབྱར་ཏེ་རྒྱ་གསུམ་སྟོན་དུ་ཤེས། །གསུམ་ནི་དགུན་ཏེ་
གསུམ་ནི་དབྱིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་རྩིས་གཞིའི་སུམ་རྩ་ཤོགས་ཅམ་གྱི་དུས་དེ། རྒྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། བྱིམ་རྒྱ་ཉིན་ཞག་གི་རྒྱ་བ་ཆོས་རྒྱ་དང་གསུམ། རང་གི་རྩིས་གཞིའི་བྱིམ་ཞག་སུམ་
རྩ་ཚང་ཅམ་གྱི་དུས་དེ། བྱིམ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་པ་
བསྟེ། རྒྱ་བའི་འགོ་འཛིན་རྒྱལ་ལ་འད་བྱིམ་རྒྱའི་འགོ་ཡར་ངོ་མར་ངོ་གང་རུང་ལ་འཛིན་
ཀྱང་། ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་དང་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་གང་རུང་ལ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་
མེད་པར་བཤད་ཟིན། ཆོས་རྒྱའི་འགོ་འཛིན་ཏེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་
ལ་འཛིན་པ་ཤས་ཆེ་ཡང་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་འཛིན་པ་འད་ཡོད། འདུལ་མཛོན་རང་
ལུགས་ལ་མར་ངོ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སངས་རྒྱལ་པ་རྣམས་ནི་མར་
གྱི་ངོ་སྤྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡར་ངོར་འཛིན་པ་འད་ཞིབ་པར་རྒྱལ་པོའི་དུང་ན་
གནས་པའི་རྩིས་མཐན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་རྣམས་ལ་ཉ་སྐར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
ཡོད་པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱིམ་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལས་ཆོག་ཆེན་མོར་དངས་པ་ལྟར།
ལུག་རྣམས་ལུ་གུ་སྟེ་བའི་དུས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཞག་གི་བྱུང་བར་
ཡོད་དེ། རང་རང་གི་རྒྱ་བ་འཛིན་སུམ་རྩ་ཆ་རེ་དེར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞག་གསུམ་
ཀྱི་བྱིམ་ཞག་གི་དང་པོ་ཡོད་དེ། བྱིམ་ཞག་གི་ཐོག་མའི་རི་མོ་ནམ་འཁར་བ་ནས་འཛིན་
པའི་ཕྱིར། ས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམ་དང་། སོ་སོའི་

མུ་(༡༧)ཕྱི་ལོ་ཚད་ཡོད་དེ། དེ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་གང་
 ཞིག་ལྟ་སྒྲིང་འདིར་དབྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཤར་ནས་ཚུ་ཚོད་ལྟ་འདས་པ་ན་ལྟ་རུ་བ་གི་ཕྱིད་
 ལ་དབྱིད་ཐ་དང་། དེ་ནས་ཚུ་ཚོད་ལྟ་འདས་པ་ན་དེའི་ཕྱིད་ལ་དབྱར་ར་དང་། དེ་ནས་ཚུ་
 ཚོད་ལྟ་འདས་པ་ན་རུ་བ་སྒྲིང་དབུས་མར་དབྱར་འབྲིང་སོགས་ལྟག་མའང་དེ་ལྟར་འཆར་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཚུ་ཚོད་ལྟ་ལྟའི་བར་གི་སྐོམ་འི་དུམ་བུ་སྐུམ་བུར་
 དུས་པའི་ཆ་རྒྱམས་སུ་ཉི་མ་འཆར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་གི་
 དང་པོ་ཡོད་དེ། སྒྲིང་དེར་ཉི་མའི་ཐོག་མ་ནམ་ཤར་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རི་སྒྲིང་འཆོ་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། ཞེས་པ་དང་། མི་རྒྱུན་རྒྱམས་ནི་ནངས་པར་དུ། ཞེས་
 སོགས་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཉི་མ་ཤར་བའི་ཐོག་མའང་ཡོད་དེ། སྒྲིང་དེའི་དབུས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བར་འཛོག་ཏེ།
 རས་ལྷག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ན་རས་ལྷག་ཆོག་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཆོས་ཞག་གི་དང་པོ་ཡོད་དེ། རགས་པར་ཉིན་ཞག་དང་མཚུངས་ཀྱང་ཞིབ་པར་ན་
 ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། །དུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་ནས་དུག་ཏུ་སྒྲེ་
 བའི་བར་གི་དགོས་པ་ནི་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དུས་མཚན་ཉིད་པ་གང་ཞེན། དུས་བཞིར་འཛོག་པ་
 གཙོ་ཆེ་ཞེ། དུས་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱུང་པར་ཅན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྒྱམས་དགོས་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་དུ་སྒྲེ་བས་ལྷག་དར་ཁྲོད་པ་ཤེས་པ་དང་། ལྟར་སྒྲེ་
 བས་དབྱར་ཕྱི་མ་ལས་ལེན་གྱི་ཞག་གཅིག་ཤེས་པ་དང་། དུག་ཏུ་སྒྲེ་བས་གསོ་སྦྱང་བཅུ་
 བཞི་བ་ཤེས་ཆེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ། གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་དང་བཞིར་སྒྲེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགུན་དུས་འགལ་ལམ་ཞེན་མི་

འགལ་ཏེ། རྒྱལ་ལྷ་པའི་མར་དོའི་ཆོས་གཅིག་དེ་དེ་ནམས་ཀྱི་དགུན་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ནམས་ཀྱི་ལྷ་པ་ནི་འགལ་ཏེ་དུས་ཆོག་སྔ་ལ་(༡༧)བཞིར་བྱེ་བས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་
པ་ཡིན་ན་ཡང་དོ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཐུན་མོངས་
མ་ཡིན་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་ན་མར་དོ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཀྱི་རུང་མཐའ་སོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ།

༡ གཟུགས་ཀྱི་རུང་མཐའ་དང་། མིང་གི་ཐུང་མཐའ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་
ནམས་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ལྷ་རབ་གཟུགས་ཀྱི་རུང་མཐའ་དང་། ཡི་གེ་ཨ་ཐུང་ལྷ་ཐུ་
མིང་གི་ཐུང་མཐའ་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྷ་ཐུ་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་འཛིག་དགོས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྒྱལ་ཡིག་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་ཐུང་མཐའི་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཐུན་མེད་མིག་གྱི་མིག་
འཛུམ་པའི་ཡུན་ཚད་དམ་ཕྱི་མོ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་
འགེལ་ལས། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་མཐའ་ཡང་། །མིག་འཛུམ་ཚད་དུ་གནས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་ཡུན་ཚད་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ལྷ་རབ་གཅིག་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཕྱིན་པའི་
ཡུན་ཚད་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འགེལ་ལས། རྒྱལ་གཅིག་བསྐྱེད་དུས་རུང་བ་ཡི། །
མཐའ་ཐུག་དུས་རུང་སྐད་ཅིག་བཛོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་། མཛོད་པ་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་།
མདོ་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལས། མཛོད་པ་ནས་སྐྱེས་ཐུན་མེད་ཀྱི་སེ་

གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་དང་།
མདོ་ནས་སྒྲིམ་བུ་ནད་མེད་གྱི་སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་སྒྲིམ་བུ་དང་དུག་ཅུ་རེ་བྱེ་
ནས་འཛོག་ཚུལ་དང་། སྒྲིམ་བུ་དང་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་ནས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་རྣམས་
སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱད་ཅིག་ཐང་གཅིག་ཡུད་ཙམ་རྣམས་གྱི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་རྒྱད་ཅིག་མར་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་(༡༥ན)
ལུད་མེད་བཀལ་སྒྲིན་པས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་གཅིག་སྒྲིལ་བའི་ཡུན་ལ་འཛོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། རྒྱད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྒྱད་ཅིག་མ་སྟེ་དེ་ཡང་
ལུད་མེད་བཀལ་སྒྲིན་པས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་གཅིག་སྒྲིལ་བའི་ལག་པས་ཅི་ཙམ་
མཛོན་བ་ཙམ་དུ་ཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐང་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་སྟེ་ཆུ་ཐང་སྒྲིམ་ཅུའི་ཡུན་
ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། ཐང་གཅིག་ཅས་
བྱ་བ་ནི་རྒྱད་ཅིག་མ་དུག་ཅུ་སྟེ་ཆུ་ཐང་སྒྲིམ་ཅུའི་ཡུན་ཙམ་དུ་ཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡུད་ཙམ་གྱི་ཆད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཐང་གཅིག་སྒྲིམ་ཅུའི་ཡུན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུད་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐང་གཅིག་སྒྲིམ་ཅུ་སྟེ་ཆུ་ཐང་
གྱི་ཡུན་ཆད་ཙམ་དུ་ཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་མ་ལྟོག་ཚུལ་བྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་མཐུག་རྫོགས་པའི་རྫོགས་
བྱེད་གྱི་ཐབས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐུར་མ་སོར་བདུན་གྱི་གྲིབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉི་མ་ལྟོ་བཀོད་མཐར་
ཐུག་པའི་ཆེ་གཞུ་བྱིམ་ན་གནས་པའི་ཉི་མའི་གྲང་གི་དུས་སུ་ཐུར་མ་སོར་བདུན་གྱི་གྲིབ་
མ་ལ་སོར་དུག་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། བྱིམ་རེ་རེ་རྫོགས་པ་དང་གྲིབ་མ་སོར་རེ་རེ་བྲི་བ་

དུས་མཉམ་པའི་དེ་ནས་བཟུང་མྱེ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཉི་མ་གྲུང་གི་ཆེ་ཐུར་མ་
སོར་བདུན་ལ་གྲིབ་མ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་
མཆོད་ལྷ་སྒྲུ་ལ་བགོས་པའི་ཉིན་ཞག་གི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ཆོད་ཀྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟོགས་
ནས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

། དུས་ཆེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་། འབྲུལ་བ་མེད་པ་ནི། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་གྲུབ་པའི་སྒྲིམ་ཚིག་ལས། གཉིས་པའི་ཡར་ངོ་ཆོ་འབྲུལ་ཆེ། །
བཞི་པའི་བཙུ་ལྷ་རྟོགས་སངས་རྒྱལ། །དུག་པའི་དུག་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར། །དགུ་པའི་
ཉེར་གཉིས་ལྷ་ལས་བབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བྱ་ངན་འདས་པའི་དུས་
ཆེན་ལ། མདོ་བྱང་འདས་དང་ལུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་མི་མཐུན་ཞིང་ལྷག་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་(༡༧)དང་། ལྷ་བལྟམས་པའི་དུས་ཆེན་ཞིབ་པར་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་དང་། དེབ་
དེར་གཞོན་ལུ་དགའ་སྟོན་ལྷ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་ཚུལ།

ཚུད་པ་སྟོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉིན་ཞག་གི་དང་པོ་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་པ་ནས་འཛོག་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་རངས་དང་པོ་ཤར་མ་ཐག་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་འཛོག་པར་གོས་གཞིའི་སྐབས་སོགས་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ།

རྟགས་གོང་དུ་གྱུ་བ་ཟེན། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མཚན་མོའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་དུས་སུ་མཚན་མོ་མ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་མོ་ཟད་པ་དང་ནམ་ལངས་
 པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ནམས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྒྱན་ནམ་ནི་ནངས་པར་དུ། ཞེས་
 པའི་ཐད་གྱི་ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་གི་མཛོད་འགྲེལ་དུ། ནམ་ཟད་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ཉི་མ་ཤར་
 པ་ནའོ། ཞེས་དང། རྡོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། ནམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་བ་ན། ཞེས་བ་ཅུ་
 འགྲེལ་སོགས་དུ་མས་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ནམ་མ་ལངས་པ་དང་ཉིན་མོའི་དུས་ཡིན་པ་ནི་
 རང་གི་ཁས་ལེན་དང་འགལ་ངོ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུལ་མངོན་རང་ལུགས་ལ་དུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་ཁོ་ནར་འབྱེད་ལ།
 འཛིག་རྟེན་བ་ལྟར་བཞི་སོགས་སུ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུང་མ་
 ལས། འཛིག་རྟེན་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་བཞི་སོགས་སུ་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ནི་སྒྲ་དོན་ཁྱད་
 པར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། སྟོན་སྒྲ་དེ་
 ཆར་འབབས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དབྱར་དུས་བཤད་དེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྟོན་གཞི་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་
 དབྱར་དུ་བསྐྱུས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དབྱར་དུས་དང་སྟོན་དུས་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་གི་སྟོན་དུས་དང་
 དུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དབྱར་དུས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དབྱར་རྗེས་སུ་སྟོན་འོང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་(༡༥)ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་
 པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས། དབྱར་གྱི་དུས་རྗེས་ཤིང་སྟོན་དུ་བབས་པ་ན། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དུས་ཚིགས་ལ་བཞིར་བཞག་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་དག་སྒྲོང་ན་མས་
ལ་གོས་ཕྱག་དར་བྱོད་དོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་།
དགུན་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་བྱོད་དང་གཉིས་འདས་པ་ན་ཞག་མི་བྱལ་གྱི་གསོ་སྒྲོང་རེ་འབྱུང་
བས་དེ་དོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་དུག་དུ་བྱེ་བ་དང་། དབྱར་བྱང་བུའི་ཞག་གཅིག་པོ་དེ་
དོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྡར་བྱེ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དུས་དེ་དག་དུས་
དེ་དང་དེ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། །

སྒྲུལ་པ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱུ་བ་པའི་གཞུང་མང་རིན་ཆེན་ཚོགས། །སྒྱར་བའི་བཅུ་གཉིས་
དུས་ཁྱིམ་ཉིན་ཆེས་ཀྱིས། །གསལ་བྱེད་ན་མ་དབྱོད་འོད་ཟེར་སྒྲོང་འབར་བས། །དུས་
ཚིགས་དཀའ་གནད་སྒྲུབས་གྲོལ་འདབ་བརྒྱར་བཞད། །མང་སྒྲོས་ཚིག་གི་ལོ་མས་བྱིས་
ཉིན་མོངས། །ཏུང་ཏུང་དུས་ཅའི་སྒྲོན་གནད་མ་གསལ། །འབྲུལ་བའི་དྲི་བལ་ལེགས་
བཤད་ནོར་བུའི་འཕྲུང་། །དབྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་མགུལ་རྒྱན་མཐོམ་པར་སྒྲུད། །ལོ་སྒྲ་ཉི་
ཆེས་སོགས་དང་ཆུ་ཚོད་སྔར། །སྒྲིད་ཅིག་བསྐལ་སོགས་ཅིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོའོ། །མི་འདྲ་
མ་ཤེས་ཞག་དང་ཆུ་ཚོད་སོགས། །གཅིག་བྱས་འབྲུལ་པའི་ངན་སྒྲིད་ན་བར་རྩལ། །དུས་
བཞིའི་གཟེར་མི་འཁུག་ཕྱིར་སྒྲ་ཤོལ་འདོན། །ཆེས་ཉ་སྟོད་གསུམ་དག་ཆེད་ཉིན་ཆད་
ལྷག །ཁྱིམ་སྒྲ་ཉིན་སྒྲ་མཐུན་ཆེད་ཉིན་ཞག་ལྷག །ལོ་སྒྲ་ཆེས་དང་བསྐྱན་ནས་ཆེས་
གཅིག་ནས། །ཞེས་པའང་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབྱར་གྱི་གཞི་འཆད་པ།

། གཉིས་པ་དབྱར་འཆད་པར་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
མོགས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ།
སྤྱིང་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་། གནས་དང་། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུས་དང་། ཁས་ལེན་
པའི་བརྟེན་དང་། རུས་དང་། ལུན་(༡༥)ཆད་དང་། ཚེ་ག་དང་། དམ་ཚིག་དང་དགུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་གཞི་ཡོད་དེ། ལྷན་པ་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགེ་སྤྱོད་
འགའ་ཞིག་དབྱར་ནང་དུ་ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་མོང་བ་ན། ལྷན་གས་ཅན་གཅིག་གིས་གྲུའི་
ལུ་དགེ་སྤྱོད་འདི་དག་ནི་སྤྱོད་གཅོད་པ་ལས་མ་ལོག་པ་ཏེ། དབྱར་ལྷོངས་རྒྱ་བ་ན་སྤྱོད་
ཆགས་ལྷ་མོ་མང་པོ་བཞེས་ནས་སྤྱོད་དང་བྱལ་བར་བྱས་སོ། །བྱིའུ་ལྷག་རྟ་ཡང་དབྱར་
རྒྱ་བ་བཞེར་རང་གི་ཆང་ན་ལུས་ལུས་པོར་བྱས་ནས་འདུག་ན། མགོ་རེག་འདི་དག་གིས་
ཁས་ལེན་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་མོགས་ཀྱིས་འཕྱ་བ་དེ་གསོལ་བས། དེ་བས་ན་རྗེས་རྒྱ་
གནང་ལྷོ་དགེ་སྤྱོད་གི་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རི་ལྷར་
ཁས་སྒྲངས་མ་ཤེས་ནས་ལུས་པས། རྒྱ་བ་གསུམ་དུའོ། །ཞེས་མོགས་བཅས་པའི་ཕྱིར།

། གཉིས་པ་དགོས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དབྱར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་
ཉིས་པ་ཞིགས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་སྤྱོད་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་།
གཞན་མ་དད་པ་སྤང་བ་དང་། ལུས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་ཉུང་
བ་དང་། དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ། ལྷ་བརྒྱུང་འབྱུང་། གནས་འཆོས་བ། ཐོས་བསམ་འཕེལ་
བ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲིང་བ་ལས། དགོས་པ་ནི། གནས་རལ་བ་

དང་གྲུམ་པ་འཆོས་པ་དང་། གཞན་འཕྱ་བ་སྤང་བ་དང་། བས། སྤང་བ་སྤང་བའི་
ཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

། གསུམ་པ་གནས་ཡོད་དེ། བདེ་བའི་རྒྱུ་གནས་ཤིང་གཞོན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་།
སྤང་གཡོགས་དང་བཅས་པ་གནས་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དགེ་སྤྱོད་གནས་ཤིང་སྒོ་སྤྱོད་གས་
དང་བཅས་པ་དང་། མཆོམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་
སྤྱོད་སྤྱོད་འཛིན་པ་སྤྱོད་ཡོད་པས་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཆང་ལ་འཐབ་ཁྲོལ་ཅན་སྤྱོད་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱུ་མི་གནས་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འཁྱོད་པ་དང་གཞན་སྤྱོད་
བསྐྱེད་པའང་ཡོད་མི་བདེ་བ་མི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་སེལ་བ་ཉིད་དག་དང་། ཞེས་སྤྱོད་
གསུངས་(༡༥)པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་གཡོགས་མེད་ན་གནས་མི་སྤྱོད་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
མར་བྱས་ན་བྱ་བ་མང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར་གཡོགས་པར་དགེ་སྤྱོད་གི་མདུན་
དུལོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་མི་བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་དག་མེད་ན་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གང་ན་
དགེ་སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་དང་སྒོ་སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་དང་བཅས་པར་ཡང་མི་བྱུངོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་གནས་སྤྱོད་ཁང་སྤྱོད་
ཡང་མི་རུང་བ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་དང་གྲུ་སྤྱོད་མཆོམས་གཞན་པ་ཡང་མི་རུང་བའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་གྲོང་ཡང་དེར་དབྱུར་གནས་མི་རུང་བར་རིན་ཆེན་འབྲེང་བར་
བཞད་པའི་བྱིར་དང་། ཅུ་བར། སྤྱོད་ཁང་དང་ཐེམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་བྱམས་དང་། སྤྱོད་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བམ་མཁའ་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་
མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་དང་། གྲུ་ལ་ནང་དུ་འབྱམས་པ་ཉིད་དུ་གཉིས་ན་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། བཞི་པ་ལུས་ཡོད་དེ། དགོ་སྒོང་ཆོས་བདུན་ལྟ་བུ་གི་མདུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒོང་གི་མདུན་དུ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཆགས་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སྒོང་ལ་འབའ་ཞིག་གིས་དབྱར་ཁས་སྤངས་ན་ཆགས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེན་ཆེན་འབྲེང་བར། དགོ་སྒོང་དང་ལོ་མ་ཆང་བ་ཤ་སྟག་དེ་དག་གིས་གནས་
པར་ཁས་སྤངས་པ་མི་འཆགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱང་བཀག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། ལྷ་པ་ཁས་ལེན་པའི་རྟེན་ཡོད་དེ། རབ་བྱུང་ཡིན་པ་དང་། དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་
མཐུན་རྟེན་ཆང་བ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དང་། གནས་ནས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་ལྷ་ལྟ་བུ་གི་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་ཐ་མས་ཅད་དང་སྡོམ་པ་སྤངས་ཀྱང་
མ་ཆགས་པའི་དགོ་སྒོང་གི་བར་མ་དང་ཐ་མས་ཅད་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། (༡༥)དགོ་སྒོང་ཁོ་ན་དང་། ལོ་མ་ཆང་བའི་བར་མ་ཁོ་ན་དང་། དགོ་སྒོང་ལ་འང་ལྷ་
སྟག་གམ་བརྟན་མ་ཁས་མ་ཆང་བ་ཁོ་ནས་དབྱར་ཁས་སྤངས་པ་ཆགས་ཀྱང་ཉེས་པ་
འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་མེད་གི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྟེ་
ལྷ་ཆར་གིས་ཀྱང་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དགོ་སྒོང་ལ་འབའ་ཞིག་གིས་
མ་ཡིན་པའོ། །ལོ་མ་ཆང་བ་དག་གིས་ཀྱང་དོ། །དེ་དག་ལ་ཁས་སྤངས་པ་མི་ཆགས་པ་
ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། དུག་པ་དེའི་དུས་ཡོད་དེ། དབྱར་ལྷ་མ་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་དབྱར་རྩ་འབྲིང་པོའི་
ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ཆོས་བདུ་དུག་པ་དང་དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་དང་མར་ངོ་
སྟོན་འགྲོ་གོ་ལྟན་རྩ་བའི་ཆོས་གཅིག་དང་གསུམ་གི་གཞི་མཐུན་པ་དེར་ཁས་ལེན།
དབྱར་ཕྱི་མ་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་དབྱར་རྩ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་ཆོས་བདུ་དུག་དང་

མར་ངོ་སྟོན་འགྲའི་སྟོན་རྒྱ་ར་བ་ཁྲུམས་སྟོད་རྒྱ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པར་བྱའོ། ཆོས་
 བརྩུག་ལའོ། །དབྱར་རྒྱ་འབྱིང་པའི་ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་བགྱའོ། ཞེས་དང་། ས་ག་
 ལྷས། གོ་ཁུན་རྒྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས། །མཁའི་དབྱར་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པར་བྱའོ། བས།
 དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་ཉའི་འོ། ཞེས་དང་། ས་ག་ལྷས། དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོད་རྒྱ་བ་ཡི། ཆོས་
 གཅིག་ནས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་དབྱད་ན་རྒྱ་དཔེར། ཆོས་གཅིག་ལའོ། ཞེས་ཡོད་ཀྱང་དོན་འགྱུར་ཆོས་
 བརྩུག་ལ་བྱས་པར་མངོན།

། བརྟན་པ་དའི་ཕུན་ཚད་ཡོད་དེ། རུས་དེ་གཉིས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གསུམ་ཁས་
 ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་བ་གསུམ་
 རུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་བཞིར་གསུངས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དབྱར་
 རྒྱ་བ་ཐོས་པའི་ཕུན་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་གླེང་བ་ལས། ལུང་རུ་རྒྱ་བ་བཞིར་
 གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་བྱིའི་རུས་(༡༦)བསྟོམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། བརྒྱད་པ་ཆོ་ག་ལ། སྟོར་དངོས་མཆུག་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 དོར་བྱ་བ་དང་། གནས་མལ་སྟོག་བྱ་བ་དང་། གནས་མལ་སྟོབས་པའི་དགོ་སྟོང་བསྟོ་
 བ་དང་། དེས་ཐེ་ལྷར་བྱ་བ་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། དབྱར་གྱི་སྟོན་ཞག་བརྩུ་ལམ་བཙོ་
 ལཱི་རུས་ནས་དབྱར་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་དང་མེ་དོག་སོགས་མཆོད་རྗེས་
 གྱིས་བརྟན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཞག་བརྩུ་ལམ་རྒྱ་བ་བྱེད་གྱིས་འཕྱུང་
 བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་ལེན་གྱི་ཉི་མ་སྤྲ་མར་གནས་ཁང་དང་མལ་སྟན་དང་
གནས་བརྟན་སོགས་གྱི་ཁྱི་ལམ་ཁྱིའུ་ཚུལ་གྱི་དུངས་ཚེལ་ཟངས་ཡན་ཆད་སྟ་གོན་བྱེད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉི་མ་སྤྲ་མ་ལ་གནས་མལ་བསྟན་གོ་ཁྱིའུ་དང་ཚེལ་ཟངས་
ཡན་ཆད་དོ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མལ་སྟབས་པ་དང་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཁྱད་པར་བརྟུག་གཉིས་ལེན་པའི་དགོས་སྟོང་གཅིག་གམ་གསུམ་མམ་དུག་སོགས་སོ་སོར་
རིམ་པས་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བསྟོ་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་སྟབས་པ་བསྟོ་བར་
བྱའོ། །མི་རུས་ན་དུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་བརྟུག་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དག་སྟོམ་ལེན་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚན་མཐུན་
པ། ཐ་སྟད་གསུམ་དང་ལེན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་པ།
ཚོས་མིན་ཕྱོགས་མིན་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བ་དུན་རུས་པ།
འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་དང་། ཚོགས་སུ་མ་ཆང་པ། སྤར་བསྟོས་མིན་པ། གནས་མལ་
སྟབས་པར་མཁས་པ་སྟེ་བརྟུག་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་བསྟོ་བའི་ལས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱད་པར་བརྟུག་གཅིག་དགོས་ལ་བྱི་མའི་ཆབ་ལ་གཞན་སྟུར་ཞིང་གཞན་གྱིས་
བརྟུར་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གོ། །

བཞི་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། སྟོར་དངོས་མཐུག་གི་བྱ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མ་བུ་)ཡོད་དེ། ཚུལ་གྱི་དུངས་བཞག་པ་དང་། ཁྱིམས་བརྟོད་པ་དང་། ཚུལ་གྱི་དུངས་
ལེན་པའི་གསོལ་བའི་ལས་བྱ་བ་དང་། གྲངས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གྱི་དུངས་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྟོས་པའི་དགོས་སྟོང་དེས། ཚོས་གྱི་ཚུལ་གྱི་དུངས་བཟུང་
ཐུགས་པ་སྟན་པ་དགོས་འདུན་སོགས་ལས་གྲངས་མི་ཉུང་བ་གཟེབ་གྱི་སྟོག་མར་རས་

དཀར་པོས་གཡོགས་པའི་སྒྲི་དང་ཕྱེད་པ་དག་སྒྲི་དང་ཀན་པའི་མཐར་བཞག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེས་དྲི་དག་གི་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱི་མཛེས་ཀྱི་སྒྲིག་མར་རས་
 དཀར་པོ་བཏིང་བས་དགྲིས་པ་དག་ཀན་རིམས་སྒྲི་བཞག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དག་འདུན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲིང་བ་བསམ་གཏན་ལ་
 བརྩམ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དག་འདུན་བརྩམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་སྐོགས་ཀྱིས་
 བྲིམས་སྒྲི་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྐྱགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཆེ་
 དང་ལུན་པ་དག་གནས་འདི་ན་བྲིམས་སྒྲི་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་དོ། ཕྱིད་ཅག་ལས་
 གང་བྲིམས་སྒྲི་བ་འདི་དང་འདིས་གནས་པར་སྒྲོ་བ་དེས་ནི་ཚུལ་གྱི་འོངས་ཤིག །
 ཅེས་བཞག་ཞེས་དག་སྒྲིང་རྒྱུ་མཐུན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཚུལ་གྱི་ཐིམ་པའི་སྒྲི་རྩལ་དུ་གནས་བརྩམ་སྐོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གྱི་འོངས་
 དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་དག་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། གཞན་གྱིས་སྒྲིངས་པ་དང་ཁས་སྒྲིངས་པའི་ཕྱིར་དག་འདུན་ལ་
 གསོལ་བ་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གསན་མལ་སྒྲོབས་པའི་དག་སྒྲིང་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་དག་སྒྲིང་གཞན་གཅིག་གིས་དག་འདུན་གྱི་ཚུལ་གྱི་སྒྲིངས་པ་དང་། དབྱར་
 གནས་པ་ཁས་སྒྲིངས་པའི་ཕྱིར་དག་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་གཅིག་བྱ་
 སྟེ། དོན་དེ་གཉིས་ཀ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་གཅིག་ཅར་གོ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གསོལ་བ་བྱེད་མཁན་གནས་མལ་སྒྲོབས་པ་པོ་ལས་གཞན་དགོས་པས།
 ཁ་ཅིག མལ་སྒྲོབས་མཁན་ལ་(༧༠ན)བཤད་པ་དང་དེ་བཞིན་ལག་ལེན་བྱས་ན་ནོར་
 པ་ཆེའོ། །

བཞི་པ་ལ་ལེན་པ་པོའི་ཚུལ་དང་། ལྷོ་བས་མཁན་གྱི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 དེའི་ཆེ་གནས་བརྟན་ནམ་ཤན་པས་དང་པོར་ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་གྱི་ལེན། དེ་
 བས་ལྷན་ལས་བྱེད་འཕགས་ཏེ་རང་རང་གི་ཚུལ་གྱི་ལེན་སོ་སོར་ལེན། དེ་རྗེས་དགེ་ཚུལ་
 རྣམས་གྱི་ཚུལ་གྱི་ལེན་རང་རང་མཁན་སྟོབ་གང་རུང་གིས་ལེན། མཇུག་ཏུ་གཞི་བདག་
 གཞུག་མར་གནས་པ་སོགས་རྣམས་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། ཚུལ་གྱི་
 འབྲིམ་སོ། དང་པོར་ལྷོན་པའི་བྱང་ངོ་། །གཞན་དག་གིས་ནི་ལྷན་ལས་བྱེད་འཕགས་
 བས་སོ། །དགེ་ཚུལ་རྣམས་གྱིས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་དག་གིས་སོ། །མཇུག་ཏུ་
 གཞུག་མར་གནས་པ་རྣམས་གྱི་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེས་ཚུལ་གྱི་
 བཀྲམ་ཟིན་རྗེས་སུ་དགེ་སྟོང་སོ་སོའི་ཚུལ་གྱི་དལ་བྱས་སྒྲུ་མེད་པར་བཞག་ཅིང་
 བསྐྱས་གྲགས་སུ་བྱ་སྟེ། དགེ་སྟོང་འདི་སྟེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དགེ་ཚུལ་
 གྱི་བསྐྱས་ལ་དགེ་ཚུལ་འདི་སྟེད་གྱིས་དབྱར་བཞེས་སོ། །ཞེས་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བར་
 བྱེད་ཅིང་། ལོང་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་ཤིན་ཏུ་བཞེས་སོ། །ལེགས་པར་བཞེས་
 སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། དལ་བྱས་བཞག་པར་བྱའོ། །བཀྲང་ནས་
 གནས་འདིར་དགེ་སྟོང་འདི་སྟེད་གྱིས་ཚུལ་གྱི་སྒྲུལ་གྱི་ལེན་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གནས་མལ་ལྷོ་བས་པའི་དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། དགོས་པ་རང་བདེ་བ་དང་
 གཞན་གྱི་བདག་བསོད་ནམས་འཕེལ་པའི་ཆེད་ཏུ་ལུལ་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷའི་དགེ་འདུན་
 བྱེད་པར་བརྟུན་ལྷན་ལས་གནས་ལྷོ་བས་པ་དང་མལ་ལྷོ་བས་པ་དང་། དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་
 ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གཞུག་ལག་ཁང་དང་དེའི་ཉེ་ལོར་ལྷོན་པ་
 དང་ནེུག་སིང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཤན་རིམ་ནས་གཏོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། གནས་
 གྱི་གཞི་བསྟུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཤིང་(༡༠༦)ལྷོན་པའི་བྱང་དང་ནེུག་སིང་

གི་གཞི་དག་ལ་ཡང་ཀན་རིམ་བཞིན་དུ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ཡོད་དེ། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡུལ་དེ་དག་གི་གནས་བརྟན་སོགས་ལ་བྲི་
དང་བྲི་ཅུ་གཞན་རྣམས་ལ་འདུག་པ་དང་ཉལ་པའི་སྟན་ཆོས་གོས་སོགས་བཞག་པའི་
གནས་སྐྱུལ་ཆད་སྟོབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་ནོ། །
ཡོད་པ་ཉིད་ན་དུ་མ་ཡང་ངོ། །བྲི་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་བགོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྟན་
དག་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟེར་སྐྱུལ་སོ་སོར་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་དགོས་པ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་
ལྟར་སྟོད་ལམ་བཞི་དང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྟུང་བར་བྱའོ། །ལ་ལར་སྟོག་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་དང་འདུག་པ་དང་བཅག་པ་དག་
ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱ། ལ་ལར་ལྟང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་དག་བཞག་པར་བྱ། ལ་
ལར་མཚན་མོ་ཉལ་བར་བྱ། ལ་ལར་སྔ་དྲོ་དང་གུང་ཆེགས་དང་ཕྱི་དྲོ་འདུག་པས་དེ་ལ་
སྟུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གནས་མལ་སྟོབས་པའི་མཇུག་གི་བྱེད་སྐྱུལ་ཡོད་དེ། གནས་མལ་ལོག་
པར་སྟོད་པ་འགག་པའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་གདིང་བ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སྟོད་པར་བཟོད་
པ་དང་། དབྱར་དངོས་གཞིའི་སྟན་གསན་འབབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ་ཅུ་བར། བྱེད་ཅག་གང་གིས་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་
ཡོངས་སྟོད་པར་མི་བྱ། སོགས་བུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དགོ་འདུན་སང་སྦྱིན་
བདག་ཆེ་གོ་མོ་དང་ཞལ་ཏ་བ་ཆེ་གོ་མོ་དང་། སྟོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཆེ་གོ་མོ་དང་། བད་
གཡོག་ཆེ་གོ་མོས་གནས་པར་ཞལ་གྱི་བཞེས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱུག་གི་ཐོ་རངས་སྒྲ་བར་སྒྱིར་བ་གན་ན་ལྷག་དང་གཞོན་ན་འདུད་བ་བཅས་ཏེ། ཆོ་དང་(༡༡)ན་ལྷན་བ་འཇམ། གནས་བརྟན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ནང་མཚམས་དང་བཅས་པའི་གནས་རལ་བ་དང་འབྱུང་བ་འཆོས་པའི་སྒྲ་དུ་དབྱར་སྒྲ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་ངོ། །བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆིས་གིང་བདག་གི་དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ཞེས་སྒྲགས་ལན་གསུམ་བཅོད། མཐུག་ཐབས་ལེགས་ཀྱང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། ཆོ་གས་ཁས་ལེན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོན་ནས་གནས་འདིར་སྒྲ་བ་གསུམ་གནས་པར་བྱའོ་སྒྲ་དུ་དམ་བཅས་པས་ཀྱང་དབྱར་གནས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གནས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་གནས་མི་གཏོད་ན་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱར་གྱི་དམ་ཆོག་བཞད་པ།

། དགྲ་བ་དམ་ཆོག་ལ། མལ་སྟོབས་པའི་དམ་ཆོག་དང་། དགོ་འདུན་སྒྱིའི་དམ་ཆོག། དབྱར་རལ་བའི་རྒྱ་སྒྲུང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྒྲ་བ་བྱེད་བྱེད་ན་གནས་མལ་སྟོགས་བརྟགས་ནས་ལོག་པར་སྒྱུད་བ་སྒྲོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྒྲ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་བརྟགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲོང་བ་བསམ་གཏན་ལས་གཞན་པའི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། འབྱུག་ཡོང་གི་རྒྱ་ལྗང་གྲོང་རྟེན་བ་བགོ་བ་དང་འཐབ་ཅོད་རྣམས་སྒྲུངས་པ་དང་གནས་རལ་འབྱུང་སྟོགས་འཆོས་པ་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བ་དམ་ཆོག་བཅོད་

པ་དང་། ལུང་གྲོང་གཞི་ལས་སྐུ་ཡང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་གྲོང་དུན་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་མཆོམས་གྱི་བྱི་རོལ་
དུ་སྐྱེ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཆོམས་གྱི་བྱི་རོལ་དུ་བྱིན་གྱང་མི་འདུལ་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
པ་དང་གནང་བ་བྱིན་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ཆོས་ལུན་མིན་ན་བྱིན་
གྱིས་རྒྱབས་མི་ཆགས་ཤིང་། གནང་བ་མ་ཐོབ་པའི་ཞག་བདུན་དང་། (༧)གནང་
བ་ཐོབ་ན་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཡང་རུང་བ་གང་ཞིག །མཐའི་ཞག་དུག་ལ་འང་མི་རུང་བཞི་
བརྒྱ་ལས་མང་ཡང་མི་རུང་། དགོས་པ་དགོན་མཆོག་ཏུ་མ་ཟད་གང་ཟག་ལས་པའི་དོན་
དུ་ཡང་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། འདི་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་མཐའ་ནི་ཞག་
བདུན་ནོ། །གཞན་གྱི་ནི་ཞག་བཞི་བརྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུ་བ་ལས་
གྱང་། ཞག་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཞག་སུམ་རྩ་རྩ་དགུ་ལམ་ཞག་
སུམ་རྩ་ལམ་ཞག་ནི་བྱ་སྒྲོར་རུང་ངམ། ལུ་བ་ལི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་ཏེ། ལུན་ཐུང་བ་དེ་མི་ཆགས་པར་བགས་བཅད་གྱི་དབང་གི་ཡིན་པའི་བྱིར།
དབྱར་ལྷ་བྱི་ལས་ལེན་བཞིན། ཅུ་བར། མཐའི་ཞག་དུག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་མི་
འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་ལས་གྱང་ངོ་། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། ལུ་བ་
ལས། ཞག་བཞི་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་ཞག་བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ལུ་བ་ལི་མི་
རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མཆོམས་གྱི་ནང་དུ་ནི་ཞག་མང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །
མཆོམས་གྱི་བྱི་རོལ་དུ་ནི་ཞག་ཏུང་ངོ་། །ཞག་སུམ་རྩ་རྩ་དགུའི་སྟེང་དུ་ཞག་བདུན་དུ་
བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ལུ་བ་ལི་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་
གྲུབ་ཏེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་གི་དོན་ནམ་དགོ་སྒྲོང་མའི་དོན་ནམ་དགོ་བསྟེན་

བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ངམ། ལུ་པ་ལི་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁར་དབྱར་གནས་རུང་བར་ཐལ། ལྷའི་
གཞལ་མེད་ཁང་དང་རྣམ་མཁར་ཁང་པར་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་པར་དབྱར་གནས་རུང་
བའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལུ་པ་ལས། དག་སྒྲོང་གི་སྟང་གི་རྣམ་མཁར་ལ་
གཞལ་མེད་ཁང་དུ་དབྱར་རྩལ་དུ་ལྷགས་ན་རྩལ་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་བགྱི་འམ། ལུ་པ་ལི།
རྩལ་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་
བར། རྣམ་མཁར་ལ་གནས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ལུ་པ་
(༡༡བ)ལས་ཀྱང་། དག་སྒྲོང་གི་སྟང་གི་རྣམ་མཁར་ལ་དབྱར་རྩལ་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་
བགྱི་འམ། ལུ་པ་ལི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་མཆོམས་གཞན་དུ་འདྲོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་ཆེན་
པོའི་ཕར་ཁ་ཡང་མཆོམས་སུ་གཏོགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩ་མི་
འབྱེར་བའི་ཟམ་པ་བདྲན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕ་རི་ཡང་མཆོམས་ནང་དུ་བྱས་ཆོག་པའི་
བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། བཙུན་པ་ཆབ་ཀྱི་མཆོམས་ལས་འདའ་བར་རུང་ངམ། ཉེ་བར་
འཁོར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཟམ་པ་བདྲན་པོ་ཡོད་ན་ནི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། འདི་ལ་འཁྱལ་ནས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྩ་བོའི་ཕ་རི་ལ་
མཆོམས་གཞན་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དང་པོ་ཟམ་པ་ཡོད་དུས་མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་ཅིང་
བར་སྐབས་རྩ་མཆོམས་ཀྱང་བྱིས་བྱེད་འདྲོད་གྱི་བར་སྐབས་ཀྱི་རྩ་བོའི་ཕ་རི་དེ་ཆོས་ཅན།
མཆོམས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། ཟམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྩ་བོའི་ཕ་རི་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་འདྲོད་གྱི་སྒྲུབ་པ་མ་བཏང་ན་མཆོམས་གཅིག་པའི་བྱ་
བ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་བདུན་ལས་རིང་བར་མི་འཇུག་ལ་དེ་རྩལ་ལ་

འཇམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ཞིག་པ་ཡང་ཕྱིར་བྱས་ན་དེ་རྗེས་སུ་འཇམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་
མ་བཟང་བ་ཉིད་དོ། །ཞག་བདུན་པ་མ་ཆད་ནི་མི་འཇམ་གྱི་ཞེས་པ་དང་། རིག་ལས།
ཟམ་པ་ཞིག་ནས་ཡང་ཕྱིར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་མ་བཟང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཕྱིར་བྱ་ན་
དེའི་ཆེ་མཆོམས་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇམ་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྲོ་བུར་དགག་དབྱེ་མི་རུང་བར་ཐལ། དབྱར་རྒྱ་བ་གསུམ་
ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལས་བྱང་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཟས་མེད་བཤམ་གནས་མེད་བཤམ་
ནད་གཡོག་མེད་དམ་སྟོག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་དགོ་འདུན་མི་(༤༡ན)མཐུན་པ་
ལས། འཐབ་གྲོལ་ཅན་བྱུང་ན་དབྱར་ཁས་སྤངས་པ་ལས་འདས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ན་གྲོ་
བུར་དགག་དབྱེ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཟས་དང་སྤྲན་དང་གཡོག་དག་མེད་
བར་འཆོ་མི་རྣམས་ན་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱའོ། །ནས། ཆིག་བཟོད་པ་དག་བྱུང་ནའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐའི་ཞག་དུག་ལའང་བདུན་མི་འཆགས་ཀྱང་ལྟ་སྟོགས་
ཆགས་ཟེར་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གཏན་ནས་མ་གནང་བའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཆགས་མི་ཆགས་བཅས་པར་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཁྱབ་མཆོམས་ཀྱི་
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཐའི་ཞག་དུག་ནས་གཅིག་གི་བར་ལ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ར་
བྱངས་པའི་ཁྱབ་ལས། གལ་ཏེ་དགུང་དུག་ན་ལམ་ལྟ་ལམ་གཅིག་ན་དགག་དབྱེ་འབྱུང་
བར་འབྱུར་བའི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཏེ་མཆིན་དབྱར་རལ་པར་བཟོད་པར་བགྱི་ལས།
ཉེ་བར་འཁོར། རལ་པར་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་ཡང་དེ་
བཞིན་བཤད་ལ་དེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་རུང་བའི་ཆད་ལྟ་བུ་གྱི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་པ། སྤྱི་དགའི་བསོད་ནམས་སྤྱི་གྲ་གཡུར་དུང་ཆོ། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁིང་
བཟའ་འབྲམ་གནང་བའི། །གཞི་ཅེ་འགོ་ཀུན་བསོད་ནམས་སྤྱི་མེད་འབྲམ། །སྤྱི་ད་
པའི་ཐབས་འདི་མི་སྤྱོད་ལ་བཞིན་གསུངས། །ལེགས་པར་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་དང་། །བསོད་ནམས་བྱས་པའི་སྤྱོ་སྤྱོས་འོད་སྤྲོད་གིས། །མི་ཤེས་སུན་སངས་
ལས་ཉོན་ལྷན་ལྷན་ཀུན། །སྤྱི་ཁིང་ལུང་རྟོགས་འདབ་བརྒྱ་ཆེས་ཆེར་བཞད། །ཅེས་
པའང་བར་སྤྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགག་དབྱེའི་གཞི་འཆད་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དགག་དབྱེ་འཆད་པར། དབྱར་གནས་པའི་
དགོ་འདུན་ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པ་དག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །དབྱར་
རྒྱལ་གྱི་ཐ་མའི་ཉི་མ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་(༤༣)སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་དགྲ་ཡོད་དེ། དགོས་པ་དང་། ལུལ་དང་། ཉེན་དང་། གང་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་།
དངོས་པོ་དང་། གནས་དང་། ཅུས་དང་། རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆོག་དང་། སྤྱི་བཤད་པ་
རྒྱལ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱར་བཤད་ཟིན།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལུལ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་དགོ་འདུན་དབྱར་ལས་སྤངས་ཤིང་རལ་མ་
རལ་མཐའ་དག་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ལ་འཛོག་པ་དམིགས་
བསལ་ཡིན་པས། མཐའ་དག་ལས་གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ལ། སོགས་དང་། ཁྲིམས་ལས། དགོ་

འདུན་ལ་གནས་གསུམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་ལྟེ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་བྱུང་པར་དུག་ལྷན་དགོས་ཏེ། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྡེ་པ་
གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་
གནས་པ། གནས་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ། དབྱར་
ཁས་སྤངས་པ་དང་དུག་ཆད་དགོས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་བའི་ལུ་ནི། དགག་དབྱེ་བྱེད་བར་བསྐྱོས་
པའི་དགོ་སྒོང་ལ་གོ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་
བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཇི་ལྟ་ལས། ལས་ཀྱི་དང་པོ་ཁོ་ནར་དགོ་སྒོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་
པོ་སྐྱོ་བར་བྱས་ནས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དགོ་འདུན་མང་ན་འབྱེད་པ་པོ་སུམ་ཚན་དུ་སྡེ་བྱིར་བསྐྱོར་རུང་ལྟེ། ཅུ་བར།
མི་རྒྱས་ན་དུ་མའོ། ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་དངོས་པོ་གང་གིས་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ལྷ་བའི་དགག་དབྱེ་རང་གི་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་བྱེད། རྣམ་གྱི་དགག་དབྱེ་ཁབ་སྟགས་གང་རུང་གིས་
བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། རབ་གི་ལྷ་བ་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་པ་
འདུལ་བ་བཞིན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་(༤༤ན)པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགོ་འདུན་
ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པ་དག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་དང་། ལྷགས་ཚིག་གིས་ཀྱང་གོ་རྒྱས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཅུ་བར། རབ་
གི་རྣམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཐ་ན་ཁབ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་རྣམ་གྱི་དགག་དབྱེ་
བརྒྱམ་པར་བྱ་ལྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་གནས་ཡོད་དེ། མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་དང་། སྒོ་མཐུན་བྱས་པ། གཙང་

གཉིས་པ་བརྩ་བཞིའི་དུས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚེས་བཤད་པའི་སངས་པའི་བྱི་སྐྱུ་གས་
 བཤམས་པ་དང་། ཚེས་ཉན་བཤད་འབྱུང་བ་སྟོན་ལུལ་ལ་བཟོད་པ་དང་། མཚན་ཐོག་ཐག་
 ཏུ་ཚེས་ཉན་བཤད་བྱེད་པ་ནམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཟེ། ཅ་བར། སངས་པའི་
 བྱི་བརྩན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཟེ། ཅ་བར། དེར་ཆོད་དང་
 ལུན་པ་དག་གིས་ཚོགས་པར་སྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་ལུལ་དུ་བཟོད་ན་ནས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཟེ། ཅ་བར། གསོལ་བ་བཏབ་པ་དག་གིས་ཚོས་
 བརྩ་བཞིའི་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཚེས་ཉན་པ་སྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདི་གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནས་བཤད་པར་མི་སྣང་། འཆད་མཁན་དུ་མས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚེས་བཙོ་ལའི་ལས་ཀྱི་སྟོན་དུ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་
 འདུས་པ་ན་བྱག་སྐྱུ་གས་ཀྱིས་ཀྱན་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། དགག་དབྱེའི་ལས་ཀྱི་བར་
 མཚན་ཐོག་ཐག་ཚོས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྟོ་བ་དང་།
 དེས་ཅ་དུར་བ་བྱིམ་པ་དང་། བསྟོས་པ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་འདུན་དང་གནས་བརྟན་
 ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཚེས་དུ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་བྱ་བ་ནམས་སྟོན་པའི་
 བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་ཟེ། ཅ་བར། དེའི་ཆོ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལན་ཚུན་ཀྱན་
 དགའ་བར་མ་བྱས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཟེ།
 ཅ་བར། གཞན་ལ་ནི་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་མདུན་རོལ་ཚུན་ཆད་དུ་ཚེས་དང་ལུན་པའི་
 གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 (༥༧)ཟེ། ཅ་བར། དགོ་སྟོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་
 བཞི་བ་གྲུབ་ཟེ། ཅ་བར། དེས་དུར་བྱ་བྱིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་
 ལུང་ལས། འཇག་མ་བྱིམ། ཞེས་གསུངས་ལ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཀྱུ་ཤ་བྱིམ། ཞེས་

བཤད་ལ། ཁ་ཆེ་རྩོམ་གྱིས། རམ་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུང་ལ། ལྷ་མ་དག་འགྱུར་བྱུང་
དང་རམ་པ་དོད་ཡིན་ནོ། །དྲགས་ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་བྱིར་
གཞན་གྱིས་དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྒོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྒོ་ལུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཚང་བའི་སྟེང་དུ་དགོ་
སྟོང་ལ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོ་འདུན་བྱུང་པར་བཞི་ལྟར་གྱིས་ཆོག་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་
གྱིས་བསྒོ་བའི་བྱིར། འདིས་བཞི་ཅམ་གྱིས་དགག་དབྱེ་སྒྱིར་ལེགས་ཞིང་དགོ་སྟོང་ལ་
དགོས་པ་ཡིན་དེ། བསྒོ་ལུལ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་འདུན་མ་ཚང་ན་ལས་མི་ཆགས་
ཤིང་། ལུད་མེད་ནི་རྟོན་དམན་པས་དགོས་པ་མི་རྫོགས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། ལུད་
མེད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ལྟ་བུ་དང་རྣམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྟ་བུའི་དགག་དབྱེ་དང་རྣམས་ཀྱི་དགག་
དབྱེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་ལས་སྤར་བཞིན་བྱས་ནས་
བསྒོས་པའི་དགོ་སྟོང་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཞུད་དེ་རྩ་དུར་ལྷ་ཅེ་ལན་ཚུན་བསྒོལ་
པའི་ཅེ་མོ་གཞན་གྱིས་ཅུ་བར་རང་རང་གིས་རྒྱང་བས་མནན་ནས། ལྷགས་གནས་བརྟན་
དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགོ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཙོ་ལྷ་པ་ལགས་ལ་སོགས་ལན་
གསུམ་དང་མཐུག། ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། དགག་དབྱེ་བྱས་
ཐིན་པའི་བར་དུ་དགོ་སྟོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགག་དབྱེ་གོ་བར་
བྱ་བ་ནི་ལན་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་དུར་བའི་འཛིན་ཚུལ་དང་དགོས་

པ་ཡོད་དེ། འཛིན་ཚུལ་ལུང་གསུམ་གྱིས་གྲུབ། དགོས་པ་(༤༡བ)ལན་ཚུན་གསུམ་པའི་
བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིག་ལས། དགག་དབྱེ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གཉིས་
ལས་ལག་པས་ལན་ཚུན་བརྒྱུད་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་བསྐྱུས་པ་ལས། རྩ་ཀྱ
ག་ཚུང་ཟད་ལག་པས་བརྒྱུད་པར་བྱའོ། རྩ་བའི་པ་རྒྱུད་པས་མཛན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཅུ་རུར་རྩ་ལན་ཚུན་རྩུབ་པ་ཡོད་
པས་དགོ་འདུན་ལན་ཚུན་སེམས་དངས་ཞིང་འདུད་པ་དེ་མཚོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ནས་སྒྲིམ་པས་ཅུ་རྩམས་བསྐྱུས་ཏེ་གངས་སུ་བྱས་ཏེ་འདུད་པ་བྱས། དགོ་འདུན་
བཙུན་པ་རྩམས་གསན་ཏེ་གསོལ། བཀྲ་གིས་པའི་གནས་འདིར་དགོ་སྒྲོང་འདི་སྟེད་གྱིས་
དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་མཛད་དོ། ཤིན་ཏུ་
མཛད་དོ། ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་དགོ་ཚུལ་ལའང་འདྲ།

གཉིས་པ་རྩམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ཡོད་དེ། བསྐྱུས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་རྩམས་ལབ་དང་
སྒྲུབ་པ་སོགས་ལན་ཆད་ཐོགས་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་ཆོག་གིས་གོ་བར་བྱས་ཏེ། དགག་དབྱེ་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་སྒྲུངས་ནས་ཆོག་གིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དགྲུ་བ་སྐྱུ་བཤད་ཡོད་དེ། དབྱར་ནང་ཏུ་ལྷུང་བ་སྒྲིང་བྱན་དང་ནན་ཏུར་སོགས་
བྱེད་པ་དགག་པར་བྱས་པ་འབྱེད་པས་ན་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་དང་དེར་རྟེན་པ་བགོ་བ་
དགག་པར་བྱས་པ་དབྱེ་བར་བྱས་པས་ན་རྩམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་དང་། དབྱར་ནང་ཏུ་དེ་
དང་མཚམས་ལས་འདའ་བ་བཞི་དགག་པར་མཛད་པ་འདི་ནས་དེ་དབྱེ་བར་བྱས་པས་
ན་དགག་དབྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། ལུལ་གྱི་དང་། རུས་དང་། ལུན་གྱི་དང་།
གནས་གྱི་དང་། རྟེན་གྱི་དང་། ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་རྩམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུལ་

གྱི་དེ་གཞུག་ཡོད་དེ། གཞི་བཞག་པ་ལྟར་བ་ལྟག་མ་དང་སྒར་ལྟར་མ་གྱིང་ཞེས་འཛོག་
 པ་དང་། གང་ཟག་བཞག་པ་ལྟ་སྒྱུན་ལ་གྱིང་ལྟ་བུ་དང་། གཞི་དང་གང་ཟག་གཉིས་
 (༤༦)འཛོག་པ་ལྟ་སྒྱུན་གྱི་ལྟར་བ་མ་གྱིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ལའང་ལྟག་མ་ཚུན་ཆད་ཡིན་གྱི་ཐམ་པ་བཞག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། གཞི་
 འམ་གང་ཟག་གམ་གཉིས་ཀ་བཞག་ནས་ཀྱང་རོ། །དེ་དག་ནོད་པར་བྱའོ། །བཞག་
 པར་བྱ་བ་མཐའ་མ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་དང་ཡུན་ཚད་གསུམ་སོགས་ཡོད་དེ། དེ་མཚན་མོ་བྱེད་བྱང་འདས་
ན་ཉི་མ་མ་གར་ཙམ་དང་། དགག་དགོས་ཀྱིས་རྒྱས་སྤར་བྱེད་པ་དང་། སྤར་གཞན་རྒྱ་
ཕྱོན་ནས་སྤར་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་སུ་མ་སྤྱལ་པ་ཕྱིས་སུ་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། གནས་པར་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྱོད་ཡུལ་རྒྱ་བྱུར་པའི་དགོ་སྤོང་ལ་
ཆོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བར་བྱའོ། །སོགས་དང་།

ཡང་གསོ་སྤྱོད་གཉིས་སམ་གསུམ་ཐལ་བ་ཟུར་ན་དགག་དབྱེ་བཤེ། །ཞེས་དང་།
གསུམ་པའི་ཤེས་བྱེད། ཅུ་བར། བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་ཟུབ་ན་དཀྱིལ་ལམོར་བ་
དག་ཏུ་གསོ་སྤྱོད་བྱའོ། །ནམ། རྟོང་བ་དག་ན་དགག་དབྱེ་བཤེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དགག་དབྱེའི་རུས་གསོ་སྤྱོད་བྱས་ནས་དེ་དག་སོང་བ་དང་རྗེས་སུ་གསོ་
སྤྱོད་གི་རུས་གཅིག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུག་ལས། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་དེ་
དག་གནས་དེ་ནས་རྟོང་པའི་འག་ཏུ་གསོ་སྤྱོད་གི་རུས་སུ་དགག་དབྱེ་བཤེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གནས་ཀྱི་གནས་སོགས་ཡོད་དེ། མཚམས་མ་བཅད་པར་དང་། གཞན་
ཀྱི་དབྱར་གནས་སུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། མ་གྲུབ་ན་དཀྱིལ་ལའོར་

པ་ལྷའམ་དུག་ཏུ་སྒོ་མཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིག་ལས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཆེ་
དགྱིལ་ལམ་པའི་མཚམས་ལྷའམ་དུག་ཏུ་སྒོ་མཐུན་པར་བྱ་ཞིང་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །
ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་རྟེན་གྱི་ཡོད་དེ། བསྐྱོས་པ་དེས་བསྐྱོས་པ་གཞན་མེད་ན་དགོ་སྒྲོང་གཞན་
གཅིག་གི་མདུན་དུ་དགག་དབྱེ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། མེད་ན་གཞན་
ལའོ། །ཞེས་(༤༦)གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལྷེ། དགོ་སྒྲོང་དེ་དེའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟེན་གྱི་དམིགས་བསལ་ལོ། །

ལྷ་པ་ཆོ་གའི་བཞི་སྟགས་ཡོད་དེ། ཆོ་ག་སྟགས་གསུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་
དང་། ཆོགས་གྱི་དགག་དབྱེའི་ཆོག་ཏུང་དུ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱིན་སྐབས་སྟགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་བ་ལན་གསུམ་སོ། །ཞེས་དང་། གནོད་པ་
ལྷུང་ན་གཉིས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ན་ཡང་ལན་གཅིག་གོ། །ཞེས་དང་། ལུང་གཞི་ལས།
དགག་དབྱེ་ལན་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ཡོད། དགག་དབྱེ་ལན་གཉིས་བསྐྱུས་པ་ཡོད། དགག་
དབྱེ་ལན་གསུམ་བསྐྱུས་པ་ཡོད། ཆོགས་གྱི་དགག་དབྱེ་ཡོད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཆོགས་གྱི་དགག་དབྱེ་བསྐྱུས་པ་ནི། ལུང་གཞི་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་དེད་དགོ་
ལདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཙོ་ལྷ་པ་ཡིན་མོད་གྱི་གང་གི་ཆོ་དགོ་ལདུན་མཐུན་པ་རྟེན་པ་དེའི་
ཆོ་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་ནས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རིག་སྟགས་སྟགས་རང་གིས་གསུང་ལ་འདི་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། རིག་ལས་ཀྱང་། གནས་བར་
མི་རྒྱས་ན་དགོ་སྒྲོང་དང་ཐུད་པ་ལ་ཆོགས་པའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་བྱ་བས་གོ་བར་བྱ་བ་
འམ། ལན་རྒྱན་གོ་བར་བྱ་བས་དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་སྟེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མཆོ་རིག་གི་དགོངས་པའོ། །དགག་དབྱེའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། དང་པོར་དགོ་

སློང་དེ་རྗེས་དགོ་ཚུལ་དེ་རྗེས་དགོ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེའི་འོག་ཏུ་དགོ་ཚུལ་རྣམས་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད། །དེའི་འོག་ཏུ་དགོ་སློང་མ་རྣམས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱར་ཁས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགག་རྒྱ་དབྱེ་རྒྱ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དབྱར་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སློང་དྲན་དང་རྟེན་པ་བགོ་བ་དང་མཚམས་ལས་འདའ་བ་དག་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་(༧༥)ཐལ། དེས་དབྱར་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བྱིས་བདག་དང་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པ་དག་ལའང་སྐྱ་མ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ཅུ་བར་ཡང་། དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་སྟགས་བརྩའི་དགོ་འདུན་ལ་དངོས་སུ་མིན་པས་མི་གཞོད་ཀྱང་ཅུ་འགྲེལ་དང་རིན་ཆེན་འབྲེང་བར་མི་སྣང་ངོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་གནས་ཁོ་ནར་དགག་དབྱེ་དགོས་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཏེ་གཞན་དུ་སློང་བ་དེའི་དབྱར་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱས་པ་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་བསལ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིབ་ཆེན་གསུངས་དུ་མ་ཡོད་དོ། །

སྐུས་པ། ཐུབ་དབང་མཛེས་པའི་གཏེར་ཆེན་དེ་འཇུག་ཞལ། །འོད་ཟེར་ཆོན་བརྒྱས་བྱེ་བའི་སྒྲིང་རྗེའི་སྐུན། །ཞི་བའི་གཟིགས་ནས་ལུས་ཅན་པན་བདེའི་སྒྲི། །སྒྲིང་བྱེ་བསྔོན་རྣམས་ལོ་བྱང་འདི་མཛད་བྱུང་། །སངས་རྒྱས་དཔལ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཛོད། །དགོ་འདུན་བྱེད་འཕགས་འཛིག་རྟེན་ལྷགས་བྱས་ཀྱང་། །ཚུལ་བྱིས་མཛོན་མའི་གཞི་བྱས་

ལོ་རྟག་ལྟར། རྒྱུད་པའི་རྩལ་འདིས་རྩལ་གསུམ་འཕགས་རྣམས་གཤེགས། ཞེས་
བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བདེ་བར་གནས་པའི་རྩེན་སྦྱར་བཞད་པ།

། གཉིས་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྩེན་བརྟེན་པ་ལ་གོས་གཞི་དང་། སྤྲོད་གཞི་
གཉིས། དང་པོ་ལ་བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲོད་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་
འབྲེལ་བའི་གོས་གཞི་དང་། དམིགས་བསལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོག་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་
ལས། དང་པོ་འཆད་པར་སྤྲོད་འདིང་བར་བྱའོ། ཞེས་སྟགས་བྱུང་།

བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲོད་བཞད་པ།

སྦྱིའི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་པ་དང་། གང་ཟག་
གང་གིས་འདིང་བ་དང་། གནས་དང་། དངོས་པོ་དང་། གཤིང་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་།
བསམ་པ་དང་། ཆོག་དང་། རྩལ་དང་། ལུན་ཆད་(༧༩)དང་། སྤྲོད་བཞད་དང་། བརྒྱུད་
བ་དང་། དབྱུང་བ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། དང་པོ་དགོས་པ་ལས་ཕན་ཡོན་ཡོད་དེ། དགོ་
འདུན་གྱི་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བའི་དགོས་པ་དང་། འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ་དང་།
གོས་སྦྱོང་བ་དང་། ལང་ལང་ཟ་བ་དང་། འདུས་ཤིང་ཟ་བ་དང་། མ་སྦྱས་པར་གྱོང་ཏུ་
འགོ་བ་སྟགས་ལ་ལྟང་བ་མི་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། རྩེན་བདག་གི་གོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སྦྱོང་བའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཀམ་

ག་ཏམ་དང་། རིག་ལས། གནས་བསྐྱེད་བ་དང་། དགོ་སྒོར་རྒྱུ་མཉམ་བཤེད་བ་གནས་བ་
བསྐྱེད་བ་དང་། སྒྱིན་བ་བྱ་བའི་ཆོས་རྒྱུ་མཉམ་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་བ་བྱ་བའི་སྒྱུད་དུ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཅུ་བར། སྒྲ་བརྒྱུད་བཏིང་ན་ནི་ཡང་ཡང་བ་དང་། འདུལ་
གིང་བ་དང་། མ་སྒྲུལ་བར་གྱོད་དུ་འགྱོ་བ་དང་། ཞེས་སྒྲ་གསལ་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ།
རང་གི་རྒྱུ་མཉམ་བཤེད་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་གདིང་བར་འགྱུར་བ་དེ་འདིར་གདོགས་པའི་
དགོ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་གིས་འདིང་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་
དགོ་སྒོར་གིས་འདིང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་རྒྱུ་
དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་མཆན་མཐུན་པ་དང་། བྱེ་ཆེ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་
གསུམ་དང་ལྡན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་མིན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་ལ་
གནས་པ་མིན་པ་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་པའི་སྒྱུ་མོང་གི་ཆོས་བདུན་དང་། དབྱར་
ཁས་སྤངས་པ་དང་། མ་རལ་བ་དང་། དབྱར་སྒྲ་མ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། གནས་དེར་
ཁས་སྤངས་པ་སྟེ་འདིའི་སྒྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་བཞི་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་ལྟ་གྲུབ་ཟེན། བྱི་མ་དུག་གྲུབ་ཆེ། ཅུ་བར། དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་།
དབྱར་རལ་བ་དང་། དབྱར་བྱི་མར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དབྱར་གནས་
གཞན་དུ་གནས་པར་ཁས་སྤངས་(༤༥ན)པ་དག་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ས་གཞན་ན་གནས་པ་
དག་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་དག་འཕྲོག་པ་ཡིན་ན་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གནས་ཡོད་དེ། དབྱར་སྒྲ་མ་ཁས་སྤངས་པའི་གནས་དེར་འདིང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་སོ་སོར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་། སྒྲ་

བརྒྱུད་མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་བཅད་དེ་གནས་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་གཅིག་བཏིང་བས་
 ཚོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། དེ་ནི་བཏིང་བའི་ཆེ་དེ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟ་དགོས་དེ། རྒྱུ་ཁྱད་པར། རོ་བོའི་ཁྱད་པར།
 གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར། བདག་པོའི་ཁྱད་པར། བཞི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 དབྱར་ནས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཚུན་ཆད་དུ་རྟེན་པ་དང་། གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཡིན་པ་དང་། དགོ་
 འདུན་སྒྱུར་དབང་བའི་རུང་བ་ཆད་ལྟར་གྱི་ཚོས་གོས་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་
 བར། དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེའི་མཐར་དབྱར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གདིང་བའི་ཉི་
 མའི་མཐའ་གྲུབ་པ་གོས་ཀྱི་རྟེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་གོས་གསུམ་མོ། །དགོ་འདུན་
 བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རུང་བ་དང་ཆད་དང་ལྟར་བ་གཉིས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རུང་བ་གསུམ་ལྟར་དགོས་དེ། རྒྱ་དབྱིབས་ཁ་དོག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་
 ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱ་སྒངས་པ་བྱུང་བ་དང་། མ་བརྟགས་པ་དང་།
 བྲལ་བྱུང་གསུམ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། སྒངས་པ་དང་རྒྱ་མ་
 བརྟགས་པ་དང་བྲལ་བྱུང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་རུང་བ་ཡོད་དེ། བཤད་བརྟུལ་མ་བྱས་པའི་སྒྲུང་ཅན་ཉིར་
 ཉིར་དང་ཡ་ཡོད་དང་བར་དཔྱགས་པ་དང་ཟེགས་པ་དང་དེ་དག་མིན་པའི་ལྟར་ཅིག་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། བཤད་བརྟུལ་མ་བྱས་པ་དང་།
 ཡ་ཡོར་མ་གྱུར་པ་དང་། མ་དཔྱགས་པ་དང་མ་ཟེགས་པའོ། །ཞེས་དང་། (༤༥)ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། མཐུད་མ་ཅན་དང་ལྟར་འིང་ཅན་དང་ལྟར་པ་ཅན་དང་ཆ་ག་ཅན་དང་

གསུངས་ཅན་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཁ་དོག་རུང་བ་ཡོད་དེ།
རུང་བས་ཁ་བསྐྱར་བ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཁ་བསྐྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཆད་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་དམ་དེ་ལས་ལྟག་པའང་རུང་
པའི་བྱིར་ཏེ། བག་ཡང་གི་གོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཆོས་གོས་གསུམ་མོ། །ཞེས་
དང་། དུས་ཤིང་དུབས་པའིའོ། །ཟིན་པའོ། །ལྟ་པའོ། །ལྟག་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། ཆད་ལྟག་པའང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རིག་ལས། ལྟ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་
མིང་དུ་བྱུ་ལྟ་པ་སྟེ། བས། ལྟག་པ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུ་ཆད་ལྟག་པ་དང་སུམ་སྟུག་ལྟག་
པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གངས་ཡོད་དེ། ཡའི་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་སྟུག་
གཅིག་ནས་དུ་མ་ཡང་རུང་ལ་མའི་ཡང་ཆོས་གོས་ལྟ་སྟུག་གཅིག་ནས་དུ་མའི་བར་རུང་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ལས་གངས་མང་བ་སྦྱིན་བདག་གི་སྒྲིབ་དུ་རུང་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། ལྟག་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པའི་ལྟག་པ་ལ་གངས་ལྟག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། རིག་ལས། སུམ་སྟུག་ལྟག་པ་ཡང་རུང་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། རིག་ལས། དགོ་འདུན་
ནང་ན་ལྟར་བ་དགོ་སྒྲོང་བཞི་ཡོད་ན་དེའི་བྱིར། དགོ་སྒྲོང་བཞིའི་ཆད་གྱི་ཆོས་གོས་
གསུམ་སྟུག་བཞི་མན་ཆད་གདིང་བར་བྱའོ། །ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་གོས་གསུམ་སྟུག་
རི་སྟེང་འཕྱོར་བ་དེ་སྟེང་གུང་གདིང་དུ་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བདག་པོའི་བྱུང་པར་དགོ་འདུན་གྱི་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། གང་ཟག་གི་ཆོས་
གོས་མི་རུང་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། བཅུན་པ་གང་ཟག་གི་སྐམ་སྐར་ཆོས་གོས་
གཏན་པར་རུང་ངམ། ཉེ་བར་འཁོར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་ཕུལ་ན་རུང་
ངོ་། །སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་གོས་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་བྱེད་པར་བརྟུག་ཅིག་དང་ལྷན་པ་གསོལ་གཉིས་
 གྱི་(༤༦ན)ལས་གྱིས་བསྐྱོས་པ་དེས་སྤྱ་བརྒྱུད་འདིར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་
 གྲངས་ཡོད་དེ། ཚེས་གོས་གསུམ་ཕྱག་རི་སྟེད་བཞིར་བ་དེ་སྟེད་གྱི་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་སྟེད་པའི་འདིར་བ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རིག་ལས། ཚེས་གོས་
 གསུམ་ཕྱག་དེ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་གདིང་བར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ཡང་བསྐྱོ་བར་
 བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་བསམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱར་བའི་དུས་སྤྱ་འདིར་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་དང་།
 དངོས་གཞིའི་དུས་སྤྱ་འདིར་རོ་སྟམ་པ་དང་། མཐུག་ཏུ་དེ་བཞིར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཐོས་པ་དང་རང་བྱེད་པ་དང་དེའི་མཐུག་དག་ཏུ་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་གདིང་བར་འགྱུར་རོ། །གདིང་རོ། །བཞིར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ཚོ་ག་ལ་སྒྱུར་དངོས། མཐུག་གསུམ་ལས། སྒྱུར་བ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 གང་ཟག་སོ་སོའི་དང་། ཚེས་པའི་དང་། གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་བྱ་བའི་ཚོ་ག་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་བརྒྱ་དུག་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་རང་རང་གི་ཚེས་
 གོས་གྱི་བྱིན་རྒྱུལ་དབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་ཚེས་གོས་གཞན་
 བྱིན་གྱིས་རྒྱུལ་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ལ་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་མ་ལོན་པར་ཚོགས་པས་མོས་པར་བྱ་བ་
 དང་། མཚམས་ནང་དུ་སྒོ་མཐུན་བྱ་བ་དང་། གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་སྤྱ་བརྒྱུད་
 གདིང་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གྱིས་དེར་གཏོད་པ་རྣམས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཞག་མ་ལོན་པར་ཆགས་པས་མོས་པར་བྱའོ། །མཚམས་གྱི་ནང་

དུ་སྒོ་མཐུན་བྱའོ། །གདིང་བ་ཡང་ངོ་། །གང་ལ་དེ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་གཏང་བར་བྱའོ། །
གསོལ་བ་བྱས་ཏེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་སློང་(༤༥)བསྐྱོས་པ་དེས་བཟུ་བྱུ་ཁ་སྒྱར་
བའི་ལས་གསུམ་དང་སྒྲ་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་གསུམ་སྟེད་པ་དང་། སྒྲ་བརྒྱུད་འདིང་བར་
དགེ་འདུན་ལ་བརྗོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་སྒྲུབ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཅ་བར། བཟུ་བ་དང་བྱུ་བ་དང་། ཁ་བསྒྱར་བ་དག་ལ་དེས་སྟོན་དུ་འགོ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདིང་བར་འབྱུར་རོ། །སོགས་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་དག་བདག་སང་
སྒྲ་བརྒྱུད་གདིང་བར་འབྱུར་གྱི་བྱེད་ཅག་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱའོ་
ཞེས་ཆོགས་པ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཡུ་རྫོག་ཅུག་
ལག་ཁང་བྱི་དོར་བྱས་པར་བསྐྱོས་པ་དེས་གཞི་བརྒྱུད་ནས་དགེ་འདུན་འདུ་བའི་སྒྲུབ་པ་
ཡན་ཆད་བྱས་ཏེ། བསྐྱོས་པ་དེས་གཟེབ་ཀྱི་སྒྲོག་མར་བཏིང་བའི་སྒྲ་བརྒྱུད་དེ་ཉིད་མེ་
ཏོག་དང་བྱི་དང་བདུག་པས་མཆོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལང་བར་ཐོགས་ཏེ་དགེ་འདུན་ལ་
དང་པོར་འང་འདིང་ངོ་། །ཞེས་སྐགས་ལན་གསུམ་བསྒྲས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐགས་
ཡོད་དེ། བཅུན་པ་རྣམས་གསལ་དུ་གསོལ། ཆོས་གོས་འདི་ནི་སྒྲ་བརྒྱུད་དུ་སྒོ་མཐུན་
པར་བགྱི་བ་ལགས། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་སྒྲ་བརྒྱུད་འདིང་བར་
བསྐྱོས་པ་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་བསྒྲུབ་དང་། དགེ་སློང་རྣམས་བདེ་བར་གནས་
པར་བགྱི་བ། སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྟུང་བའི་སྟུང་དུ།
བདག་སྒྲ་བརྒྱུད་འདིང་བ་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཆོས་གོས་འདི་དགེ་འདུན་

གཞི་ལས། དེ་སྤྱི་དཔེ་རྒྱུ་ཚོས་གོས་གཏན་པར་གདིང་བར་བསྟེ། ཟླ་བ་ལྟའི་བར་དུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱུ་བ་སྒྱུ་བཤད་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་ལས་གཏན་པ་ནི་འོག་གཞི་སྤང་ལེབ་བམ་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱི་དཔེ་རྒྱུ་ཚོས་གོས་གསུམ་བརྒྱུངས་པས་ན་ཟླ་བ་རྒྱུང་ཞེས་
བརྗོད་པའི་བྱིར། འོག་གཞིར་མ་ཟད་ཚོས་གོས་ལ་ཡང་ཟླ་བ་འཇུག་སྟེ། དམ་ཟེ་བུ་མོས་
ཞུས་པ་ལས། གོས་ཞིག་པ་གཏན་པར་བཏིང་ན་གཏན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་ཟླ་བ་རྒྱུང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ནས་(༡༠བ)འཇུག་
སྟེ། འདིའི་ཟླ་བ་དང་གཏན་པ་ལས་ཆེར་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་དགེ་འདུན་སྤྱིའི་
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་གཏན་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ས་ལ་ཚོས་གོས་བཏིང་བར་མི་བྱའོ། །དེའི་དོན་དུ་གཏན་པ་
བྱའོ། །ཤིང་ལས་བྱས་པ་ལས། མོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། ཞུ་བ་ལས། གཏན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལྟ་བུ་ལགས། གཏན་
པ་ནི་གོས་ལ་བྱ་སྟེ། གོས་གང་དགེ་འདུན་གྱི་གཏན་པར་བཏིང་བའོ། །ཟླ་བ་ལ། གོས་
ནི་གཏན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དེ་ལ་གདགས་རུང་སྟེ། གཏན་པ་དང་འདྲ་
བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷན་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །བཏགས་
པའི་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བཏིང་བའི་ཆེ་ཚོས་གོས་ཁ་དོག་གཅིག་པ་ལྟར་གཏིང་བ་པོ་
ནམས་སྒོ་གཅིག་པ་དང་། ཚོས་གོས་ལ་སྒྲམ་ཕན་དང་གྲེགས་སྤྱུ་མ་གནས་པ་ལྟར་
གདིང་བ་པོ་དུ་མའི་ཚོས་གོས་དུ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་གནས་པ་དང་། དེར་ཚོས་གོས་གསུམ་
བརྒྱུང་བ་ལྟར་འདིང་བ་པོ་ལྟར་བ་བརྒྱབ་ཞི་སོགས་ལ་བག་ཡངས་བྱེད་པ་དང་། གཏན་

པ་དང་ཚེས་གོས་ཚད་འདྲ་བ་ལྟར་རྟེན་པ་དགེ་འདུན་ལ་ཁྱད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དངོས་
ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྤང་ལེབ་བམ་སྒྲིག་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། གང་ན་པ་
འོག་གཞིའི་མིང་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། ས་ལ་ཚེས་གོས་གདིང་བར་མི་བྱའོ། །
དེའི་དོན་དུ་གང་ན་པ་བྱའོ། །ཤིང་ལས་བྱས་པ་འམ་སྒྲིག་མ་ལས་བྱས་པ་གྲུ་བཞི་གཏོད་
པའི་ཕྱིར། ཐ་གྲུ་གཞུག་པའི་བྱ་ག་གཏོད་པ་ནི་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཚེས་གོས་ཇི་ཅེས་བར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩ་གཅིག་པ་སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བ་བརྒྱད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདིང་བར་བསྐྱོས་པའི་
དགེ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་ལ་དེ་གི་བ་འམ་བབས་ན་སྔ་བརྒྱད་སྟེན་པ་པོ་བསྐྱོས་ནས་དེས་སྤྱོད་
བ་ཡིན་ཅིང་། བསྐྱད་ཚུལ་དུས་སུ་བསང་བསང་སྒྲུགས་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
ཅ་བར། དུས་དུས་སུ་བསང་བར་(༡༡)ན་བྱ། བསང་བར་བྱ། སྒྲུགས་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་དུ་
བ་ཅན་དང་དུལ་ཅན་དུ་གཞུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩ་གཉིས་པ་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བཅོས་མའི་དབྱུང་བ་དང་། སྔ་བརྒྱད་
ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱུ་པས་རང་ཞིག་དུ་སོང་བས། རང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་འབྲལ་གྱི་དབྱུང་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། དབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་རྟེ། རང་འཇུག་པ་དང་
བྲལ་བ་དང་། བཅོས་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོས་མའི་དབྱུང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་
པར་བྱག་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དགེ་འདུན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱིས་ངོ་བོ་ཚེས་གོས་
གསུམ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚེས་གོས་སུ་ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་དེ་དབྱུང་།

གནས་མཚམས་ནང་དེར་བསམ་པ་དབྱུང་ངོ་སོགས་གྱིས། ཚོ་ག་གསོལ་བཞིའི་
ལས་གྱིས། དུས་དབྱུང་དུས་ལས་སྔ་བར་དང་། དུས་སོགས་སུ་ཉ་གི་གང་རུང་དང་བསྐྱར་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། གསོ་སྤྱོད་གི་མཐའ་མིན་པ་ལ་མི་བྱའོ། །དབྱུང་བ་ཡང་

ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་འཇུག་བྲལ་ལ་གཉིས་ཡང་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་མཐའ་དག་གཏིང་།
གང་ཟག་སོ་སོའི་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། སྔ་བརྒྱད་མཚམས་
གྱི་བྱི་རོལ་བྱིར་བ་དང་། སྤང་མཁན་མེད་པར་སྒྱུ་རེངས་ཤར་བ་དང་། བཏིང་བའི་དངོས་
པོ་བརྒྱག་བ་དང་། བྱེད་པོ་དགོ་སྒྲོང་མིན་པར་སྒྱུར་བ་དང་། རེ་བ་ཆད་བ་དང་། རུས་
མིན་པར་གཤམ་ནས་གསོ་སྒྲོང་བྱས་བ་དང་། འཕེན་པ་ཟད་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཅ་བར། རང་འཇུག་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྔ་བརྒྱད་གིས་མཚམས་གཞན་དུ་བྱིན་པ་དང་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་བ་མེད་པར། སོགས་སོ། །

མ་མ་སུམ་རྩུ་རོལ་བཟུང་ཚུལ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་འཇུག་བྲལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མ་མ་སུམ་རྩུའི་རང་
འཇུག་བྲལ་དང་། གང་ཟག་ཞིང་མིན་པར་སྒྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
མ་མ་སུམ་རྩུ་ཡོད་དེ། མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད། མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་
ཟ་བའི་མ་མ་བརྒྱད། མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་(༡༡བ)རྟེན་པར་ཡིད་
གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དུག་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་
མ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྒྲོར་བས་འགོ་བའི་བཞི་དང་། རེས་པའི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་བཞི་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་
མེད་གཅིག་ཡོད་དེ། སྔ་བརྒྱད་བཏིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མཚམས་ནང་དུ་ལྷོག་པའི་བསམ་
བསམ་འབྲེལ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པས་ན་དེའི་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོར་

བའི་རྒྱལ་ནས་ངེས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་སྦྱར་འགྲོའི་མ་མའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རིག་ལས། སྦྱར་བས་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་བ་ངེས་པས་མཚམས་འདའ་ཞིང་འགྲོ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདྲིའི་འབྲེལ་བ་ནི་མཚམས་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་རེ་བའི་བསམ་བ་ཡིན་ལ། མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེས་མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དེ་འགྲུབ་པོ། བྱིར་མི་འོང་བའི་བསམ་བས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འདྲིར་མདོ་གཉིས་གསུང་བ་ནི་མཚམས་ལས་འདས་ཀྱང་རྟེན་པ་འམ་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་ན་མི་འཛིགས་པ་དང་། མཚམས་མ་འདས་ན་འོང་མི་འཛིག་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཡོད་ན་མ་ཆད་ཀྱི་བར་དུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་འདི་དུ་མར་སེས་དགོས་སོ། །

སྦྱར་འགྲོའི་མ་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ཡོད་དེ། དེས་བདག་སྒྲུབ་པ་ལྟར་མཚམས་འདྲིར་མི་ལྟོག་ལ་རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་ཡོད་པས་གཞན་དུ་ཕྱིན་ནས། རྟེན་པ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་དང་། རྟེན་པ་བརྒྱག་པ་ལྟ་བུའི་བརྒྱུ་པ་ཞིག་དང་། རྟེན་པ་མི་ལེན་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་བ་རྒྱན་ཆད་པས་དེ་འབྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། རྟོམ་པ་ཞིག་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དེ་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དབྱུང་ཡང་དགོ་སྟོང་དེས་མ་ཐོས་བར་དུ་སྒྲུབ་ཀྱི་པན་ཡོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེར་ཉམས་སྒྲུབ་བྱུང་བ་དང་ལུན་པས་ནི་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་པན་ཡོན་རྗེས་སྒྲུབ་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་འཛིག་རྒྱུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་དུ་མར་སེས་དགོས་སོ། །

དེས་བྱེད་མ་འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱེད་པར་གཞན་

ལྷ་མ་དང་འདྲ་བ་ལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་ལྷ་མ་དེས་བ་དེ་དེས་བའི་གོ་དོན་ཡིན་ལ་དེ་
བྱུང་བ་ན་མ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། རིག་ལས། དེས་པར་བྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
དེས་པ་ཞིག་པར་བྱད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། ཙ་པར། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་སྒྲིམ་ན་ཡང་ངོ། ། ཚོས་གོས་
བྱ་བའི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་དེའི་ཚེ་ཉིད་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིས་འབྲེལ་མེད་བསྟན་ལ། འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ནི། ཅ་བར། བྱེད་པ་
མཐར་ཐུག་པ་དང་སོགས་སྟེ་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྒྱུར་འགྲོའི་མ་བཞི་
དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་
མེད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ་མ་བརྒྱད་དང་ཐེ་ཚོམ་མ་
གཏོགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཡིད་གཉིས་ནི་རེས་པར་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་
འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་དང་ལུང་གི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་དེ། ལུང་
ལས། མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགོ་བ་ན་དེ་འདི་སྟམ་དུ་ཅི་ཕྱིར་འོང་བར་བྱ་ཞིང་ཆོས་
གོས་བྱའམ། འོན་དེ་ཕྱིར་འོང་བར་མི་བྱ་ཞིང་ཆོས་གོས་མི་བྱ་སྟམ་དུ་སེམས་པས་མཆམས་
ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན་དེའི་སྟེ་བརྒྱད་དཔྱད་པ་རང་འདུག་པ་དང་བྱལ་བ་ནི་མཆམས་
ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་པ་མཆམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་གཉིས་
དང་། (༡༡བ)འབྲེལ་བཅས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་དེས་
མཆམས་ནང་དུ་ཕྱོག་སྟུང་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཅིང་རྟེན་པ་མི་བྱེད་སྟུང་པའི་གཞན་དུ་སྤང་བ་

ན་དགོས་དབང་གིས་དགོ་འདུན་གྱིས་སྤྱ་བརྒྱུད་དཔུང་བ་ན་དེའི་སྤྱ་བརྒྱུད་མི་འདིག་པ་
གང་ཞིག་། དེའི་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོས་པའི་འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་། མཚམས་ནང་
དུ་ཐོས་པའི་འབྲེལ་མེད་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཚམས་ལ་
རེ་བ་དེ་སྤྱ་བརྒྱུད་གི་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་རྗེས
སྤྱ་འཇུག་གོ་ཞེས་དང་། ཡོད་ན་མ་ཆད་ཀྱི་བར་དུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་པ་མེད་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བཅས་དུག་ཡོད་དེ། མཚམས་དང་རྟེན་པ་གཉིས་
 རེ་བས་དགོ་སྒོར་དེ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་དུས་སུ་སྤང་ཡང་དེའི་སྤྱི་བརྒྱད་
 མི་འཛིག་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་མཚམས་ཕྱི་ནང་གིས་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ལྷ་བར། མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ། ཞེས་སོགས་སྤང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་
 རོལ་དུ། རྟེན་པ་ཤོབ་པ་དང་། བརྩམ་པ་ཞིག་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པ་གསུམ་
 དང་། མཚམས་ནང་དུ་དེ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བར། ཡོད་ན་བྱེད་པར་
 འགྱུར་བ་ཉིད་ཆད་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་རྟེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། མཚམས་དང་རྟེན་པ་
གཉིས་ཀར་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་། དང་བོ་མེད་ཀྱང་མཚམས་
ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་གཉིས་སྟེ་གསུམ་དང་། མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་རྟེན་
པ་ལ་རེ་བས་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་། མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་སྟེས་པ་གཉིས་ཏེ་
གསུམ་དང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཡིད་གཉིས་ནི་ངེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་
དང་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུད་དང་
རྟེན་པའི་རྒྱལ་བཤད་དོ། །(༡༣༦)

མ་མ་ལམ་མ་དེ་དག་ལུང་དུ་གསུངས་ཚུ་པ་ཡོད་དེ། ཚོ་གས་དང་རང་འཇུག་ལ་
ནམས། བསྐྱེད་ནས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས་མ་མ་བརྒྱད་གྱིས་སྔ་
བརྒྱད་ལུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མོང་བ་དང་། རྒྱ་གས་བ་དང་། དེས་བ་དང་། ཉམས་བ་
དང་། ཐོས་བ་དང་། མཚམས་ལས་འདས་བ་དང་། རེ་ཐག་ཆད་བ་དང་། སྔ་བརྒྱད་ལུང་
བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་དག་ལ་མ་ལམ་མ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སུམ་རྩ་པོ་དེ་དག་གིས་སྔ་བརྒྱད་དུ་བྱུང་བ་འབྲིན་པ་ལམ་སྐྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མ་ལས་སྔ་འབྱུང་བ་ལམ་མ་མས་སྔ་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱིམ་ལས།
གང་ཟག་དེའི་སྔ་བརྒྱད་དུ་བྱུང་བ་རང་འཇུག་བ་དང་བྱལ་བར་གྱུར་བ་དག་གི་མ་དང་
འདྲ་ཞིང་མའི་གནས་ལྟ་སྔ་དག་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྔ་བརྒྱད་རུང་སྟེ། འགྲེལ་
བར། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པ་ལ་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེ་མ་དག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལུང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས། གདིང་དུས། དབྱུང་དུས། བཏིང་བའི་
པན་ཡོན་མེད་པར་བཤད་པ་གསུམ་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིམ་ལས། དབྱར་ཕྱི་མ་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་དགོ་
འདུན་ལྟ་ཅིག་ཚོགས་པའི་དབྱར་གནས་པ་དེ་ལ་དེ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྔ་བརྒྱད་
གདིང་བ་དེ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབྱིད་ལྗེ་ར་བ་ཉའི་མདོ་ལ་དུས་ངེས་ཀྱི་སྔ་བརྒྱད་དུ་གསོལ་

ཞིང་འདས་ནས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་པར། དེའི་དུས་ནི་དབྱིད་རྒྱ་ར་བའི་ཉལ། མོད་
ལའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ལས། མོད་ལ་འབྱུང་(༡༡བ)བའི་དབྱིད་རྒྱ་ར་བ་ཉ་ཁོ་ན་ལ་སྒ
བརྒྱང་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེར་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་
ཚང་བས་དུས་འབྲེལ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལས། དེ་དག་ལ་སྒ་བརྒྱང་གཏིང་བ་མི་རུང་ཞིང་། སྒ
བརྒྱང་གི་ཕན་ཡོན་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བམ་ལྷར་བཤད་ཟེར་བ་ཡང་འདི་དག་མཚན་རྟོག་དུས་ཤིང་མཛོན་དེ།
དཔེ་རྟོག་ཡལ་ཆེར་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཏིང་བའི་ཆོས་གོས་ཡིན་ན་སྒ་བརྒྱང་མ་ཡིན་པས་ཟུབ་ཟེར་ན་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བཏིང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སྒ་བརྒྱང་གིས་ཟུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་གསུམ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་མ་སྒྱུད་པས་ན་སྒ་བ་དང་གཏན་པར་བརྒྱང་བ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་ཟུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུམ་ཟེ་བུ་མོས་ལུས་པ་ལས། གོས་ཞིག་བ་
གཏན་པར་བཏིང་ན་གཏན་པ་བཏིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ན་གོས་ཞིག་བ་གང་
ལགས། གོས་གང་དགོ་སྒྲོང་གི་ལུས་ལ་དེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ལས། གཟེབ་གྱི་སྒྲོག་མའི་ནང་དུ་བརྒྱང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གཏན་པའི་ཤན་ཤོར་བའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུག་དུ་མ་གཏིང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཆོས་ལ་སྒྱུར་དུ་མ་ལ་
བྱིན་རྒྱབས་གཅིག་ཆགས་པ་ཡང་མི་འཐད་དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱང་དུ་མ་ཆགས་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དང་པོ་གྲུབ་ཅིང་། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷིང་བཏང་ལ་འཆོ་
བའི་ཡོ་བྱད་རེ་རེ་བ་ལས་བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་ཀྱང་འདིར་ཡོངས་དང་སྒྱིན་བདག་གི་

ཆེད་དུ་གནང་བའི་དབང་གིས་དུ་མའི་བྱིན་རྒྱལ་མ་གྱིས་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
འབྲལ་སྤང་གི་བག་ཡངས་བཞིན། ཤེས་བྱེད་སྒྲོས་ཟེན་ཅིང་སྤྱ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོ་ཚུལ་དབྱར་ཁས་སྤངས་པ་དགག་དབྱེ་བྱས་ཏེ། ག་དེང་ཁར་བསྟེན་པར་ཚོགས་ན་སྤྱང་ག་དེང་མི་རུང་བེར་ན། སྤྱི་རྒྱུ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། (༡༤ན)དེ་རུང་བཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུ་པ་ལས། དགོ་ཚུལ་དབྱར་ཚུལ་དུ་ལྷགས་
པ་བསྟེན་པར་ཚོགས་ཏེ་སྤྱང་ག་སྤྱུམ་འདས་པས་གཏན་པ་བཏིང་ན་གཏན་པ་བཏིང་བ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བར། མ་སྤྱོད་པར་གྱོང་དུ་འགྲོ་བའི་ཉང་པར་ཁོ་ཅག་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁོ་པོ་མ་
འོངས་པར་དུ་མ་འབྲིམ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་བེར་བ་དང་། ལ་ལའི་དུས་མིན་པར་འགྲོ་བ་ཁོ་
ནར་བཤད་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དུས་མིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མགོན་དུ་མ་
པོས་པར་འགྲོ་བ་དང་། གོས་སྤོང་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་འགྱུར་སྤྱང་མ་ལས་དུས་མ་ཡིན་པར། གྱོང་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས་ཁྱིམ་རྒྱུ་མས་སུ་
མགོན་དུ་མ་པོས་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། ཆེད་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྒྱུ་ལྡན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ལྟ་སྤྱི་རང་འཇུག་བྲལ་དུག་དང་། ལུ་ལྟ་སྤྱི་རང་
འཇུག་བྲལ་ཉེར་བཞི། དེ་དག་ལ་མ་སྤྱོད་ཚུལ་བེར་བ་སྤྱི་རྒྱུ་མོངས་སྤྱང་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་རང་འཇུག་བྲལ་ཉེར་བཞི་མ་ལྟ་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ཡང་སྤྱི་རྒྱུ་མི་འཐད། མ་
སྤྱི་མཚོན་དོན་ཡང་སྤྱི་རྒྱུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩ་བར། རང་འཇུག་པ་
དང་བྲལ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། བད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤར་བ་དང་དེའི་དགྱིལ་ལོངས་གྱི་

ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པའོ། །ཞེས་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ཆད་པའམ་བྲལ་པའི་འཇམ་
བྲལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་མ་དུག་སོགས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་རྒྱ་ལས། དེའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་མ་བརྟན་པས་དེའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཏོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། འདིར་སྐབས་གཞན་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མ་ལྟ་སྟེ་ཆོག་དུག་ནི་
སྦྱར་བས་འགོ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཅུ་(༥༡བ)བར། མཚམས་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་
དངོས་བརྟན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཆད་པ་དང་མའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་མ་ལྟ་སྟེ་དུག་གི་འབྱུང་རུས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་རྒྱ་
ལས། རུས་གང་གི་ཆོ་མ་ལྟ་སྟེ་ཆོག་དུག་པོ་དེ་དག་གིས་དེའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་དེ་ཆད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་མཚམས་ལས་འདས་པ་ན་དེ་འགྲུབ་
པོ། ཞེས་བྱ་བ་སྦྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་གྱིན་ཏུ་སྦྱ་ལ་མ་
བརྟན་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་གྱིས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་མ་བརྟན་པོ་དེ་ལ་སོང་བའི་མཐའ་ཅན་སོགས་བརྟན་བྱས་ནས་དེ་ལ་
ཆོས་གོས་མ་བྱས་པའི་ནི་ཤུ་དང་། ཆོས་གིས་བརྩམས་ལ་མ་བྲིན་པའི་ནི་ཤུ་དང་། རེ་བ་
ཡོད་པའི་ནི་ཤུ་དང་། རེ་བ་མེད་པའི་ནི་ཤུ་བཤད་མི་རུང་བར་ཐལ་ཁྱོད་གྱིས་མ་དུག་ལ་ཡ་
གྲུལ་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་གངས་རེས་འགལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་
གཞིའི་སྐབས་འཇམ་བྲལ་གྱི་སྒྲིམ་ལས། མ་བྱས་པ་ནི་ཤུ་དང་། །བརྩམས་པ་དག་ནི་
ནི་ཤུ་དང་། །རེ་བ་ཡོད་པ་ནི་ཤུ་དང་། །རེ་བ་མེད་པ་ནི་ཤུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཅུ་བར། མ་བོས་གྱི་བར་དུ་སོགས་དང་། ལུང་གཞི་ལས། བོས་པའི་

མཐའ་ཅན་གྱི་སྤྱ་བརྒྱད་ཐུང་བ་གང་ཞེ་ན། མོགས་གྱིས། ཐོས་པའི་མཐའ་ཅན་གྱི་མ་མ་
བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་དུག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་ལས་
ཀྱང་། མ་མ་བརྒྱད་གྱི་དུག་སྤར་བཤད་པ་དང་། ཐོས་པའི་མ་མ་འདིས་བཤད་པར་
བཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་གྱི་རིགས་ལས། འདི་ནི་སྤྱ་བརྒྱད་དཔུང་བ་ཐོས་པའི་མཐའ་
ལས་ཐུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྤྱ་བརྒྱད་དཔུང་
བ་ཐོས་པའི་མཐའ་ལས་ཐུང་བ་ནི་བདུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱས་པ། དྲིས་པའི་བརྟོལ་གང་མ་མ་སྤྱད་མི་གཙང་དོགས་གཙོད་གཞན། །ཉེར་
མཁོའི་(༡༡ན)མཁས་གསུང་དོགས་པའི་གཟེར་བུའི་མགོ། །ཡུང་རིགས་ཐོ་བས་ཉེར་
བཙམ་ཆ་ཙམ་གྱིས། །ངན་རྟོག་རྟོ་བྱལ་དཔྱོད་ལྡན་ནར་མི་རྒྱལ། །ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་བཙས་
དབང་འདུལ་བའི་ལུགས། །ཡུང་རིགས་རྒྱབས་ཐེང་པན་བདེའི་ལྟ་བ་ཅན། །རང་གློ་
རལ་བར་འཆང་བའི་ཐིགས་པ་ཙམ། །སྤྱ་གསུམ་སྤྱད་པའི་དྲི་མ་སེལ་སྤྱད་བསྐྱལ། །
ཅེས་བའང་བར་སྒྲབས་གྱི་ཚིགས་སུ་བཙད་པའོ། །

འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་གྱི་གཞི་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་གོས་གཞི་འཆད་པར། མཚོན་གྱིས་མ་དུས་པའི་གོས་སྤྱད་པར་མི་
བྱའོ། །དུས་ཤིང་དུབས་པ་ཚོས་གོས་ཉིད་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པར་བྱའོ། །མོགས་ཐུང་།
འདི་ལ་གྱོང་གཞི། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཚོས་གོས་གསུམ་
ཙམ་རྒྱར་ཤོག་དུས་ནས་ཡོད་ལ་སྤྱམ་ཐུན་སྤྱེལ་ཞིའི་དུས་དུབ་ནི་རྒྱལ་པོ་གསུགས་ཅན་

སྟོང་པོས་འཚོ་བ་པ་གོས་དུར་སྟེག་གྲོན་པ་ལ་སྤང་པོ་ཆེ་ལས་བབས་ཏེ། བྱུག་བྱས་རྒྱུ་
པར་མགོ་པོས་གཏུགས་པར། འཁོར་གྱིས་དེ་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་མ་ལགས་འཚོ་བ་པ་
ལགས་སྒྲུས་པས། རྒྱལ་པོས་སྟོན་པར་དགོ་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་ལ་གཞན་དང་། མི་ལུའལ་
པའི་མཚན་མ་མཛད་པར་གསོལ་བས། ལུས་འཕགས་ཀྱི་ཞིང་ལྷ་ཁུའི་དུས་དུབ་བྱེད་
པར་གནང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གོས་ཀྱི་རྒྱ་རུང་མི་རུང་དང་། གོས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱལ་དང་།
ལོག་འཚོ་སོགས་སྟོང་རྒྱལ་གྱི་དང་། གོས་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་གནང་བའི་རྣམ་གཞག་
དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་མི་རུང་བའི་དེ་ཡོད་དེ། མ་དུས་པའི་ཁ་ཆར་ལུན་ཆར་ཅན་
དང་། རྒྱ་དཔག་བསམ་གྱིང་ལས་བྱུང་བ་དང་། ར་བལ་ར་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཁ་
དོག་རུང་བས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་དང་། ཁ་བ་སོགས་དང་ཚོན་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ། ལུ་
སྟེགས་ཆ་ལགས་ལུ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་གཡང་གཞི་སོགས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་ཏེ། ཅེ་བར། ལྷ་མ་ལུ་མ་བྱས་པ་དང་གསོ་མ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་།
འི་རྒྱལ་ལས། ཁ་(༡༡བ)ཆར་དང་ལུན་ཆར་མཐའ་གཅད་དུ་རུང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ར་བྱུང་དང་ར་བལ་གྱིས་ལྷ་མ་ལུ་དང་ལུ་
སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། ཁ་བོ་མི་
རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་རུང་བའི་ཚོན་ཚོན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མེ་དོག་ཕྱེད་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་སྟེགས་ལེབ་རྒན་
ཅི་དང་བཙོང་། ཁྲ་གིང་ཅི་དང་མཐིང་གིང་མཚལ། ཁི་རྩ་ར་དང་གྱར་གྱུམ་སྟེ། འདི་
དག་ཚོན་ཚོན་བརྒྱད་དུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རུང་བ་བརྟན་ཏེ། བལ་ལས་
བྱས་པ་དང་། ལྷ་ག་ན་ལས་བྱས་པ་དང་། ཉི་འོག་པའི་གོས་དང་། རས་གོས་དང་། ཅི་

ཟར་མ་དང་། ལྷ་གོ་ཏམ་པ་ལས་བྱས་པ་དང་། ལྷ་དུ་གུ་ལ་ལས་བྱས་པ་བདུན་རུང་བའི་
 ཕྱིར་རྟེ། མེ་དོག་ཐེང་རྒྱད་ལས། བལ་གོས་ཤ་ན་ཉི་འོག་དང་། །རས་གོས་དང་ནི་ཟར་
 མ་དང་། །གོ་ཏམ་པ་དང་དུ་གུ་ལ། །ཆོས་གོས་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བལ་དང་རས་སོགས་སྤྱི་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་མི་རུང་སྟེ། ཅ་བར། སྤྱི་
 ཅན་ཆོས་གོས་གསུམ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བུང་། ཡང་རུང་
 བའང་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། གོས་ཀྱི་རྣམ་ཁ་ཆར་སྤྲན་ཆར་མ་བཅད་པ་ལ་
 ཡང་གཞན་མེད་ན་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་འཆག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་བ་དང་
 བེའུ་ཐུག་སྤྱི་ཆད་པ་དང་ཕྱིང་བ་སོགས་ལ་ཆོས་གོས་དུས་དུབ་མི་རུང་ཡང་ལྷན་ཐབས་
 རུང་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས། དགོ་སྒོང་དག་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་མི་འདྲ་བ་དག་ཡིན་རྟེ། ཕྱིང་
 བ་ཐམས་ཅད་དང་། ལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། བེའུ་ཐུག་ཐམས་ཅད་དང་། གླུ་མ་ཐམས་
 ཅད་དང་། གོས་སེང་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྷན་ཐབས་སྤྱི་གྲན་རྟེ་བཅང་བར་བྱའོ། །སྤྱིང་
 གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་
 བཤད་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཕྱིང་བ་དང་ལ་བ་བལ་ལས་བྱས་པ་སྤྱི་ཅན་དང་བེའུ་སྤྱི་
 ཅན་རྟེ། གླུ་མ་ལ་བ་འཐུག་པོ་(༡༥ན)དང་སེང་བ་གོས་སྤྲ་མོ་སྟེ། དེ་དག་མི་དྲ་བར་
 ལྷན་ཐབས་གྲན་ཅིང་དུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་རུང་བ་གསུམ་གང་
 རུང་གིས་ཁ་བསྐྱར་དགོས་རྟེ། ས་ག་ལྷས། སྤྲན་པོ་བཅག་དང་རུང་སྤྱི་ག་ཅི། །འདི་དག་
 རུང་བའི་ཆོན་གསུམ་སྟེ། ཆོན་གཞན་དག་གིས་ཆོས་གོས་ནི། ཁ་བསྐྱར་བྱེད་པ་བཀག་
 པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱུད་བྱ་མང་ཡང་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་དོ། །

གོ་ས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཞད་པ།

གཉིས་པ་གོས་སོ་སོ་ལ་འཕྲོ་བའི་དང་། ལྷག་པའི་དང་། མཐོ་བའི་གོས་གསུམ་
དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ཚད་དང་སྒྲུབ་སྒྲུལ་དང་། ཕྱིན་རྒྱབ་ས་ཀྱི་ཚོགས་
དགོས་བཅང་གི་བྱད་པར་དང་། ཕྱིན་རྒྱབ་ས་འཛིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུག་། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྩེ་
བ་ཚད་ལྷན་རེ་རེ་བར་གནང་བའི་ཡོ་བྱད་རང་མིང་གིས་བརྒྱབ་ས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། ལྷན་སྒྲུབ་དང་། ལྷ་གོས་དང་། མཐང་
གོས་དང་། ཤམ་ཐབས་དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་དང་། རུལ་གཟན་དང་། རུལ་
གཟན་གྱི་གཟན་དང་། གདོང་ཕྱིས་དང་། ལྷག་གཟན་དང་། གཡན་པ་དགལ་པ་དང་།
སྒྲུབ་བཟེད་དང་། གདོང་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་དག་བཅང་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚད་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་དང་། ལྷག་མའི་ཚད་གཉིས། ཆོས་གོས་
གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་རུང་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གོས་མཐང་གོས་གསུམ།
ཆེ་ཚད་མིང་དུ་བྱ་ལྟ་ཞེང་དུ་བྱ་གསུམ། དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཚད་དེའི་མིང་ཞེང་གཉིས་ཀར་
བྱ་བྱེད་བྱེད་མི་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲིང་ཚད་དེ་གཉིས་གྱི་བར་གང་ཞིག །མཐང་
གོས་མིང་དུ་བྱ་ལྟ་འཕ་བཞི་དང་། ཞེང་དུ་བྱ་དོད་དང་མི་གཡོགས་ན་རལ་ག་དཔུང་ཚད་
བྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཚད་དུ་རྒྱ་བ་ནས་གཡོགས་བས་སུས་མོ་གཉིས་ལྟོ་བ་(༡༧)གསུམ་ཁེབ་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། ཕྱིན་གྱི་བསྐྱབས་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་
རང་གི་བྱ་གསུམ་དང་ལྟ་དག་གོ །རྒྱ་ཚད་དུ་དག་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་བྱེད་བྱེད་མི་བའོ། །

འབྲིང་རྣམས་གྱི་ཚད་ནི་བར་མའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། མཐའ་གོས་
ནི་དོ་དང་ལྷ་ཡང་ཡིན་ལ། དོ་དང་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །མི་གཡོགས་ན་རལ་ཁ་དཔུང་ཆད་
བྱའོ། །འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་གྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྣམ་སྦྱར་ལ་སྣམ་ཐུན་དང་ཆལ་སུའི་སྣོན་ས་དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། ཅུང་ཅ་སྣོར་
གསུམ་དང་། འབྲིང་སྣོར་གསུམ་དང་། ཆེན་པོ་སྣོར་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་དྲེ།
སྣམ་སྦྱར་གྱི་སྣམ་ཐུན་དག་ནི་དགུ་ཡན་ཆད་ནི་སྤྱི་ཅུ་ལྷ་མན་ཆད་དེ་བུང་མ་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུང་ཅ་གསུམ་གྱི་སྣམ་ཐུན་དང་གླེགས་སུའི་གྲངས་ཡོད་
དེ། སྣམ་ཐུན་དགུ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ་བརྒྱ་གསུམ་པ་གསུམ་དུ་བྱ་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཀའི་
སྣམ་ཐུན་རེ་རེ་ཡང་གླེགས་སུ་བྱེད་དང་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དྲེ། བམ་ལྷ་ལས།
དང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྣམ་སྦྱར་རྣམ་པ་དགུ་ལས་གསུམ་པ་དང་པོ་ལ་སྟེ།
སྣམ་ཐུན་དགུ་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་པ་དག་ལའོ། །དེ་དག་གི་གླེགས་
སུ་བྱེད་དང་གསུམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲིང་གསུམ་གྱི་སྣམ་ཐུན་
དང་གླེགས་སུའི་གྲངས་ཡོད་དེ། སྣམ་ཐུན་བཙོ་ལྷ་པ་དང་བརྒྱ་བདུན་པ་དང་བརྒྱ་དགུ་
པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཀའི་སྣམ་ཐུན་རེ་རེ་ཡང་གླེགས་སུ་བྱེད་དང་བཞི་བར་
བྱེད་པའི་བྱིར་དྲེ། བམ་ལྷ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་གླེགས་སུ་བྱེད་དང་བཞི་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྣམ་སྦྱར་གསུམ་པ་གཉིས་པ་ལ་སྟེ། སྣམ་ཐུན་བཙོ་ལྷ་པ་དང་བརྒྱ་བདུན་པ་
དང་བརྒྱ་དགུ་པ་དག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྣམ་ཐུན་དང་གླེགས་སུའི་གྲངས་ཡོད་དེ། སྣམ་ཐུན་ཉེར་གཅིག་
དང་ཉེར་གསུམ་དང་ཉེར་ལྷ་བྱེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཀའི་སྣམ་ཐུན་རེ་རེ་ཡང་(༥༥ན)གླེགས་
སུ་བྱེད་དང་ལྷ་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་དྲེ། བམ་ལྷ་ལས། གསུམ་པ་ལ་ནི་གླེགས་སུ་བྱེད་དང་

ལྷ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྣམ་སྒྱུར་གསུམ་པ་གསུམ་པ་ལ་སྟེ། སྣམ་ཕྱན་ནི་བྱ་གཅིག་
པ་དང་ནི་བྱ་གསུམ་པ་དང་ནི་བྱ་ལྷ་པ་དག་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་གོས་
རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་སྣམ་ཕྱན་དང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་གངས་ཡོད་དེ། གསུམ་ཀ་སྣམ་ཕྱན་
བདུན་པ་དང་སྣམ་ཕྱན་རེ་རེའང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་
ལྷར། སྒྲ་གོས་ནི་སྣམ་ཕྱན་བདུན་དང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་གསུམ་པོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

མཐང་གོས་གསུམ་གྱི་སྣམ་ཕྱན་དང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་གངས་ཡོད་དེ། གསུམ་ཀ་སྣམ་
ཕྱན་ལྷ་པ་དང་སྣམ་ཕྱན་རེ་རེའང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་གཉིས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བམ་ལྷར། མཐང་གོས་ནི་སྣམ་ཕྱན་ལྷ་དང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་གཉིས་པོ། །ཞེས་སོ། །

ཆོས་གོས་གསུམ་དུས་དྲུག་བྱེད་རྩྱལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྣམ་སྒྱུར་ལ་ཡང་དྲ་
བ་དྲུགས་རྩྱལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྣམ་སྒྱུར་གྱི་བྱེད་རྩྱལ་ཡོད་དེ། སྣམ་སྒྱུར་ཆེན་པོ་ལ་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་པ་ཉེར་ལྷ་སྒྲིགས་སུ་ཆང་མ་འམ་དཀྱིལ་ལའོར་ཉེར་
ལྷ་པ་བཞི་འམ་བརྒྱུད་དྲ་བ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་ལ་བྱེད་པ་ཉེར་གསུམ་དང་སྒྲིགས་སུ་
ཆང་མ་ཉེར་གསུམ་པ་བཞི་འམ་དགུ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་དྲ་བ་དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུང་ཅུ་ལ་བྱེད་
པ་ཉེར་གཅིག་དང་སྒྲིགས་སུ་ཆང་མ་ཉེར་གཅིག་པ་བཞི་འམ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བཞི་དུས་ལ་
བྱེད་པ་དང་བྱེད་པ་མཉམ་པ་དང་སྒྲིགས་སུ་དང་སྒྲིགས་སུ་མཉམ་པར་དྲ་བ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྒྲིགས་སུ་དང་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དག་མཉམ་པར་བྱོ། །ཞེས་དང་།
བམ་ལྷ་ལས། སྒྲིགས་སུ་རྣམས་ཀྱང་ལོགས་སྟོན་མཉམ་པར་བྱ། སྒྲིགས་སུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱང་ལོགས་སྟོན་མཉམ་པར་བྱོ། །ཞེས་དང་། ཀླུ་ཤ་ཉམ་ལས། དུའོ། །བསྟེན་
པོ། །གཟུངས་གདབ་པོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། ཡང་དུས་སྟོན་དྲུགས་པ་ཆོས་གོས་ཉིད་

དུ་བྱིན་གྱིས་(༡༥)རྒྱབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དྲིཟ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིགས་སུ་དཔལ་
མེད་དུ་བས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་སྐམ་སྐར་ལྟ་བུ་མའི་དཔལ་དུ་བས་གྱི་སྐམ་ཕྱན་དང་སྒྲིགས་སུ་འི་གྲངས་ཤེས་
བར་བྱ། སྐམ་སྐར་ལ་དཔལ་དུ་བས་གྱིས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དཔལ་དུ་བས་དགོས་ངེས་ཡིན་ཏེ།
དགོས་ངེས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་དབང་གིས་མ་ཐུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ནད་པ་མ་
ཡིན་པའི་དགེ་སློང་གིས་ངེས་པར་དགྲ་ཟ་མི་རུང་ཡང་དེ་ཟ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེས་ན་སྐམ་སྐར་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་གོས་དང་མཐང་གོས་ལ་དཔལ་དུ་བས་ངེས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྐམ་སྐར་མིན་པ་དག་ལ་དཔལ་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་ངེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལུང་མ་མོ་ལས་སྐམ་སྐར་ནི་ངེས་པར་དཔལ་ཏེ་བྱའོ། །སྒྲ་གོས་དང་
མཐང་གོས་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མེ་ཏོག་བྱེད་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། སྐམ་སྐར་ངེས་
པར་དཔལ་ཏེ་བཅད། །གཞན་དག་མ་ངེས་གང་གི་བྱིར། །འདོད་རྒྱུ་རང་གི་ཆོས་གོས་
གྱིས། །ལས་གྱི་སྒྲོ་བ་བྱེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དུ་བས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐམ་སྐར་རབ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་ལྟ་ལྟ་
སྐར་ལ་ཆལ་བྱ་བྱ་སྒྲ་ཞོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མཐུད་པ་ནི་སྐམ་ཕྱན་ཡིན་ལ། རབ་གྱི་རབ་ལ་
སྒྲིགས་སུ་བྱེད་དང་ལྟ་སྐར་བའི་སྐམ་ཕྱན་ཉེར་ལྟ་འབྱུང་། རབ་གྱི་འབྲིང་ལ་དེ་འབྲི་
ཉེར་གསུམ་དང་། རབ་གྱི་ཐ་མར་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
མཐུད་པའི་སྐམ་པ་ལ་སྐམ་ཕྱན་དང་ཆལ་བྱ་ཞེས་བྱའོ། །

དཔལ་པ་མ་མཐུད་པ་དང་མཐུད་པའི་ལིང་ཆོས་སོ་སོ་བ་དག་ལ་སྒྲིགས་སུ་དང་། དེའི་
ཆེ་བ་ལ་སྒྲིགས་སུ་དང་རུང་བར་སྒྲིགས་སུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་རིགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་
ཐུབ་ལྟེ། དེ་ལ་སྐམ་ཕྱན་དང་ཆལ་བྱ་དང་སྒྲིགས་ཆར་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ། དྲིཟ་

ལས། འདིར་སྣམ་ཕྱན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་མིང་དུ་བཏང་བའི་ཚལ་སྤུ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། བམ་ལྷ་ལས། འདིར་སྣམ་ཕྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚལ་སྤུ་ལ་བྱའི་སྒྲ་གས་སྤྲུག་སྒྲ་
 སྤྱེད་ལ་ནི་(༥༥)མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས།
 འདིར་ཡང་སྣམ་ཕྱན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་གས་སྤྲུག་སྒྲ་གས་སྤྱེད་སྒྲ་བའི་སྣམ་
 ཕྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྣམ་ཕྱན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་གས་སྤྱེད་དང་
 གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར་། དེས་ན་སྒྲ་གས་སྤྱེད་དང་ལྷ་སྒྲ་བའི་སྣམ་ཕྱན་གཅིག་དབུས་བྱས་ལ།
 དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་སྣམ་ཕྱན་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་རེ་སྒྲ་ལ་དབུས་མའི་སྒྲ་གས་
 སྤུའི་འཕྲོ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྟེང་དུ་ཐོན་པར་སྒྲ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བས་སྣམ་ཕྱན་
 དབུས་མའི་སྒྲ་གས་སྤུའི་འཕྲོ་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐོན་ཞིང་གཡས་གྱི་སྣམ་ཕྱན་ནམ་
 ཚལ་རིང་བཅུ་གཉིས་གྱི་འཕྲོ་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་སྣམ་ཕྱན་ནམ་ཚལ་རིང་བཅུ་གཉིས་
 གྱི་འཕྲོ་གཡོན་དུ་ཕྱོགས་བའི་བྱ་སྒྲ་ཐོན་མཛེས་པ་ཅིག་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དབུས་
 རས་གཞན་དུ་སྒྲ་གས་སྤུའི་འཕྲོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྤུ་ལྟ་བུ་བཞིན་དང་། ཞེས་དང་། དྲི་ལས།
 ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྤུ་ཞེས་རྒྱུས་སྤུ་བྱས་ཏེ། གཡས་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་གས་སྤུ་ནམས་གྱི་འཕྲོ་
 ཡང་གཡས་ཕྱོགས་སྤུ་ཕྱི་བརྒྱད་དུ་ལྟ་ལ། གཡོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲ་གས་སྤུ་ནམས་གྱི་འཕྲོ་
 ཡང་གཡོན་ཕྱོགས་སྤུ་ཕྱི་བརྒྱད་དུ་ལྟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། སྣམ་ཕྱན་གྱི་སྒྲ་གས་སྤུ་
 སྟེལ་ཞིར་དུ་བས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྣམ་ཕྱན་དབུས་མའི་སྒྲ་གས་སྤྱེད་པ་དེའི་གཡས་གཡོན་
 དུ་སྒྲ་གས་སྤུ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་སྣམ་ཕྱན་རེ་སྒྲ་། དེ་བཞིན་དུ་སྣམ་ཕྱན་བྱེད་པ་དང་ཚང་
 མ་བསྟོལ་བའི་སྒྲ་བའི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྣམ་ཕྱན་སྟེལ་ཞི་ཉིད་དང་། ཞེས་

དང་། རྟིག་ལས། སྒྲེལ་ཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྣམ་ཐུན་དེ་དག་གི་ཚལ་ལུ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་
དངས་ཐད་དུ་མ་བབས་པར་མཐོ་དམན་མ་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུས་ཐབས་སུ་འདུག་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོན་ཀྱི་བྱ་འདུལ་དང་ས་པཏ་དང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་(༥༥)སོགས་ཀྱི་ཚས་གོས་བྱ་སྟེ་
ནོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི་ཚལ་ལུའི་ཁ་ལས་མར་མི་མཐུན་པ་མིན་ཞེས་སྒྲུ་མ་མཁས་པ་མང་
པོས་གསུང་ངོ་། །སྣམ་ཐུན་སྟུར་བ་དེའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་ཞེང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པས་སྒྲོར་བ་
དུས་དུབས་ལ་ཟུར་དུ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། མཐའ་སྒྲོར་བ་ཉིད་དག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་།
རྟིག་ལས། མཐའ་སྒྲོར་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོར་བ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་མཛེས་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། གོས་གཞིའི་ལུང་ལས། དེས་སྣམ་ལུ་
རྣམས་ཁ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བསྟན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་སྒྲོར་མེད་པས་མཛེས་པར་མ་
ལྟར་ནས་མཐའ་སྒྲོར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཐའ་སྒྲོར་ཀྱི་ཞེང་ཆད་འགྲེལ་ཆུང་ལས་སོར་བཞིར་བཤད། ཚལ་ལུའི་ཞེང་ཆད་
ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད་དེ། སྣམ་ཐུན་ནང་མ་ནང་མ་བྱི་མ་བྱི་མར་སྟུར་བའི་སྣམ་ཐུན་
ནང་མའི་འཕྲོ་སོར་བཞི་སོགས་མ་སྟུར་བར་སྟེང་དུ་ཐོན་པ་དེ་དང་སྟེགས་ལུ་སོ་སོར་
འཕྲོ་དེ་ལྟར་ཐོན་པ་དེ་ལ་ཚལ་ལུ་ཟེར། དེའི་ཆེ་ཆད་སོར་བཞི་དང་། ཆུང་ཆད་བྱེད་དང་
གསུམ་མམ་གཉིས་དང་མཐའ་སོར་གཅིག་ཡིན། དེའི་བར་འབྲིང་ཆད་དུ་འཛོག་པའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྣམ་ཐུན་དང་སྟེགས་ལུའི་ཚལ་ལུ་ཐམས་ཅད་ཆགས་གིང་གིས་
ཆད་མཉམ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཚལ་ལུ་དག་གྱུང་ངོ་། །དེའི་ཆད་ཀྱི་
ཆགས་གིང་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར།
དེའི་ཆེ་ཆད་ནི་སོར་བཞིའོ། །བྱ་རྟག་གི་མཐོ་གང་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁྱུ་ལྟེ། འདི་གཉིས་ཚད་མཇལ་བྱེད་སྟེ་སྟོན་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱུ་
ལས། དེ་ལྟར་བཞག་པའི་མཐེབ་མཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་མའི་བར་གྱི་ཚད་ནི་བྱ་རྒྱུ་གི་
མཐོ་གང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་སུ་སྟོན་བཞི་ཁོ་ན་ཡོད་དེ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཅུང་ཚད་ནི་སྟོན་
གཉིས་མམ་བྱེད་དང་གསུམ་མམ་མཐེབ་སྟོན་གཅིག་གོ། །ཞེས་དང་། བམ་ལྷ་ལས། ཅུང་
ཚད་ནི་སྟོན་གསུམ་མམ་བྱེད་དང་གསུམ་མམ་མཐེབ་(༥༥)སྟོན་གཅིག་གོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ངོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བམ་ལྷ་ལས། འབྲིང་
ཚད་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མའི་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་ཆལ་ལུང་ཞེང་ཚད་དེ། དེ་ནི་གོས་ཀྱི་
གཞི་ཕྱན་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ལུང་ལས་ཅུང་འབྲིང་ཚད་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྟུང་ངོ། །དེས་སྐམ་སྐུར་ལྟག་མ་རྟོགས་
བར་བྱའོ། །སྐམ་སྐུར་ལ་ཡང་ལྟན་ཐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་གསུམ་ཀའི་རྒྱུ་བྱིན་
སྐབས་སྐགས་ལས་ཡང་ན་འདི་ལ་ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱུ་ལྟེ། གཞི་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་འདི་ལ་ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་
གོས་མ་དུས་པའི་མྱོང་དུ་གཞན་གྱི་སྐམ་ཕྱན་དང་སྐྱེགས་བྱ་དང་། སྐྱེགས་བྱ་བྱེད་གྱིས་
ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུན་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཐབས་སྐྱོར་ཚུལ་ཡང་
ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

སྐྱེགས་དང་མཐང་གོས་ཀྱི་ཚད་དང་དུས་དུབས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱིན་གྱིས་སྐབ་
ཅུང་དེ་གཉིས་ཆེ་ཚད་ཞེང་དུ་བྱུ་གསུམ་དང་མཆུར་བྱུ་ལྷ་དང་ཅུང་ཚད་ཞེང་དུ་བྱུ་བྱེད་
དང་གསུམ་དང་མཆུར་བྱུ་བྱེད་དང་ལྷ་ཡིན་ལ་དེའི་བར་འབྲིང་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
ལུང་ལས། ཡིན་གྱིས་སྐབ་ཏུ་ཅུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རང་བྱུ་གསུམ་དང་ལྷ་དག་གོ། །ཞེས་

དང་། བམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་མ་སྐྱར་དང་སྐྱ་གོས་དང་མཐང་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ཆོད་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འྲིག་དང་། གཞི་
འགྲེལ་ཀུན་མཐུན་པས་གྲོག་བཤད་མི་བྱའོ། །

སྐྱ་གོས་ཀྱི་མཐའ་སྒྲོར་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་གྲགས་སུ་ཆོད་མ་བཅུ་བཞི་བྱིད་པ་
བརྒྱན་དང་། ཉེར་གཅིག་ཏུ་དཔེ་ཞིང་། གྲགས་སུ་བྱིད་དང་གསུམ་པ་བྱ་སྐྱོན་ཏུ་སྐྱར་
བའི་ལྷ་མ་ཐུན་བརྒྱན་གྱི་གཅིག་དཔེ་དེའི་སྒྲོར་གྲགས་སུའི་འཕྲོ་གཡས་སུ་ལྷ་བའི་ལྷ་མ་
ཐུན་གསུམ་དང་གཡོན་ཏུ་གྲགས་སུའི་འཕྲོ་གཡོན་ཏུ་ལྷ་བའི་ལྷ་མ་ཐུན་གསུམ་སྐྱར་དེ་
ཀུན་གྱི་མཐའ་ལྷགས་རིས་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གོས་ལ་ཆོད་གསུམ་(༡༩བ)ཡོད་ཀྱང་
ལྷ་མ་ཐུན་བརྒྱན་པ་དང་། གྲགས་སུ་བྱིད་དང་གསུམ་པ་ཁོ་ནར་བྱིན་རྒྱབས་ལྷགས་ལས་
བཤད་པ་མ་གཏོགས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས། སྐྱ་གོས་ནི་ལྷ་མ་ཐུན་
བརྒྱན་དང་། གྲགས་སུ་བྱིད་དང་གསུམ་པའོ། ཞེས་དང་། དེ་བྱིན་རྒྱབས་ལྷགས་ལས་
ལྷ་མ་ཐུན་བརྒྱན་པར་བཟྱི་སྟེ་གྲགས་སུ་བྱིད་དང་གསུམ་པར་བཟྱིའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་།

མཐང་གོས་ཀྱི་ཆོད་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཞིང་ཏུ་ཁྱུ་དོ་དང་མཆུར་ཁྱུ་ལྷ་དང་ཞིང་ཏུ་
ཁྱུ་དོ་མཆུར་ཁྱུ་བཞི་ཡང་རུང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་
བར། མཐང་གོས་ནི་དོ་དང་ལྷ་ཡང་ཡིན་ལ། དོ་དང་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། འཁོར་གསུམ་
ཁེབས་པ་ཉིད་ཡན་ཆོད་ཀྱང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། ཁྱུ་ལྷ་ཡང་སྐྱ་སྐྱ་མས་
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་རུང་གི་མཐང་གོས་གསུམ་ཏུ་མ་ཟད་པ་ཡང་བཤད་ལ། ཡང་སྐྱ་བྱི་མ་
གཉིས་གྱིས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མར་མ་ཟད་འདི་ཡང་རུང་བར་བཤད། དཔེ་དཔེས་བྱིད་རྒྱལ་ཡོད་
དེ། ལྷགས་རི་མ་གཏོགས་པའི་ཆོད་དེ་གྲགས་སུ་ཆོད་མ་ལྷ་དང་། གྲགས་སུ་བྱིད་པ་ལྷ་

སྟེ་བཙུང་བྱས་ཤིང་། སྟེགས་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་མཐུད་པས་སྒྲུལ་ཕྱོད་ལྟ་དང་། སྟེགས་ལ་
 བྱེད་དང་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་སྒྱུར་ཞིང་། མཐའ་ལྷགས་རིས་སྒྲོར་བ་དེ་ཡིན་
 བའི་བྱིར་རྟེ། མཐའ་གོས་ཀྱི་ཆད་གསུམ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུལ་ཕྱོད་དང་། སྟེགས་ལ་
 ལྷགས་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུང་གཞི་ལས། སྒྲུལ་ཕྱོད་ལྟ་བར་བགྱི་སྟེ།
 སྟེགས་ལ་བྱེད་དང་གཉིས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུབ་སྟེ། སྒྲ་གོས་དང་
 མཐའ་གོས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཕྱོད་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་སྒྲ་གས་ལས་གཞན་དུ་གསལ་བར་མ་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། གཞི་འབྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 སྒྲ་གས་དེ་འདི་ལས་ཤེས་པར་བྱའི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སྒྲ་གོས་དང་མཐའ་གོས་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཕྱོད་ཀྱི་ཆད་ནི་སྒྲུལ་སྒྱུར་གྱི་ཆེད་ལྟར་གང་དུ་འདབ་ཀྱང་མ་སྒྲུལ་རྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། མཐའ་གོས་ཀྱིས་ལུས་མི་ཡོགས་ན་རལ་ག་(༥༠ན)དཔུང་ཆད་བྱ་
 ཞིང་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་མ་རེས་རྟེ། ཅུ་བར། མི་གཡོགས་ན་རལ་ག་དཔུང་ཆད་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་། བམ་ལྟ་ལས། གང་གི་ལུས་ཆེ་ཆེས་བས་མཐའ་གོས་ཀྱི་ཆད་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཡོགས་
 ན་རལ་ག་དཔུང་ཆད་བྱ་སྟེ། ཞེས་པར་གཡོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ།

ལས་ཆོག་ཆེན་མོར་རལ་ག་དཔུང་ཆད་ནི་ཆད་ལ་རེས་བསུང་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་མཐའ་
 ཤམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཆེ་བ་མི་རུང་བ་འདྲ་ཞིང་། མཆོ་རྟེན་ལས། རལ་ཁ་དཔུང་ཆད་ནི་རྒྱ་
 རྩོན་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སྟེ་སྒྲོ་བུ་འམ་གསུངས་ཀྱིས་མཐུད་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཆ་རྒྱུད་དགོས་པར་མཛོན་ནོ། །

སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། ཆོས་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་དང་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་དང་
 མཐུན་པའི་གོས་ཡིན་ལ་བྱིས་པ་སྟེ་སྟེགས་སོགས་དང་མ་ཡིན་པས་ཆོས་གོས་དང་སྒྲུལ་
 ཕྱོད་དང་སྟེགས་ལ་དུ་མ་སོ་སོར་རམ་ཀྱན་རྒྱ་སྒྱུར་བས་ན་སྒྲུལ་སྒྱུར་དང་། སྒྲ་སྟེ་སྟེད་

དམ་གོང་དུ་གྱོན་པའི་གོས་ཡིན་པས་ན་སྤྱོད་གོས། མཐང་སྟེ་སྤྱད་དམ་ནང་དུ་གྱོན་པའི་
 གོས་ཡིན་པས་ན་མཐང་གོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
 ལས། བྱིམ་བདག་གཞན་དང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མཐུན་པ་
 ཡིན་གྱི། འདི་དག་ཉོན་མོངས་འབར་བ་དང་མཐུན་པ་མིན་པ་དང་། ཅུར་སྒྲིག་འདི་དག་
 གིས་དགྲིས་གིང་གཡོགས་ན་སྒྲིག་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲིགས་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ཁྲི་གྲག་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་འཆོ་པའི་ཡོ་བྱད་ལྷག་མའི་ཆད་དང་། སྤྱོད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཤམ་ཐབས་ནི་
 ཉོན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་འོག་དུ་གྱོན་པ་དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནི་མཚན་མོ་མཐང་
 གོས་ཀྱི་འོག་དུ་གྱོན་པ་དང་ཆད་མཐང་གོས་དང་འདྲ། རུལ་གཟན་ནི་ཉོན་མོ་སྟོད་དུ་
 གྱོན་པ་དང་། རུལ་གཟན་ཀྱི་གཟན་མཚན་མོ་སྟོད་ལ་གྱོན་པ་དེ་གཉིས་ཆད་སྤྱོད་གོས་དང་
 འདྲ་ལ། མ་དུས་པའི་སྟོད་གཡོགས་ཆེ་བ་བྲིད་དུ་བྱུ་བཅུ་གཉིས་ཞིང་དུ་བྱུ་གསུམ་དང་།
 རྒྱུང་ཆད་(༥༠བ)སྤྱོད་གོས་ལྟ་བུ་དང་། མ་དུས་པའི་སྤྱོད་གཡོགས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བྲིད་དུ་བྱུ་
 བདུན་དང་ཞིང་དུ་བྱུ་དོད་དང་རྒྱུང་ཆད་མཐང་གོས་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་བྱིམ་པའི་སྟོད་
 གཡོགས་དང་སྤྱོད་གཡོགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་འབྲིང་ཆད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞི་
 ཡང་གྲུབ་སྟེ། མེ་དོག་བྲེང་རྒྱུད་ལས། རུལ་གཟན་མཐང་གོས་མེད་པར་ནི། ཁྲིམ་གོས་
 ཆེན་པོ་འོངས་མི་སྤྱད། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་དང་དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིག་ལྟས།
 བྱུ་ནི་བཅུ་གཉིས་སྟོད་གཡོགས་གསུམ། སྤྱོད་གཡོགས་ཀྱང་ནི་བདུན་དང་གཉིས། རེ་
 ཞེས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི། སྟོད་གཡོགས་སྤྱོད་གཡོགས་ཞེས་སྤྱོད་གསུངས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྟེ། དེས་སྟོད་གཡོགས་སྤྱོད་གཡོགས་མ་དུས་པ་ཆེ་ཆད་དང་ཐ་
 རྒྱུད་བཅུན་ཅིང་། རྒྱུང་ཆད་འཆད་པར་སྒྲིག་ལྟས། བྱུ་ནི་ལྷ་གསུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི། གཉིས་

རིམ་སྟོང་གཡོགས་དག་ཀྱང་དོ། ལྷན་ལྷ་དང་གཉིས་པོ་དག །རེ་ཞིག་བསྟན་པའི་སྟངས་
 གཡོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྟངས་དུ། རྗེ་འདུལ་འཛིན་གྱི་གཞི་གསུམ་
 ཚོ་ག་ལས། མ་དུས་པའི་སྟོང་གཡོགས། ཞེས་པ་ནས། མ་དུས་པའི་སྟོང་གཡོགས་སྟངས་
 གཡོགས་གཉིས་ལ་འབྲིང་ཚད་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལང་འཚོ་
 པའི་དེ་ཡོད་དེ། གདོང་ཕྱིས་ནི་གདོང་ལག་ཕྱི་བ་རུང་བས་ཁ་བསྐྱར་བ་ཚད་ལྷན་གང་གིས་
 ཞེད་དུ་ལྟན་པ་དང་། རྒྱལ་གཟན་ནི་དགོ་སྟོང་རྒྱལ་ནད་ཅན་གྱིས་ག་ལ་སྦྱར་དེ། བགོ་
 པའི་གོས་ཅི་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པ་དང་། གཡན་པ་དག་པ་པ་ནི་གཡན་པའི་ནད་ཅན་གྱིས་
 ག་ལ་སྦྱར་དེ། བགོ་བའི་གོས་ཡིན་ལ་ཚད་སྟོང་དུ་ལྷན་ཞེད་དུ་ལྷན་གསུམ་ཡིན། ལྷ་
 བཟེད་ནི་སྦྱ་བྲེགས་པའི་ཆེ་གྱོན་པའི་གོས་ཡིན་པ་སྟོང་དུ་ལྷན་གསུམ་ཞེད་དུ་ཕྱེད་དང་
 གཉིས་ཡོད་པ་དང་། གདོང་བའི་གནས་མལ་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གནད་བ་ཚད་སྟོང་དུ་ལྷན་
 གསུམ་ཞེད་དུ་ལྷན་དོ་དང་སོར་དུག་ཡིན་ལ་དེས་མི་ཚོག་ན་སྟོང་དུ་ལྷན་ཕྱེད་དང་དོ་སྟོང་པ་
 དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་ནི་ཆར་སྦྱབས་པའི་ཆེད་དུ་གྱོན་པ་ཡིན་ལ། ཚད་སྟོང་དུ་
 (༥༡)ལྷ་དག་ཞེད་དུ་ལྷན་གསུམ་དང་སོར་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། གདོང་ཕྱིར་
 བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྐལ་ལྷན། གདོང་དང་ལག་པ་ཕྱི་བ་ཏུ། ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། ལུས་རྒྱལ་འཇག་པས་རྒྱལ་གཟན་ནོ། །དེ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ནད་
 དུ་བགོའོ། །སྟོགས་བྱུང་། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། གཡན་པ་དག་པ་པའི་ལོ། ལྷ་དུག་
 དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གྲུབ་ཏུ། བྱེད་རྒྱུད་ལས། ལྷ་དང་བའི་
 དོན་དུ་སྦྱ་བཟེད་ནི། ཞེད་དུ་ལྷན་ནི་ཕྱེད་དང་གཉིས། སྟོང་དུ་ལྷན་ནི་གསུམ་ཡིན་དེ། །
 ལྷག་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། གདོང་བའི་ལོ། །

འདིའི་ཚད་ནི་མིན་དུ་བྱུག་གསུམ་མོ། །མི་ཚོགས་ན་བྱུ་བྱེད་དང་དོ་མན་ཆད་བྱེད་དོ། །འདིའི་
ཞེད་དུ་ནི་བྱུ་དོ་དང་སོར་དུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་གྱི་འོ། །དགྲ་དང་གསུམ་དང་སོར་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། རུང་བས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཁ་གཡོགས་ཅམ་ཡང་
བཅད་ན་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། རྩོན་པོ་འམ་དམར་པོ་འམ་རུར་སྒྲིག་གི་ཁ་
མ་བསྐྱར་བ་རང་གི་གོས་ཐ་ན་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཁ་གཡོགས་སྟོད་དང་རྒྱང་བའི་འབེབ་དང་
སྒྲ་རགས་དག་གི་བསྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོད་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཆར་གོས་སོགས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་གིན་དུ་མི་རུང་དོ། །

དེས་ན་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་སྒར་བཤད་བརྒྱ་གསུམ་དང་།
འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐུན་ཆོགས་ལྷ་སྒྲ་རགས་ལྷམ་ལྷུང་བཟེད་གྱི་ཤུབ་ཁ་གཡོགས་རམ་
བྱིས་སམ་སོར་བྱིས་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཇལ་བྱེད་གྱི་བྱུ་ཡང་འདུལ་བར་གསུམ་
བཤད་དེ། རུལ་བྱུ་དང་། ལུས་བྱུ། ལག་བྱུ། གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེས་གཞལ་བའི་
(༧)བ་སྟོ་ནས་བཞག་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། རུལ་ཐ་རབ་དང་། རུལ་ཐ་
མོ་དང་། རྩ་དང་། ལྷགས་དང་། རི་བོང་དང་། ལུག་དང་། སྤང་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རུལ་
དང་། རྩོ་མ་དང་། བྱིག་དང་། བས་དང་། སོར་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་དུག་ལས་བྱི་མའོ། །སོར་
བཞི་དུག་ལ་བྱུག་དོ། །བྱུ་བྱེད་དང་བཞི་ལ་ནི་མའི་མིན་དོ། །བྱུ་བཞི་ལ་གཞུའོ། །དེ་ལྟ་
བརྒྱུ་ལ་རྒྱང་གསུམ་མོ། །དགོན་པའི་དང་པོ་ནི་དེའི་མཐའ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། མཛོད་དང་འདིའི་དུག་ཅིས་ནི་རགས་ཞིབ་དང་རྩ་ལྷགས་གོང་འོག་གི་རུལ་གཉིས་
ཡང་མི་གཅག་པར་བྱའོ། །གཞན་སྟེ།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། བྱུ་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བདུན་ལས་གཉིས་མོ། །ཞེས་

སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟེན་ལས། བྱ་ནི་གྲུ་མོ་ནས་གྲང་མའི་ཅེ་མའི་བར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 དཔེ་པ་གྲུ་བ་སྟེ། མཚོ་རྟེན་ལས། རུལ་བྱ་ལུས་བྱ་ལག་བྱ་སྟེ། བྱ་གསུམ་ནམ་དབྱེ་ཤེས་
 པར་བྱ། །རུལ་བྱས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི། ཁང་པའི་ཚད་དང་ཁྱི་རྒྱ་ཚད། །གདིང་བ་
 གཡན་དག་པ་རས་ཆེན་ནོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་ཆོས་གོས་ནམས། །ལུས་བྱ་ལམ་ལག་
 བྱས་གཞལ་བ་སྟེ། །ལུས་རིང་ཉ་ཅང་ལག་བྱང་དང་། །དེ་ལས་ལྟོག་པའི་ཆོས་གོས་
 ནམས། །རང་གི་ལུས་བྱ་ཁོ་ནས་གཞལ། །ལུས་ཚད་ལག་ཚད་འཆོམ་བ་ཡིས། །ལག་
 བྱས་བྱང་ནི་གཞལ་དུ་རུང་། །ཞེས་སོ། །

དཔེ་པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོག་ཡོད་དོ། །ལུལ་དག་སྒོང་བྱང་བར་བདུན་ལྟན་གྱི་མདུན་
 དུ། བྱ་གསུམ་གྱས་པས་སྟན་གསན་དང་། དེ་ནས་གོས་བལྟ་བ་པར་རང་གི་བྲག་པར་
 བཀལ་བའི་སྟེ་ནས་གཉིས་ཀས་འབྲང་སྟེ་བཟུང་ནས། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ།
 བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཆོས་གོས་བགྱིས་ལགས་པར་རུང་བ་སྟུང་བར་འོས་པ་
 འདི་ཆོས་གོས་སྒྲམ་སྒྲུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། གསུམ་བཟོད་དེ། ཐབས་ལེགས་བྱ་ལ།
 དེ་བཞིན་དུ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱང་སོ་སོར་བརྟེན་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་ཞིང་ལྷག་པ་ནམ་བཟླགས་
 ཀྱི་བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་ཡང་བྱང་པའི་བྱིར་དེ། ས་ག་ལྟས། རང་དང་ཆོག་ས་བྱིན་(༦༩༥)
 རྒྱབས་ནས། །དེ་ལས་གཞན་ནམས་བཟླགས་ནས་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་དག་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བྱས་པས་འཆང་འཛོག་གི་ལྷང་བ་མི་
 འབྱུང་བ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་གོས་དེ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཞེགས་པའི་བྱིར། སྒྲམ་སྒྲུར་
 སོགས་དངོས་མེད་ན་རྒྱའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལ་གཞན་སྒྲུར་ལྷར་བྱས་དེ། བཙུན་པ་དགོངས་
 སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཆོས་གོས་འདི་སྒྲམ་སྒྲུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 པོ། །འཆོལ་ལ་བར་ཆད་མ་བྱུང་ན་སྒྲམ་བྱན་དགྲུ་བ་ལ་སོགས་པར་བགྱིས་དེ། སྟོགས་

མུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བགྱིའོ། །བགྱུའོ། །བསྐྱུང་རོ། །དམོ། །བསྐྱེབ་
བོ། །གཟུང་གདབ་བོ། །དུབ་བོ། །ཁ་བསྐྱུར་རོ། །ཡང་ན། འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་སུ་སྐྱུན་
ནོ། །ཁྱེན་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བགྱི་སྟེ། ཆོས་གོས་འདི་ནི་རུང་བ་སྐྱུད་པར་འོས་པའོ། །
ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཐབས་ལེགས་ཀྱང་རོ། །སྤྱ་གོས་ལ། ལྷ་མ་ཕྱན་བདུན་པ་དང་།
སྤྱེགས་སུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་པ། ཞེས་དང་། ཆོས་གོས་སྤྱ་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བོ། །
ཞེས་དང་། མཐང་གོས་ལ། མཐང་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བོ། ཞེས་དང་། ལྷ་མ་ཕྱན་
ལྷ་པ་དང་། སྤྱེགས་སུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱའོ། །ཡུལ་མེད་ན་གྱ་རིའི་སུ་
མདུན་དུ་དམིགས་ལ། ལྷ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མེད་འདི་སོགས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་
ལྷ་ག་པའི་ཡོ་བྱད་དང་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་སྤྱེགས་བསྐྱར་སྤྱའོ། །

ལྷ་པ་དགོས་བཅང་གི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤྱིར་འདུ་གེས་ལྷ་དང་། བྱང་
པར་དུ་ལུས་ལ་མ་དང་རོ་ཆ་བའི་གནས་དང་། གོས་ལ་མ་དགྱིས་དང་རོ་ཆ་སྤྱིབ་བྱེད་
དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱུམས་དང་དགེ་སྦྱོང་གིས་བྱན་པ་གསོ་བ་སོགས་བྱན་པ་
དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རང་གི་ཡིན་པའི་བསམ་པས་དང་། ལྷ་ག་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་གྱི་
ཡིན་བསམ་པས་དང་། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་རང་གཞན་སྐྱུན་མེད་དུ་དབང་བའི་སེམས་
ཀྱིས་འཆང་བའི་བྱིར།

དུག་པ་བྱིན་རྒྱུམས་(༥༩བ)འཛིག་རྒྱ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱེགས་ཀྱིས་དང་། རྟེན་ཁིང་མ་
ཡིན་པས་དང་། གོས་ཁིང་མ་ཡིན་པས་དང་། གཞན་ལ་བྱིན་པས་འཛིག་པ་སོགས་ཡོད་
པའི་བྱིར། །ལྷ་ག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ལ་འང་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་ནི་ལྷ་མ་སྐྱུར་སོགས་
བརྒྱ་གསུམ་གང་རུང་ལྷ་ག་པ་ལྷ་སུ་དང་། ལྷ་ག་པའི་གོས་ཕྱན་ཆོགས་ཞུ་དང་སྐྱ་རགས་
ལྷ་ག་པ་ལྷ་སུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་མེད་མི་རུང་མིན་ཡང་སྤྱིད་བདེ་བ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བ་

དང་གིས་དང་སྒྲིམ་མང་བ་དང་། རྩལ་དང་དྲི་མ་མང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་བརྟགས་བྱས་
ནས་འཛང་བའི་ཕྱིར། ལམ་བའི་ཡོ་བྱད་ལའང་དངོས་དང་ཕྱན་ཆོགས་གཉིས་ཡོད་དེ།
དང་པོ་ནི། འཛོལ་ལྷག་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རས་ཡུག་དང་ཡུག་གོས་ཡུག་སོགས་
དང་། རིང་འགག་དང་བེམ་པོ་སོགས་དང་། གོས་སུ་ངེས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་གང་དུ་ཡོངས་
པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཉིས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ནི། རས་ཁ་བྱེད་དང་དར་ཁ་བྱེད་སོགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲ་གོས་གསུམ་ཡོད་ན་གཅིག་འཛོལ་བའི་དང་། གཅིག་ལྷག་པའི་
དང་། གཅིག་མཐོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བརྒྱབས་དགོས། དྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོག་གཞི་གསུམ་ཆོ་
གལ་ལྟར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུའི་སྒྲིམ་ལོག་འཛོལ་སྒྲ་དགོས་དེ། རྩལ་འཛོལ་དང་། ཁ་གསལ་གསལ་
དང་། གཞོགས་སྒྲོང་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་དང་། རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཛོལ་པ་ལྟ་སྒྲ་
བའི་ཕྱིར་དེ། རིན་ཆེན་ཕྱོད་པ་ལས། རྩལ་འཛོལ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར། །དབང་པོ་
སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁ་གསལ་གསལ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར། །ཆིག་འཇམ་སྟུན་པར་སྒྲ་
བའོ། །གཞོགས་སྒྲོང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྣམས་ལ་བསྟགས་བྱེད་པ། ཐོབ་
ཀྱིས་འཇལ་བ་རྟེན་བའི་ཕྱིར། །མཛོན་སུམ་གཞན་ལ་སྒྲོད་བྱེད་པ། རྟེན་པས་རྟེན་པ་
རྣམས་འདོད་པ་སྒྲར་ཐོབ་པ་ལ་སྟགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

བཞི་པ་ཡོངས་སྒྲོད་པར་གནང་རྩལ་ཡོད་དེ། ལྷམ་སྒྲར་གྲོན་དུས་བརྒྱད་སོགས་
དང་། ཤམ་ཐབས་གྲོན་ནས་ཐམས་ཅད་རུང་བ་དང་། དགོ་སྒྲོང་གིས་མིན་པར་གོས་རེ་
རེ་བས་ཟས་ལ་(༥༧)ལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མག་ལྷས། ལྷམ་
སྒྲར་དགོ་སྒྲོང་འདུས་པ་དང་། །ཟས་དང་མཆོད་རྟེན་ཕྱག་བྱེད་དང་། །གྲོང་སོགས་
འདུག་ལ་བགོ་བྱ་ཡི། །གཞན་དག་ཏུ་ནི་དགག་པ་མཛད། །ཅིས་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་

སྟེ། ས་ག་ལྟས། ལྟ་པ་ཤམ་ཐབས་ལུས་གྱུན་ནས། །བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་པར་རུང་། །
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་ག་ལྟས། ཟ་ལ་ནད་པ་མ་གཏོགས་པར། །གོས་གཅིག་
པ་ནི་བཀག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གོས་སྟགས་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་གནང་རྒྱུ་ལྟ་ལྟ་ཡོད་དེ། མི་སྟོབ་པ་བདག་པོའི་
རྒྱུ་གྱིས་སྟོང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པ་བྱིན་པ་ལེན་པའི་དང་། རྒྱུ་ཁྱིམ་སྟེང་ཅིང་ཐོས་
སྟགས་ལ་བརྩོན་པ་གནང་པའི་དང་། རྒྱུ་ཁྱིམ་ལྟན་ཡང་ལེ་ལོ་ཅན་སྟགས་གྱིས་བྱ་
ལོན་གྱིས་དང་། རྒྱུ་ཁྱིམ་འཆལ་བས་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་
རྒྱུ་གྱིས་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། དགོ་རྒྱུ་གྱི་ལོ་དྲི་ལས། མི་སྟོབ་
པ་ནི་བདག་པོར་བཤད། །སྟོབ་པ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ཡིན། །བསམ་གཏན་འདོན་དང་ལྟན་
པ་ནི། །རྗེས་སུ་གནང་ནམས་དགའ་ཐུབ་ཅན། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། །བྱ་རན་ལས་
འདས་པའི་བསམ་པ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཁྱིམ་དང་ལྟན་པ་ནམས་ལ་ནི་གོས་ཀྱི་
པ་ཏ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་རི་པ་དང་། ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། །ཁང་པ་བརྟེགས་པ་ལྟ་བརྒྱ་པ་
ཡང་འོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལེ་ལོ་ཅན་ནི་བྱུང་བ་དང་ཉེ་བར་སྟུང་བ་ལྟ་ལོན་ཏུ་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དྲི་གྲྭ་ལས། ཆོ་རབས་གཞན་ལ་སྟུན་བདག་དེ་ལ་དབྱེད་འཇལ་
ལས་དེའི་བྱན་གཡོག་དང་ལྷགས་ལ་སྟགས་པར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་ལས་ཞིང་པ་ལྟ་བརྒྱ་དང་མོན་སྟངས་ལྟ་བརྒྱར་
སྟེས་བར་གསུངས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་རོ། །

ལྟ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རྒྱུ་ཁྱིམ་འཆལ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལུང་
ནམ་འབྱེད་ལས། ལྷགས་གོང་(༥༣༥)མེ་ལྷེ་འབར་བ་དག །ཐོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་

ཡིན་གྱི། རྒྱལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་སྒྲིམ་པས། རྒྱལ་འཁོར་བསྐྱོད་སྒྲིམས་ཟ་བ་མིན། །
 ཞེས་དང་། དཀོན་བརྟེན་ལས། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ཅན་དག་གིས། ཆོས་གོས་
 རབ་ཏུ་གྱོན་གྱར་གྱང་། །དད་པས་སྦྱོན་པ་རྒྱུད་ཟེས་པས། རྒྱ་ལུ་འབར་བ་མིད་བ་
 འདྲ། ཞེས་དང་། ལུང་གྲོང་གཞི་ལས། རྒྱལ་བྱིས་ཉམས་པ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་གྱུན་
 དགའ་ར་བར་རྒྱང་བའི་རྟིང་པ་ཅམ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྦྱོད་པར་མ་གནང་རྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་འཆལ་ཡང་སྤྲེགས་ལས་ཡན་གནས་སུ་ལྟག་ཅིང་རྒྱལ་བྱིས་ས་
 ལྟར་པས་ཡོངས་སྦྱོད་གྱི་བར་ཏུ་སྦྱོན་བདག་གི་བསྐྱོད་ནམས་རབ་ཏུ་འཕེལ་བའི་བྱིར་ཏེ།
 མེ་ཏོག་གྲོང་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་ལྟར་དེ་སྦྱོད་ལེགས་པར་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སྤྲེགས་ཡོངས་
 སྦྱོད་པ། །དེ་སྦྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ནི། སྦྱོན་བདག་ནམས་ཀྱི་བསྐྱོད་ནམས་འཕེལ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་མང་རྟེ། །

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ་ཅལ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་གོས་གསུམ་ཚད་ལས་ལྟག་པ་ལ་ཆོས་
 གོས་གང་རུང་གི་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཆགས་པ་མེད་ཟེར། ཡང་ཅང་ལ་ལ་ན་རེ། ཆོས་
 གོས་གསུམ་གང་རུང་དངོས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་རུང་དང་གྱོན་རུང་དོན་གཅིག་པར་
 བསམ་ནས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཚད་གཅིག་པར་བཤད་པ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྦྱིར་དེའི་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་མི་ཆགས་གྱང་། དམིགས་བསལ་ཆགས་པ་
 ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། རྒྱུ་ལས། གོས་དེ་ལྟ་སྤྱོད་ཚད་ཅི་ཅམ་ལ་
 བྱིན་རྒྱལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་སྤྲེག་པ་ལ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཤད་
 པར་བྱ་ཆེ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། གོས་ཚད་ལས་ལྟག་པ་ནི་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། རྒྱ་བརྒྱུད་ལྟ་སྤྱོད་ཚད་ལས་ལྟག་པའི་གོས་

གསུམ་ཀར་བྱིན་རྒྱབས་ཆགས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལཱ་པའོ། །ལྷག་(༥༥ན)པ་ཡང་
དོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་གིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་རུང་གི་ཆོས་གོས་ཆེན་
པོ་གསུམ་ཆད་གཅིག་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་མཐང་གོས་ཆེན་པོ་གྱུན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཆད་གཅིག་པ་ཅུ་བ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་བྲུ་གསུམ་དང་ལཱ་དག་གོ། ཞེས་
དང་། དེའི་རྒྱུ་ལས། ལྷ་མ་སྦྱར་དང་སྒྲ་གོས་མཐང་གོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཏུ་རུང་བ་
ཆེན་པོ་དག་ནི་ཆད་གཅིག་ཏེ། ཞེད་དུ་བྲུ་གསུམ་དང་མཆུར་ལཱོ། ཞེས་དང་། གཞི་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཆད་ཇི་ཅམ་ཞེན། ལྷ་མ་སྦྱར་དང་། སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་
གོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ཆད་གཅིག་ཏེ། ཞེད་དུ་བྲུ་གསུམ་དང་
མཆུར་ལཱོ། ཞེས་དང་། དམ་པོ་ལཱ་བརྒྱུལ་ལས། དེ་དག་གི་ཆད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེའི་
ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གི་རང་གི་བྲུ་ལཱ་དང་གསུམ་དག་གོ། ཞེས་བྱ་
བ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མ་སྦྱར་དང་། སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་གོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་
ཆེན་པོ་དག་ནི་གཅིག་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། ལྷག་ཏེ། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་རུང་སྒྲོས་
བའི་རྣམ་བཙད་ཀྱང་ཡོད་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲའི་མཐང་གོས་འཛོལ་
དཀ་པས་ལྷང་བ་འོང་བའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅུ་བར། ཆེན་པོ་དག་ནི་ཞེས་གཉིས་
ཆོག་བྱང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ལྷག་ཏེ། ལུང་ན་མང་པོ་ལའང་གཅིག་ཆོག་དང་གཉིས་ཆོག་
བྱས་པ་དུ་མ་དང་འགྱུར་གྱི་ལྷད་ཡང་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ཅུ་བར། རུང་ཏུ་དག་
ནི་ཞེས་བའང་ལྷ་མ་སྦྱར་དང་། སྒྲ་གོས་ཁོ་ན་རྒྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དག་ནི་ཞེས་གཉིས་

ཆོག་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འྲིག་ལས། ཆོས་གོས་སྒྲུབ་སྒྱུར་དང་སྒྲ་གོས་དང་
མཐང་གོས་ཀྱང་ཅུད་ག་གི་ཆད་ནི། ཞེས་དང་། (༦༧)བམ་ལུ་ལས། ཅུང་ཅུད་ག་ནི་
གཉིས་ལས་བྱུང་བྱེད་ཐི་བའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གོས་སྒྲུབ་སྒྱུར་དང་། སྒྲ་གོས་དང་།
མཐང་གོས་ཀྱང་ཅུད་ག་གི་ཆད་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་རེ་རེ་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། མོ་མོར་ཐར་བའི་མདོ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་ལས། གཞན་ཡང་། ཅུ་བར། མོ་ཐར་ལས་འབྲིང་རྒྱུ་མ་གྱི་ཆད་ནི་བར་
མའོ། ཞེས་པ་འང་ཆོས་གོས་སྒྲུབ་སྒྱུར་དང་། སྒྲ་གོས་ཁོ་ནར་སྒྱུར་བར་ཐལ། ཆེ་ཅུང་ལ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བམ་ལུ་དང་འྲིག་ལས། དེ་ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་རྒྱུ་མ་
སྒྲུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ལས།

གཞན་ཡང་འྲིག་ལས། མཐང་གོས་ཀྱི་ཆད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཐང་
གོས་ནི། མོགས་དང་། བམ་ལུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། མཐང་
གོས་ལ་སྒྱུར་བཤད་པའི་རྒྱུ་པ་གསུམ་པོ་དེར་མ་ཟད་རྒྱུ་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་
པ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ། མ་
བྱུང་ན། མཐང་གོས་ཀྱི་ཆད། ཅུ་བར། མཐང་གོས་ནི་དོ་དང་ལུ་ཡང་ཡིན་པ་དོ་དང་བཞི་
ཡང་ཡིན་ནོ། འཁོར་གསུམ་ཁེབ་པ་ཉིད། ཅེས་བཤད་པ་ཉི་ཆེ་འམ་ཁོ་ནར་ཐལ། དེས་
མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འྲིག་དང་། བམ་ལུས་ལྟར་བཤད་པ་དང་ཉི་ཆེར་མ་
ཟད་དོ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་གོས་གསུམ་རབ་དྲས་དྲུབ་དང་འབྲིང་ལྟན་ཐབས་དང་ཐ་
མ་ཐང་ཐང་པོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་དྲས་དྲུབ་དང་ལྟན་ཐབས་
གང་རུང་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུའི་ཕྱིན་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲགས་

ལས། འཚལ་ལ། ཉན་བཀྲའོ། །བརྒྱད་དོ། །དྲའོ། །བསྐྱེད་པོ། །གཟུང་གདབ་པོ། །
 ཏུབ་པོ། (༥༥ན)ཁ་བསྐྱར་རོ། །ཡང་ན་འདི་ལ་ལྟན་ཐབས་སུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཟུབ་སྟེ། འདིས་གོས་བཟུ། བརྒྱད་། ཏུབ། འཚེམ། བསྐྱེད། ཁ་བསྐྱར་རྒྱན་ཆད་
 བྱས་ནས་དྲ་བ་དང་ལྟན་ཐབས་གཉིས་ཀྱི་ཆལ་སྒྲམ་བྱེད་རྒྱལ་མ་གཏོགས་བྱེད་རྒྱལ་
 གཞན་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་ལུང་ན་མེད་པར་དྲིལ་དག་གིས་བཤད་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲ་བར་དགོངས་ནས། ལས་ཚིག་ཆེན་མོ་ལས། འདུལ་འཛིན་
 གསལ་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར། སྒྲམ་ཕྱན་དང་གྲོགས་སུ་མེད་པའི་སྒྲ་གོས་མེ་ལོང་
 མ་ལྟ་སུ་བཞེད་ཀྱང་དེ་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲགས་པར་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཞིག་
 གིས་ཚོས་གོས་སུ་མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པས་ལྷགས་འདི་ནི་ལྟར་འཐད་བརྟགས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་བཀོད་པའི་དགོངས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་
 བེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོས་གོས་གང་རུང་ལ་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱིས་ཟུབ་པ་དང་།
 འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལའང་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་དང་རེ་རེ་བས་ཟུབ་པར་འདོད་པའང་
 འགལ་འདུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་དོན་རེ་རེ་ནས་འགལ་བ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོག་གི་འགལ་བ་ལྷགས་པའི་ཡོ་བྱད་ཆོག་དང་ཚོས་གོས་སྟགས་རེ་རེ་བ་དང་དངོས་ཀྱི་
 བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་ཆོག་འགལ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རེ་
 རེ་བ་དང་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་གཅིག་ལས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་མ་མ་
 བྱུང་བར་བྱི་མ་མི་ཆགས་པ་དང་འགལ་ཡོ། །དོན་ལ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། སྒྲ་གོས་
 དུས་ཏུབ་ལྷག་པ་དེ་སྒྲ་གོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲ་གོས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་
 ཟིན་པའི་བྱིར། དེའི་སྒྲགས་ཆོགས་ལས། ཚོས་གོས་བགྱིས་ལེགས་པ་རུང་བ་ལྟུང་བར་

འོས་པ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་མ་སྒྱུར་ལ་གྲུགས་སུ་བྱེད་དང་ལྷ་ལས་ལྷག་པ་རུང་བར་ཐལ།
 དེ་ལ་(༡༡༥)གྲུགས་སུ་བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ས་ལས། ཆོས་གོས་ཆེན་པོའི་དུམ་སུ་བདུན་ནམ་དུམ་སུ་དགུ་པ་གཉིས་སྒྱུར་དུ་བཅེགས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷ་མ་སྒྱུར་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩེ་པ་
 གཞན་གྱི་ལྷགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལྷ་མ་ཐུན་རེ་གྲུགས་སུ་
 བྱེད་དང་ལྷ་ལས་མང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ཡན་ཆད་ནི་ཆོས་བྱའོ། ཞེས་
 དང་། གསུམ་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་དང་ལྷ་པའོ། ཞེས་དང་། དྲིལ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་
 བམ་ལྷ་ལས་ཉེར་ལྷ་ཡན་ཆད་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཐོན་དང་ཕྱིའི་རང་རའི་ཁ་ཅིག་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་
 རུང་ལ་རུང་བ་ཆད་ལྷན་ལྷར་བྱིན་རྒྱབས་མ་ཡིན་པ་དགོས་གསུང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 གོས་མི་རུང་བ་དང་ཆད་དང་མ་ལྷན་པའི་གོས་ལའང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་
 ཆགས་པར་ཐལ། མོ་ཐར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབྱིབས་མི་རུང་བ་རྒྱུ་པོ་སྟེ། མཁན་པོ་
 ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བཅང་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་
 གོས་མི་རུང་བ་རང་གིས་རྒྱབ་མི་རུང་ཞིང་། བྱིན་བདག་གིས་ལུལ་ན་དམིགས་བསལ་
 གྱིས་མཁན་པོ་འམ་བྱིན་བདག་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བཅང་རུང་བར་བཤད་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་བྱིར་རུང་བ་དང་ཆད་ལྷན་དང་ལྷར་བྱིན་རྒྱབས་དང་
 མ་འབྲེལ་བ་དགོས་ཀྱང་ངེས་བཟུང་མ་ཡིན་བྱས་ན་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། བྱིར་ཆོས་
 གོས་ཀྱི་ཆད་ལས་ལྷག་པར་བྱིན་རྒྱབས་མི་རུང་ཡང་དམིགས་བསལ་རུང་བ་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་ག་ཏུ་ལས། གོས་རུང་བ་མ་བགྱིས་པ་འདི་རུང་བར་བགྱིད་པར་

འོས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་བའི་བྱིར། རྟེན་པར་དབང་ཚུལ་སོགས་དྲི་གྲ་
དང་རིན་ཆེན་བྱེད་པར་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་གྱིས། (༥༦ན)

དམིགས་བསལ་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།

༡ གསུམ་བ་དམིགས་བསལ་དང་འབྲེལ་བ་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ། ལུལ་
དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱིས་ཆོག་བཤད་པ་དང་། མཆིལ་ལྷམ་གནང་མ་གནང་གིས་
མཆོམས་དང་། གོ་ལྷགས་རུང་མི་རུང་གིས་མཆོམས་ཚུ་གྲུང་བཞུལ་བའི་ཐབས་བཞི།
དང་པོ་འཆད་པར། ལུལ་དབུས་ཀྱི་མཆོམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལས་ཆོག་གི་དབུས་
དང་། ཆོས་ཆོག་གི་དབུས་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། རོ་རྩེ་གདན་དཀྱིལ་དུ་བྱས་ནས་
གར་དུ་ལི་ཁ་རའི་ཤིང་ཆེང་ཆེང་ཅན་ཡོད་པ་རྒྱན་ཆད་དབུས་དང་དེ་ཕན་ཆད་མཐའ་
འཁོབ་དང་། ལྷོར་ཚུ་གྲུང་དེ་བ་ཞེས་འདམ་བྱ་ཅན་ཡོད་པ་རྒྱན་ཆད་དབུས་དང་། དེ་
ཕན་ཆད་མཐའ་འཁོབ་དང་རྩབ་རྩ་བྱམ་ཟེའི་གྲོང་ཀ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཀ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་
དེ་རྒྱན་ཆད་དབུས་དང་ཕན་ཆད་མཐའ་འཁོབ། བྱང་ན་ལུ་ཤི་རའི་རི་ཡོད་པ་རྒྱན་ཆད་
དབུས་དང་། ཕན་ཆད་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལས། ལི་
ཁ་ར་ཆེང་ཆེང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དབུས་སོ། །དེ་ཕན་ཆད་མཐའ་འཁོབ་པོ། །ཞེས་པ་ནས།
ལུ་ཤི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དབུས་སོ། །དེ་ཕན་ཆད་ནི་མཐའ་འཁོབ་པོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ལུ་ཤི་རི་རྩ་བྱེས་མ་ཉེ། སོ་ཐར་འབྲེལ་བ་ལས། ལུ་ཤི་རི་
ཞེས་བྱ་བ་བྱེས་མའི་རྩ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ལྷ་ཆོགས་བརྩ་ཆོགས་
པའི་ཁྱད་པར་དང་གོ་ལྷགས་སོགས་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་གང་དུ་འཁོར་དགོས་པ་མ་དགོས་པ་སྟེ་མ་དགོས་པ་མ་སྟེ།
 འཁོར་ནམ་བཞི་རྒྱ་བ་དཔུས་དང་མི་རྒྱ་བ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཉན་ས་སོགས་ལས་བཤད་
 ཏོ། ། རྩོམ་གདན་དང་ལུལ་འདི་བཞི་བར་དཔག་ཆད་བརྩུ་ཡོད་པར་ལོ་ཆེན་མང་པོས་
 འདོད་ཀྱང་རང་ལུགས་བརྩུ་བྱས་ཡོད་པར་བྱ་སྟེ། ངལ་གསོ་དང་ཆོ་ལམ་གྱི་གྲངས་གྲིས་
 ཀྱང་ཤེས་ལ། དེ་མ་བྱས་ན་འཛམ་གླིང་གི་ཆད་མི་ལོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་ལུང་(༥༥)
 ལས། རུལ་ཕྱ་རབ་བདུན་ལ་རུལ་ལོ། རུལ་བདུན་ལ་སྟོ་མའོ། སྟོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་
 གོ། ཤིག་བདུན་ལ་ནས་སོ། ནས་བདུན་ལ་སོར་ཆོགས་སོ། སོར་ཆོགས་བརྩུ་གཉིས་
 ལ་མཐོའོ། མཐོ་གཉིས་ལ་ཁུའོ། ཁུ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་མོ། གཞུ་འདོམ་ལ་ལྷ་ལ་སྟོག་
 ཤིང་ངོ། སྟོག་ཤིང་ནི་ཤུ་ལ་ངལ་བསོའོ། ངལ་བསོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་རྒྱང་གྲགས་སོ། །
 གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་པོ་དེ་ན་གནས་པ་ནི་དགོན་པ་ཆེན་པོའོ། ཁྱེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདུལ་བར་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བདུན་ཅིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡང་ཡོད་དོ། ། ཅི་ལུགས་
 མང་ངོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པར་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་མཆིལ་ལྷམ་བཅང་བར་བྱའོ། ཁྱེས་བྱང་།
 སྦྱིར་བཏང་ལ་ལུལ་དཔུས་སུ་མཆིལ་ལྷམ་བཀག་ཀྱང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་གནང་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྩོམ་གྱི་ལུལ་སོགས་ས་རྩལ་པར་ལྷམ་རིམ་པ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ཟད་ན་ལྷན་པ་དང་།
 ཤ་ཟ་རུང་བའི་ཀོ་ལུགས་ཀྱི་གདན་རུང་བར་ཀ་ཏུ་ནས་འཕྲིན་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་གནང་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་འབྲུམ་དང་ལུང་གཞི་ལས་སོ། ། དམིགས་བསམ་ལ་ལུལ་དཔུས་སུ་ཡང་
 གནང་སྟེ། གདན་མི་རུང་བ་སྦྲངས་པའི་ཆེད་དུ་གནང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གནས་
 མལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ། ། ཁྱེས་སོ། །

འོ་ན་མཆིལ་ལྷམ་གཞན་ཡང་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཅི་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཀོ་ལུགས་ཀྱི་ལུ་བ་

བྱས་པའི་ཡུ་རིང་བ་དང་། མཆིལ་ལྷམ་རིམ་པ་མང་པོ་ཅན་དང་། བོལ་གོ་བ་ཅན་དང་།
སྒྲ་དང་རྟིང་བའི་སྒྲ་བ་ཅན་དང་། ཡུ་རིང་སྒྲོག་གུ་ཅན་དང་། ཡུ་བཅད་སོགས་གནང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུ་སོག་མ་མེད་གྱིས་དུག་ཆར་ལབས་པས་དགོ་སྒྲོང་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱང་
པར་རྩས་རིག་པས་སྤྱང་བས་ཁ་ཚུ་རྩས་བྱང་ངམ་མཆིལ་ལམ་གནང་། དགོ་སྒྲོང་ཞིག་
ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ལྷམ་རིམ་པ་མང་པོ་ཅན་ལུལ་བར་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་པས་གོམ་
བདུན་པོར་ཕྱིན་རུང་བར་གནང་། གྲུ་དགའ་བོ་བལ་ཡུལ་དུ་ཉེ་དུ་ལྷར་བྱོན་ནས་ལྷགས་
པས་ཞབས་ལ་སེར་ག་བྱང་བར་བརྟེན་ནས་ཁ་བ་ཅན་དུ་ལྷམ་(༥༥)སྒྲོག་གུ་ཅན་ཡང་
གནང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་མང་པོ་ཅན་ནི་ལྷམ་ངོ་རིམ་པ་མང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བར། ཚུ་
ལ་ཆབ་རོམ་ཆགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་དང་ལྷམ་སྒྲོག་གུ་ཅན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། བོལ་གོ་
བ་ཅན་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དང་རྟིང་བའི་སྒྲ་བ་ཅན་བཅང་བར་གནང་ངོ་། །ཁ་
ཚུ་རྩས་བྱང་ངོ་། །ལྷམ་ཡུ་ཆད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡུ་བ་ཅན་དང་ཡུ་བྱང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱང་མཐིལ་ལས་ལུས་མོར་སྒྲེབ་པ་ཡུ་
རིང་དང་། རྒྱང་མཐིལ་ནས་རྩེ་ངར་གྱི་བྱུང་དུ་སྒྲེབ་པ་ཡུ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་འྲིག་ལས། ཡུ་རིང་ནི་རྒྱང་བའི་མཐིལ་ནས་ལུས་མོ་ལ་སྒྲེབ་པའི་ལྷམ་
ཡིན་ནོ། །ཡུ་བྱང་ནི་རྩེ་ངར་གྱི་བྱུང་བྱུང་བའི་ལྷམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཆིལ་ལྷམ་ཞེས་པ་སྒྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོག་མ་མེད་པའི་མཆིལ་མའི་
དུག་གམ་ཡང་ན་དུག་སྒྲུལ་གྱི་དུག་སྒྲོབ་པའི་ཕྱིར་གནང་བས་ན་ཁ་ཚུ་རྩས་བྱང་ངམ་
མཆིལ་ལྷམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་འབྱུང་སོགས་ལས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། ཁྱིམ་གཞན་དུ་གཞན་མེད་ན་གོ་ལྷགས་ལ་འདུག་པར་
བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། ག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་གས་གོ་

ལྷགས་སྤྱད་མི་རུང་མཐའ་ལོབ་དག་ཏུ་སྤྱད་རུང་སྟེ། མཐའ་ལོབ་ཏུ་གོ་ལྷགས་ཀྱི་
གདན་ལ་འདུག་ཉལ་སྟགས་རུང་ལ་དམིགས་གིས་བསལ་ན། ལུལ་དབྱས་སྤྱད་སྤྱད་
གཞན་མེད་ན་འདུག་རུང་བ་དང་། རྒྱུ་ནད་མིག་ནད་གཞན་ཡང་ནད་ཅན་ལ་དོམ་ལྷགས་
བཅང་བ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་སྟགས་སྤྱད་བཞིང་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། བྱིས་
གཞན་དུ། བས། རྒྱུ་ནད་ཅན་གིས་ནི་འདུག་བ་དང་ཉལ་བར་ཡང་བྱའོ། །སྟགས་བྱང་།
དེས་ན་ག་མི་རུང་བ་དག་གི་གོ་བ་དང་རུས་བ་སྟགས་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་
བར། གང་གི་གོ་ལྷགས་མི་རུང་བ་ནི་ད་ཡིན་པ་དེའི་རུས་བ་(༥༥)དང་སོ་དང་ག་ལ་
སྟགས་བ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་འཆད་པར། ཅ་བར། རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་བཅན་བཅང་བར་བྱའོ། །སྟགས་བྱང་།
རྒྱུང་བཞུད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། དཔེན་པར་རྒྱལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་དང་རྒྱ་གཞིང་ཟབ་ན་བ་སྐྱེད་
དམན་པའི་རྩ་མ་ལ་བཞེན་ནས་བཞུད་མི་རུང་། ལྷ་མཆོག་གི་རྩ་མ་ལ་བཞེན་ནས་བཞུད་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱུལ་བ། དུལ་དུལ་དག་བཅོམ་འཕགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་གོས། །ལེགས་ལེགས་
དུས་ནས་ཐོན་ཆེ་ལྟ་དང་གྲུས། །ཡང་ཡང་དགའ་བས་བསྐྱེད་དེ་སྟེ་རྒྱ་ལ། །སྟེད་སྟེད་
དགའ་སྟོན་སྤྱབ་པའི་གསུང་བཞིན་བྱེད། །མང་མང་དུས་རིང་ཐོག་མ་མི་སྤྱང་ནས། །
དམ་དམ་སྒོ་གསུམ་མ་བསྐྱེད་ཉེས་སྟོད་ལ། །འདྲིས་འདྲིས་གོམས་ཆེའི་སྟོན་གིས་ངན་
སོང་སྟེ། །ངལ་ངལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུན་ནས་སེམས་སྟོམ་གཅེས། །གཞི་གསུམ་གཞི་བཅུ་
བདུན་དང་བཅོ་བརྒྱད་ལ། །མ་ཞོར་མ་ཆང་མེད་པར་ལེགས་བཤད་པས། །འཕགས་
མཆོག་ཉི་བར་ལོབ་རམ་ཉེར་སྤྱས་སམ། །ཡོན་ཤུག་གང་ཡིན་གཞན་དུ་སོམ་ཉི་ཅི། །
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱད་བཅང་བའོ། །

སྒྲུག་གི་གཞི་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་སྒྲུག་གཞི་འཆད་པར་སྒྲུག་བསྟེན་པར་བྱའོ། །
དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དུས་རུང་བ་དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དང་། ཞག་བདུན་པ་
དང་། འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་།

འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིང་གཞི། མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་རུང་
ཁང་གཅོད་ཚུལ། །རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་དང་བདུན། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་
རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ་དགོ་སྤོང་རྣམས་སྟོན་ཀའི་ནད་གྱིས་ཐེབས་པས་སྤྱོ་བོ་
སེང་སེང་པོར་གྱུར་པ་སྟོན་པས་མཐུན་བཞིན་དུ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་རྒྱ་བྱིས་པས་དེ་ལྟར་
ཞུས་པ་ན་དགོ་སྤོང་རྣམས་གྱིས་སྒྲུག་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
ནས་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་པའི་(༥༥ན)ཕྱིར། རྗེས་བཅས་དུ་མ་ཡོད། གཉིས་པ་ཡོད་དེ།
འདོད་ཁམས་པའི་འཚོ་བའི་རྟོན་བྱེད་པའི་བྱི་རོ་རེག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམ་ཟས་
དེ་སྒྲུག་གི་མཚན་ཉིད། མཛོད་ལས། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྤྱོ་མཆོད་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྒྲུག་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དབྱེན་བཞི་ཡོད་དེ། དུས་རུང་གི་དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་དང་། ཞག་
བདུན་པའི་དང་། འཚོ་བཅང་གི་སྒྲུག་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་རྣམ་པ་
བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲུག་ལ་ཅུ་བའི་དབྱེན་དུས་རུང་གི་སྒྲུག་དང་།

དུས་མིན་དུ་རུང་བའི་སྒྲིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚལ་ལ་མ་བཅགས་པའི་བཟའ་བ་དུས་
 རུང་གི་སྒྲིན་དང་། ཚལ་ལ་བཅགས་པའི་བུང་བ་དུས་མིན་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཕྱན་ཚེགས་ལས། བཅུན་པ་དུས་སུ་རུང་བ་ནི་གང་ལགས། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་
 བ་ནི་གང་ལགས། བཀའ་བསྟུན་པ། ཉེ་བར་ལོའོ། ཚལ་ལ་མ་བཅགས་པ་ནི་དུས་
 སུ་རུང་བའོ། ཚལ་ལ་བཅགས་ཆུས་གཏོར་བ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའོ། ཞེས་
 མོ། །དང་པོ་བཟའ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་རུང་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལས། དུས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་བཟའ་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོགས་ཅིག་དུ་མི་
 བརྗོད་དེ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ཡང་དགོངས་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་ལེགས་ཏེན་ན་ཟས་སུ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། རས་ཆན་སུམ་ཁུར་འབྲས་ཆན་ཉ་དང་ཤ། །འདི་
 དག་སྟོག་གནས་བྱ་ཕྱིར་བཟའ་བར་གསུངས། །མྱོང་ཁུ་འབྲས་ཁུ་ལ་སོགས་ཅུ། །དེ་
 དག་བཅའ་བ་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུས་མིན་རུང་བ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིན་ཕྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ལ་
 དུས་མིན་དུ་རུང་བས་བྱལ་གྱང་དུས་མིན་རུང་བ་ལ་དེ་(༥༥)གསུམ་གང་རུང་གིས་མ་
 བྱལ། དུས་མིན་ན་རུང་བའི་བུང་བ་དང་ཅ་བ་མྱོང་ཁུ་སོགས་གྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་ལྟེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། དུས་མིན་རུང་བ་ཆུ་ཤིང་འབྲས་ཁུ་ལ། སོགས་པའི་
 བུང་བ་ཚལ་ལ་བཅགས་རུང་ཆུས་བསྟན། །དར་བ་ཅ་བས་དང་ཅར་ཁུ་སུར་བའི་ལྷ། །
 སུར་མ་ཤིང་ཁུ་དང་བ་འབྲུ་ལྷ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། འོད་
 ལྷན་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ནི་དུས་མིན་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱན་ཚོད་དུ་རུང་བ་
 དང་། ལྷག་བདུན་པ་དང་། རི་སྟོན་འཆོ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ལྟེ། དེ་

དག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་མ་བརྒྱབ་པའི་རྩ་བ་སྔོང་ལུ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྩ་བར། ཡང་། ཨ་རུར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཐུན་ཚེགས་ལས།
 འབྲས་ལུ་ལྟ་ནི་དུས་སམ་དུས་མ་ཡིན་ཡང་ན་བ་འམ་མ་ན་བས་ཀྱང་བཟའ་བར་བྱ་བ་
 དག་ཡིན་ནོ། །ལྟ་གང་ཞེ་ན་ཨ་རུར་དང་སྐྱུ་རུར་དང་བ་རུར་དང་ན་ལེ་ཤམ་དང་མི་མི་
 ལིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་བྱེ་བ་སོ་སའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད། །མཚན་གཞི། སྒྲ་དོན་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒྲན་གང་གཙོ་བོར་བགྲས་པ་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་བཟའ་བའི་
 རིགས་གནས་དེ་དུས་རུང་གི་སྒྲན་གྱི་མཚན་ཉིད། །གཉིས་བ་མཚན་གཞི་བཟའ་བ་བཅའ་
 བརྒྱམས་ཏེ་བཤད་ཟེན། །གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི། དེ་དག་ཚེས་ཅན། དུས་རུང་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྒྱམས་གྱིས་གྱུང་ཚེགས་གྱི་དུས་རྒྱུན་ཆད་
 ཁོ་ནར་སྒྱུད་དུ་རུང་བར་གནང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་ལས་བཤད་དོ། །

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲན་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་
 ཞིག་ཐུན་ཚད་གྱི་མཐའ་རྒྱུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཤིང་ཡོངས་སྒྱོད་དུ་རུང་བར་
 གནང་བའི་སྒྲན་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། དཔྱེ་ན། དུས་རུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚོད་དུ་
 རུང་བ་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲན་ལས་བྱུང་བའི་དེ་དང་། རི་སྒྲིང་འཚོ་བཅང་གི་དེ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། (༥༦ན)མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན་རྩམ་ཐང་ངམ་རུས་ཐང་སྒྲ་བ་ཚགས་ལ་
 བཅགས་པ་རུང་རྒྱས་བདུབ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ལུ་རམ་ཁུ་བ་དེ་
 འདྲ་གཉིས་བ་དང་། ཨ་བར་སྒྲར་གསུམ་གྱི་ཁུ་བ་དེ་འདྲ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རྩ་བར། དེ་དུས་སྐ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་
 དེའི་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བརྟུང་བ་བརྟུང་སྟགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ལུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ལ་སྤྲོ་བས་བྱུང་བ་གང་ཞིག། །དེ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བརྟུང་བ་བརྟུང་
 དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་རྩ་བས་མོ་ལུ་སྟགས་མེ་མེ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བར། ལུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ནི་བརྟུང་བ་དག་གོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། སྒྲིན་གཞིའི་བར་སྒྲིམ་ལས། ལུ་སྤེང་འབྲས་དང་ཀླ་སྤྱ་གོ་ལ་
དང་། །ཨ་ཤོད་ཐ་དང་ལུ་དུམ་བ་ར་དང་། །ལུ་ཅུ་ག་ཀ་དང་ནི་རྒྱན་འབྲུམ་དང་། །བརྒྱད་
པ་བྲགོ་དག་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། ཅུ་བར་ཡང་། ཅོ་ལྷ་དང་། ལུ་སྤེང་གི་
འབྲས་ལུ་དང་། ལུ་སྤྱ་དང་། ཨ་ཤུ་ཐ་དང་། ལུ་དུམ་བ་ར་དང་། ལུ་བ་འབྱུར་དང་།
རྒྱན་ལུ་དང་། འབྲ་གོའི་བརྒྱུད་བ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བའོ། །བཅོས་པའི་ལྷ་དང་།
ཞོ་ལ་ལུ་དང་ར་བའི་དངས་མ་དང་རྩ་བས་མོ་རྒྱས་བཏབ་པ་ཚགས་གྲིས་བཅགས་པ་སྤོན་
རྩ་སྤྱ་བ་བཞིན་སྤྲང་བ་འདམ་ལུ་ཉིག་མའི་མདོག་ལྷ་ལུ་དག་གྲུང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་གྲོང་གཞི་ལས་བཤད་པའོ། །

དེ་དག་ཐུན་ཚིང་དུ་རུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་བ་མཚན་མེད་ཐུན་
དང་པོ་ལམ་སྟོང་ཐུན་ཚུན་ཚིང་དུ་སྒྱུད་རུང་ལ། འདས་ན་སྒྱུད་པར་མི་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ།
སྒྲིབ་གཞི་ལས། དགའ་སྤྱལ་བ། དག་སྟོང་བརྟུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དུས་སྤྱིར་
ལེན་བྱས་དུས་སྤྱི་བཅགས་དུས་སྤྱིར་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ནས་(༥༧)དུས་སྤྱི་ལོངས་སྟོང་
པར་བྱ་ཞིང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་ལོངས་སྒྱུད་པར་བྱ་ལ་ནམ་གྱི་ཐུན་དང་པོ་ཐལ་ནས་
ནི་ལོངས་སྟོང་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་རྒྱ་རུང་ལས་སྤུང་བ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཏེ། ལྷ་བར། གཞན་ཉིད་ཡིན་

ན་དེའི་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲི་བཤད་འདུག་གཉིས་པན་ཚུན་ག་ལ་བྱབ་སྟེ་ཕལ་ཆེར་ལ་དོགས་པ་ཡང་མ་ཤར་
རོ། །དེའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པ་སེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཞག་བདུན་པ་ལ་ཡང་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲན་བཞི་བོ་གང་རུང་
གང་ཞིག་ཞག་བདུན་པའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཤིང་ཡོངས་སྟོང་པར་
གནང་བའི་སྒྲན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཞག་བདུན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །མཚན་
གཞི་ནི། སྤ་རམ་འབྲུ་མར་སྤང་ཅི་དང་མར་དང་ཉགས་དང་ཞག་ལྷ་སོགས་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལྷན་མར་དང་འབྲུ་མར་དང་སྤང་ཅི་དང་སྤ་རམ་གྱི་དབུ་བ་དག་ནི་
ཞག་བདུན་པའོ། །སྤ་རམ་དང་ཉགས་དང་ལི་ཁར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤ་རམ་
གྱི་དབུ་བ་ཉིད་གྱིས་འཕངས་སོ། །བདུད་ཅི་ནི་ལྷན་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་དོ། །ཞག་
བསྟོལ་ཞིང་བཅགས་པ་དག་ནི་འབྲུ་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་དོ། །ཉ་དང་རི་བོང་གི་དང་རྩ་
སྒྲིན་གྱིས་པ་གསོད་གྱི་དང་དོམ་གྱི་དང་ཕག་གིའོ། །ཞེས་སོ། །

བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སྒྲིར་བགྲེས་འདུས་གཉིས་ཀའི་ནད་དང་ཁྱད་པར་དུ་བགྲེས་
ནད་དང་རྩང་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་སྤ་རམ་གྱི་བྱེ་མའི་དོག་པོ་དང་ལི་ཁ་
ར་ནི་ཀ་ར་ཞེས་དམར་ཤིག་ལས་བཤད།

བཞི་པ་འཚོ་བཅང་གི་དེ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲན་བཞི་གང་རུང་གང་ཞིག་
རི་སྒྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ནས་བཅང་དུ་རུང་བར་གནང་བའི་སྒྲན་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དུས་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲན་ལ་འཚོ་བཅང་གི་སྒྲན་གྱིས་བྱབ་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ནི་ཅ་བ་དང་སྟོང་སྤ་དང་འདབ་མ་དང་
མེ་ཏོག་དང་འབྲས་སྤ་བས་གྱི་དོན་དུ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། (༥༠ན)ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལས། གང་ཟག་གི་དོན་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་
 འཛོལ་བར་དུ་བཅང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས་
 གྱང་། མདོར་ན་བཀའ་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་འཛོལ་བའི་བར་དུ་བཅང་བའི་སྒྲན་ཡིན་པར་བསྟན་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་བཙཅ་ལྡན་འདས་གི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲན་གཞིར་རྩ་བ་
 སྟགས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲན་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་རྩ་བའི་སྒྲན་གི་ནང་
 དུ་གཏོགས་པ་ཟས་གི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འབྲས་
 སུའི་སྒྲན་གི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཟད་གི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སྒྱིར་ནད་དང་བྱེད་པར་འདུས་པའི་ནད་
 སེལ་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་རིགས་བརྒྱ་སྟགས་ཡོད་དེ། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྩ་བའི་
 དང་། སྤང་སུའི་དང་། འདབ་མའི་དང་། མེ་དོག་གི་དང་། འབྲས་སུའི་དང་། རྩང་ཆུའི་
 དང་། ཐལ་བའི་དང་། ལན་ལྟའི་དང་། བསྐྱ་བའི་དང་། འགྱུར་བྱེད་གི་སྒྲན་གི་བར་
 སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲན་གཞི་ལས། འཛོལ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ནི་རྩ་བའི་སྒྲན་
 དང་། སྤང་སུའི་སྒྲན་དང་། ལ་མའི་སྒྲན་དང་། མེ་དོག་གི་སྒྲན་དང་། འབྲས་སུའི་སྒྲན་
 དང་། རྩང་ཆུ་ལྟའི་དང་། ཐལ་བ་ལྟའི་དང་། ལན་ལྟའི་དང་། བསྐྱ་བ་ལྟའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན་ང་གསུམ་སོགས་བཤད་དེ། རིགས་བརྒྱ་པོ་གཞན་ལ་ལྟ་ལྟ་
 དང་། རྒྱུར་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་ལྟ་ལམ་དང་། སྒྲ་སྒྲིངས་ལམ་དང་།
 སྒྲ་སྒྲིང་དང་། འུ་དག་སོགས་བྱུང་། །སྤོང་བྱ་ལྟ་ལམ་ཅན་དན་དང་སྤྱི་མོ་སོགས་
 བྱུང་། འདབ་མ་ལྟ་ལམ་དང་། བ་ག་ག་སོགས་དང་། མེ་རྟོག་ལྟ་ལམ་དང་། མེ་རྟོག་

ནི་བ་ག་ཀ་དང་སོགས་སྤྱད། འབྲས་ཁུ་ལྔ་འཆད་པར། ཨ་རུར་དང་སོགས་སྤྱད། དྲང་
 རུ་འམ་སྤྱི་བ་ལྔ་འཆད་པར། (༥༠བ)སྤྱི་བའོ་འདི་ལྟ་སྟེ་གིང་ཀུན་དང་སྤྱད་ཅི་དང་སོགས་
 སྤྱད། འདི་ལ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱང་བྱེད། ཐལ་བ་ལྔ་འཆད་པར། ལུང་ལས། ཐལ་བ་ལྔ་གང་ཞེ་
 བ། བས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་སོགས་དང་འདིར་ནི། ཐལ་བའོ། ཤིང་ཀན་ཅན་དང་ཀ་པི་
 ཏན་དང་སོགས་སྤྱད། ལན་ཅྟ་ལྔ་འཆད་པར། ལན་ཅྟོ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་ཆ་དང་སོགས་
 སྤྱད། བསྐྱབ་འམ་སྤྱན་ཁུ་ལྔ་འཆད་པར། སྤྱན་ཁུའོ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་ཨ་མུ་དང་སོགས་
 སྤྱད། འཕྱར་བྱེད་བརྒྱད་འཆད་པར། འཕྱར་བྱེད་དོ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉིལ་གྱི་དང་སོགས་
 སྤྱད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་ལ་རྒྱས་པར་གྲངས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདིར་ཡང་། སྤྱན་གྱི་གོ་རིམ་ནི་དཔེའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་མྱིད་འཚོ་
 བཅང་གི་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ། བད་རི་མྱིད་འཚོ་དང་ཆེ་རི་མྱིད་འཚོའི་བར་བཅང་བ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བད་མ་སོས་བར་དུ་བཅང་ལ་སོས་ནས་འཆང་
 མི་རུང་པའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་སྤྱན་གསུམ་ལྟ་བུ་མིན་
 པས་བྱིན་རྒྱབས་དང་སྤྱད་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོལ་ཞག་ལྔ་ཡང་སོས་ནས་
 སྤྱོད་ན་སྟེར་བ་འཇམ། སྤྱོད་མེད་སྤྱན་ཁང་དུ་འདོག་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅུ་བར། སོས་པ་ཉིད་ན་དེ་དག་ནད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ན་སྤྱིན་ནོ། །མེད་ན་སྤྱན་ཁང་དུའོ། །
 སྤྱན་ཁུ་དང་མགོ་སྤྱན་དག་ཀྱང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་
 དཀའ་བ་དང་བཅང་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་མ་གྱི་བར་དུ་བརྒྱང་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལུམ་བརྒྱུ་པ་ལས། སྤྱོད་པ་གྲེས་པ་བསལ་ཕྱིར་བཟའ་མི་གང་། །དེ་དག་མ་
 གྱི་བར་བཅང་སྤྱན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུ་བ་ལས། བཅུན་པ་དགྲང་
 བདུན་པའི་སྤྱན་རི་མྱིད་འཚོའི་བར་དུ་བཅང་པས་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ལྷང་བྱེད་དུ་མི་འཕྱར་

བ་ལྷ་མཆིས་སམ། ཉེ་བར་ལོང་། ཡོད་དེ། ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུས་ནའོ། །ཞེས་དང་།
བམ་ལྷར་འདི་འབྲེལ་དོན་མ་གོ་ལུང་ཆ་ཆེ་མ་དག་ཅེས་སྒྲུ་མ་ཁན་ཡང་(༡)ན་བྱུང་ངོ་། །

ལྷ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཚུལ་ལ། དགོས་པ། དངོས་པོ། གང་ཟག་གང་། དུས་ལྷན་
ཆད། ཆོག །ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་བྱིན་རྒྱབས་འཛིགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ།
དུས་ལྷན་ཆད་དང་ཞག་བདུན་ནམ་ཇི་སྤྱིད་འཛོའི་བར་དུ་གསོག་འཛོག་དང་ལག་ཉ་
སོགས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་གསོག་འཛོག་མི་འབྱུང་
ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་སྤྱན་བྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གྱུ་བ་ཅིང་ཆད་དང་ལྷན་
པ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱུང་ལག་ཉ་མཚམས་བཅོས་སོགས་ལ་
བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལག་ཉར་སྒྲངས་པ་དང་། གསོག་འཛོག་
བྱས་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། བར་དུ་ཞག་ལོན་པ་དང་། བར་དུ་བཅོས་པ་
དང་། དག་སྤོང་གིས་བཅོས་པ་དག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་དག་སྤོང་ནད་པ་ཁོ་ནས། ལུལ་ཡོད་ཆོ། དག་སྤོང་
དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དག་ནི་ནད་པའི་བྱིར་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དུས་ནི་ཟས་སྒྲ་མ་དུས་རུང་གི་དུས་སམ་སྒྲ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
ཅ་བར། ཟས་སྒྲ་མའི་ཆོའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། བསྐྱེལ་བ་དང་བཅགས་པ་གཉིས་
ནི་དུས་སྒྲ་བྱས་གྱུང་རུང་དུས་མ་ཡིན་པར་བྱས་གྱུང་རུང་ལ། བྱིན་ལེན་དང་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་གཉིས་ནི་དུས་ཁོ་ནར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོལ་ཞག་
ལྷའི་སྒྲ་བས་སྒྲ་ལུང་གིས་གྱུང་བཤད་དོ། །

ལྷ་པ་ཐུན་ཚད་ནི་སྤྱིར་བཏང་སྤྱན་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་མི་ཆགས་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། ཙ་བར། རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་དེ། དུས་རུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚད་དུ་རུང་
བ་ཐུན་ཚད་ཀྱི་(༡༡བ)མཐའ་ཁོ་ན་དང་ཞག་བདུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཐུ་རམ་གྱི་བཏུང་བ་
ལྷ་ཐུ་ཐུན་ཚད་ཀྱི་མཐའ་ལམ་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་གང་རུང་དང་འཕྲོ་བཅང་ལས་བྱུང་
བའི་ཐུན་ཚད་དུ་རུང་བ་ནི། ཐུན་ཚད་དམ་ཅི་སྤྱིད་འཕྲོ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་
དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཙ་བར། དེ་དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐུན་ཚད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དུག་པ་ཆོག་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པ་ལག་པ་བརྒྱུན་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་སྒྲིབ་གསལ་ཐབས་
 བློ་བཟང་གི་ལུས་དེའི་མཛུགས་ཏེ་ལྷན་པ་བཟང་ཏེ་གཉིས་ཀྱིས་ལག་པ་གཡོན་པ་
 འོག་དང་གཡས་པས་བཀལ་ནས། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགོ་སྒྲོང་མིང་
 འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྒྲིབ་བྱུང་ཆོད་ཏུ་རུང་བ་འདི་བདག་དང་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིབ་
 པ་ནམས་ཀྱི་བྱུང་ཆོད་ཏུ་རུང་བའི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པོ། །ལན་གསུམ་དང་། མཇུག་
 ཐབས་ལགས་ཀྱི་བཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྲིབ་ཞག་བཙུན་པ་ལམ་ཇི་ཕྱིད་འཆོའི་
 བར་ཏུ་བཅང་བའི་སྒྲིབ་ཏུ་ཞེས་བྱ། ལྷག་མ་མཚུངས་སོ། །

བདུན་པ་ཡོངས་སྟོན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་གསུམ་ལྟན་
ཅིག་བཞེས་ནས་ཡོངས་སྟོན་མི་རུས་ལ་དུས་རུང་དང་འབྲེས་ན་སོ་སོར་མ་སྟེ་བར་མི་
རུང་། འབྲེད་མི་ཐུབ་ན་དུས་རུང་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དམིགས་བསལ་མཁའ་དང་དེ་འདྲའི་རྣམ་དང་ན་བའི་ཆེ་ལག་ཉར་བྱངས་པ་དང་།

མཚམས་བཅས་དང་། ཞག་ལོན། རྩོན་བཅོས། བརྒྱམས་ལྟར། གསོག་འཛིག་ །ས་
པོན་སོགས་འཛིག་པ། སྤངས་བ་དང་། ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བ་པ་ལ་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་
སྟེ། གནང་བའི་ཕྱིར་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། ལུ་གཤེའི་ཆོ་དགོས་སྤྲོད་གིས་བཅོས་
བ་དང་སོགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བད་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོས་ན་ཡང་དེ་དག་དེར་མ་
བད་རང་བཞིན་དང་ཆང་མ་གཏོགས་པའི་བཅས་རྒྱུར་མཐའ་དག་དགོས་ན་གནང་བའི་
ཉེས་མེད་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། གསོ་བའི་ཕྱིར་རུ་བ་མོ་བ་ནི་རྩལ་དང་མི་(༥༩ན)
མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཕྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་སོགས་དང་། ཕ་བར། རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་གསོ་བའི་དོན་ཉིད་
མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟག་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཀུད་པ་བྱིན་རྒྱལ་མ་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། བྱིན་ལེན་འཇིག་པའི་བརྒྱ་དང་། ཏུས་
 གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་། རྒྱལ་ས་གྱིས་སྤུང་བ་དང་། རོ་པོ་འབྱུར་པ་སོགས་བརྒྱ་གསུམ་
 སོགས་གྱིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

རུང་ཁང་གཙོན་ཚུལ་བཤད་པ།

དུག་པ་རུང་ཁང་གཅོད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དགོས་པ། གནས། རྟོག་གང་གི།
 དུས། ཚེས། བྱེད་ལས། སྒྲ་བཤད། ལཱ་ག་རྒྱ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ།
 དེར་མཚམས་བཅོས་ཞག་ལོན་སྟགས་མི་ལྟུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུ་བར། རུང་བ་ཉིད་དུ་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བཅོས་པ་དང་གནས་པ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དང་ལྟུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རུང་ཁང་གཙོད་པའི་གནས་བརྩ་བཞི་མ་ཡིན་པ་དང་སྒར་བྱིན་གྱིས་མ་
བརྩབས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། ཤིང་རྩུང་དང་གླང་པོ་ཆེན་
ར་བ་དང་སོགས་ལྟར་གནས་བརྩ་བཞི་མ་ཡིན་པ་སོགས་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྟེན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱིར་དགོ་འདུན་གྱིས་གཙོད། རྫོང་བཏེགས་པའི་
མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ལག་གི་བླས་གཙོད། སེམས་བསྐྱས་པའི་མཐའ་ལས་
བྱུང་བའི་རུང་ཁང་དགོ་སྒྲོང་མང་པོས་གཙོད། ལས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ནི་
དགོ་འདུན་གྱིས་གཙོད། འབྲལ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་ནི་དགོ་སྒྲོང་གྲོ་བུར་རི་སྟེད་
གྱིས་རུང་བའི་ཁང་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་གཙོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བམས་ཅད་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་གྱིས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་དང་ལག་གི་བླ་དང་གང་ཟག་
གསུམ་གྱི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་ངོ། །ལག་
གི་བླས་སོ། །དང་པོ་ཤོས་ལ་ནི་འཕའ་(༧༩བ)ཞིག་གིས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གཉིས་པ་ལ་ནི་དགོ་སྒྲོང་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་གིས་
སེམས་བསྐྱས་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གསུམ་པ་ལ་
ནི་ལས་ཁོན་ས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བཞི་པ་ལ་ནི་རི་
སྟེད་བྱིན་པ་དེ་སྟེད་གྱིས་རུང་བའི་ཁང་པ་ནི་དུ་བསྐྱགས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཆར་བརྗོད་
བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དེ་གཙོད་པའི་དུས་བཞི་ཡོད་དེ། རྫོང་བཏེགས་
པའི་རུང་ཁང་དེ་སོ་ཐག་འབྲིམ་དུས་གཙོད། སེམས་བསྐྱས་ཀྱི་རུང་ཁང་དེ་ལས་གསར་
པ་བྱེད་ཆོག་ཙོད། ལས་མཐའི་རུང་ཁང་དེ་དགོ་འདུན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཆོག་ཙོད། འབྲལ་
བྱུང་རུང་ཁང་དེ་དགོ་སྒྲོང་གནས་དེར་བྱིན་པའི་ཆོག་ཙོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདི་ལ་

དུས་བཞི་ཡོད་དེ་སོགས་བྱུང་།

ལྷ་པ་ཆོ་ག་ཡོད་དེ། དང་པོ་དང་མཐའ་མ་གཉིས་ནི། གཞི་འདི་ནི་དག་འདུན་གྱི་
རུང་བའི་ཁང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐད་གསུམ་ལན་གསུམ་བཟོད་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་
པ། གཞི་འདི་ནི་དག་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་བར་སེམས་བསྐྱུས་ཤིག་ཅིས་སྐད་གསུམ་གསུམ་
བཟོད་པ་དང་། གསུམ་པ། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཁོ་ནས་གཙོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། བཟོད་པས་སོ། །སོགས་བྱུང་། རུང་ཁང་བཞི་པོ་དེ་དག་མ་གྲུབ་པའི་ཆོ་
གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་འདུལ་བ་བསྐྱུ་བར་བཤད་པ་ལྟར་
ཤེས་པ་རུང་བའི་རུང་ཁང་དང་འབྲུག་པ་མི་ཞན་པའི་རུང་ཁང་གཉིས་རུང་བའི་བྱིར།
འདི་གཉིས་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་མདོར་བསྐྱུས་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོ་ག་
གཞི་གསུམ་ཆོ་གར་གསལ་ལོ། །

དུག་པ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་ཡང་རུང་ཁང་གཅིག་གིས་བྱས་
ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷགས་རི་གཅིག་གི་དབུས་ན་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི་དང་། གཞི་ཡང་
བཞི་དང་། བཀའ་སྙམ་ཡང་བཞི་ཡོད་པའི་ཆོ་ཀུན་ལ་བྱུན་མོང་དུ་རུང་ཁང་གཅིག་ལ་སྒོ་
བཞི་དང་ཐབ་ཀྱང་བཞི་(༥༣)བྱས་ནས་ཟས་སོགས་སོ་སོར་དྲངས་པ་མི་མཛེས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེས་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ལུང་ལས་བ་གྲང་ལྟས་ལྟ་བུའི་རུང་ཁང་དུ་
ཡང་བཤད་དེ། ས་ག་ལྟས་ཀྱང་། ཀུན་ལས་བ་ལང་ལྟས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། མཚམས་ནང་དུ་བཙོ་བ་དང་ཞག་ལོན་པར་བཞག་ཏུ་
རུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་དེའི་འཛིག་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་རྒྱབས་སྐྱ་མ་གནས་དེ་མ་ཞིག་བར་དུ་མི་

འཛིག་ལ། གཞན་རྣམས་མཚམས་འཛིག་པའི་རྒྱ་རྣམས་དང་ལས་ཀྱིས་གྲུང་གཞིག་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདུན་པ་རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་ལ། ཐོག་མར་སྒྲན་ལ་འདུག་ཚུལ་དང་།
དེའི་རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ། ཁར་བརྟེན་
ཚུལ། བྱེ་བྱག་ཏུ་རྒྱན་པའི་ཟས་ལ་སྦྱོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་ན་བས་
བརྟེན་ཚུལ་དང་། ན་བས་བརྟེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
བསྟོ་ཁང་། ལུས། རྡོ་ལྷགས། མེ་རྟོག་རྩི་ཞིམ་པོ་བརྟེན་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ནི། ཟ་བར། བསྟོ་ཁང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟ་བར།
ལེགས་པར་སྒྲར་བའི་ལུས་ཀྱིས་བགྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཟ་བར།
མིག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་རྡོ་ལྷགས་བཅང་རོ། །ཞེས་དང་། མིག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མི་
རྟོག་རྩི་ཞིམ་པོ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནད་པའི་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། མིག་སྒྲན། རེང་ལུའི་དུ་བ། ལྷ་
བཤལ། མཚོན་གྱིས་གསོ་བ་དང་། འདོམས་ཀྱི་གསོ་བ་དང་། བགས་པ་དང་། ཁར་
ཆང་གི་བགྲུབ་སྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཟ་བར། མིག་སྒྲན་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟ་བར། གསོ་བའི་ཕྱིར་རེང་ལུའི་དུ་བ་རྒྱབ་པར་
བྱའོ། །(༡༧)ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟ་བར། ལྷར་ལྷགས་པའི་ལས་བྱའོ། །
ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟ་བར། མཚོན་གྱི་གསོ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །
ལྷ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཟ་བར། འདོམས་ཀྱི་གསོ་བ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་པ་ནི།
མེ་རྟོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལས། སྒྲན་པའི་ངག་གིས་བཏུང་བར་ནི། གློག་ལ་བབས་གྲུང་མ་
གནང་རོ། །ཁ་ཡི་ནང་དུ་མཆུར་ལྷག་ཏུ། བསྐྱེལ་བ་ཅམ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་

བ་སོགས་རྒྱལ་པར་རྩ་བར་ལྟོས།

གཉིས་པ་ཁར་བསྟན་ཚུལ་ལས་མི་ན་བའི་དང་། བད་བའི་དང་། མོངས་བའི་དུས་
 གི་དམིགས་བསལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི་འཆད་པ་དང་འབྲ་སྟེ་ནད་པ་མ་ཡིན་བས་སྟོན་
 བྱི་མ་གསུམ་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཅན་བསྟེན་མི་རུང་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
 རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རིག་ལས། སྟོན་དག་ནི་མི་ན་བས་སྟོན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལྟ་ཡང་མི་རུང་ལ། གཞན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་དག་གྲང་བར་མི་
 རུང་ངོ། །བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་དག་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་བར་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་
 ལུང་ལས་དང་། རྣམ་འབྱེད་ལས་གྲང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནད་པས་བསྟེན་ཚུལ་སྦྱར་བཟོད་ན་སྦྱི་དང་འབྲ་ལ། སྦྱར་བཟོད་ཀྱང་
 བད་དུག་སྒྲ་བའི་དགོས་དབང་དང་མི་བཟོད་པ་སོགས་ལ་དུས་མིན་བ་དང་། ལག་ཉ་
 སོགས་གནད་བའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། སྟོན་གསུམ་བྱིན་རྒྱལ་བྱེད་པས་གྲུབ་སྟེ། དུས་མིན་དང་ལག་ཉ་
 གསོག་འཛོག་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཅིག་གིས་མཚན་དུས་སྒྲོམ་
 པ་འོང་བ་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་བ་ཆོངས་སྐད་ཡིན།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བད་བའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟེད་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་རང་གི་དུས་གི་མཐའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་ཀྱང་
 རྩ་བར། སྟོན་མོ་དང་གོས་གཅིག་པས་མི་བྱའོ། །ནད་པ་ལ་ནི་ལྷང་བ་མེད་དོ། །དེ་
 གཡོག་དག་གིས་བསྦྱོང་བར་བྱའོ། །ལུས་ན་རྩལ་གཟན་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུ་སྟེ། བད་པ་(ལྷན་ལ་)ལྷང་མེད་དང་སྦྱར་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་མི་
 ལུས་ན་ལྷང་མེད་དུ་བཤད་གི་ན་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་བྱིར། བས་དང་ཐུག་པའི་

བདུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། བ་མི་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེལ་སྒྲིབ་ཡང་རུང་སྟེ་མི་དང་གྲང་
 བོ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་མིག་གཅིག་པ། བྱ་མོད་སོགས་བྱ་ཤ་བའི་མི་རུང་ལ། ལྷག་མ་
 དུས་རུང་གི་སྒྲིབ་དུ་གསུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་གཞི་ལས། དེ་ལ་དུས་སྒྲིབ་བཞི་འདེག་
 དང་འབྲས་ཆན་དང་ཟན་དྲོན་དང་སྐྱམ་ཁུར་རོ། །ཞེས་དང་། འོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་།
 བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནས་ཆན་དང་འབྲས་ཆན་དང་ཤ་དང་སྐྱམ་ཁུར་ནི་བཟའ་བ་
 ཡིན་པར་གསུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། དག་པའི་ཤ་ལ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་དོགས་པ་མེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་པས་མི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་བཅས་པ་མི་
 མཛད་པ་དག་གི་སྒྲིབ་གནད་གསུམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཤིང་ཕྱིར་དང་། མཁས་མཆོག་
 ལྷག་འོད་ཀྱི་སྐྱམ་བརྒྱུ་པར། ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་ཤ་དང་ཉ་གནད་གང་། ཞེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན་ལས། ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། སྒྲིབ་པ་ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་དག་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀག་པའི་
 ཕྱིར་དེ་ལྟར་མདོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། ཡང་ཅུ་བ་དང་སྟོང་སྟོང་།
 ཞེས་པ་ནས། ཤ་དང་སྐྱམ་ཁུར་དང་འོ་མ་དང་ཞོ་དང་མར་དང་ཤ་སྐྱམ་དག་ནི་མི་རུང་བ་
 ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིག་ལས། ཅུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གོ། དག་སྟོང་རྣམས་
 ཀྱིས་བཟའ་བའི་ཕྱིར་མི་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་རུང་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མོངས་པའི་དུས་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལག་ཉ་དང་། ཕྱིན་
 ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་དང་མཚམས་བཙམ་རྟེན་བཙམ་གསོག་འཛིག་བརྒྱམས་ལྟངས་
 བོན་དང་སྒྲིབ་པ་འཛིག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་དུས་སྒྲིབ་
 གནད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་པའི་ཆོད་གསོད་གིས་བཙམ་པ་དང་། (༡༤བ)ཞེས་པ་
 བསྟུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། དེའི་བར་གྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པའི་

དུས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བསྐྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་མུ་གེའི་འོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱན་པའི་ཟས་ལ་འདུག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཟས་ལ་འདུག་ཚུལ་དང་།
ཟས་ཀྱི་གལ་དང་། ལྷན་དང་། ལེན་ཚུལ་དང་། ཟས་གང་དང་། དེའི་སྣོད་དང་། དེ་དུས་
ཀྱི་གོས་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསྐྱོད་སྟོམས་
དང་མགོན་དུ་བོས་པའི་འདུག་ཚུལ་ཐུན་མོང་གི་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བར།
སྐྱ་བསྐྱེད་སྟེ་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་སོགས་དང་། གང་ལ་མགོན་དུ་བོས་པ་སོགས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཀླན་རིམ་ལ་བྱ་ལ་མང་ན་གལ་ལྟ་བུ་སོགས་བྱེད་པའི་ཆེ་
ཀླན་པ་རེ་གཉིས་མགོ་དང་ལྷག་མ་ཅི་བདེའི་གལ་དག་སྟོང་བསྟོས་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
དེ། ཅུ་བར། མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་བྱའོ། །གལ་ཀྱི་ཆར་དུ་མ་ཉིད་བྱུང་ངོ་། །ལྟ་བུའི་
ཆར་རོ། །ཀླན་པའི་མཐའ་རེ་རེར་སྦྱི་བུངས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི་གདིང་བ་དང་བཅས་ལྷན་ནམ་ཅུ་བམ་སོགས་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟས་འབྲིམ་མཐུན་གྱིས་སམ་པ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་ནས་དངས་ན་
དུག་མེད་པར་འགྱུར་ལ་མང་ན་འདྲན་མཐུན་དུ་མ་བསྟོས་པ་དེས་བྱིན་པ་ཆད་ལྷག་མེད་
པར་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། འདུས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་ཀླན་རིམ་དུ་གཞུག་པའི་
ཕྱིར་དང་། འབྲིམ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དག་སྟོང་དག་བསྟོའོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མ་ལམ་
གཅིག་ཡན་ཆད་ལེན་པ་དང་། ཟ་བ་ནི་དད་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་རྒྱད་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། ཟས་བཞི་གང་རུང་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། ལྱུང་བཟེད་དུ་ཟ་ཞིང་གོ་སྟེར་དང་ཐང་སྐུལ་དུ་ཟ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཅུབར། དེ་དག་གི་སྒྲོང་ཀྱང་ངོ་། །སྒྲོང་དུ་བཅ་བཟའ་བར་རུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་གོས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གོས་གཅིག་སོགས་མི་རུང་ལ། ལྟམ་གོ་བར་མ་
བད་རྩ་འམ་རམ་(༡༥ན)ལྟམ་ཡང་བདུས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུབར། མཆིལ་ལྟམ་
དང་བཅས་སོགས་དང་། ཕྱན་ཆོགས་འགྲེལ་བར་ཡང་། ལྟམ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རྩ་ལས་
བྱས་པའི་ལྟམ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་བཀག་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་ལྟམ་ཙམ་
གྱིས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ཆོག་ཡོད་དེ། བསམ་པའི་དང་། སྦྱོར་བའི། དངོས་ཀྱི། མཐུག་གི་ཁྱད་
བར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་པའི་ཡོད་དེ། ཟས་ཀྱི་རོ་མངར་བ་སོགས་ལ་ཞེན་
ཆགས་སྒྲུང་བའི་ཆེད་དུ་འདུ་ཤེས་བརྩུ་དང་། རྒྱགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ཞིང་
ལུས་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་ལུན་རིང་ན་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་སྦྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་
ཐིན་བུ་བརྒྱད་ཁྱི་བྲང་བྲིང་གིས་བསྐྱས་ལ་མ་འོངས་པར་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱ་སྐྱམ་དུ་བས་ལ་
སྒྲན་དང་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས། ཁ་བས་སྒྲན་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་བསྟེ་སྟེ། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་སྟེམས་པའི་
ཕྱིར་མ་ལགས། མཆོག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
དེ་བསྐྱར་བྱ། །རྩལ་ལྟན་ལུན་རིང་འཆོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད། །ཅིས་
གསུངས་ལ། འདུ་ཤེས་བརྩུ་ནི། ཅུབར། བདག་ཉིད་ལ་ནན་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།
ཟས་ལ་སྒྲན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ་བར་གཞག་སྟེ་བཟའ་བར་བྱའོ། །དུན་པ་དང་ཡང་ངོ་། །
འབྱུང་བ་དང་། འདྲ་བ་དང་། སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། རྩ་ཆ་བ་
སྒྲངས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དུན་འདོན་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ཕྱད་ཆ་གཅིག་དཀོན་མཆོག་

གསུམ་དང་། ཚེས་སྐྱོད་ལ་བཤོས་དང་། འཕྲོག་མ་སྤྱད་པ་ཅས་པ་སྤྱད་ལ་དབང་བའི་
 འབྱུང་པོར་སོར་མོ་ལྟའི་རྗེས་དོད་པའི་ཆར་སྤྱད་དང་། དངོས་གཞི་དེ་ནས་སྤྱད་སྤྱད་ཉེ་བ་
 བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་སོགས་མི་བྱ་བར་ཁམ་ཆེ་རྒྱུ་རན་པར་བཟའ་ཞིང་(ལྔ་བ)མཇུག་ཏུ།
 ལྷག་མ་ཆངས་ཅིག་བཞག་ཉེ་རི་ལྟར་འོས་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བར། ལ་མ་དང་ནད་
 པ་ཞེས་པ་ནས། གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ལ་གཏོར་མ་སྤྱིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཁམ་རྒྱུད་པ་ལམ་ཆེ་བ་རིགས་མིན་ལ། ཁ་ཁམ་བཅས་པའི་ནམ་ཡང་
 སྤྱི་མི་བྱ། །སོགས་དང་། སྤྱོད་བསུས་སྤྱོན་མེར་ཇོ་བོས། ཟས་ལ་ཆ་བཞིར་བཤོ་བྱས་
 ལ། །དང་པོར་ལྟ་ལ་བཤོས་གཙང་འབྱུང་། །དེ་རྗེས་ཚེས་སྐྱོད་སྤྱད་མ་ལ། །གཏོར་མ་
 བཞིན་དུ་བརྒྱན་ཏེ་བྱ། །རང་གི་ཐོས་ཞིང་འཁྱུང་བ་ཡི། །ལྷག་མ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལ་
 སྤྱིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱི་ཆབ་སྤངས་ཏེ་སྤྱིན་པ་བཤད་པ་དང་། ཡོན་བཤད་
 པ་གཉིས་བྱེད་དེ། སྤྱིན་པའི་ཡན་ཡོན་དང་། སེར་སྤྱི་ཉེས་དམིགས་ལྟ་སྤྱད་དང་། དཔེར་
 བ། མདོ་ལས། ཚོགས་བསགས་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་། །ཚོགས་ནི་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་
 བསགས། །དེ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསགས། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་འདུན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་
 སྤྱའདོན་པ་དང་། ཡོན་བཤད་ནི་དགོ་བ་བྱང་རྒྱབ་རྒྱ་བཟོ་བ་ཡིན་པས། །དགོ་བ་འདི་
 དང་དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བཟོ་ལ་དེ་སྤྱུ་རྒྱལ་དགའ་པོ་ཉེར་དགའ་
 གཉིས་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་མིང་ནས་བཟོ་བ། དཔེར་བ། སྤྱུ་རྒྱལ་དགའ་པོ་ཉེར་
 དགའ་པོ། །བསྟན་ལ་དད་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་། །རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་བདག་ཉིད་དང་ནི། །
 སེམས་ཅན་ཐོངས་པ་གཞན་དག་གྱང་། །ཆེ་རིང་ནད་མེད་སུན་སུམ་ཚོགས། །གཏན་དུ་
 བདེ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །ལྟ་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཐོས་པའི་ལྷག་མ་

ལས་ནི་ཆངས་གཅིག་བཞག། ཆེད་དུ་མི་བྱ་བགག་པའི་རྒྱ་འདིར་ལ། འདག་པའི་རྒྱས་
སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མས་གྱིས། ཁྱོས་ནས་ཁ་ཡང་ཁ་ཟས་མེད་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ཅ་
བར། ཡོན་བཤད་བ་དང་ཆོས་བཤད་བ་དག་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཡོན་བཤད་བ་དང་
དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་བོ་དག་གི་མིང་སྟོས་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (ལ་ན)

གཉིས་པ་ཟག་པ་འདོར་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྟོག་པ་མིན་པས་ཟ་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་
སྐྱེང་གཞི་ལས་ཤེས་ལ་ཟོས་ནས་དྲི་མེད་པར་བྱེད་རྒྱལ་དང་། དྲི་མེད་པར་མ་བྱས་པར་
དུ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་སུ་མི་འགོ་ལ། ཟས་གཞན་གྱི་བྱས་རྒྱུ་དང་ཁ་རྒྱ་གཤང་གཅི་
ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱིགས་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་། གེབས་
ལམ་སོགས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐྱེང་གཞིར་ཀ་བ་དང་ཕྱིགས་པ་ལྟ་བུའི་དཔུལ་
བར་སྐྱེས་པར་བཤད་པས་སོ། ཅ་བར། མཆིལ་མ་ནི་མ་བཤམས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མཆིལ་
མ་འདོར་བར་མི་བྱའོ། སོགས་དང་། གཤང་བ་ནི། ཅ་བར། ཤིང་ལྗོན་པའི་རུང་དུ་
གཤང་བ་དང་གཅི་བ་དག་མི་བྱའོ། སོགས་ནས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་གཅི་བ་མི་བྱའོ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞུང་དུ་ལྟོས་ལ་གསལ།

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་མཆོཅིག་ན་རེ། ཕྱིའི་དངོས་པོ་དེ་སྒྲུན་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
རྟེ། ལུང་ལས། དམ་ཟེ་ཁྱེའུ་དག་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲུན་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་ཤེས་གྱི་བཤད་
བ་བཞིན་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲུན་གྱིས་ཁྱེའུ་ཟེར་ན།
ཕྱིའི་གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་
མི་རུས་རྟེ། དེས་རང་དབང་དུ་ཐོན་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་
མཆེད་མ་ཡིན་དེས། རང་དབང་གོལ་ལ་མི་ཐོན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་དོན་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཟེར་ན། འོ་

ན། བྱིའི་དུག་ཉ་ལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གོང་ནོན་དང་
མ་སྦྱར་བར་རང་ཉིད་རྒྱང་བ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྦྱན་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞན་དང་སྦྱར་ན་རུང་བའི་བྱིར་ན་མ་ཁུབ། འོ་ན། ཞོ་དང་འོ་མ་ཡང་བྱི་དྲོ་བཅས་
ལྡན་དགོ་སྒོང་ལ་རུང་བར་ཐལ། དེ་རྒྱ་དང་སྦྱར་བའི་སྦྱ་བ་དང་ར་ལ་བཏབ་པ་རུང་
བའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྦྱན་ཡིན་ན་སྦྱེ་མཆེད་གསུམ་(མུཤ)གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམ་ཆས་
ཡིན་པས་ཁུབ་ཟེར་ན། དྲི་ཁོ་ནར་སྦྱར་བའི་སྦྱན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ལུལ་སྒྲགས་དྲི་ཁོ་ནར་སྦྱར་བའི་སྦྱན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དབང་པོ་ལྷ་ལ་སྦྱའི་
སྒེས་པ་ཁོ་ནའི་མུངས་བྱའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཏུ་བ་རུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་འབྲས་སོགས་ལ་བྱུགས་ལ་མི་བཏུང་བའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རེག་བྱ་ཅམ་གྱི་སྦྱན་བྱས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། སྦྱན་ཡིན་ན། དྲི་རོ་རེག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པས་ཁུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེའི་བསྐྱས་རྒྱལ་རང་ཡིན་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། གཞན་ལྡན་གྱིས་བསྐྱས་པར་ཡང་མི་རུང་
བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱན་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་མ་ཡིན་པས་ཁུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
གསུམ་གྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱང་སྦྱན་
ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱན་ཡིན་ན་དེ་བཞི་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྦྱ་མེད་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅིས་གསུངས་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་འགལ་
ལོ། །དེས་ཞིབ་ཆ་དུ་མ་སྒེས་པར་བྱའོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅན་དན་གྱི་དྲི་ཚོས་ཅན། དྲི་ཁོ་ན་ཡོད་པར་ཐལ། ལུལ་ལྡེ་
 དྲི་ཁོ་ན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུལ་ལྡེ་དྲི་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུལ་ལྡེ་དྲི་
 ཡིན། གཞན་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་པར་འདོད་ན། ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མ་ཆེད་དང་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེའི་ཁོ་ན་གཞན་ལྡན་
 རྣམ་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཐུབ་ཁ་ཅིག། བྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱིས་ལྷབ་པར་ཐལ།
 དེ་གསུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ནད་པ་ལ་གནང་བའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་ཏུ་མ་ལྷབ། འདོད་
 ན། ལ་རུང་ཚོས་ཅན། བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཏུ་ཐལ། ནད་པར་སྟོན་པས་གནང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རི་བྱིད་འཛོའི་བར་ཏུ་གནང་བའི་ཕྱིར། གོང་ཏུ་འདོད་ན། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཐུན་
 ཚོད་(མ་ཆ)ཏུ་རུང་བའི་སྟན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིན་
 གྱིས་མ་བརྒྱབ་པའི་ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་དང་ཞག་བདུན་པ་དང་འཚོ་བཅང་གི་སྟན་
 གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འྲིག་ལས། དེས་ན་ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་དང་ཞག་
 བདུན་པ་དང་འཚོ་བའི་བར་ཏུ་བཅང་བའི་སྟན་དག་ནི་མིན་པས་ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་ཡང་མ་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་
 ལས་ཀྱང་། ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་བརྒྱད་པོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཐུན་
 ཚོད་ཏུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་
 བ་ནད་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་སྟེ་སྟོད་པ་དང་། ཐུན་ཚོད་ཏུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པ་ན་
 མིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་རུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འྲིག་ལས།
 འདིར་ཐུན་ཚོད་ཏུ་རུང་བ་ནད་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་གཞུང་ནི་བྱི་མ་བའམ་

དག་ཚུལ་གྱིས་སྤྱད་བཅག་གིས་བཅག་ས་བདག་ནི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟེན།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྟིག་ལས། ལུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བཏུང་བ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་བའི་གཞུང་ནི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་པོ་ཁྱིམ་པ་འམ་དགེ་རྩལ་གྱིས་སྐྱར་
བ་ཚགས་གྱིས་བཅགས་པ་དག་ནི་དུས་སམ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་ན་བ་འམ་ན་བ་མ་
ཡིན་པས་ཀྱང་བཏུང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་
མང་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་གང་ཞིག་བརྒྱུས་པའི་ནད་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དུས་རུང་
གི་དེའི་མཆན་ཉིད། སྒྲུབ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་པའི་ནད་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཐུན་ཚོད་གི་སྒྲུབ་
གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བརྒྱུས་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་སེལ་བའི་ཁྱ་རམ་གི་ཁྱ་བ་ཆོས་ཅན།
དུས་(༥༥)རུང་དང་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲུབ་གཉིས་ཀར་ཐལ། སྒྲུབ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་
ཀ་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་དེ། དུས་རུང་གི་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བརྒྒུང་བ་བརྒྒུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱ་བ་སྟེ། ཅུ་བར། ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བ་ནི་བརྒྒུང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སུར་ཤིང་རྒྱལ་རུང་གི་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སུར་མ་གྱི་
གོང་ཁྱེད་ཞག་བདུན་པ་ལས་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲུབ་རིགས་ཡིན་པ་ལྟ་སུར་ཤིང་ཡང་ཡིན་
དགོས་པར་བཤལ། དེ་རྒྱལ་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱལ་དེ།
སུར་ཤིང་རྒྱལ་རུང་གི་དང་། དེའི་ཁྱེད་བ་ཐུན་མོད་རྒྱ་རུང་པའི་དང་། སུར་མ་གྱི་གོང་ཁྱེད་
ཞག་བདུན་པའི་དང་། སུར་མ་དང་སུར་ཤིང་གི་བཤལ་བ་གཉིས་འཕྲོ་བཅང་གི་རྒྱལ་སྒྲུབ་

ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། ཉེ་བར་ལམ་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་རུང་བའོ། ལུང་པ་ནི་ཐུན་
ཚོད་དུ་རུང་བའོ། །ལུང་པ་ནི་ཞག་བདུན་པའོ། །ལུང་པ་ཞིང་དང་ལུང་པ་གཉིས་
བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་ནི་འཕྲོ་བའི་བར་དུ་བཅད་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། དེར་ཐལ་
བ་འཕྲོ་བའི་བར་དུ་བཅད་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ཐལ་བ་ཡང་དུག་སྒྲོན་གྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་སྒྲོན་མང་པོའི་ནང་ཚན་གྱི་དོན་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན་ཀྱང་ལུང་པ་གི་ལུང་པ་ཐུན་
ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་པ་གི་དུས་སུ་གི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྗན་ལས། ལུང་པ་གི་ལུང་པ་ནི་ཐུན་ཚོད་
དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་ཀར་དངས་པའི་ལུང་དེ་
དངས་པའི་བྱིར།

ཡང་རྟོག་དང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ནི་
མཚན་མཐའ་ལ་བྱེད་དེ། གཞན་དུ་ན་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོམ་པའི་ནད་ཅན་ལ་ཉིན་དུས་རི་ལྟར་
འདོད་བཞིན་མ་གནང་བར་ཐལ། མཚན་མཐའ་དུས་སུ་དེ་ལྟར་མ་གནང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་
མ་གྲུབ་པོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ནས་གྱི་ཆ་སྒྲོད་འདས་ནས་དགོ་སྒྲོང་
སྒྲོམ་པའི་ནད་ཅན་ལ་མ་གནང་(༥༥)པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ན་མ་གྲུབ་ལྟེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་བྱི་རྩོ་ཆེ་དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནད་ཅན་ལ་གནང་
བ་ཡིན་པས་སྒྲོད་ཐུན་གྱི་དུས་འདས་ནས་གཉིད་དང་སྒྲོམ་བརྒྱུད་བ་གཉིས་གཅིག་ཆར་
མི་འོང་བའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་མཚན་རིལ་པོའི་སྒྲོམ་ནད་ཅན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ལ་མ་
སྒྲོམ་པར་འོངས་སྤྱད་ཆོག་པས་སྒྲོམ་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། ཅུ་བར། བད་པ་ལ་ནི་ལྟར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐགས་དང་། ཅུ་བར། གསོ་བའི་

བྱིར་མཚན་མོ་ཟ་བ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་
 དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དག་མི་རུང་པ་དག་ཏུ་དགོས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་དུག་ཕྱིས་རྒྱལ་ལྷག་ཉལ་གྱི་རིགས་པ་ལྟར་སྒྲོ་ནས་ནམ་གྱི་ཐུན་
 རྟོད་བར་ཐུན་ཚོད་གྱི་སྤྲོན་བྱིན་རྒྱལ་ས་རུང་ན་ཐུན་བར་དང་ཐུན་སྤྲོན་ཅིའི་བྱིར་མི་རུང་
 ཞེས་སྤྲོ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐུན་པས་དེ་དག་སྤྲོ་བཅགས་བྱིན་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་ས་སྒྲོ་
 ཁོན་དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་ཚུལ་ལས་མ་གནང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་
 ལྷག་ཉལ་བཞིན་ནོ། །ཡང་གཞིའི་སྤྲོན་གཞི་ལས། བཅུན་པ་བརྟར་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་
 དག་ནི་ཐོན་གྱི་དྲང་སྤྲོང་རྣམས་གྱི་བརྟོད་ཅིང་བཟླས་ལགས་གྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཐུགས་བརྩེ་བས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བཞེས་སུ་གསོལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དྲང་སྤྲོང་
 ཀེ་ནའི་ཁྱེལ་ཐུགས་བརྩེ་བར་དགོངས་ནས་བརྟར་བ་བརྒྱད་པོ་བཞེས་སོ། །བཞེས་ནས་
 དགོ་སྤྲོང་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྟུན་པ། དགོ་སྤྲོང་དག་བརྟར་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དུས་
 ལྟ་བྱིན་ལེན་བྱས། དུས་སུ་མཉེས། དུས་སུ་བཅགས། དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་ན་དུས་
 ལྟ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་ཞིང་། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་ལ། ནམ་གྱི་ཐུན་
 དང་པོ་ཐལ་ནས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་བར་
 ལྟར་རོ། །ཡང་འདི་ལ་རྒྱུ་ཚན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་སྤྲོད་འདས་ན་བརྟར་བ་སྤྲོ་ཡང་
 ནམ་ལངས་པར་དུ་ཐུན་ཚོད་གྱི་སྤྲོན་(ལ་པ)དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་ཚོག་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་
 བྱིན་ཏུ་མི་ལེགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟར་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་རུང་ཅིག་དུས་སུ་བྱིན་ལེན་
 བྱས་ལ། དུས་མ་ཡིན་པར་མཉེས་པ་དང་། བཅགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་པ་ཡང་
 མི་རུང་། དེ་གང་རུང་དུས་སུ་བྱིན་ལེན་དང་། དུས་སུ་མཉེས་པའང་བརྟར་ལ། དུས་མ་
 ཡིན་པ་བཅགས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ས་པ་ཡང་མི་རུང་། དེ་གང་རུང་དུས་མ་ཡིན་

པར་བྱིན་ལེན་དང་། མཉེས་པ་དང་། བཅགས་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལ་པ་ཞི་བྱས་པ་ཡང་མི་
རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་སྤྱད་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལྷ་མའི་
འཕྲོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་གཞི་ལས། བརྟུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དུས་སུ་བྱིན་ལེན་བྱས་ལ། དུས་
མ་ཡིན་པར་མཉེས། དུས་མ་ཡིན་པར་བཅགས། དུས་མ་ཡིན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་
པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། དེ་འཕྲོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་གཞི་ལས། བརྟུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་
དུས་སུ་བྱིན་ལེན་བྱས། དུས་སུ་མཉེས་ལ། དུས་མ་ཡིན་པར་བཅགས། དུས་མ་ཡིན་
པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིན་
ལྟར་ན་འདི་རུང་དགོས་པ་ལ་མི་རུང་བར་བཤད་པས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། དེའི་
འཕྲོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་གཞི་ལས། བརྟུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དུས་མ་ཡིན་པར་བྱིན་ལེན་
བྱས། དུས་མ་ཡིན་པར་མཉེས། དུས་ཡིན་པར་བཅགས། དུས་མ་ཡིན་པར་བྱིན་གྱིས་
རྒྱལ་བ་པ་ནི་ཟས་ཀྱི་འོག་དུ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ནམ་གྱི་ཆོ་སྤྱོད་འདས་ནས་
ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སྒྲུབ་གཞིའི་ཟུར་ཁོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་དག་ལ་རྒྱབ་རྟེན་
བཅོལ་བ་ཡང་ལེགས་བཤད་མ་ཡིན་ཏེ། འདུན་པས་འགྲོ་བ་ཙམ་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་
རོ། །རིགས་པ་དང་སྒྲོ་བྱ་མང་མོད་ཡི་གེས་མི་ལངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་ཆོད་མཐའ་དེ་འདྲར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བའི་རུང་བར་ཐལ། (མ་ན)
སྒྲུབ་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱིན་རྒྱལ་བ་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དུས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མའི་
སྒྲུབ་སྤྱོད་ལས་མ་བཤད་པའི་བྱིར། ལུང་བཞིར་མ་བྱད་སྒྲུབ་ཆོད་དུ་རུང་བའི་རྒྱལ་བ་ཀྱི་
མ་མོ་ལས་ཀྱང་། མཚན་མའི་སྒྲུབ་དང་པོའི་བར་དུ་བརྟུང་བར་བྱ་ཆེ། ཞེས་དང་། ཡང་

དེའི་སྐབས་ཀྱི་མ་མོ་ལས། ཉིན་པར་དང་སྟོན་གྱི་བར་དུ་བརྟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། མཚན་མའི་ཕྱན་དང་པོ་འདས་ནས་གསོག་འཛོག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འགེལ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་དྲོ་ཟོས་ནས་དམར་ཐག་མ་ཆད་རྩྭ་ཆད་དུ་དགོ་སྟོང་འཁྱུང་དུ་དབང་། དམར་ཐག་གི་མཚམས་འདས་ཏེ་འཁྱུང་དུ་མི་གནང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རང་གི་མཐའ་རྩྭ་ཆད་དུ་བྱིན་རྒྱབས་བཤད་པས་དུས་མིན་དུ་མི་ཆགས་ཏེ། རྟེན་པ་བྱིན་ལེན་དང་། བྱིན་རྒྱབས་དུས་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བརྟུང་བ་དེའི་རྒྱ་དུས་རུང་ཡིན་ན་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱར་བཅགས་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱ་དུས་རུང་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་སྤྱར་ཞིང་བཅགས་པ་ན་བརྟུང་བ་དེ་སྟེན་རིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་བྱིན་ལེན་སྤྱ་མ་ཞིག་སྟེ་ལག་ཉར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ལས། དགོ་སྟོང་གིས་ཏིལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བཅགས་ན་དེའི་ཏིལ་མར་གཟོད་བྱིན་ལེན་བྱ་དགོས་ལ། ལུར་གིང་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བཅོར་ན་དེའི་ཁུ་བ་གཟོད་བྱིན་ལེན་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་དུས་རུང་གི་བརྟུང་བ་བྱིམ་པ་ལམ་དགོ་རྩྭ་མོགས་ཀྱིས་སྤྱར་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་སྤྱར་ཞིང་ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ལུ་རམ་གྱི་གོང་ལུ་ལྷ་ལུ་ཡིན་ན་སྤྱར་བཅགས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱིས་བྱས་ཀྱང་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལུ་རམ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་སྤྱར་བཅགས་བྱས་ཀྱང་དུས་མིན་རུང་བ་མི་འཛིག་པས་ལག་ཉར་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་། རྟེན་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་(ཨ་བ)ཡིན་ན་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་སྤྱར་ཞིང་བཅགས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། དགོ་སྒོར་གིས་སྒོ་དྲོ་བ་རམ་གྱི་བཏུང་བ་སྒྱོར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལུ་རམ་གྱི་
 བཏུང་བ་སྒོ་དྲོ་དགོ་སྒོར་གིས་སྒྱོར་ཆེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ན་ལག་ཉར་འགྱུར་ལ། བྱིན་
 ལེན་བྱེད་ན་ཟ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིན་ལེན་ཡོད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཟ་
 ཆེད་མ་ཡིན་པར་ལག་ཉ་འགོག་པའི་བྱིན་ལེན་ཡང་གིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ལ་རུང་བའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཐོག་མར་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་ཟ་ཆེད་མ་ཡིན་པས་ལག་ཉ་འགོག་
 པའི་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་སྒྱུར་བཅགས་སྒྱུར་ཡང་རུང་ཆུས་མ་བཏབ་ན་དུས་མིན་ཏུ་རུང་
 བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །ཆུ་བཏབ་པས་སྒྱུར་ཡང་བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་བྱི་མ་ཟ་ཆེད་གྱི་
 བྱིན་ལེན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བམ་པོ་ལྟ་བུ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་
 རྣམ་ལས་བཏུང་བ་དེ་སྒྱོར་ན་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་
 སྒྱུར་ཞིང་བཅགས་ལ། གང་གི་ཆེ་འབྱུང་བའི་ཆེ་ན་ཆུ་གང་མོས་གདབ་པ་དང་། བྱིན་
 ལེན་བསྟབས་སུ་བཅུག་ནས་བཏུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་རིགས་པ་དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀའི་རྟགས་རྒྱུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལུར་གིང་
 དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ཀྱང་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ན་བཅས་དབང་གིས་ཟ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་
 བཏུང་བ་དེ་དུས་མིན་གྱི་བཏུང་བ་ཡིན་ཀྱང་ཆུ་གང་མོས་འདེབས་དགོས་པ་བཅས་
 དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིན་ཆོགས་ལས། བཅུན་པ་དུས་སུ་རུང་བའི་བཏུང་བ་ནི་གང་།
 དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་བཏུང་བ་ནི་གང་ལགས། །བཀའ་བསྟུལ་ལ། ཉེ་བར་འཁོར་
 ཚགས་ལ་མ་བཅགས་པ་ནི་དུས་སུ་རུང་བའོ། །ཚགས་ལ་བཅགས་པ་ཆུས་གཏོར་བ་ནི་
 དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ་། །

དེར་མ་ཟད་ཚགས་ལ་བཅགས་ཀྱང་དུས་སུ་ལམ་སྒོ་སྒྱུད་ན་རུང་ཆུ་མི་བྱེད་བྱི་
 རྒྱུད་ན་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྗན་ལས། དེའི་བྱིར་བཏུང་བ་ཚགས་

གྱིས་བཅགས་(༥༠ན)པ་རུང་བའི་རྒྱས་བསྐྱད་པ་ཞེས་བྱ་བས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་ན་རྒྱ་ལོ་དགོས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཤ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་རུང་དང་མི་ཤ་ཡང་རྒྱས་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་ལས། རྒྱས་སུ་རུང་བ་ནི་འདེ་གྱ་དང་འབྲས་ཆན་དང་ཟན་རྩོན་དང་ཤ་དང་སྒྱམ་ཁུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡ་རབས་ཏེ་ཆོས་སེས་བའི་བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་གྱིས་ཟ་བའི་ཤ་དང་། ཟན་སྟགས་ལ་བྱིན་ན་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཀྱང་ལྷ་རྩེའི་རྒྱས་སུ་སྒྱུར་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྱམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཡ་རབས་རྒྱམས་གྱི་ཤ་དང་ཉ་གནང་གང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡ་རབས་ཏེ་རིགས་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་བྱེད་པ་རྒྱམས་གྱིས་ཤ་འམ་ཉ་ཤ་བཟའ་བར་གྲགས་ཤིང་གནང་བ་གང་ཡིན་པ་ལྟར་བཟེད་རྒྱ་འོངས་པ་དེ་བརྟགས་ཤིང་བཟའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་དང་གྲང་པོ་སྒྱལ་སྟེ་ལྷ་རྒྱམས་གྱི་ཤ་ཡང་ཆོས་ཅན། བཅས་ལྡན་དགོ་སྒྲོང་སྟགས་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷས་རྒྱས་ལྷ་རྩེ་ལོ་ནར་སྒྱུད་རུང་གི་ཟས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་རུང་གི་སྒྲན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་ལལ་པ་ལ་རྒྱས་རུང་བཤད་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་རུང་ཞེས་པའང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། ཅ་བར། མིའི་ཤ་ནི་ཐམས་ཅད་རྩེ། །ནས། གྲང་པོ་ཆེ་དང་ཉ་དང་གྲུ་རྒྱམས་གྱི་ཤ་མི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤ་ཟ་རུང་མི་རུང་ཡང་རྒྱས་པར་ཁྱབ་བསྐྱར་བྱི་དོར་རྒྱ་ལྟོས།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཐུན་ཚོད་རྒྱ་རུང་བའི་སྒྲན་དང་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲན་འགལ་བར་ཐལ། བྱིན་གྱིས་སྒྲབས་པའི་དེ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ཡིན་ན་ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་རྩོན་ཆད་སྒྱུད་རུང་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྒྲབས་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་

ལ་ཞག་བདུན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་མེ། ཙ་བར།
 རང་གི་(༡༠བ)དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཙ་
 བར་འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། སྤར་མ་གྱི་གོང་སྤ་ལས་སྤར་པའི་བཏུང་བ་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤན་ཚོད་དུ་རུང་བ་གང་ཞིག །ཞག་བདུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་མེ། སྤན་ཚོད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་སྤན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བཅང་
 བར་གནང་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་བཏུང་བ་བརྒྱད་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་གཅིག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱེད་མེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་འྲིག་གཉིས་ལས། དུས་སྤ་རུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་ལ་བྱས་པའི་བཏུང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། དུས་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སེས་
 བར་བྱ་ཞིང་། བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པའི་བྱིར་སྤན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་མེ། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 ཏེ། ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བཅང་བར་གནང་པའི་སྤན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཙ་
 བར། སྤར་མ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་སེས།

འཕགས་ལུལ་གྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོ་དང་སྤ་བ་གཞན་དུ་མ་འགྱུར་ན་
 བྱིད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རོ་དང་སྤ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་བྱིད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
 རོ་དང་སྤ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་གང་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་
 པའི་མཐའ་དེ་ངོ་བོ་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། ཙ་བར། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། མ་འགྱུར་ན་དེ་ཡིན་གྱི་འགྱུར་ན་གང་ཚུན་ཆད་དེ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་ཟེར་ངོ་། །
 ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་གསུངས་པ། བྱིད་ཀྱི་དེ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། བྱིད་ལྟར་ན་

ཞག་ལྷ་ནས་རོ་དང་སྤྲ་བ་སྤྲ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྲ་རྩམ་གྱི་བདུང་བ་དེ་ཞག་བདུན་
 དུ་ཡང་བྱིན་བརྒྱབ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །ཞག་ལྷ་རྩམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་མི་རུང་
 བར་འགྱུར་བའི་ཐྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དུས་ལྷག་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབ་མི་བསྟེན་
 བའི་ཐྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་ཤེས་མེད་པས་དེ་དུས་འགྱུར་བ་མི་(༡༡)ཤེས་
 བས་བྱིན་གྱིས་མི་བརྒྱབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྱུན་ཡོད་པའི་ཐྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་མ་ཡིན་
 དེ། དུས་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་ན་མི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཐྱིར་དང་། དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བ་ལལ་བ་རྣམས་གྱིས་བགྲོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐྱིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཐྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་སྟོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་རྒྱ་དང་ཤ་མི་སྟགས་ན་རེ། ཅུ་བར། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 བ་ལ་གསོག་འཛིན་མི་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ཡང་ཅུ་བར། རོ་དང་སྤྲ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་ན། གསོག་འཛིན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ལམ་ཞེ་
 ན། མི་འགལ་དེ། སྤྲ་རྩམ་གྱི་བདུང་བ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་ཞག་ལྷ་
 ནས་རོ་དང་སྤྲ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་པེས་དེ་རོ་དང་སྤྲ་བ་ནམ་གྱུར་དུས་དེར་གསོག་འཛིན་
 འབྱུང་བའི་ཐྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་ལ་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་པའི་ཐྱིར།
 ཞེས་པ་རྒྱ་ཤ་མི་མཆོ་སྤྲ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལེགས་བཤད་དུ་སྤྲང་རོ། །འདི་ལྟར་བཤད་
 རྒྱ་མེད་པར་མཁས་རྣམས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲ་ན་སྤྲ་གྱི་དགག་གཞུང་དགལ། ཞེས་
 གསུངས་ཀྱང་དགལ་རྒྱ་མེད་ཟེར་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོགས་པའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲ་རྩམ་གྱི་བདུང་བ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
 ལས་པར་རྒྱབས་སུ་རོ་དང་སྤྲ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། གསོག་འཛིན་གི་ཉེས་
 བ་རང་མཆོན་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། བྱིན་ལེན་མེད་པའི་ཐྱིར། བྱུང་སྟེ། དྲིལ་ལས། བྱིན་ལེན་

མ་བྱས་པ་ལ་གསོག་འཛིག་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། འྲིག་ལས། སྒྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་ཡང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྱིན་
ལེན་མ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་བ་ལ་སྒྲ་མ་རྟགས་དེ་བྱིན་
ལེན་མ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་མ་བྱས་པའི་བྱིར་
ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ནོར་བར་མངོན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེའི་བྱིན་
(༡༧)རྒྱབས་ཞིག་པ་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པར་བྱིན་ལེན་ཞིག་ཚུལ་ལན་གཉིས་བཤད་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོགས་པ་གཅོད་རིགས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་འོག་ཏུ་བྱུང་། །

ཡང་ཁ་ཉང་མཚམས་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་བས་འདིའི་རོ་དང་སྒྲ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ན་བྱིན་
ལེན་ཞིག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྒྲན་གྱི་དངོས་པོ་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འྲིག་ལས། འདི་
གཉིས་གྱིས་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་
ཀྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་འགྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མཐས་པ་ཁ་
མཚམས། སྒྲན་གྱི་གནས་སྒྲ་བས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འགྱུར་བས། བྱིན་རྒྱབས་འཛིག་ཀྱང་སྒྲན་
རིགས་གྱི་ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བས་བྱིན་ལེན་མ་ཞིག་ཟེར་བ་འྲིག་དང་རིགས་པ་གཉིས་ག་
དང་མི་མཐུན་ནོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཅུ་བར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་གསོག་འཛིག་མི་འབྱུང་།
ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཅུ་བར། རོ་དང་སྒྲ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་གསོག་འཛིག་བྱས་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་གཉིས་དགོངས་པ་འགལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒྱིར་
བརྟུང་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས་ཆོག་འགལ་བ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་དམིགས་བསལ་ཡིན་
པས་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས། ཞག་བདུན་པར་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་

བར་སྒྱིར་བཤད་ཀྱང་། དེའི་དམིགས་བསལ་ཞག་བདུན་གྱི་ཐོན་དུ་ཡང་རོ་དང་སྒྲ་བ་
གང་རུང་རེ་འགྱུར་ན་ཡང་འཆང་ན་གསོག་འཛོག་ཡོང་བར་རྗེས་སྒྲ་བཅས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲན་ཞག་བདུན་པ་དང་འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅང་
བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་དུས་དེ་ཙམ་གྱིས་གསོག་འཛོག་གི་ཉེས་པ་མི་
འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས། ཞག་
བདུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཀྱང་འཆད་ཆད་རོ་དང་སྒྲ་བའི་ངོ་བོ་གཉིས་མ་འགྱུར་བར་
དུ་འཆང་ལ་དེ་ནས་འཆང་མི་རུང་བར་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་(༡༡ན)སེལ་བུའི་བྱ་རམ་
གྱི་བཏུང་བའི་སྐབས་ལས། བཅུན་པ། བཅགས་པ་དགྲུང་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
ཏུ་རུང་ངམ། ཉེ་བར་འཁོར། རུང་ངོ་། །བཅུན་པ། ལུན་རི་སྒྲིད་དུ་བཞག་པར་འཆོལ་
བར་བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར། སེན་ཏུ་སྒྲ་ཞིང་མི་སྒྲུར་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་སྒྲོང་བ་དེ་
སྒྲིད་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། ངོ་བོ་དེ་གཉིས་འགྱུར་ན་ཞག་གང་ལ་
བྱུང་བ་ནས་གསོག་འཛོག་ཡོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དེས་ན་བཏུང་བ་བྱིན་སྐབས་
བྱས་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་རོ་དང་སྒྲ་བ་ཉིད་ཡོངས་སྒྲ་འགྱུར་ན། རང་གི་དུས་གྱི་
མཐའི་མདུན་རོལ་དུ་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱིན་སྐབས་དང་བྱིན་ལེན་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་ལྷང་བ་འབྱུང་བར་བཅས་པས་སྒྱིར་
བཏུང་དང་མི་འདྲ་བ་ནི་བཅས་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། དེའི་ཆོ་བྱིན་ལེན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདིར་རྒྱུ་ལྷར་བྱིན་ལེན་མེད་ཀྱང་
གསོག་འཛོག་གི་ཉེས་པ་ཅིག་ངེས་པར་འོངས་ཏེ། དེའི་དུས་སྒྲ་མི་འཆང་བར་སྐབ་
དབང་གིས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། ལུང་ལས་ལྷང་བ་
སྟེ་ལྷ་ཀའི་སྐབས་སྒྲ་འགལ་ཆབས་བམ་འདས་པ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་དོན་

ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བྱིན་ལེན་གྱང་མེད་པར་མངོན་ཏེ། སྤྲོན་གྱི་ངོ་བོ་གྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། རོ་
མངར་བ་ལས་སྤྲོར་བ་དང་སྤྲོ་བ་ལས་སྤྲོ་བར་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །བྱར་གིང་དང་དེའི་
བརྟུང་བ་བཅགས་པ་བཞིན་རོ། །དེས་ན་བྱིན་རྒྱབས་གྱང་དེ་དུས་ཞིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་
ལེན་ཞིག་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཞིག་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་འཛིན་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་
ལའང་རོ་དང་སྤྲོ་བ་ཅུང་ཟད་འགྱུར་ན་སྤྲོན་རིགས་ཉམས་མི་དགོས་གྱང་། དེ་གཉིས་
གིན་ཏུ་འགྱུར་ན་སྤྲོན་རིགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་རམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་བརྟུང་བ་
ཉམས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་རེད་ལུང་དུ་བ་རྩལ་བ་འདི་ནད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་རུང་པར་ཐལ། ཏུ་(༡༩བ)
བ་ཁར་རྩལ་བ་དང་སྤྲོར་རྩལ་བ་མུ་སྟེགས་པའི་བརྟུང་ཞུགས་ཐ་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
གཞི་འགྲེལ་ལས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་དཀར་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུ་བ་རྩལ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་སྤྲོན་གཅེའུ་སྤྲོན་ཐུར་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཆུང་ལས་སྤྲོན་མའི་སྤྲུག་བཤད་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་པར་པཎ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཀྱིས།
སྤྲོན་མའི་སྤྲུག་རྩལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་བྱི་དར་གྱི་འདུལ་བ་
འཛིན་པའི་མེས་པོ་རྒྱ་དབང་ཡུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྲོན་ཞག་བརྟན་པ་ནི་གང་ཟག་ལས་
བྱིན་གྱིས་བརྟན་ཏུ་རུང་སྟེ། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་དགོ་བསྟོས་དང་ལག་གི་སྤྲོ་དང་ནད་
པ་སྟེ་བཞི་དང་། ཟན་ཆད་པས་གྱང་བྱིན་གྱིས་བརྟན་ཏུ་རུང་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་སྤྲེའི་
མཆོམ་པས་པ་དང་རྟོག་དམར་དང་རྟོག་འཕྲངས་གོ་བ་དུ་མ་ན་རེ། ཟན་ཆད་པས་གྱང་བྱིན་གྱིས་
བརྟན་ཏུ་རུང་པའི་གཞུང་ལེན་ཅིང་། བྱིན་གྱིས་བརྟན་ཏུ་རུང་པའི་རྟོན་དང་མི་ལུན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཟེར་རོ། དེ་དག་མི་ལེགས་པར་ཐལ། ཟན་ཆད་ཀྱི་ཆོག་གུས་པ་ལ་དེ་དག་
གནང་བས་འདིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཟའ་བ་
ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་དགོ་སྒོས་དང་ལག་གི་སྒྲ་རྣམས་ནད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཟན་ཆད་པས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་སུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་བཟའ་བར་རུང་ངོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྒོར་ཟན་ཆད་པས་ཀྱང་སྤྲུམ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དེ་ཡང་
ནད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བཟུང་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བྱེད་སྐབས་སུ་
ཡང་བཤད་ངོ། །

དེས་ན་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ། ཟན་ཆད་པའི་དབང་གིས་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲན་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དུས་སུ་རྩོམ་ཡིན་ལ། ཟན་ཆད་པའི་
དུས་ཕྱི་དྲོའི་དུས་བྱིན་རྒྱབས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་
ཟན་བཅད་ཀྱི་ཆོག་གུས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ངོ་མཉི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གསོག་འཛོག་ལྷུང་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཅུ་བ་ལས། ཟན་ཆད་(༡༡ན)བཅད་པར་གྲས་པའི་
ལོ། ཉི་མ་དང་པོ་ལ་སྤར་གང་ངོ། །གཉིས་པ་ལ་དོལ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཅི་ཙམ་གྱིས་
ཆོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྟེ། དེས་ཟན་ཆད་ཀྱི་ཆོག་བཤད་པ་ལྟར་
རྒྱུ་དང་བམ་ལྷ་སོགས་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱིན་རྒྱབས་གྲས་ཆོག་ཚུལ་དངས་
ཟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲུམ་བྱི་གོང་སྤྱོད་ཅན། དུས་རུང་གི་ཟས་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་བཤད་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། སྤྲུམ་སོགས་ནི་དུས་སུ་ཡང་རུང་བ་སྟེ། འགྲེལ་
པར་བཟའ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་དུ་མ་བཟོད་དེ་བྱེད་ག་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་དུ་བཤད་པས། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུ་ལྟེ། དེ་དུས་མི་རུང་གི་སྒྲན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། དུས་རུང་གི་སྒྲན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་བཤད་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། སྤ་
རམ་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱལ་བ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བས་དང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུལ་བ། བསྐྱབ་བ་གསུམ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ། །ལེགས་སྦྱོང་དག་
སྦྱོང་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཡང་། །པ་ཆ་འབྲུམ་གྱི་གོས་དང་རོ་བརྒྱའི་ཟས། །ཁང་མིག་ལྟ་བརྒྱུ་མི་
སྦྱོབ་བ་བཞིན་དབང་། །སངས་རྒྱུ་བཞུགས་དུས་སྤྱི་ཡང་སྦྱོང་གསུམ། །འཛིན་སྦྱོབ་
དག་སྦྱོང་འོངས་ན་དཔག་ཚད་དམ། །རྒྱུང་གྲགས་སོགས་སྤྱི་དག་འདུན་གྱིས་བསུ་ན། །
གངས་ཅན་སྦྱོངས་ན་འདུན་སོགས་དབང་གིས་རོལ། །ཁྱུང་འཕགས་ཉེ་བར་འཁོར་དང་
དེའི་རྗེས་འགོ། །འཕགས་ལྟལ་འོད་གཉིས་ཆོས་བཤེས་དག་ལེགས་བཤེས། །སྦྱོངས་
འདིའི་ཐུབ་བསྟན་བདག་པོ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ས། །སྦྱོས་རབས་ཉིན་བྱེད་ཕྱིར་བས་སྦྱོ་བྱ་
སྦྱོངས། །ཞེས་བའང་བར་སྒྲུབས་གྱི་ཆོག་སྤྱི་བཅད་པའོ། །སྒྲན་གཞི་ལེགས་པར་བཤད་
ཟེན་ཏོ། །

ལས་གྱི་གཞི་བཤད་པ།

། ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་པ་ལས་གྱི་གཞི་འཆང་བར། ཆོག་ལས་འདས་ན་(༡༡བ)
ལས་མི་ཆགས་སོ། །འདིར་ཆོག་ནི་དག་འདུན་ཚང་བ་དང་ལས་བརྗོད་བ་དང་། ལས་
བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་།

འདི་ལ་སྦྱོང་གཞི། དགོས་པ། །སྦྱོང་བ། མཐའ་དབྱེད་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཡོད་དེ།
དུག་སྦྱོས་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་གྱི་དང་གཅིག་གིས་མང་པོའི་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་གྱིས་གཅིག་གི་ནས་མང་པོའི་དང་གཅིག་གིས་ཚོགས་གྱི་ལས་
 གྱི་བར་བྱེད། གསུམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དང་ཚོགས་གྱིས་གཅིག་ནས་ཚོགས་གྱི་བར་གྱི་
 ལས་བྱེད་པ་དེ་གསོལ་བས་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་མི་བྱ་བ་ནས། ཚོགས་གྱིས་ཚོགས་གྱི་
 མི་བྱའོ་བར་བཅས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལས་ལ་དབང་བའི་དགོ་འདུན་ལྡེ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་
 གཞི་དང་ལྡེ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་བཞི་དང་ལྡེ་དང་བརྩ་དང་ཉི་ཤུ་དང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་
 དགོ་འདུན་ནོ། །ཞེས་ཚོགས་གྱི་བྱ་བ་བཞིར་མ་ཆང་བས་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་
 ཤུའོ་བར་གྱི་བྱ་བ་དེ་མ་ཆང་བས་བྱས་ན་ཚོས་དང་འདུལ་བ་མ་ཡིན་པར་བཅས་པའི་
 བྱིར། ཡང་མཉན་ཡོད་དུ་དགོ་སྒྲོང་མའི་དགོ་འདུན་བཞི་སྟེ་ལྡེ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་སྟེས་
 ལས་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་འདུས་པ་ཁ་ཏོན་སོགས་ལ་གཞོན་པ་གསོལ་
 བས། དབྱུང་བ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་དང་། སྤྱིས་བྱ་བའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་ལ་དགོ་
 སྒྲོང་མ་མའི་ལས་སོ་སོར་གྱིས་ཞེས་བཅས་པའི་བྱིར།

། གཉིས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལས་གྱི་རྣམ་བཞག་གེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་
 རྫོགས་སོགས་གྱི་ལས་དེ་དང་དེ་ཆགས་བས་རང་རང་གི་འབྲས་ཁུ་བསྟེན་རྫོགས་
 སོགས་འབྲུབ་ཅིང་བརྩ་ཅའི་གྲངས་བཤད་བས་ལུང་མ་དག་པའི་ཚོག་མི་འཇུག་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

། གསུམ་པ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ལས་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ལས་གྱི་རྣམ་
 བཞག་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་གཉིས། རོ་
 བོ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་གྲངས་ཆང་ཞིང་ཁ་སྒྲོང་འོས་པའི་ལས་བྱེད་གྱིས་ལས་གསུམ་ཅི་
 རིགས་མ་འབྲུལ་བར་བརྫོད་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་ཐབས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཅུ་
 བར། འདིར་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཆང་བ་དང་ལས་བརྫོད་(༡༩)པ་དང་ལས་བྱེད་པ་

ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་པ་བསྟན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་བྱུང་པར་ལ། ལས་ཆགས་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག །བསམ་པའི་ཡན་
ལག་ལས་བརྗོད་པའི་ངོ་བོའི་ཡན་ལག །ལས་ཐོས་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག །
ལས་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟ་ལས། དང་པོ་ལགས་མཐོང་དེ། སྒྲོ་མཐུན་གྱི་གཞི།
དགོ་འདུན། བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ལས་མཐུན། གང་ལ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་དགོས་ཏེ། གངས་ཚང་བ། ཁ་སྒྲོང་འོས་བ། མི་
མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གངས་ཚང་ལུགས་བརྩ་
གཅིག་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལྟར་བཞི་བརྩའི་དང་། ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་། ཉི་ཤུའི་
དང་། བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་། བརྩ་གཅིག་གི་དང་། བརྩའི་དང་། དཀྱའི་དང་། བརྩུད་ཀྱི་
དང་། དུག་གི་དང་། ལྟའི་དང་། བཞིའི་དགོ་འདུན་གངས་ཚང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་ཉི་ཟེར་གྱི་སྒྲོམ་ལས། བཞི་བརྩའི་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །བརྩ་གཉིས་བཞི་པར་
བདུན་མ་གཏོགས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་གངས་ཚང་ཚན་པ་བརྩ་
གཅིག་ཅེས་གྲགས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ལུལ་དབྱུང་སུ་དགོ་སྒྲོང་མའི་སྒྲོ་དབྱུང་མགྲུ་དབྱུང་སྟགས་ཀྱི་དབྱུང་
པའི་ལས་ལ། དགོ་སྒྲོང་པ་ཉི་ཤུ་མ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བརྩ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས། མའི་དབྱུང་བ་ལ་པ་མ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བརྩ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དབྱུང་སུ་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགོ་སྒྲོང་པ་བརྩ་དང་།
དགོ་སྒྲོང་མ་བརྩ་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུང་མེད་
དབྱུང་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཉེར་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། མཐའ་ལོབ་ཏུ་དགོ་སྒྲོང་མ་དབྱང་བའི་ལས་ལ་དགོ་སྒྲོང་མ་
བཅུ་དང་མ་བཅུ་གཉིས་ཉི་ཤུ་དགོས་པའི་(༥༥)ཕྱིར་དང་། དབུས་སུ་མ་དབྱང་བ་ལ་
ཡང་ཉི་ཤུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། དགོ་སྒྲོང་གི་དབྱང་བ་ལ་ཉི་ཤུ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། དབུས་སུ་མ་ལྟོ་མ་པ་གཉིས་དེ། དགོ་སྒྲོང་མ་དང་
ཚངས་སྒྲོང་ཉིར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དང་ལོར་དང་ལོར་མང་པོ་འཛོག་པའི་
གནད་བའི་ལས་རྣམས་ལ་དགོ་སྒྲོང་མ་བཅུ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་
ལས། མ་ཚོག་མོགས་ལྷ་ལ་དབུས་སུ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་གྲུབ་ཏེ། མཐའ་ལོབ་ཏུ་དགོ་སྒྲོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་
དགོ་སྒྲོང་མ་ལྷ་དང་མ་དུག་ཏེ་བཅུ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། མ་
ཚོག་ལ་མཐའ་ལོབ་ཏུ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་གྲུབ་ཏེ། དབུས་སུ་མ་བསྟེན་རྫོགས་ལ་འདུལ་བ་འཛོམ་པ་ལས་བྱེད་དང་
བཅས་པའི་བཅུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷོ་ལས། དབུས་སུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་
བཅུ་ལ་མོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་གྲུབ་ཏེ། མའི་དགག་དབྱེ་ལ། ལས་བྱེད་དང་བཅས་པའི་མ་ལྷ་དང་མ་
བཞི་ཉི་དགུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། མའི་དགག་དབྱེ་ལ་མ་ལྷ་མ་བཞི་ཉི་
དགུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་གྲུབ་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྒྲོ་སྒྲོང་མགུ་སྒྲོང་ལས་ལ་དགོ་སྒྲོང་མ་བཞི་མ་
བཞི་ཉི་བརྒྱད་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། མའི་མགུ་ལ་མ་མ་བཞི་བཞི་
ཉི་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་གྲུབ་ཤི། མཐའ་ལོབ་ཏུ་ལྷ་རོལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་སྟེན་པ་དང་ལོབ་
དང་གསུམ་པན་ཆད་གྱི་ལོབ་མང་འོག་པའི་གནད་པ་རྣམས་ལ་མ་དུག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། མ་ཆོག་སོགས་ལྷ་ལ་མཐའ་ལོབ་ཏུ་དུག་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩ་པ་གྲུབ་ཤི། དག་སྟོང་པའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་བསྒོ་ན་ལ་ལྷ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐའ་ལོབ་ཏུ་པ་ཆོག་དང་དགག་དབྱེ་ལ་ལྷ་(ལན)
དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྩ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་མི་བསྒོ་བར་དགག་དབྱེ་བྱེད་ན་པ་བཞིས་
ཆོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལས་པ་ལ་ཆེར་བཞིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟེན་ལས། ལས་གཞན་ཐམས་
ཅད་ལ་ནི་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་དང་། ཅུ་བར་ཡང་། ལྷག་མ་དག་ལ་ནི་བཞི་ལ་
སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཅུ་བར། ལྷག་མ་དག་གི་
ཆོག་མ་ནི་བཞིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞི་བརྩ་དང་ནི་བྱ་དང་དགུ་དང་
བརྒྱད་དང་ལྷ་དང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་ཅན་ཡིན་རྟེ། དེ་མ་ཆོད་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། ཉེར་གཉིས་དང་། བརྩ་གཉིས་དང་། བརྩ་གཅིག་དང་། བརྩ་དང་། དུག་གི་
གྲངས་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ལས་ཉུང་ན་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་ཤི།
བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉེས་བྱས་སྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཁ་སྟོང་འོས་པའི་ཆོས་བརྩ་གསུམ་མམ་
བཅོ་ལྷ་ཡོད་དེ། གཞི་ལས་བཤད་པ་བརྩ་ལྷ་པ་ལས་བཤད་པ་གསུམ་ཤི་བརྩ་གསུམ་
མམ། རུང་མཐུན་གཉིས་དང་བཅོ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བརྩ་ཡོད་དེ། འགྲེང་བ་མ་
ཡིན་པ། སྟེན་བསྟོ་ཆད་པའི་ལས་གསུམ་ལ་གང་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུན་པ་
དང་ཡོངས་དག་སྟུལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྟེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བམ་

བས་ཉམས་བཅས་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་མེད་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ལྟ་
 རན་བྱས་ཏེ་གང་རུང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞན་ཉེར་ལྟ་གང་རུང་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ལུལ་བཅས་མ་ཡིན་
 པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། ཅུ་བར། མི་འདུག་པར་འགྲེང་བའི་ཁ་སྐྱོང་
 བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོག་
 ལས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། མཚམས་མེད་པ་
 ལྟ་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དང་། ས་གཞན་(༡༥)ན་གནས་པ་དང་། ཐ་དད་
 བར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ལུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་གཞན་སྤྱི། ས་གཞན་པ་ཉེར་ལྟ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་གསུམ། མགྱ་སྤྱོད་
 གསུམ། སྤྱོད་ལྟ་གསུམ། མགྱ་ལྟ་གསུམ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་བྱིན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་
 བྱིན་པ་གཉིས། བསྐྱབས། སྤྱད། བསྐྱད། ཕྱིར་འགྲེང། གནས་དབྱུང་བདུན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་
 ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུལ་བཅས་ནི་ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། བསྐྱམ་པར་བྱ་
 བས་ཀྱང་ཡིན་གྱི་བཤགས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཡིན་པར་མ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱ་བའི་གསུམ་ཡོད་དེ། མཚམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་
 གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚན་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤྱིང་བ་ལས། རྒྱལ་བ་དཔེ་
 གངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་

ཉེ། ཅ་བར། འདི་ལ་མཚན་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རུང་མཐུན་གཉིས་དགོས་ཏེ། རྒྱགས་སྒྲིན་སྒྲོ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྟན་དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུ་བ་ལས། སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་འབྲུག་པ་དང་། ཚོར་བས་གཟིར་བ་དང་། སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། འོན་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། སྒྲམས་པར་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲགས་སུ་བཀའ་ཉེ། དགག་དབྱེ་བྱས་ན་བྱས་ཞེས་བགྱི་འཇ། ལུ་བ་ལི། དགག་དབྱེ་མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཉེ། དགོ་འདུན་འདས་པ་དང་བཅས་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་བྱིན་རྒྱབས་དང་སྒྲོ་བུར་དགག་དབྱེ་དང་ཡོངས་དག་འབུལ་བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །འདི་དག་གི་ཞིབ་ཆ་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་དོ། །

ཅ་བའི་བྱིར་པར་གསུམ་པ་མ་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་དགོས་ཏེ། མ་འདུས་(༥ན)པའི་མི་མཐུན་པ་དང་། འདུན་པ་བྱིར་བསྐྱོག་གི་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཉེ། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་སྒྱུད་པ་ལས་དེའི་མཚམས་ནང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཁ་སྐྱོང་འོས་པ་དང་། ལུས་སམ་འདུན་པ་གང་རུང་གིས་གྲུང་མ་འདུས་པ་ཉེ། གསུམ་དང་། སྒྲིན་པའི་གནད་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེ་འགྲས་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་དེར་ཡོད་པར་དགོ་འདུན་གང་རུང་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་ཡན་ཆད་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཉེ། ཅ་བར། དེའི་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁ་སྐྱོང་པར་འོས་པ། ལུས་སམ་དེ་ལ་འདུན་པས་འདུས་པར་རྗེས་སུ་མ་ལྷགས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཉེ། ཅ་བར། མྱོས་པའི་གནད་བ་ཐོབ་པས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཉེ། ཅ་བར། བསམ་

བ་ཐག་པ་ནས་བཅལ་ཏེ་གོབ་ལོབ་མ་བྱས་པ་ནི་དག་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་པར་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་དགོ་སྟོང་གིས་ལས་འདི་མི་ཆགས་སམ་བྱར་མི་རུང་སྟགས་སྟེ་བ་དང་བྲལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལས་དེའི་མཚམས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ཆོས་ལྟན་གྱི་ཆད་ལས་བྱ་བྲལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་ལམ་མ་ཉམས་པ་དང་། ལུས་ངག་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། དག་བསྐྱམ་པ་དང་། ཕྱིར་བསྟོག་ཆགས་མི་ཆགས་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུལ་དེ་ནང་ཞེ་ལོན་མེད་པ་དང་། ཁ་བསྐྱང་འོས་པ་སྟེ་བྱེད་པར་བརྒྱད་ལྟན་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཕྱིར་སྟོག་བྱེད་པར་ཡང་གང་ལ་ལས་དེ་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་པས་གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་དང་ལྟན་ན་སྟོང་ལམ་ལས་མ་ཉམས་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། དག་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པས་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། ནང་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་(༥༦)གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལས་མཐུན་ནི་བྱེད་པར་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལས་དེ་དང་དེ་བྱེད་པ་ལ་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། མི་འདུག་པར་འགྲང་བནས་ལྟུལ་བཅས་པར་དང་ལྟན་པས་དེ་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ལས་བྱས་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ་ཆགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོན་པ་པ་མེད་ན། སྟོ་སྟོང་མག་སྟོང་སྟོ་ལྟན་ནམས་གིས་ཀྱང་སྟོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པ་ཆགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མེད་ན་ཆངས་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་བཅས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འདོན་པར་བྱེད་པ་

ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས། སྟོ་བ་བགྱིད་
པའི་དགོ་སྟོང་གིས་གནས་ནས་ལུང་བ་བརྗོད་པར་བགྱིད་མ། ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོ་
པ་མ་གཏོགས་པར་ལས་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བགྱིདོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་དེ་དག་ལ་མཁས་པ་དགོས་ཏེ། ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་ལུས་ལ་བར་སྟོ་ནས་ཐོན་དགོས་
དཔེ་ཐོག་ནས་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལེགས་པར་ཐོན་པས་གདོན་
ཏེ། ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་ལུས་ལ་བྱིད་ནའོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱིས་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་
པ་ལ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་
བསྐྱས་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྩ་བ་གང་བ་དང་
སེམས་ཅན་རྩ་བ་གང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ལ་བརྩ་གཅིག་འདུལ་བ་བསྐྱབ་པར་བཤད་དེ། གསོ་སྟོང་གི་གནས་ལ་སྟོ་
མཐུན་དང་། གསོ་སྟོང་གི་གནས་ཀྱི་སྟོ་མ་པ་སྟེན་པ་དང་། མཚམས་པོ་ཆེ་གཅོད་པ་དང་།
དེ་(༥༥ན)བརྟོལ་བ་དང་། མཚམས་སུ་རྒྱུང་གཅོད་པ་དང་། དེ་བརྟོལ་བ་དང་། རུང་ཁང་
སྟོ་མཐུན་བྱ་བ་དང་། དེ་བརྟོལ་བ་དང་། མཚམས་ལས་མི་འབྲལ་པའི་གནད་པ་སྟེན་པ་
དང་། སྟོ་བརྒྱུད་གདོད་པའི་སྟོ་མཐུན་དང་། སྟོ་བརྒྱུད་དབྱུང་བ་དང་། བརྩ་གཅིག་ཡོད་
ཅིང་། དེ་དག་གི་གཞི་སྟོགས་རུང་བ་ཆོད་ལྡན་སྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། ལས་དེ་དག་
གི་གཞིའི་ཡུལ་བསྐྱས་ན་གསུམ་རྩ་འདུ་སྟེ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ཡུལ་དང་།
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་དང་། གསོལ་བཞིའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། གསོལ་
བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་གི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་ཆེ་རྒྱུང་བཅད་པ་དང་གནས་ལ་སྟོ་མཐུན་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་ནི། གསོལ་བཞིས་སྒྲ་བརྒྱད་དབྱང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ།
 བྱིམ་པའི་རྟེན་ལ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ལྟུང་
 བཟེད་ཁ་དཔུབ་པ་དང་། དེ་བསྐང་བ་དང་། བྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ལྷོ་མ་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
 དེ་བཀ་ཡངས་སྒྲ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་གནས་པ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གཞི་
 སོ་སའི་མཆན་ཉིད་ལྟར་པ་དགོས་ཏེ། མ་ཆངས་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་
 བ། ལྟུང་བཟེད་ཁ་དཔུབ་པའི་གཞི་བྱིམ་པ་ཡིན་པ། རབ་བྱུང་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་ཅིང་སྒྲོ་
 བ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། རང་གི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན་པ། ལྷར་ལྟུང་བཟེད་
 ཐབ་ཟིན་མ་ཡིན་པ་དགོས་ཀྱི་ཐབ་ཟིན་ལ་མི་ཆགས་པ་ལྟར་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟུང་ལས། བརྒྱན་པ་བསྟེགས་པའི་ལས་བགྱིས་པ་ལ་བསྟེགས་པའི་ལས་
 བགྱིས་ན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ན། དེ་བཞིན་
 དུ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམོར་ལོ་བརྒྱད་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བསྟེན་ཐོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྟོགས་
 པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ། ཅུ་བའི་དབྱེ་བ། སྦྱིན་པའི་དང་། བསྟོ་
 བའི་དང་། མཐུན་(༥༥)པའི་དང་། དྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དང་། ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པའི་
 དང་། རྟེན་སྒྲ་གནང་བའི་དང་། རང་གི་དོན་ལ་སྒྱུར་བའི་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་མཁོ་
 བ་བཞག་པའི་བར་བརྒྱད་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་
 ལས་ཞེ་བརྒྱད་དང་། བསྟོ་བའི་ལས་སོ་གསུམ་དང་། མཐུན་པའི་ལས་བརྒྱ་གསུམ་
 སོགས་ཡོད་དལ། དེ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཆངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྟེན་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་བསྟེན་
 པར་རྟོགས་པའི་ལྷོ་མ་པ་སྦྱིན་པ་དགོས་ལྷོ་མ་པའི་ལྷོ་མ་པ་སྦྱིན་པ་སོགས་སྦྱིན་པའི་ལས་

གངས་གཞུག་དང་བསྐྱོག་སྒོ་སོགས་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་
ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱེན་པར་མ་རྩོགས་པ་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་དག་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཆགས་པ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་དང་ཀུན་སྒྲོང་
གི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་དང་ལས་བྱེད་གིས་ལས་
དེ་རུང་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བྱེད་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱང་
ཕལ་ཆེར་ལས་དེ་བྱས་སོ་སྟུང་དུ་འདུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྒྲོང་གི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། ལས་བྱེད་དམ་དགོ་འདུན་གང་གཙོ་ཆེ་ལས་དེ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱུ་མ་
ཆད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བཞད་གད་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གང་གིར་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་། བཏང་བ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལས་བརྗོད་པའི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ཚང་དགོས་ཏེ། བརྗོད་པ་ཚང་
བ་དང་། བརྗོད་པ་མ་ནོར་བ་དང་། བརྗོད་པ་མ་འབྱུགས་པ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསོལ་བའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་ཚང་བ་དང་། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་
གསོལ་བ་གཅིག་དང་། བརྗོད་པ་གཅིག་ཚང་བ་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་
གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་ཚང་(༥༥)དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་བལ། དེ་དག་ཚར་ལྷག་
བ་དང་གནས་ལ་སྒོ་མཐུན་ལྟ་བུའི་གསོལ་གཉིས་ལ་གསོལ་བཞི་བྱས་པ་ལ་ལས་ཆགས་
ཀྱང་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བརྗོད་པ་ལག་པ་དག་གིས་ནི་མ་བྱས་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཉམས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་བཟད་
དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། ལས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆོག་གི་གཙོ་བོ་མ་ཉམས་ན་ཡན་
ལག་ཉམས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པ་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་གཏད་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཙོ་བོ་ཆད་ན་མི་སྟེ་བ་དང་ཆོག་ཉེས་མེད་གྱི་བསྟེན་ཚོགས་ལ་མཁན་བོ་དང་
 དགོ་འདུན་དང་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་གང་རུང་གི་མིང་ཆད་ན་མི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཅུ་བར། དེ་གཉིས་གྱི་མིང་མ་བཟོད་ན་ཡང་མི་སྟེའོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ན་ཡང་དེའི་སྟེ་
 གནས་གྱི་མི་སྟེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་མེད་གྱི་ལས་ཆགས་པ་ཆོག་ཕྱེད་ཀྱང་
 མ་ཆད་པ་དགོས་སོ། །ཅུ་ཉ་གས་གཉིས་པ་བཟོད་པ་མ་ནོར་བ་དགོས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་
 གསུམ་གྱི་གོང་མ་གོང་མའི་སྐབ་རྒྱ་འབའ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་འོག་མས་བྱས་ཀྱང་མི་ཆགས།
 ལས་གྱི་རིགས་ནོར་ན་ཡང་མི་ཆགས། ལས་གྱི་མ་སྐྱོར་ན་ཡང་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར།
 དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེས་བྱ་བ་ལས་མ་ཡིན་པས་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་
 ལས། བསྟེན་པར་ཚོགས་པར་བགྱི་བ་ལས་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་མི་བགྱིད་ན་
 བསྟེན་པར་ཚོགས་ཞེས་བཟོད་པར་བགྱིའམ། བསྟེན་པར་ཚོགས་ཞེས་བཟོད་པར་བགྱི།
 བཀའ་རྒྱལ་བ། བསྟེན་པར་མ་ཚོགས་པར་བཟོད་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་གྱི་རིགས་ནོར་བ་རྣམ་
 དག་གི་ལས་ལ་དམའ་དབབ་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་། ཆད་པའི་ལས་ལ་རྣམ་དག་གི་ལས་
 མགྱ་དབྱུང་གི་ལས་བྱས་ཀྱང་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་(༥༥)ཏེ། ལུང་ལས། བཙུན་པ་མ་
 མཐོང་བའི་སྤྲད་དུ་སྤངས་པའི་ལས་སྤྲོས་པ་ཞིག་ལ་བསྡིགས་པ་དང་སྤྲད་པ་དང་
 བསྤྲད་པ་དང་སྤྲར་བསྤུམ་པའི་ལས་བགྱིད་ན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི།
 མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷ་པ་ལི། སྤངས་པའི་ལས་ནི་གཞན། དམའ་
 དབབ་པའི་ལས་ནི་གཞན་ནོ། །བཙུན་པ། མ་མཐོང་བའི་སྤྲད་དུ་སྤངས་པའི་ལས་སྤྲོ་
 འོས་པ་ཞིག་ལ་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་། ཡིད་མཁྱུ་བ་དང་དབྱུང་བའི་ལས་བགྱིས་ན།

བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱི་ལམ། ལྷ་པ་ལི། མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཅི་འདྲི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་པ་ལི།
སྤངས་པའི་ལས་ནི་གཞན། རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་ནི་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། འདི་ཡང་ཀུན་ལ་རིགས་པ་བསྟེ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་དག་གི་ལས་ཀྱི་གསོལ་
བ་དང་ལས་གཞན་སྤང་བའི་བཟོད་པ་བྱས་ན་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་དེ། ལུང་ལས། ལས་
གཞན་གྱི་གསོལ་བ་བགྱིས་ལ་ལས་གཞན་གྱིས་བསྐྱགས་ན། ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་
བགྱི་ལམ། ལྷ་པ་ལི། མ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་སྤྱོད་དེ་དག་གྲང་འདས་བ་དང་བཅས་
པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་དེར་བསམས་ནས་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་གཞན་བྱས་ན་ལས་ཕན་ཚུན་
ནོར་ཡང་ཆགས་ལ་མ་བསམ་ན་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་དེ། ལུང་ལས། བཅུན་པ། ཆད་པས་
བཅད་པར་འོས་པ་ཞེས་ལ་ཡིད་མགྱ་བ་དབྱུང་བའི་ལས་བགྱིས་ན། ལས་བགྱིས་པ་
ཞེས་བགྱི་ལམ། ལྷ་པ་ལི། བྱས་པ་ཞེས་བྱོལ། དེ་ཅི་འདྲི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་པ་ལི། འདི་ཐམས་
ཅད་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་མའི་ཆོག་
ཕན་ཚུན་ནོར་བ་དང་ཕ་མའི་མིང་ངམ་རྟགས་ནོར་བ་སོགས་ལའང་སྟེ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་
གཙོ་བོའི་དོན་ལ་ཆོག་ནོར་ནའང་མི་སྟེ་བ་དཔེར་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་མཛད་
དོ་བཟོད་ན་མི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་ལའང་སྟེ་ཚུལ་གཤམ་པར་བྱ་དགོས།

ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་(༥༥)བཟོད་པའི་ཆོག་མ་འབྲུག་པ་ལ་གསུམ་དགོས་དེ། སྟོད་
ལམ་མ་འབྲུག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་འབྲུག་པ་དང་། ཆོག་མ་འབྲུག་པ་གསུམ་
དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདུག་པ་དང་། སྒྲ་གོས་ཀྱིས་ཐུག་པ་གཡས་མ་
བརྟམ་པ་དང་། ཁ་བརྟམ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལག་པ་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བ་རྣམས་
དགོས་ཞིང་དེ་དག་མ་བྱས་ན་སྟོད་ལམ་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ལུང་ལས། ལས་

ཐམས་ཅད་ལ་འདུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཞུང་བར། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། འདུག་པ་ཉིད་
 གྱིས་སོ། ཞེས་དང་། དགོ་སྒྲོང་དག་འདུས་པ་ཉིད་ན་སྒྲ་གོས་སྒྲག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
 ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། ཐལ་མོ་བསྟོལ་ཏེ་བཅང་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
 མི་འདུག་པར་འགྲང་བ་ནི་ཁ་བསྐྱོང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྒྱམས་པ་འགྲོ་བའི་སེམས་གྱིས་
 བཏང་བ་ནི་སྟོད་ལམ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོ་གའི་དངོས་
 གཞི་མ་རྫོགས་པར་བཞུང་བས་སྟོད་ལམ་ཉམས་ན་ལས་དེ་ལ་གྲངས་མ་ཚང་ན་མི་
 ཆགས་ལ་ཚང་ན་ཆགས་ཏེ། ཅུ་བར། བྱེད་པ་ཉིད་ན་སོང་ན་ཚོ་ག་མ་རྫོགས་པ་རྣམ་པར་
 འབྲུག་པ་ཉིད་དོ། ལས་དེ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ཆེད་དག་ཏུ་ཡོངས་པ་རྣམས་མ་ལུས་པ་
 ཉིད་ན་རྫོགས་པའོ། ལུས་པ་ཉིད་ན་མི་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དམིགས་བསལ་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱང་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་ཟིན།
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཟླ། ལས་གྱི་ངོ་བོ་བཞུང་བ་དང་བྱེད་པ་བཞུང་བའི་གོ་རིམ་འབྲུགས་ན་
 ལས་མི་ཆགས་ཉེས་བཅས་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་གོ་རིམ་འབྲུགས་ཀྱང་གོ་བ་ལ་མི་གནོད་ན་
 ལས་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གོ་རིམ་འབྲུགས་པ་དེ་ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་
 དོ། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། དོན་གྱི་སྐབས་དག་གི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པས་ནི་མི་ཆགས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་རྒྱལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གང་གིས། ཚད་ཇི་ཙམ་དུ་མྱོང་
 བ། ཤེས་པ་(ལ་བ)གང་གིས་མྱོང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་ཟླ། ལས་དེ་ལ་
 དགོ་འདུན་ཚད་གང་དགོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ལས་དེ་གོ་མྱོང་དགོས་ལ་མ་གོ་ན་མི་ཆགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རང་གི་འོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གྲངས་ཚང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོས་ལ་

ལྷག་མའི་མ་ཐོས་ཀྱང་ཆགས་པ་འདྲ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པར་མི་འགོ་རྩལ་གཤམ་
སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། གསོལ་བ་དང་གསོལ་གཉིས་དང་གསོལ་བཞི་གསུམ་ཀའི་
གསོལ་བ་ཙམ་དགོ་འདུན་གྱིས་གྲུབ་ན་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བཟླ་དྲུག་པ་དག་ལ་ཡང་གསོལ་
བའི་བཟླ་དྲུག་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གསོལ་བ་ཐོས་ན་དེ་གྲུབ་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱ་བས་ཆོག་མ་ཐོས་ཀྱང་དོན་གོ་ན་ལས་དེ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ས་ག་ལྷས། འོན་པས་ཀྱང་ནི་གོ་གྱུར་ན། ལས་བཟླ་དྲུག་པ་ནི་མི་ཐོས་ཀྱང་། ཞེས་དང་།
བྱུ་བ་ལས། བཙུན་པ་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ཞིག་ལ་ལས་བགྱིས་པ། ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་
བགྱིའམ། ལྷ་པ་ལི། དེ་ཏེ། ལུས་དང་དག་གིས་དམིགས་ནས་གསོལ་བ་དང་ལས་བྱེད་
པའི་ཆེ་གཉིད་གྱིས་ལོག་ན་ལས་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོས་པ་དང་། ར་རོ་བ་
དང་། ལྷོ་མས་པར་འདུག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟླ་དྲུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་དཔེས་ཏེ། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱུ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། གྲགས་པ་
ཙམ་གྱིས་ནན་ཏུར་དང་། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བཙུན་དང་། འཕྲིན་ཆོག་ལ་བསྐྱབ་
བྱས་ལས་དེ་མ་ཕྱོད་ཀྱང་ལས་འཆགས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིབ་ཆ་མངོན་། །

ལྷ་པ་ལས་ཆགས་པའི་དུས་ཡོད་དེ། ལས་རང་རང་གི་བཟླ་དྲུག་པ་འོག་མ་མེད་པ་
དེའི་ཆོག་གི་སུམ་གཉིས་བཟླ་དྲུག་པའི་ཆེ་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འོག་མ་མེད་པ་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་(༡༠ན)པའི་ཕྱིར། བྱུ་བ་ཏེ། འོག་མ་ནི་བཟླ་དྲུག་པ་མིན་པའི་ཆོག་
དང་དོན་གང་ལ་འང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འོག་ན་བཟླ་དྲུག་པ་མེད་
པའི་གསོལ་བ་འམ་བཟླ་དྲུག་པ་དེའི་ངོ་བོ་དང་བྱུ་བ་བཟླ་དྲུག་པ་ཞོགས་ནས་བྱེད་པ་བཟླ་དྲུག་
པའི་སྐབས་སུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཆོག་ལལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་

དོ། །མཚན་མ་དག་མ་བཟོད་པ་ཉིད་ན་མ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ལས་གསུམ་ཀ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་བཟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱ་
བ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། བརྟེན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་
ལ་དབྱེད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར་། དག་འདུན་གྱི་རྒྱབ་བྱའི་ལས་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ།
ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཅུན་པ་ལས་དུ་དག་མཆིས། ཉེ་བར་ལའོར། བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

གཉིས་པ་ནི། ལས་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་བསྐྱས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་གཞིའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དང་། རུལ་ལྷས་ལས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བརྒྱ་བཞིར་བཤད་པ་ལྟར་འདུ་བའི་བྱིར་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་
སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་
བྱིར་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་དང་། གསོལ་གཉིས་དང་།
གསོལ་བཞིའི་ལས་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཅུན་པ་
ལས་དུ་དག་གིས་ཡང་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལགས། ཉེ་བར་ལའོར། གསུམ་དག་གིས་ཏེ།
གསུམ་གང་ཞེ་ན། གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་
བ་དང་བཞིའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་བརྒྱ་(༡༠༠)
ཅུ་གཅིག་ལས་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ཆད་ལས་དང་བསྒྲོལ་ལས་དང་ཚུད་
པ་ཞི་བའི་ལས་དང་། སགོང་མར་སྒོ་བའི་ལས་དང་དག་འདུན་ལ་མཁོ་བ་བཞག་དབྱུང་
གི་ལས་ལྟར་འདུ་བའི་བྱིར་ཏེ། རུལ་ལྷས། ཆད་པ་དང་། བསྒྲོལ་བ་དང་། ཚུད་པ་ཞི་བར་
བྱ་བ་དང་། སགོང་མར་སྒོ་བ་དང་། དག་འདུན་ལ་མཁོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དབྱུང་བ་

དག་ལ་ནི་གསོལ་བ་བརྟེན་པ་གསུམ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལེ་བདུན་པོ་དག་བསྒོ་བ་དང་། རབ་བྱུང་ལ་མཐོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྒོ་བའི་ལས་ལ་བསྒོ་བ་དང་སྒོ་མཐུན་སོ་གཅིག་འདུ་ཁེང་། མཐོ་བཞག་གི་ལས་ལ་དཀྱིལ་ལའོར་བའི་མཚམས་གཅོད་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་འདུ་བའི་བྱིར་ཏེ། རུལ་ལྷས། བསྒོ་བ་དང་། རབ་བྱུང་བ་ལ་མཐོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱ་བ་དག་ལ་ནི་བརྟེན་པ་གཅིག་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། བསྒོ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་བསྒོ་བ་དང་སྒོ་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ལས་སུམ་རྩ་ཅ་གཅིག་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། རབ་བྱུང་བ་ལ་མཐོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་རབ་བྱུང་བ་ལ་མཐོ་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབའ་ཞིག་བ་ཉེར་བཞི་པོ་རྗེས་གནང་དང་། དག་འདུན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སྒྱིན་པ་དང་། རང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། བབྱང་བ་དང་། བྱིམ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་དང་། དབྱུང་བའི་ལས་བདུན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། རུལ་ལྷས། རྗེས་སུ་གནང་བ་དང་། དག་འདུན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སྒྱིན་པ་དང་། རང་གི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། བབྱང་བ་དང་། བྱིམ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱུང་བ་དག་ནི་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི་ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལྟར། དེ་གསུམ་སོ་སའི་དབྱེ་བ་(༧༩)ཡོད་དེ། གསོལ་བའི་ལས་ཉེར་བཞི། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན། གསོལ་བཞིའི་ལས་སུ་བརྩམས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསང་སྟོན་བསྒོ་བའི་ལས་དང་། དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བར་གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་སོ་ཐར་འདོན་

བྱེད་ཀྱི་གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོ་སྤྱོད་གི་ཚེ་ལྟར་བ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ལས་བཞི་སྟེ།
 དགོ་འདུན་གྱི་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་། ལྟར་བར་ཚོད་བ་དང་། ལྟར་བར་
 དེས་ཀྱང་གང་ཡིན་མ་དེས་བ་བཞི་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་གསོལ་ལས་བཞི་དང་། དགག་
 དབྱེ་ལ་ལྟ་སྟེ་དགག་དབྱེའི་ལས་དང་དེ་དུས་ཀྱི་ལྟར་བ་བཞི་གསོལ་བས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་
 ལས་བཞི་དང་དབྱར་ཁས་ལེན་དང་། ཚུལ་གྱི་འབྲེམ་བ་གསོལ་བ་གཅིག་དང་། ཤི་
 བའི་རྗེས་བཀོ་བ་འམ་ཡོད་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གསོལ་བ་གཅིག་དང་། ལྷ་བརྒྱུད་གཏད་
 པ་འམ་ཚོས་གོས་ངན་བར་དགོ་འདུན་གྱིས་གོས་སྟེར་བའི་གསོལ་བ་གཅིག་དང་། སྟིག་
 ལྟ་ཅན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤྱོད་པ་བྱིན་རྒྱབས་སུ་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་
 གསོལ་བ་དང་། གྲངས་གཞུག་བཞི་སྟེ་ཞལ་ཏྲ་བར་བཤེས་ངོར་འབྱུ་བའི་དང་། ཟུར་
 གྱིས་འབྱུ་བའི་དང་། བསྒོ་བ་རྒྱར་གཞོན་པའི་དང་། ཅང་མི་སྒྲུ་བས་རྒྱ་ལ་གཞོན་པའི་
 གྲངས་གཞུག་གི་གསོལ་བ་བཞི་བྱིན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཚུར་ཅུར་སོང་བའི་སྦྱིན་བདག་གི་
 ཟས་མི་ལེན་པའི་བསྐྱབ་པ་སྟེར་བའི་དེ་ཡང་། ཡང་དེ་འདྲ་བ་གཞིག་པའི་དེ་དང་། དགོ་
 སྤྱོད་ལ་ལམ་ལྟག་གིས་སྒྲུར་བའི་བྱིན་པར་ལྟར་བཟེད་ཁ་དཔུབ་པའི་དེ་དང་། དེ་ཁ་
 བསྐང་བའི་དེ་རྒྱམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀམ་གཏམ་ལས། གསང་དང་ནང་དུ་དྲི་བྱིར་
 དང་། །གསོ་སྤྱོད་དེ་ལ་ལྟར་བཅས་དང་། །དེ་ལ་དགོ་འདུན་ཡིན་གཉིས་དང་། །ཚོད་
 དང་དེས་ཉིད་མ་ཡིན་དང་། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ལྟ་བོ་དག །ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་གཏོགས་
 པ་ཡིན། །(༧༡)དབྱར་གནས་ཁས་སྤངས་ཉིད་དང་ནི། །ཤི་བའི་རྗེས་དང་ནོར་འདྲ་
 དང་། །ཚོས་གོས་སྒྲུབ་གཏད་པ་དང་། །ཚོས་གོས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། །གནས་
 ངན་ལེན་ནི་བཟོད་པ་དང་། །གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དག་དང་། །བྱིན་གྱི་སྒྲོམ་དང་དེ་
 གཞིག་དང་། །ལྟར་བཟེད་ཁ་དཔུབ་བྱ་བ་དང་། །དེ་ཉིད་བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་དག །གསོལ་

བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་ཉེར་བདུན་ཡོད་ཀྱང་སྤར་ལྟར་གཉིས་གཉིས་གཅིག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
ལས། ཤི་བའི་རྩས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་དང་ནོར་དང་འདྲ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་གཉིས་ནི་
ཚུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ངོ། །སྤ་བརྒྱུད་གཏད་པ་དང་རས་ལུག་ཆེན་
སྦྱོན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་ངོ། །ཚུལ་ཤིང་སྤངས་
པ་དང་དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་དགས་གཉིས་པ་གསོལ་གཉིས་ཞེ་བདུན་ཡོད་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ལ་སློ་
མཐུན་གྱི་དེ་ནས། བག་ཆོས་འབྲིམ་པའི་དེའི་བར་བཙེ་ལྟ་དང་། ཐུན་ཆོགས་འབྲིམ་
པའི་དེ་ནས། ཀན་པ་དང་ནད་པར་སྒྲམ་སྦྱར་དང་མི་འབྲལ་བར་གནང་བའི་བར་བཙུ་
དུག་དང་། ལྷག་མ་བཙུ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་གི་གནས་ལ་སློ་
མཐུན་གྱི་གསོལ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚམས་ཆེ་ཆུང་གཅོད་པའི་དེ་དང་མཚམས་
པོ་ཆེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནང་བའི་དེ་དང་། མྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱོན་པའི་
དེ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་། གནས་མལ་སྟོབ་པ་བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་།
རུང་ཁང་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་དེ་དང་། སྤ་བརྒྱུད་ལ་སློ་མཐུན་གྱི་དེ་དང་སྤ་བརྒྱུད་གཏིང་བ་པོ་
བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་། སྦྱང་བ་པའི་ཞལ་ཏ་བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་། ལག་གི་སྤྱང་དེའི་དཔོན་
བསྒྲོ་བའི་དེ་གཉིས་གཅིག་དང་། གནས་སོགས་བསྒྲོ་བ་ནི་གནས་ཁང་བསྒྲོ་བ་ནས་
མཛེས་འཆོས་བསྒྲོ་བའི་བར་བཙུ་གཉིས་གྱི་གནས་ཁང་བསྒྲོ་བ་(༡༩ན)ལ་དང་། ཟས་ལ་
བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་། ཐུག་པ་ལ་བསྒྲོ་བའི་དེ་དང་། བག་ཆོས་འབྲིམ་པར་བྱ་བའི་དེའི་བར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། གནས་དང་མཚམས་ནི་གཉིས་པོ་དང་། །མི་འབྲལ་
མྱོས་དང་དགག་དབྱེ་དང་། །གནས་མལ་སྟོབས་པར་བྱེད་པ་དང་། །རུང་བའི་ས་གཞི་

བསྒོ་བ་དང་། །སྤྱི་བསྒྱུར་དང་ནི་དེ་འདིར་དང་། །སྒྲོང་དང་ལག་གི་སྤྱི་དང་ནི། །གནས་
ཁང་བསྒོ་ལ་མོགས་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲིལ་ལས། །གནས་ཁང་བསྒོ་ལ་མོགས་ཞེས་ཕྱི་བས་ནི་ལས་བཅུ་གཉིས་བརྟན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལག་གི་སྤྱི་དང་དཔོན་བསྒོ་བ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱས། དྲིལ་
ལས། དེ་ལ་ལག་གི་སྤྱི་བསྒོ་བ་དང་། ལག་དཔོན་བསྒོ་བ་གཉིས་ནི་ཚུལ་གཅིག་པའི་
ཕྱིར་ལས་གཅིག་པར་བགྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཐུན་ཆོགས་འབྲིམ་ལ་དེ། སྒྲོང་སྒྲོང་འབྲུབ་པ་དེ། གོས་སྒྲོང་པ་ལ་དེ་དང་། གོས་འབྲུང་
པ་ལ་དེ་དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྒྲོང་ལ་དེ་དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་འབྲུང་ལ་དང་།
མངགས་གཞུག་བསྒོ་ལ་དང་། མཛེས་འཛོམས་བསྒོ་ལ་དང་། དགོ་འདུན་ཚུང་པ་མཛོན་
འདུན་གྱི་གཟུ་བོ་ལ་དང་། དེའི་ཆེ་མ་ཞི་ན་གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྒོ་
བའི་དེ་དང་། ཚུང་པ་སྒྲོང་པ་བསྒོ་བའི་དེ་དང་། དེའི་ཆེ་གང་མང་གེས་སྒྲོང་ཚུལ་གིང་
འབྲིམ་པ་བསྒོ་བའི་དེ་དང་། ཁང་བའི་བཞི་རུང་བ་བརྟན་པའི་དེ་དང་། ཁང་ཆེན་གྱི་དེ་
དང་། བྱིས་སུན་འབྲིན་པ་ལ་ཆོས་མིན་མང་པོ་སྒྲོང་པ་བསྒོ་བའི་དེ་དང་། བད་པ་དང་
ཆན་པར་ཆོས་གོས་སྒྲུལ་སྒྲུར་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་པའི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཀམ་ག་ཏམ་ལས། །གནས་ཁང་བསྒོ་ལ་མོགས་བ་དང་། །གཟུ་དང་གསལ་དང་སྒྲོང་པ་
དང་། །ཚུལ་གིང་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བརྟན་པ་དང་། །སྒྲོང་དང་
འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལག་(༤༩བ)གི་སྤྱི་ལ་ལོ་དུག་པར་དུ་ལྟན་གྱི་གནད་བ་སྒྲིན་
པའི་དེ་དང་། ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་འབྲིམ་པ་བསྒོ་བའི་དང་། དགོ་སྒྲོང་པ་མ་ཕྱིག་ལྟ་
ཅན་བྱིས་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བསྒོ་བའི་དང་། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྒྲོན་པ་བསྒོ་

བའི་དང་། སོར་བཤགས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་དུ་ནགས་ཉལ་བསྐྱོ་བའི་དང་། གནས་སྤྱང་
གི་དགོ་སྤྱོད་ལ་དགོ་སྤྱོད་མས་ཕྱག་མི་བྱ་བའི་སྤོམ་པ་སྤྱིན་བའི་དང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་
ལོན་ཞིང་ལམོར་སྤྱོད་ལུས་བའི་དགོ་སྤྱོད་མ་ལ་ལམོར་འཛོག་བའི་དང་། ལམོར་མང་
འཛོག་བའི་དང་། ཆན་པ་དང་ནད་པར་མཁར་བའི་གནང་བ་སྤྱིན་བའི་དང་། དེ་དག་ལ་
བྱ་བ་གནང་བའི་དང་། གསོ་སྤྱོད་ཐ་དད་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་པ་གཅིག་
ཏུ་བྱ་བའི་དང་། དགོ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱབ་བའི་སྤོམ་པ་སྤྱིན་བའི་དང་། ཚངས་སྤྱོད་ཉེར་
གནས་ཀྱི་སྤོམ་པ་སྤྱིན་བའི་དང་། དགོ་སྤྱོད་མ་རང་གི་བྱ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་གནང་
བ་སྤྱིན་བའི་དང་། སྤྱ་གའི་ཆེ་དགོ་སྤྱོད་མ་ཉེ་དུའི་བྱིམ་དུ་འགོ་བར་གནང་བའི་དང་།
དབྱར་གྱི་མཚམས་ཀྱི་བྱེ་རོལ་དུ་འགོ་བའི་གནང་བ་སྤྱིར་བའི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་བར་
བཅུ་དྲུག་དང་ཞེ་བདུན་ཡོད་བའི་བྱིར་དེ། ཀླུ་ཤ་ཏམ་ལས། སྤྱན་དང་ལྷུང་བཟེད་འབྲིམ་
པ་དང་། །མ་དད་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། །སྤྱན་པ་དང་ནི་ནགས་ཉལ་དང་། །ཕྱག་མི་བྱ་
དང་མང་བྱིར་དང་། །མཁར་བ་བྱ་བའི་བྱིར་དང་ནི། །རྟེན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བྱིར་དང་། །
བསྐྱབ་བ་སྤྱིན་དང་ཉེར་གནས་དང་། །བྱ་དང་ཉེ་དུ་བྱིར་འགོ་བ། །གསོལ་དང་གཉིས་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་རྒྱ་ཡོད་དེ། བསྐྱོན་རྫོགས་ཀྱི་དང་། སྤྱ་སྤྱེགས་
གནས་པ་སྤྱིན་བའི་དང་། མཚམས་ཆེ་ཆུང་འགོ་བའི་དང་། ཡན་ཚུན་མཐུན་པ་སྤྱིན་བའི་
དང་། བདུན་པོ་དང་གིས་ནན་རྒྱར་བྱ་བའི་བདུན་ཚན་གཅིག་དང་། བན་རྒྱར་བྱས་དེ་
བཟེད་པ་གསོལ་བའི་ལས་བདུན་ཚན་གཅིག་སྤྱེ་གཉིས་(༤༣)དང་། སྤྱོ་བ་གསུམ་མགྲུ་
པ་གསུམ་ཀྱི་ལས་དྲུག་དང་། རང་བཞིན་དུ་དབྱུང་བའི་གཅིག་དང་། སྤྱ་བརྒྱུད་དབྱུང་
བའི་ལས་དེ་བརྒྱུད་དང་བཅོ་ལྔ། དུན་པའི་འདུལ་བ་སྤྱིན་བའི་དང་། མ་སྤྱོས་པའི་འདུལ་

པ་སྒྲིན་པའི་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཚོལ་དུ་གཞུག་པའི་ལས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། མི་མཐུན་པ་
བསྒྲོག་པའི་བསྒྲོག་གྱུར་གྱི་ལས་བརྒྱ་དང་། བསྒྲིལ་བའི་ལས་གཅིག་དང་། ཐུན་མོང་གི་
པམ་པ་འཆབ་མེད་ལ་བསྒྲུབ་པ་སྒྲིན་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་སུམ་རྩ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བསྒྲོག་པའི་བསྒྲོག་གྱུར་གྱི་ལས་བརྒྱ་དང་བསྒྲིལ་བའི་ལས་གཅིག་ཡོད་དེ། དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་དང་། བྱིས་སུན་འབྱེན་པ་དང་། བཀའ་
སློ་མི་བདེ་བ་དང་། ཐིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་དང་། གནས་ནས་སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་
བའི་དགོ་སློང་མ་དང་། དཀོན་མཆོག་གཏོང་བའི་དགོ་སློང་མ་དང་། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་
པ་དང་། བདེ་ཁིང་གནས་པ་དང་། བདེ་ཁིང་གནས་སུ་འདུག་པ་བརྒྱ་ལ་དེ་བསྒྲོག་པའི་
ལས་བརྒྱ་དང་། ཐིག་ལྷ་མི་གཏོང་བའི་དགོ་སློང་ལ་བསྒྲིལ་བའི་ལས་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀམ་གཏམ་ལས། བསྒྲིན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་གནས་
དང་མཚམས་དགོལ་དང་། མཐུན་སྒྲིན་གསོ་སྤྱད་བདུན་པོ་དང་། བརྒྱད་དང་དན་དང་
མ་ཕྱོས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཚོལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་རྣམས་དང་ནི། ཉམས་
པ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དག གསོལ་དང་བཞི་ཡི་ལས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

། བཞི་བ་རྟེན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པ་ཡོད་དེ། དགོ་སློང་ལའི་རྟེན་ཁོ་ནར་
བཞག་པ་དུག་དང་། མའི་རྟེན་ཁོ་ནར་བཞག་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། དེ་དག་མ་ཡིན་པའི་
པལ་ཆེར་པ་མ་ཐུན་མོང་གི་རྟེན་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དགོ་སློང་མའི་
སྒྲིན་པར་བསྒྲོག་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོག་བ་དང་། རས་ཆེན་སྤྱད་པ་པོ་བསྒྲོག་
བ་དང་། གཞུ་བོ་བསྒྲོག་བ་དང་། (༡༣བ)གསལ་བ་བསྒྲོག་བ་དང་། གསལ་བའི་གསལ་བ་
བསྒྲོག་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཐུག་མི་བྱ་བའི་སྒྲིན་པ་དང་།
བསྒྲོག་པའི་པམ་པའི་སྒྲུབས་གྱི་གསོ་བ་མཛད་པ་དང་། འཐབ་དགྲོལ་བྱེད་པ་ལས་

བརྒྱུག་པའི་བརྒྱུ་བ་མཛད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། བདེ་
ཞིང་གནས་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། བདེ་ཞིང་གནས་པར་འཇུག་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་།
སྒྲོན་རོལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་སྒྲིན་པའི་དེ་གཉིས་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་འཛོག་གི་
གནང་བ་གཉིས་སྒྲིན་པའི་དེ་གཉིས་དང་། བྱ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བ་སྒྲིན་པའི་དེ་དང་།
ཉེ་དྲ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་སྒྲིན་པ་རྣམས་སྒྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

། ལུ་བ་གྲངས་ངེས་ལ་དབྱེད་པ་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་
པའི་ལས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ལུང་གཞིར་བཤད་པའི་ལས་
དངོས་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་
ལས། འདིར་ལས་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པོ་གཙོ་ཆེར་སྒྲོས་པར་ཟད་ཀྱི། འདི་ལས་བརྒྱ་ཙུ་
གཅིག་པོ་ཉི་ཆེ་བརྒྱད་བར་མ་ཟད་དེ། འདུལ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལས་ཡིན་ན།
འདིར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོར་
བསྟུས་སམ་རུང་མཐུན་གྱི་མང་པོ་དང་། གང་ཟག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་
དོན་དང་། བསྟན་པ་འཕེལ་ཆེད་ཀྱི་བག་ཡངས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་ཕྱན་
ཆོགས་ལས། འདུལ་བ་སྟུང་བ་བརྒྱུ་བ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། མདོ་སྟེ་སྟུང་
བ་བརྒྱུ་བ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། མདོན་བ་སྟུང་བ་བརྒྱུ་བ་གསོལ་བ་དང་
གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བའི་
(༧༩ན)སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྒྲུབས་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
སྒྲངས་པའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། གང་ཟག་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་

ལས་དང་། བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་
བཞིའི་ལས་དང་། ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོ་འདུན་བཞི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་རུང་བེར་ན།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རང་གི་དགོ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ་དང་ལས་དེ་ཉམས་
སྤྱང་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་རུང་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་ཚང་ན་
ལས་དེ་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རང་གི་འོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་ཉམས་སུ་
སྤྱང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། ལས་དེ་ལ་རང་གི་
འོས་པའི་དགོ་འདུན་བཞིའི་ཚོགས་ལ་སོགས་པའི་དགོ་འདུན་གང་ཡིན་པ་དེས་ལས་དེ་
ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ན། ལས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལྷག་ལྟར། རང་གི་འོས་པའི་དགོ་འདུན་ཞེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ན་ཞེས་
པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱིས་ལས་དེ་མ་ཐོས་ན་
ལས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཞེས་སྟོས་བས་ནི་དགོ་འདུན་ལྟར་བ་བསལ་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་བཞེད་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་མ་ཐོས་ན་
ལས་དེ་མི་ཆགས་པའི་ལྷག་ལྟར་དེ་གིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྟན་ཚོགས་སོགས་
ཀྱི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱ་དང་དགོ་འདུན་གྱིས་ཐོས་ནས་དོན་
གོ་ན་ཡང་ལས་ཆགས་པས་ལྷག་ལྟར་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར། གསོལ་བ་ཐོས་ན་དེ་
གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། དགོ་འདུན་དང་(༧༥)ཉན་དུ་གཞུག་པ་
བསྟན་པར་ཚོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གསོལ་བ་ཙམ་ཐོས་ན་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱང་
བ་དེ་གྲུབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ཐོས་བས་ལས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་ །རྩ་བར། གསོལ་བ་བོས་ན་དེ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་པ་ཡང་ཞིགས་སོ། །དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་བཤལ།
དག་སྒོང་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ལས་དབྱུང་བའི་ཆོ། གསོལ་བ་བྱས་མ་ཐག་དག་འདུན་དའི་
དག་སྒོང་ལ་ལ་གཉིད་དུ་སོང་ངམ་ལངས་ནས་གཞན་དུ་སོང་བ་སྟགས་བྱས་ཀྱང་ལས་
ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེར་བཤལ། ལས་དའི་དོན་གྱི་གོ་སྒྲི་གསོལ་བར་ཆང་བས་དའི་དོན་གོ་
བ་གང་ཞིག་ །དའི་དོན་གོ་ན་སྒྲིན་པ་དང་སྒྲིན་པ་དང་གཉིད་དང་སྒྲིམས་འཇུག་བྱས་
ཀྱང་ཆགས་ལ་དོན་འདི་བྱས་ཅམ་གྱི་ཅི་ཡང་མི་གོ་ན་ལས་རྫོགས་པར་བོས་ཀྱང་མི་
ཆགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། ལྷག་མའི་ཉེས་པ་དུ་བྱུང་
བ་དེ་དབྱུང་བར་ལས་གྱི་ཆོག་རྣམས་བྱེད་དེ། གསོལ་བ་བྱས་པ་དང་དེ་གཉིས་གྱི་ལོག་
ནས་ལས་གྱི་ཆོག་གསུམ་མཇུག་དུ་བྱིན་པ་དང་ལངས་པ་དེ་ལྷ་སྤྱི་བྱས་པ་ཉིད་དང་
ཉེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་གཉིད་ལོག་པ་བཞིན་ཆང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
གང་ཟག་ལྷ་བསྒྲིན་པར་མ་རྫོགས་སྟགས་གྱི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས་ལས་བཅས་
ཅད་ལ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ལུ་བ་ལས་བརྩམས་པ་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ཞིག་ལ་ལས་བགྱིས་
ན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱི་འཇལ། ལུ་བ་ལི། དེ་ལྟེ། ལུས་དང་ངག་གིས་དམིགས་ནས་
གསོལ་བ་དང་ལས་བྱེད་པའི་ཆོ་གཉིད་གྱིས་ལོག་ན་ལས་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱོས་པ་དང་ར་རོ་བ་དང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཞེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། དོན་ཅི་ཡང་མ་གོ་ན་ཆོས་མིན་པའི་ལས་བྱས་པ་ཡིན་པས་

ལས་མི་(ལན)ཆགས་པའི་ཕྱིར་དེ། གཞི་འགེལ་ལས། ཚས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་
འདུན་མ་ཚང་བ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དག་སྒྲོང་ཉིད་མིན་པ་དང་། ལས་ཉམས་པ་དང་།
ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟུ་བ་
ལས་ཀྱང་། བཅུན་པ་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སོ་སོར་ཐར་པ་སྒྲག་པ་དང་། དག་སྒྲོང་དག་
གིས་འཕགས་པའི་སྐད་མ་འཆལ་ན་གསོ་སྒྲོང་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཟུ་བ་ལི།
བགྱིས་ཞེས་བྱ་ལྟེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་སྒྲོགས་པ་ཡང་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཅིག ཟུ་བ་ལས། མཐའ་ལོབ་པས་འཕགས་པའི་སྐད་
མ་འཆལ་ན་གསོ་སྒྲོང་དགག་དབྱེ་མི་ཆགས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་ཟུ་བ་ལས།
མཐའ་ལོབ་པས་འཕགས་པའི་སྐད་མ་འཆལ་ཀྱང་བསྐྱེན་ཚོགས་དང་ལས་རྣམས་
ཆགས་པར་བཤད་པའི་སྐད་འཆལ་རྩལ་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་
ཐལ། གློན་པ་དང་སྒྲོས་པ་དང་གཉིད་དང་མཐའ་ལོབ་ལ་སོགས་བདག་ལ་ལས་བྱས་
པར་ཡང་མི་ཤེས་ན་ལས་མི་ཆགས་པ་སྔ་མའི་དང་། སྒྲོས་པ་དང་སྒྲོན་པ་དང་གློན་པ་
དང་གཉིད་དང་མཐའ་ལོབ་པ་སྐད་མ་གོ་ཡང་བདག་ལ་ལས་དེ་བྱས་པར་ཤེས་པ་ཡོད་
ན་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཟུ་
བ་ལས། བཅུན་པ་སྒྲོས་པས་ལས་བགྱིས་ན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཟུ་བ་ལི།
སྒྲོན་པ་ལ་སྒྲོན་པ་སྒྲོན་པའི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་ལྷག་མ་ནི། དེ་ལྟེ། སྒྲར་དག་
སྒྲོང་དུ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། ལས་འདི་ནི་བདག་ལ་བྱེད་དོ་བར་ཤེས་ན་ལས་བྱས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཐེམས་ལུགས་པ་དང་། ཉན་གྱིས་གཟེར་བ་དང་། གློན་པ་དང་། ལྷགས་
པ་དང་། འོན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིར་བདད་ལ་བསྟེན་ཚྭ་གས་ལ་(༡༧བ)མཚན་མཐུན་པ་དགོས་ཀྱང་། མི་དགོས་
པའི་དམིགས་བསལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མ་ལ་མི་དགོས་ཤིང་ཕ་ལ་སྒྲིར་པ་ཁོ་ན་དགོས། ཕ་
བསྟེན་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མཚན་འགྱུར་པ་དང་། ཕ་མ་ཕན་ཚུན་གྱི་བསྟེན་ཚྭ་གས་འོད་
ཀྱང་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། ལུང་མེད་ལ་ནི་ལུང་མེད་དང་སྒྲིས་པས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྒྲིས་པ་ལ་ནི་སྒྲིས་པ་ཁོ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུ་བ་ལས། བཙུན་པ་ལས་བགྱིས་པ་ན་མཚན་འགྱུར་ན་ལས་
བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ལུ་བ་ལི། བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རི་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་གངས་སུ་བགང་བས་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུབ་སྟེ། ཁ་
སྒྲོང་ལས་བྱེད་གཉིས་ལ་བཤད་པས་སོ། །

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་སྒྲོང་མའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཕའི་དག་འདུན་གཙོ་ཆེ་ཞིང་མ་ནི་
འདུས་པ་ཅམ་ཡིན་ལ་མ་ཚོག་གིས་ཕ་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་ཀྱང་དག་འདུན་ལྟག་པ་ལས་
ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟག་པ་ནི་མི་ཆགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར།
དག་སྒྲོང་དང་དག་སྒྲོང་མ་དག་གིས་ལས་གཞན་བྱེད་པས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷོ་རྒྱ་
ལས། དག་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དག་སྒྲོང་མ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ལ།
དག་སྒྲོང་མ་ཉིད་ལ་དག་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་ཡང་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་སིལ་ལུ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ། རེ་ཞིག་དག་སྒྲོང་
མའི་ལས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པ་བགྱིད་ན། བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པར་བཟོད་པར་

བགྱིའམ། ཉེ་བར་ལམོར་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་གོ་བར་ཉམ་ཤུར་བྱས་པ་མང་པོ་སྤང་།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ཆོག་གང་ལུགས་ན་ཡང་མི་ཆགས་པར་ཐལ། དེ་ལུགས་
ན་ཉེས་མེད་སྤྱོད་ཚོགས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། ཉམས་སྤུབ་སྟེ། ཅུ་བར། (ལ་ན)
དེ་ནི་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིམ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཟུར་ཆགས་
པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་མི་རྩས་ཏེ། ཚོགས་སྤྱི་བྱེད་འཕྲད་འཆུག་པས་དོན་གོ་བར་མི་བྱེད་ན་མི་ཆགས་
ལ་དོན་གོ་རྩས་ན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དོན་གྱི་སྐབས་དག་གི་གོ་རིམ་ལུགས་
པས་ནི་མི་ཆགས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཁྱིམ་ལས། དེ་ཡང་ཚོགས་གི་ཐུད་སྤྱི་ལུགས་
པས་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་ན་ནི་མི་ཆགས་སོ། གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་འཆགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཚོགས་ལས་འདས་ན་ལས་མི་ཆགས་ཞེས་པའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་ཡིན་
ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་ཚོགས་དགེ་འདུན་གྱི་བརྫོད་པའི་ལས་ཡིན་ཟེར། གཉིས་ཀ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཚོགས་ནི་ལས་ཆགས་པ་དེའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འོས་
པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེས་ལས་བརྫོད་
པ་གསུམ་ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་གཅིག་མ་ཚང་ན། ཡང་ཚོ་
ག་ལས་འདས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདིར་ཚོགས་ནི་དགེ་འདུན་ཚང་བ་
དང་ལས་བརྫོད་པ་དང་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། ཁྱིམ་ལས་ཀྱང་། ཚོགས་གང་
གིས་ལས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་དགེ་འདུན་ཚང་བ་དང་ལས་བརྫོད་པ་དང་
ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པའི་ཚོགས་དེ་དག་ལས་འདས་ན་ལས་དེ་བྱས་

པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱས་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་སྒྲ་མ་དེ་ལ་འོ་ན། ལས་བྱེད་པོ་མེད་ལ་གསོ་སྦྱང་ལྟ་བུའི་ལས་དེའི་སྦྱར་བ་ལ་འདུས་པའི་འོས་པའི་དགོ་འདུན་ཙམ་གྲངས་ཚང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གསོ་སྦྱང་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཚང་བར་ཐལ། དེའི་དགོ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱེད་བ་པོ་དང་(༧༦)བཅས་པའི་གྲངས་ཚང་བ་ཟེར་ནའང་། འོ་ན་རབ་བྱུང་གི་དྲགས་གཏན་ནས་མེད་པར་བསྟེན་ཨྲོགས་བྱེད་པའི་བསྟེན་ཨྲོགས་ལྟ་བུའི་མཐན་སྦྱོབ་དགོ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། དེའི་བསྟེན་ཨྲོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཚང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ལ་འདིའི་ཆོ་གའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་བའི་ལྷལ་དགོ་འདུན་ཚང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་དང་དགོ་འདུན་དང་ལས་བྱེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཚང་བ་དག་རེ་རེ་ནས་འཕེན།

ཡང་ཁ་ཅིག །དགོ་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་ལས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་ཐེར་བ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱབ་ཐེར་ན། གང་ཟག་གིས་དགོ་འདུན་ལ་ཡོངས་དག་འབྲལ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་འདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷལ་དགོ་འདུན་ལ་ལྷ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་ལའང་འདྲའོ། །འདོད་ན་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཐེར་ན། བསྟེན་བ་ལྟན་པོ་དུ་གནས་པའི་བཀའ་སླད་པ་པོས་ཀུན་དགའ་བོ་དང་ཉེ་བར་འཁོར་མདོ་སྟེའི་དང་འདུལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་བསྟོས་པའི་ཕན་ཆོགས་ལས་བཤད་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྒྲ།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བག་ཡངས་
སྒྲ་བའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་མ་བད་བསྟན་པར་
འཕེལ་ཆེད་དུ་བག་ཡངས་སྒྲ་བའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། གང་(༧༥)ཟག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་
བག་ཡངས་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
བག་ཡངས་བྱ་བ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲས་པ། རྟེན་བཞི་རྒྱ་གཉིད་བཞི་ཡི་གཉིད་ཟབ་མཐར། བྱིན་པའི་འཕགས་པའི་
ནོར་མང་གདུལ་བྱ་ལ། སྒྲུབ་པའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལེགས་བྱས་བརྒྱའི། ཆར་འབབས་
ལས་བརྒྱའི་རྫོགས་ལྷན་སྒྲིན་བཟང་བསྒྲུབ། འཛིག་རྟེན་ཀན་པོ་ཐུག་དང་ཐུན་མོང་
གི། སྤྱད་བྱའི་ཟང་ཟིང་ཆངས་པའི་ཡུལ་བཀལ་བས། སྤུབ་དབང་མཆོག་ཁྱོད་མི་མཉེས་
སྒྲུབ་པ་ལ། འདྲེས་འཇུམ་བདུད་ཅིས་བདག་སྟོང་ཀུན་ད་བཞད། ཁྱོགས་བརྒྱའི་སྤུབ་
དབང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞི་བ། ཆོས་ཀྱི་གོས་གསུམ་བསྐྱམས་པའི་རྒྱལ་ཁྱིམ་དེས། ལྟ་
སྤྱི་རྒྱམས་ཞི་བར་བྱས་རྒྱལ་ལ། འདྲ་བའི་དྲི་དང་ཡོངས་འདྲའི་ལྷན་པ་བཞིན། ཞེས་
བའང་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲ་བཅད་པའོ། ལས་གཞི་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།

། བཞི་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ། ལྷང་བ་ཕྱིར་བཅོས་དང་། རྩོད་པ་ཕྱིར་བཅོས་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་དང་དངོས་བཤད་པ་དང་། རྩས་དང་རྩས་མ་

ཡིན་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་བཤད་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྤྱོད་པའི་གཞི་དང་། ཡོངས་
སྤྱོད་པའི་གཞི་དང་། ལས་དབྱེ་བའི་གཞི་དང་། འཁོར་ལོ་དབྱེ་བའི་གཞི་དང་དུག་
ལས། དང་པོ་རང་མི་སྤྱོད་པ་ལ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་རྒྱུ་དང་། རང་སྤྱོད་མཐོལ་བཤགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱིར་བཅོས་པ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པར། གཞི་མ་ཞི་བར་སེས་
ནས་གྲོང་བ་པོས་སོ་སོར་སེས་བར་བྱས་ཤིང་མདོན་སྤྲུལ་དུ་འཛོག་པ་ལ་ནན་རྒྱུ་གི་
ལས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱུང་བ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་གྲོང་གཞི། རན་རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། རན་རྒྱུ་སྟོན་
འགྲོའི་བྱ་བ་ལ་མདོར་བསྐྱས་སྒྱུར་བ། རྗེས་(༧༥)བྱ་བར་མདོར་བསྐྱས་སྒྱུར་བ། རན་
རྒྱུ་གང་ལྟར་བའི་རྒྱུར་འབྲུ་བར་བསྟན་པ། དེའི་སྒྲ་དོན། རན་རྒྱུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་
དང་དགྲ་ལས། དང་པོ་ནི། རབས་སོ་དང་འགོ་མགྲོགས་ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚོས་མ་ལགས་
པ་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་ནན་རྒྱུ་བྱས་པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་ནི། རན་རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོད་དེ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པར་བཅས་པ་ལ་མཐུག་བཟོད་པ་གསོལ་
དགོས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་། མི་འདོད་བཞིན་ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཚོལ་བ་སེལ་ལས་ཀྱིས་ཞེས་པས། གནས་ཀྱིས་གནས་པ་ལ་ཕན་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བར་གསུངས་
པ་དེ་དག་སེལ། ཆད་པར་བཅས་ཞེས་པས་གངས་སུ་གཞུག་པ་གཅོད། མཐུག་བཟོད་
གསོལ་དགོས་རུང་ཞེས་པས་ནན་རྒྱུ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ཡང་སྤྱད་པའི་བྱིར་
རོ། །བྲམ་ཟེ་བྱ་མོས་ཞུས་པ་ལས་བསྐྱད་པ་ཞེས་བྱའི་སྤྱི་དོན་ཅི་ལགས། ཉེ་བར་
འཁོར། ལས་དེའི་མིང་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བསྐྱད་པར་བྱ་བ་ནི་དགོ་སྤྱོད་ཁྱིམ་སྟན་འབྱེན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་འདིར་གནས་པར་མི་བྱའོ། །སོགས་དང་། གཞི་འགྲེལ་
ལས། རན་རྒྱུ་ནི་ཆད་པའི་ལས་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་པའི། རས། ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་

འོག་མར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྟན་ཏུར་ལ་སྐྱས་བཟོད་གྱིས་བྱེ་ན་བཙེ་ལྷ་ཡོད་དེ། བཞིགས་པ་
 རྟན་ཏུར། སྐྱད་པ་རྟན་ཏུར། བསྐྱད་པ་རྟན་ཏུར། ཕྱིར་འགྱེད་རྟན་ཏུར། མ་མཐོང་བ་
 གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྟན་ཏུར། ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྟན་ཏུར།
 ཞིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྟན་ཏུར། འཐབ་བཀྲོལ་ལ་འབད་པ་གནས་
 རྟན་དབྱུང་བའི་རྟན་ཏུར། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་ཐུར་པ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་
 གནས་ནས་དབྱུང་བའི་རྟན་ཏུར། འཐབ་བཀྲོལ་གྱི་རྒྱ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་གནས་ནས་དབྱུང་
 བའི་རྟན་ཏུར། དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེ་ཞིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་(ལ་ན)རྟན་
 ཏུར། གསོ་སློང་བཞག་པའི་རྟན་ཏུར་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་རྟན་ཏུར། དགེ་ཚུལ་
 བསྐྱེལ་བའི་རྟན་ཏུར། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་བའི་རྟན་ཏུར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དགེ་ཚུལ་པ་མ་བསྐྱེལ་བ་རྟན་ཏུར་ཡང་ལྷུང་ལས་དངོས་སུ་གསུང་བས་བཙེ་ལྷར་བཤད་
 དགོས་སོ། །དང་པོ་དུག་གི་དོན་རིམ་བཞེན་ཡོད་དེ། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་ལས་གྱི་
 ཟུང་བར་ཅན་གྱི་སྒྱུད་པ་ལྷ་སྤངས་དགོས་པའི་ཆད་ལས་གྱིས་བཀལ་ཞིང་། དེས་མ་ཐུལ་
 ན་གནས་ནས་འབྱེན་པར་བཞིགས་པ་རྟན་ཏུར་དང་། ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་མི་འཆོད་པར་
 རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་རྒྱུད་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱད་པ་ནི་སྐྱད་པ་རྟན་ཏུར་དང་།
 བྱིམ་སྐྱན་འབྱེན་པ་ལ་དེ་སྐྱན་འབྱེན་གནས་ནས་བསྐྱད་པ་ནི་བསྐྱད་པ་རྟན་ཏུར་དང་།
 བྱིམ་པར་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་མཛའ་བརྩལ་གི་དངོས་པོ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་
 འགྱེད་པ་ནི་ཕྱིར་འགྱེད་པ་རྟན་ཏུར་དང་། ལྷུང་བ་སྐྱོང་བ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དགེ་
 འདུན་དང་ལྷན་དུ་གསོ་སློང་མི་བྱེད་པ་ནི་གསོ་སློང་བཞག་པའི་རྟན་ཏུར་དང་། གསོ་
 སློང་བཞག་པས་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་དགག་

དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རིགས་བསྒྲིམ།

བཞི་པ་ནི་བསྐྱེད་ལུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རབ་བྱུང་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། བྱིས་པའི་དེ་གཉིས། ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བཞིའི་དེ་དང་། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྤྲུལ་བཞི་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་། བཙུ་ལ་བ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་འདུ་རྟེ། སྤྱད་པའི་དེ། རྣམ་པར་དག་པའི་དེ། སྤངས་པའི་དེ་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་བཞི་དང་པོ་དང་། བར་བ་གཉིས་གཉིས་བ་དང་། ཐ་མ་དགུ་གསུམ་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོའི་རུང་(༧༥)མཐུན་སྒྱུར་རྩལ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབ་བ་ལས་སྒྱུར་བ་གནས་དབྱུང་བ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་སྒོ་ནས་འགྲོའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་དབྱུང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་བཞུགས་བསྒོལ་སྒོ་ནས་པའི་བསྒྲིག་བ་སྒོ་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་རུང་མཐུན་སྒྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅ་བར། གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རྗེས་གྱི་བྱ་བའི་རུང་མཐུན་སྒྱུར་རྩལ་ཡོད་དེ། བཞིགས་པ་ནན་རྟེན་བྱས་བས་མ་ལོག་ན་འཇུག་ཏུ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དངོས་སུ་གསུངས་བས་སྤྱད་བ་དང་བསྒྱུད་བ་དང་ཕྱིར་འབྱེད་ནན་རྟེན་རྣམས་ལ་བསྒྲིག་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་མཇུག་ཏུ་གནས་དབྱུང་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདིས་གནས་དབྱུང་བདུན་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་མི་འགལ་ལོ། །

བདུན་པ་ནན་རྟེན་གང་ལྟར་བའི་རྒྱར་འདྲ་བར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། བྱིས་སུན་འབྱིན་པའི་དགོ་སྒོར་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་བསྒྲུད་བ་ནན་རྟེན་བྱས་བས་དེས་དགོ་འདུན་ལ་བསྒྱུར་བ་འདེབས་ན་དེའི་ཆོ་བཞུགས་བསྒོལ་སྒོ་ནས་གྱིས་བསྒྲིག་ཀྱང་མ་ལོག་ན་མཇུག་ཏུ་ལྷག་མ་སྤྱད་པར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པར་

བརྟན་ཐབས་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་བྱིར་འགྱེད་ནན་རྩར་བྱས་པས་
དེས་དགོ་འདུན་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་ན་དེའི་ཆེ་བཞམས་བསྒོ་སྟགས་གྱིས་བསྒྲོག་གྲང་མ་
ལོག་ན་འཇམ་རྩ་ལྟག་མ་སྒྱེད་པར་རུང་མཐུན་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་རྩ་
བཞིགས་སྒྲིབ་གཉིས་ལའང་རུང་མཐུན་སྒྱུར་བའི་བྱིར། འདིས་གྲང་ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་
གྱི་གྲངས་ངེས་དང་མི་འགལ་ལོ། །

བརྟན་པ་སྒྲུབ་པའདྲ་ཡོད་དེ། རྟེན་ལས། ནན་རྩར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོག་རྩ་བཞག་ཅིང་
བཤུང་བ་ཉིད་རྩ་མ་པ་བཞག་ཅིས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཤུང་
བ་ནི་སྒྲིབ་པའི་བཟང་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

ནན་རྩར་བྱ་རྩལ་ཡོད་དེ། (༥༥)དེའི་དགོས་པ་དང་། ལུལ། རྟེན། རྩས། ཆོག་
ནན་རྩར་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཉེས་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་མི་འཇམ་ཅིང་ཞུགས་པ་འཕྲོ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནན་རྩར་གང་ལ་བྱ་བའི་ལུལ་རབ་བྱུང་ལ་ཆོས་བཅུ་ལྟན་དགོས་ཏེ། རབ་
བྱུང་ལ་སྡེ་ལྟ་གང་རུང་གི་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྟན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་རྩ་གནས་
པ། ལུས་ཐ་མལ་རྩ་གནས་པ་དང་། ནད་པ་མ་ཡིན་པ། གནས་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ།
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་མིན་པ། ཆོགས་སུ་མ་ཆང་པ། ལྟང་བ་གྲེང་དྲན་སྒྲོན་རྩ་སོང་པ། གཞི་
ལེགས་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་བྱིར། བྱིམ་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དུག་ལྟན་དགོས་ཏེ།
རང་གི་སྒྲིབ་བདག་རྩ་གཏོགས་པའི་བྱིམ་པ་དང་། ན་བ་མིན་པ། དགོ་སྒྲོང་སྟགས་ལ་
རྩན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐམ་སྟགས་གྱིས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། གཤེ་བ་དང་། སྒྱོ་བ་དང་།
སྒྲར་ལྟང་བ་བཟེད་ཁ་སྒྲུབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནན་རྩར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྔ་གྱིས་
བྱེད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དེའི་དུས་ཡོད་དེ། དབྱར་ནང་མིན་པ་དང་བྱ་བས་ཡིད་མ་གཡང་པའི་དུས་
སྟབས་བྱེད་པའི་བྱིར།

ལྔ་པ་ཚོ་ག་ལ་སྦྱར་དངོས་མཆུག་གསུམ་ལས། སྦྱར་པ་དགོ་འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་
སྦྱབ་པ་དང་། ལྷང་བ་གྲོང་དུན་བྱ་བ་དང་། གྲོང་བ་པོ་རང་མ་ལངས་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་
བསྐྱོས་པས་གྲོང་དུན་བྱ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། གྲོང་བ་པོས་སོ་སོར་གྲེས་པར་བྱས་
ཤིང་། ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་ལས། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་གསེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་
རིགས་ཤིང་མི་མཛེས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དངོས་བཞི་ཡོད་དེ། གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་ཤིང་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱིར། མཆུག་
གི་ཡོད་(༥༧)དེ། མཆུག་སྟུང་བཟོད་པ་དང་། འདི་ཉིད་དུ་ལྷང་བ་འདི་བྱིར་བཅོས་ཤིང་
དང་ཁྱོད་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་བག་ཡངས་སྟབས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བཟོད་པ་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

དུག་པ་ནན་རྩར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་དེ། བཞི་ག་སྟུང་བསྐྱད་བྱིར་འགྲོད་བཞི་བྱས་
བས་ནི་ཁྱོད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྟ་སྦྱོང་བ་དང་། བསྐྱད་པ་ནན་རྩར་བྱས་པས་གང་ནས་
བསྐྱད་པའི་གནས་དེར་མི་གནས་པ་དང་། གནས་དབྱུང་བདུན་དང་བསྐྱོང་བ་ནན་རྩར་
བྱས་པས་ཁྱོད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྟ་སྦྱོང་བ་དང་། འདི་པའི་རབ་བྱུང་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་རྣམས་དང་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྟར་ཅིག་མི་སྦྱོད་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་དགག་
དབྱེ་བཞག་པས་དེ་ལྟར་ཅིག་མི་སྦྱོད་པ་དང་། ལྷང་བ་ཟེད་ཁ་སྦྱབ་པས་ནི་རབ་བྱུང་
རྣམས་ཀྱི་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྟར་སྦྱོད་བྱེད་པ་སྦངས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་ཕྱག་དང་ལྟངས་བཟུང་བ་བྱེད་པ་སྟགས་
དང་འདྲུང་བའི་ལས་བདག་གིས་བྱེད་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འགྲོགས་
ནས་འགྲོ་ཆོ་གོམ་པ་མཉམ་པ་ལས་ལྟག་པར་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་གྱི་མཁན་སྒྲོབ་བྱེད་
པ་ལྟ་བུ་བྱ་བའི་གནས་དང་། དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་ལྟངས་བཟུང་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཆད་པར་
གཏོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་པ་རྣམས་དང་མཉམ་འགྲོགས་བྱེད་པ་
དང་། ཁྱད་པར་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་། ལྟ་སྒྲོང་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་སྒྲོང་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།
དང་པོ་ནི། གསོ་དགག་བཞག་པ་གཉིས་ལ། དེ་བྱེད་པ་པོ་ལས་དེས་བསྒྲོས་པ་དང་ལྟན་
ཅིག་དེ་དག་བྱས་པ་ན་དེ་དག་ལས་གྲོལ་གིང་། གནས་དབྱུང་གི་ནན་རྒྱར་མིན་པའི་ནན་
རྒྱར་གཞན་ལ་ནན་རྒྱར་གཞན་བྱས་པ་ན་སྐྱེ་མ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཐུན་
མོང་གི་གྲོལ་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བཟོད་པར་(༡༠༠ན)གསོལ་བ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་
དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ནན་རྒྱར་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར།

༡ གཉིས་པ་རང་སྒྲོ་བས་བྱིར་བཅོས་སྟོན་པར། ལྟངས་བཟུང་བ་པར་མི་བྱུང་། ཁ་
ན་མིང་གིས་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། ཉེས་བྱས་ནི་གང་ཡང་རུང་བས་སོ། །ས་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་ལའོ། །ལྟ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་
ལའོ། །ཞེས་སྟགས་བྱུང་། འདི་ལ་མཐོལ་བ་དང་། བཤགས་པའི་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་ཁྱད་པར་ལྟ་ཡོད་དེ། ལུལ། རྟེན། དངོས་པོ། ཆོ་ག་དགོས་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། དེའི་ལུས་དང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚན་མཐུན་པ་
དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་

པ་ལའོ། །ལྟ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལུས་ཐ་མལ་
དང་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་དང་མཚམས་ནང་དེར་གནས་པ་ཆོས་དགུ་ལྡན་དགོས་གིང་།
ཆོས་བདུན་ལྡན་གོང་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱེར་དགོས་སོ། །མཐོལ་ལུལ་གྱི་
གུངས་ཡོད་དེ། བསྐྱོ་བ་ལས་ལྷུང་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་རང་ལ་བསྐྱོ་བའི་ལས་མཛད་
པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བསྐྱོ་བ་ལས་ལྷུང་
བ་རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོར་བཤགས་ནི་གནས་དེར་ངེ་ཙམ་ཆོགས་པའི་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་དགོས་ཏེ། ཅ་
བར། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་དེར་ཆོགས་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་བདུན་ལྡན་ལ་དགོས་ཏེ།
སྤྱར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་བདུན་ལྡན་མ་རྟེན་ན་དགོ་བསྟེན་སོགས་
ལའང་མཐོལ་རུང་སྟེ། དགོ་(༡༠༠བ)བསྟེན་དང་དགོ་རྩལ་དང་དགོ་རྩལ་མ་སོགས་
མཚན་མི་མཐུན་པ་ལའང་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཆོས་འདི་པ་ལ་དེ་བྱས་ན་བྱས་པ་
ཉིད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་འདི་པ་ཞེས་པ་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་དང་། བྱིམ་པ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་
བསྟུས་ཏེ། ཆོས་འདི་པ་དེ་དག་ལ་ལྷུང་བ་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་རིག་
པར་བྱས་ན་བཅའ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་ལའོར་
གྱིས་ཁྱས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ན་བརྟེན་ཅིས་བགྱི་
ལམ། ཉེ་བར་ལའོར་བརྟེན་ཅིས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱོད་མ་དང་། བསྐྱོ་བ་བསྐྱོན་
པ་དང་། དགོ་སྤྱོད་མ་དང་། དགོ་རྩལ་དང་དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་བསྟེན་མ་ལ་བརྟེན་ན་
བརྟེན་ཅིས་བགྱི་ལམ། ཉེ་བར་ལའོར་བརྟེན་ཅིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཚམས་གྱི་དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་དེ། མཚམས་གཞན་དངོས་ལ་གནས་པའི་དགེ་
སྒོང་ལ་བར་སྒྲུང་ལ་གནས་པས་བདག་ལ་ལྟར་བ་འདི་བྱང་ངོ་ཞེས་མཐོལ་བ་ཡང་
མཐོལ་བའི་གོ་ཚད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་ཡང་ངོ་། ཞེས་
བ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་གཞུང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་དོགས་ས་ལ་མཆིས་པ་
ལ་ནམ་མཁའ་ལ་མཆིས་པས་དེ་དག་བཟོད་ན་བཟོད་ཅིས་བགྱིའམ། ཉི་བར་འཁོར་
བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ཏེ། བཟོད་པ་ཉིས་བྱ་སུ་སུ་འབྱུང་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
འདིའི་ཉིས་པ་བསྐྱམ་བྱ་བྱ་མོ་གཅིག་ཏུ་མཛོམ།

གཉིས་པ་རྟེན་ཡོད་དེ། རྟེན་ལྔའི་སྒོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ་དང་གཤམ་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་གནས་ནས་ལྟར་བ་རྣམས་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་བལ། གནས་ནས་ལྟར་བ་མཐོལ་བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལུལ་མེད་
(༡༡༣)པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་ནི་ལྟར་བ་སྟེ་ལྔ་གང་རུང་ངམ་དེར་གཏོགས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་
རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རོ་པོ་གཤམ་སམ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་སྒྲུང་མཐོལ་ཟེན་
མ་ཡིན་པ་བཞི་དགོས་ཏེ། རྟེན་ལྔ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཀྱང་དེ་གང་རུང་མིན་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཆོག་ཇི་ལྟ་བུས་ཡོད་དེ། སྒྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཡོད་དེ། ལུལ་རྒན་ན་ཕྱག་དང་སྐྱགས་གཏང་ཁྱ་ཞིང་། ལྟམ་ལུད་དེ་ཙྏ་བུས་སྒྱོད་ལམ་
གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞི་ཡོད་དེ། སྒྱིར་བཏང་ལ། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ།
བདག་དགེ་སྒོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྟར་བ་འདི་བྱང་ཏེ། བདག་དགེ་སྒོང་མིང་
འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ལྟར་བ་དེ་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་མཐོལ་ལ། །མི་འཆབ་པོ། །མཐོལ་

ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་མཐོལ་ན་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་
ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་ཐབས་ལེགས་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་བསལ་དགག་དགོས་
ཀྱི་ཆེ། བདག་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་ཐ་མལ་པའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་པས་
ཀྱང་ཆོག་པ་དང་བཅའ་ས་པའི་མཐོལ་བ་ལ་ལྟ་བ་གཅིག་ནས་དཔག་མེད་ཀྱི་བར་དང་
ཞག་གཅིག་ནས་མང་པོའི་བར་བཅས་པ་མཐོལ་བ་སྟེ་མུ་བརྩ་དགུ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།
རྣམ་བཤད་རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། དམིགས་བསལ་ནི་མིང་ཅམ་ཡང་རིག་པར་བྱ་བ་ལ་
སྟགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ལ་དག་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞག་དཔག་དུ་མེད་པར་
བཅས་པ་མཐོལ་བ་སྟེ་མུ་བརྩ་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་བཅའ་ས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་དངོས་གཞི་
བྱིར་བཅོས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་ལ་བཅའ་ས་པ་མཐོལ་བས་ཉེས་པ་འཕེལ་བ་རྒྱན་འཆད་
པའི་བྱིར། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། དེས་བཅའ་ས་ཉེས་འཕེལ་བ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༡ གཉིས་པ་(༡༠༡)བ་ལྟ་བ་བཤགས་ཚུལ་འཆད་པར། ཡིད་ཀྱི་དེ་ལས་ནི་བསྐྱམ་
བ་བྱས་ན་ལྟ་ངོ། །ནས། །བྱུང་བ་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་བཤགས་པ་
ལ་དགོ་སྒོར་མ་ཡིན་པའི་དང་། དགོ་སྒོར་གིས་བཤགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་
དེ། བྱིར་བཏང་ལ། ལུལ་དགོ་སྒོར་ཆོས་བདུན་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་སྟེ་
བརྒྱད་ལྟ་ལ། རྟེན་བསྟེན་རྫོགས་མིན་པའི་སྟོམ་པ་གསོ་རུང་གི་རབ་བྱུང་ཐ་སྟངས་
གསུམ་ལྟ་དེས། དངོས་པོ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་གཤམ་གཤིང་བྱན་པ་དེ། ཆོ་
ག་སྒྱུར་དངོས་མཁུག་གསུམ་ཆད་པའི་སྟོན་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཉེས་བྱས་ལ་བཤགས་བྱས་མ་བྱུང་སྟེ། བསྐྱམ་བྱ་ནི་བཤགས་

མི་དགོས་པར་བསྐྱམ་བམ་ཆོག་ལ། བམ་འདྲ་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་བསྐྱེལ་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཡིད་ཀྱི་དེ་ལས་ནི་བསྐྱམས་པ་བྱས་ན་ལྡང་ངོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ གཉིས་པ་བསྟེན་ཐོགས་ཀྱི་བཤགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་རིམ་ལྗང་བ་དངོས་གཞིའི་
མཐོལ་བཤགས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཅའ་སྟེན་ཡོད་ན་མ་བཤགས་པར་དངོས་
གཞིའི་ལྗང་བ་མི་འདག་པའི་ཕྱིར་དེ། ཚུ་བར། བཅའ་སྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་ན་དེ་འཆགས་
སོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྷོ་ལས། རི་མྱིད་དུ་སྟོབས་བཅའ་སྟེན་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་མ་
བྱས་པ་དེ་མྱིད་དུ་མཁུ་བར་བྱ་བ་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
བཅའ་སྟེན་བཤགས་པ་དང་ལྗང་བ་དངོས་བཤགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཤགས་
པ་ཅུང་དང་། ཞལ་གི་ཆད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་བཤགས་པ་གཉིས།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚེས་བདུན་ལྟ་ལ། རྟེན་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་ལུས་དང་ལྗང་བ་
 མིང་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས། དེ་མ་བྱུང་ན་ལྗང་བ་མི་གཅིག་པ་ཅིག་གིས་བཤགས་
 དགོས། དངོས་པོ་བཟུམ་བུའི་ཉེས་པ་དང་མཉམ་ལྷན་གི་བཅའ་སྟེས་ལས་གཞན་
 (༡༠༩ན)ཡིན་པ། རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ། ཤེས་ཤིང་བྱ་རྒྱས་ཡིན་པ་དགོས། ཚོགས་
 རྒྱུར་བ་འདུད་པ་དང་ཐུགས་གཏད་བྱས་ཤིང་། དངོས་གཞི་ཐུར་བྱི་ཐུགས་ཚིག་གིས་
 བཅའ་སྟེས་པའི་གྲངས་མིང་རིགས་སྟོས་ཏེ་མཐོང་བའི་ཚབ་དུ་བཤགས་སོ་ཞེས་པའི་
 ཐུགས་ལན་གསུམ་བཅོད། མཇུག་མཐོང་སྟོམ་དྲི་བ་དང་ཐབས་ལེགས་རྒྱམས་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཤགས་ལུས་བྱི་གང་ཟག་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཅིག་རབ་
 ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་མི་དད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེའི་ཁྲིམས་ལས། དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་སྟགས་

པ་ཐུར་པ་ཐུན་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཅིག་ཤུས་མང་པོ་བཅད་དོ། །

རྟོན་གྱི་ཐུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རབ་ལུལ་དང་རྟོན་གཉིས་ཀར་ལྷང་བ་ལྷང་བྱེད་བྱུང་བ་ལྷ་ལུའི་སྟེ་ཚན་ལང་མི་གཅིག་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་ལའོ། །སྟེ་ཚན་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་ལྷང་བྱེད་གང་རུང་བྱུང་བ་ལ་ལྷང་བྱེད་གཞན་བྱུང་བ་དེས་ཀྱང་བཤགས་མི་ཚོག་པར་སྦྱིར་བ་ཐུན་ཏོ། །

རྟོན་གྱི་ཐུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་མ་རྟོན་ཆེ་ཆེ་ལུལ་རྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་དུད་འགྲོ་བ་སོད་པའི་ལྷང་བྱེད་དམ་ཁུ་ལ་སྦྱོད་པའི་ལྷང་བྱེད་མིང་མི་གཅིག་ན་བཤགས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མེད་ན་ལྷང་བ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་མིལ་ལུ་ལས། བཅུན་པ་ལྷང་བ་མཐུན་པས་ལྷང་བ་མཐུན་པའི་མདུན་དུ་ལྷང་བ་བཤགས་སུ་རུང་ངམ། ཉེ་བར་ལམོར་མི་རུང་ངོ། །རྟོན་དེ་ལྷ་ལུ་དག་ཡོད་ན་རིས་མི་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལྷང་བྱེད་ལྷ་ལུར་མཐུན་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་པའང་མིང་མཐུན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་ལས། སྟེ་ཚན་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་མེད་ན། ལྷང་བ་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་(༡༠༡བ)པ་མི་མཐུན་པའི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེར་མ་བཟད་རྟོན་གྱིས་བཤགས་པའི་ཆེ་ཡིད་གྱིས་སྟོམ་སེམས་ཡོད་ན་དེ་ལས་ལྷང་རྒྱས་མེད་ན་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐོར་སྟོམ་དུ་བའི་བྱིར། བཤགས་ལུལ་གཞན་མེད་ན་ཡིད་གྱིས་བཤགས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཡིད་གྱི་དེ་ལས་ནི་བསྐྱམས་པ་བྱས་ན་ལྷང་ངོ། །གཞན་ལས་ནི་དེ་དང་བཅས་པའི་བཤགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཞེས་པ་ཡིད་གྱིས་བསྐྱམས་པ་ལ་སྟེགས་པའོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་པར། མཐར་དེ་ལ་བརྩལ་བ་རྒྱུ་མ་འབྱོར་བ་ཉིད་ན་ལས་
བྱས་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུབ་སྟེ། འདིའི་སྒྲིང་གཞི་དགོ་སྒྲོང་ལྷག་
མ་བྱུང་བ་དོ་ཚ་བས་ལུལ་གཞན་དུ་སྤོང་ནས་སྟག་གིས་ཐོས་པས། ལུང་ལས། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དགོ་སྒྲོང་དེ་ནི་ལྷུང་བ་དེ་ལས་ལངས་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
བསམ་བས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་བར་སྒྲིབ། ཆད་པའི་ལས་ཀྱིས་ནམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདིའི་ཞིབ་ཆ་དུ་མར་དགོས་སོ། །ཟུད་པར་གཞན་སྒྲ།

ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། མཐོལ་བ་སྒྲོན་དུ་སྤོང་ན་བཤགས་པ་གཅིག་ལུ་
དང་མ་སྤོང་ན་མཐོལ་བཤགས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར།

༥ གཉིས་པ་ཞག་གི་ཆད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བཤགས་པ་ལ་ལྷག་མ་དང་ལྷུ་ཆོས་ཀྱི་
རང་གི་ལྷུང་བ་བཅས་པ་བྱུང་ན་སྒྲོ་བའི་སྒྲོན་ནས་བཤགས་དགོས་ཏེ། སྒྲོ་བ་སྒྱུད་པས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བཅས་པ་ཉེས་མེད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་པར། སྒྲོ་བས་དེ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲོ་བའི་ཟུད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲོ་བ་ནོད་པ་དང་སྒྲོ་
བ་སྒྱུད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒྲོ་བ་ནོད་ཚུལ་ལས་ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུལ། རྟེན།
དོན་གང་གི་ཆེད་དུ། ལུན། ཆོ་ག། སྒྲུབ་ཤ། དགོས་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་ལུལ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་(༡༠༣ན)མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྷན་ལས་ནོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་རྟེན་ཡོད་དེ། བསྟེན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལུན། ལྷ་མཚན་མཐུན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་བྱུང་བ། ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བ།
སྒྲུབ་སྒྲོ་བ་བྱུངས་ཟིན་མ་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱད་ལྷན་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དོན་གང་གི་ཆེད་དུ་ནོད་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་མ་ལྷ་སུའི་བཅབས་ཉེས་ལ་
རང་གི་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་ཡིན་པ། གང་ཟག་ཟུད་པར་ཅན་གྱི་མིན་པ། རང་རྒྱུད་

དང་འབྲེལ་བ་དོ་བོ་གཤམ་གྱིང་བྱན་ཅུས་ཏེ་ལྷ་བ་ཆོས་གསུམ་ལྷན་ཅིག་གི་དོན་དུ་ལེན་
པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། བཅའ་ས་པའི་ཞག་གུངས་དང་མཉམ་པའི་སྒྲོ་བ་ནོད་
དགོས་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་འམ་ལྷི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པ་བཅའ་ས་པའི་ཞག་གུངས་
དང་མཉམ་པའི་ཞག་གུངས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ནོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དགོ་འདུན་
ལས་དུས་དེ་སྤྱིད་མཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་ཆོ་ག་ཡོད་དེ། སྒྲོར་བ་དགོ་འདུན་འདུ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲོད་ལམ་སྒྲར་བཤད་
བ་ལྷ་བ་བྱས་ནས། དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲེར་གིང་། མཇུག་མཇུག་སྒྲུད་
བཟོད་པ་ཤ་ཉམ་ལྷར་ཡིན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་སྒྲུ་བཤད་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ས་ལས་གཞན་དམན་པའི་
སར་སྒྲོ་བས་ན་སྒྲོ་བ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་དེའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནོད་ནས་སྒྲུད་པས་ལྷག་མའི་བཅའ་ས་ཉེས་
འདག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོ་བ་སྒྲུད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤལ། གནས། ཉེན། དོན། ཡུན་ཚད། སྒྲོད་
ཚུལ། དགོས་པ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྒྲོ་བ་སྒྲོད་པའི་སྤལ་དགོ་འདུན་ས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་གུངས་ཚང་ངེས་པར་དགོས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་དམན་པས་ས་དམན་པ་ལས་སྒྲོང་མི་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
འདམ་དུ་བྱིང་བས་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལ་བཞིན་(༡༠༡བ)ཅ་བར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
མ་ཡིན་པ་དག་ལ་སྒྲོ་བ་དང་མཁུ་བར་བྱ་བ་དང་བསྒྲུབ་པ་སྒྲོད་པ་དག་མི་ཆགས་
སོ། ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མིན་པ་དེ་རྣམས་

དེ་ལ་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དགོ་འདུན་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་པ་དང་།
 དེའི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྤྲད་ག་དགོ་འདུན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གཅིག་
 གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་
 ཟད་དགོ་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་དགོ་འདུན་ཡོད་པའི་མཚམས་ནང་དེ་ལས་གྲུད་དམ་ཟུར་
 མིན་པ་དགོས་ཏེ། མཚོག་དེ་དག་སྤངས་ན་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གནས་དེ་
 ན་འཁོད་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དག་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་སྤང་བར་བྱ་བའི་གནས་དེ་ན་འཁོད་པའི་དགོ་སྤྱོད་ལ་སོགས་
 པ་ལྟགས་ཤིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ཅིང་བཀར་པ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གནས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱད་པ་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གནས་ཁྱད་པར་གསུམ་
 ལྟན་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལོན་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་མཁུ་གཞན་སྤྱོད་པའི་གནས་མ་
 ཡིན་པ་དང་། སོ་ཐར་འདོན་རུས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དུ་སྤྱད་པར་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གནས་པ་སྤྱོད་པ་དང་མཁུ་
 བར་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་གང་དུ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྱངས་པའི་
 གནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཚམས་སུ་སྤྱད་པར་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་པ་ཡང་སྤྱོད་གཞི་ནས་སྤྱོད་པ་གསུམ་དང་དེ་བཞིན་མཁུ་
 པ་དང་ཡང་མཁུ་སོགས་གསུམ་དང་བསྐབ་པ་སྤྱིན་པ་གསུམ་ལྟན་ཅིག་གནས་མི་རུང་
 པའི་(༡༠༥ན)ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གང་ན་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པ་སྤྱོད་པ་དེར་དེ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་

ལས། གང་ན་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པ་སྟོད་པ་དེར་དེ་སྟུང་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་གཞན་ཡོངས་སུ་གནས་
པ་སྟོད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེར་སྟུང་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
སྟོ་བ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་གཞི་ནས་སྟོ་བ་དང་། ཡང་མགུ་བ་གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་བསྐྱབ་
སྟོན་རྣམས་ལ་མི་རུང་བར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གནས་བརྟན་དང་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་
འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྟྱར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། མ་གྲུབ་ན་གཞན་དུ་ཡང་སྟུང་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྟོ་བ་སྟོད་པའི་རྟེན་ནི། སྟོ་བ་མནོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅིག་དགོས་ཏེ།
དེ་དང་མ་འབྲེལ་བས་དེ་སྟུང་པ་མི་ཆགས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བཅའ་ལྟར་དེ་དག་ཆེད་དུ་སྟོད་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་ཡིན་ཆད་ཡོད་དེ། མནོས་པ་ལྟར་གྱི་ཡུན་ཆད་དུ་སྟུང་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་
བར། དུས་དེ་སྟོད་དུ་མནོས་ཏེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་སྟོ་བ་ཇི་ལྟར་སྟོད་པ་ཡོད་དེ། ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོད་པ་
ལྟ་སྟངས་པ་དང་། དམན་སྟོད་ལྟ་དང་དུ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དམན་སྟོད་ལྟ་ཡོད་
དེ། ནང་བར་གྱི་དུས་གྱི་དང་། ཆོས་སྟོན་སོགས་གྱི་དུས་གྱི་དང་། དགོ་འདུན་འདུས་པའི་
དུས་གྱི་དང་། དུས་ཐ་དད་པའི་དང་། དགོང་དུས་གྱི་དམན་སྟོད་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་ཡོད་དེ། ནད་པར་སྟོ་འབྲེད་པ་དང་། མར་མེ་སྐར་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་
བར། ནད་པར་སྐར་ལངས་(༡༠༧)སོགས་དང་། མར་མེའི་སྟོང་ཁུགས་ལ་བར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་པར། བདུག་སྟོན་དང་དེའི་པོག་ཐོར་
དག་ཉེ་བར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་པར། སྤྱི་མུར་
བཤམ་པ་ན་གཞི་བརྒྱད་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་པར། དེའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་མར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཙ་པར། དགོངས་ཁར་དུས་དང་མཐུན་པའི་རྩམ་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བགྲུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཅའ་ས་ཉེས་འདག་པ་དང་མགྲུ་བ་ཆགས་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་པར། སྟོ་བས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། རང་གི་རྣམ་
བཤད་ལས། སྟོ་བ་དེས་བཅའ་ས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བར་བྱས་པ་ལ་མགྲུ་བར་བྱ་བ་
འཆགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ལས་ཀྱང་། ཆད་པའི་ལས་བགྱིད་པའི་
རིགས་ཅན་ཞིག་ལ་མགྲུ་བ་བརྩལ་ལམ་ལྟར་ན་ལྟར་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་གཞི་ནས་སྟོ་གཞི་ནས་སྤྱར་ཡང་སྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་མ་གཏོགས་ཆོག་པ་ལ་
ཆེར་འདྲའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལྟར་བ་བཤགས་པ་ལ་དགོས་པ་དང་། མོ་མེའི་བཤགས་རྩལ་བཤད་
པ་གཉིས། ལྟར་བ་བཤགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཤགས་པས་རྩལ་བྲིམས་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་རྩལ་བྲིམས་རྣམ་དག་གི་ཡན་ཡོན་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པ་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་སྟོན་པས་བྱུང་བ་སོགས་སྤྱར་བཤད་པ་བརྩམ་ཐོབ་པ་དང་ལས་
ཀྱི་ཁ་སྟོང་འོས་པ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བམ་པོ་ལྔ་བརྩུབ་ལས། འགྲོད་པ་མེད་པའི་རིམ་གྱིས་མཆོག་རྒྱ་དགའ་བ་ཐོན་རྒྱ་
འགྲོ་བའི་ཆོས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་

སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་སྒྲར་གྱི་ལྷོ་མགོར་དངས་ཟེན་པའི་(༡༠༥ན)ཕྱིར།

། གཉིས་པ་སོ་སོའི་བཤགས་པ་བཤད་པ་ལས། ཅུ་ལྷུང་གི་བཤགས་ཚུལ་དང་། ལྷག་མའི་བཤགས་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་བཤགས་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཆད་ལས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཞོད་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྐྱད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅུ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གཉིས་ལས། འཆབ་བཅས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་བཤགས་ཀྱང་ཆེ་དེ་ལ་འདག་པ་མི་བྲིད་པར་འདོད་དེ། མདོ་ལས། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་སྒྲོབས་བཞིའི་བཤགས་པས་འབད་ན་རྟོག་པ་འདགས་བྲིད་ཀྱང་བྱས་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲུ་མི་བྲིད་པ་དང་དགོ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱད་མི་རུང་པར་འདོད་དེ། རང་གཅིག་ཤར་བསྐྱད་ནས་སྐྱངས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འཆབ་མེད་འདགས་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ཞོད་པ་ལ། ལུལ། རྟེན། རོན། ལུན་ཆད། ཆོག་། དགོས་པ་དུག་ཡོད་དེ། ལུལ་དགོ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལུན་པར་ཞོད། རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ལྷན་གྱིས་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བས་ཞོད། རོན་འཆབ་མེད་འདགས་ཆེད་དུ། ལུན་ཆད་ཇི་བྲིད་འཆོའི་བར་དུ། ཆོག་སྒྱུར་དངོས་མཁུག་གསུམ། སྒྱུར་བ་འདྲ། དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་སྟེར་ཞིང་། མཁུག་སྐྱད་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་འི་བྱུད་པར་རྒྱལས་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བསྐྱབ་པ་སྐྱད་པས་སོ། །དེ་ཐོབ་པས་སོ། །དགོ་འདུན་ལས་སོ། །ལས་གྱིས་སྐྱོན་ནོ། །རི་བྲིད་འཆོའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ལྷུང་བ་དེ་འདག་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་

བར། བཅའ་ས་པའི་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་མཐའ་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདི་ལའང་དུས་དེར་སྒྲིམ་པ་བྱིན་ནས་དེ་རྗེས་ཆད་ལས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་
བར་འདོད་ཚུལ་གྱི་ཟུར་འོད་ལྡན་དུ་བཤད་པ་སྟེར་(༡༠༧བ)བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལྷག་མ་གཉིས་པ་དེས་བསྐྱབ་པ་སྟོད་པའི་བྱད་པར་མང་པོ་བཅུ་ལྟར་བཤད་ལ།
བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོད་པ་སྟོང་བ་དང་དམན་པའི་སྟོད་པ་ལེན་པ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་མའི་བཤགས་ཚུལ་ལ་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་བཤགས་ཚུལ་དང་།
བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པས་བཤགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཉེས་པར་འཛེམ་པའི་
རྩ་ཆ་དང་ལྡན་པ་གཞིར་བྱས་པ་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་དང་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་གང་ཟག་ནི་
བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེས་ལྷག་མའི་ལྡང་བ་བཤགས་པ་ལ་ཆད་ལས་མི་དགོས་པའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྩ་ཆ་ཆེ་བས་ཆད་ལས་གྱི་རྩ་
ཆ་སྟོད་མི་དགོས། སྟེ་སྟོད་ཤེས་པས་ཉེས་པ་ཡང་དུན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་གང་ཟག་
གཅིག་ལ་བཤགས་ཆོག་པའི་བྱིར། ཆོམས་སོགས་ལས་ཀྱང་རྩ་ཆ་དང་ནམ་སྟོན་ལ་
འཛེམ་པ་ལ་སྟེག་པ་ཡང་བར་བཤད་པའི་བྱིར། རྩ་ཆ་བས་གཞན་དུ་བཤགས་པར་བྱིན་
པ་སྟེག་གིས་ཟོས་པ་ལྡང་བ་ལས་ལྡང་བར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅུ་བར། རྩ་ཆ་དང་
ལྡན་པ་དང་མདོ་སྟེ་འཛིན་པ་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་མཐོ་འཛིན་པ་དང་ཤེས་པས་
ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པས་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་འདག་གོ། །ཞེས་དང་།
ལུང་སེལ་བྱ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་དག་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་རྩ་ཆ་དང་
ལྡན་པ་དེ་དག་གིས་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་རྗེས་སྟུག་ནང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་པ་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་རྩ་བ་ཀྱང་པའམ་སྟོང་པོ་འགྱེལ་བ་

ལྷ་བྱ་དང་དོ་ཚ་སྤྱིས་ན་འདག་གི་ཆད་ལས་ཁོ་ནས་འདག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་
 ལྷག་གིས་ཐོས་པས་དངོས་སུ་བཤགས་ཀྱང་སེམས་འགྱུད་པ་དང་དོ་ཚ་བས་དག་པར་
 བཤད་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། བསམ་པས་ལྷང་བ་ལས་ལྷང་གི་ཆད་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ཀླ་ལས། གལ་ཏེ་ཆད་པའི་ལས་མེད་པར་བསམ་པའི་བྱུད་
 པར་སྤྱི་ན་ཆད་པའི་ལས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱུད་པར་ཅན་མ་(༡༠༦)ཡིན་པའི་དེ་ལ་མགུ་བ་དང་དབྱུང་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མགུ་བ་ནོད་པ་དང་། དེ་སྤྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུལ་སྒོ་
 མགུ་དབྱུང་བའི་ལུལ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། རྟེན་ལྷག་མ་སྤྱད་ཅིང་མ་བཅའས་པའི་དགོ་
 སྒོང་བྱུད་པར་བརྒྱད་ལན། དངོས་པོ་མ་བཅའས་པའི་ལྷག་མ་པལ་པའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་
 བ། ལུན་ཆད་པས་ཞག་དུག་དང་མས་ལྷ་བྱེད་ཀྱི་མགུ་བ། ཆོ་ག་སྒྲོར་མཇུག་འདྲ། དངོས་
 གཞི་གསོལ་བཞིས་བྱེད་པའི་བྱིར། གཞན་སྟེ། ལུན་ཆད་དང་ལུལ་རྟེན་གསུམ་གྱུ་བ་རྟེ།
 ཅུ་བར། དགོ་འདུན་ལས་ཞག་དུག་མགུ་བར་བྱ་བ་མཐོས་ཏེ་སྤྱད་པ་ལོ། །དགོ་སྒོང་
 མས་ནི་ལྷ་བ་བྱེད་དོ། །ལྱེ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་ཡང་དེས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། ལྷང་བ་བཅའས་ཉེས་མེད་པའི་
 ལྷག་མ་འཇུག། ལྱེ་བའི་ཆོས་འདས་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་
 ལུན་མས་ནི་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་དགོས་རྟེ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དགོ་སྒོང་མས་
 ལྱེ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་ཡང་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་ལ་ལྷ་བ་བྱེད་མགུ་བར་བྱ་བ་དེ་
 མཐོས་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མགུ་བ་སྤྱད་པ་ལ། ལུལ། རྟེན། གང་གི་དོན་དུ། ལུན་ཆད། ཆོ་ག། སྒྲོ་
 བཤད། དགོས་པ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། པ་ལ་དགོ་འདུན་རྣམ་དག་དང་། མ་ལ་

གཉིས་གཉི་དགོ་འདུན་ནམ་དག་གྲངས་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ར་སྟོ་བའི་སྐབས་སུ
བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་ཡོད་དེ། བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དགོ་སྟོང་མ་མ་བྱད་པར་བརྒྱད་
ལྷན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གང་གི་དོན་དུ་ཡོད་དེ། །མའི་ལྷག་མ་དང་མའི་ལྷག་མ་འམ་ལྷི་འདས་
འདག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དེས་ཤེས་སོ། །ཡུན་གྲང་ནོད་པ་ལྷ་ར་རོ། །ཆོ་ག་ནི་
མགྲ་བ་(༡༠༦)ནོད་དུས་སྟོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཚང་བའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་
བྱེད་གྲང་བྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གཞི་ནས་མགྲ་བ་དང་ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱར་སྟེ་
མགྲ་བ་དག་ལ་ཆོ་ག་གསོལ་བཞིར་འདྲ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་བཤད་
ཡོད་དེ། ལྷག་མ་དང་ལྷི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཉིས་པ་དག་པའི་དབྱུང་བའི་ལས་གྱི་ཆེད་
དུ་དགོ་འདུན་མགྲ་བར་སྟོད་པས་ན་མགྲ་བ་སྟུང་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མགྲ་བ་སྟོད་དུས་སུ་
ལྷང་བ་དེ་བྱུང་བས་མགྲ་བ་སྐྱ་མ་ཞིག་པས་གཞི་ནས་མགྲ་བ་ཞག་དུག་པ་འམ་སྐྱ་བ་
བྱེད་པ་མནོས་པ་དགོ་འདུན་ནམ་གཉིས་གཉི་དགོ་འདུན་ལ་དེ་ལྷ་ར་སྟོ་བས་ན་གཞི་
ནས་མགྲ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། གཞི་ནས་སྟོད་པའི་དུས་སུ་ཡང་ལྷང་བ་དེ་སྟུང་ན་མགྲ་
བ་གཉིས་པ་ཡང་ཞིག་པས་སྐྱར་ཡང་གཞི་ནས་མགྲ་བ་བསྐྱར་ནས་སྐྱངས་ཤིང་དེ་
ལྷ་ར་སྟུང་པས་ན་ཡང་གཞི་ནས་སྐྱངས་ཏེ་མགྲ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་སྟོ་བ་བྱུང་དུག་གོ། །སྐྱ་བཤད་གྲང་ཤེས་པར་གྱིས།

འདུན་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེས་དབྱུང་བའི་ལས་ཆགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མགྲ་བ་སྟུང་བཞིན་པའི་ཞག་གཉིས་ལྷ་བྱ་ལ་ལྷང་བར་དེ་བྱུང་ན་གཞི་ནས་མགྲ་བ་ནོད་
གྲང་ཞག་གྲངས་འོག་མ་ཚང་བས་ཆོག་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་ནོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཞག་

གྲངས་ལ་གཉིས་ཀའི་སྐལ་བ་སོ་སོར་མི་དགོས་པའི་བྱིར། །དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེའི་ཆེ་
མགུ་བ་སྐྱ་མ་ཞིག་པས་མི་ཆགས་པས་གཞི་ནས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱོ་བ་དང་གཞི་ནས་སྐྱོ་བ་སོགས་དང་དབྱུང་བ་དང་། གཞི་ནས་དབྱུང་བ་སོགས་
ལའང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་གཉིས་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དེ་བྱུང་
ན་མཐོས་ཏེ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཞིག་པས། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལས། གང་གི་བྱིར་དགོ་
འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་(༡༠༥ན)སྐྱ་མ་དང་འདྲ་བ་བྱུང་ན་སྐྱོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་
མཐོས་གིང་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཉམས་པ་དེའི་བྱིར། གཞི་ནས་བརྩམ་པ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱ་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུབ་ཏེ་མཐོས་གིང་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཉམས་ཞེས་པས་
མགུ་བ་སྐྱ་མ་སྦྱད་པ་ཡང་ཞིག་པར་བརྟན་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་སྐྱ་མ་དང་མི་མཐུན་པ་
བྱུང་ཡང་མགུ་བ་སྐྱ་མ་མི་འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་
སྐྱ་མ་དང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བས་ནི་མི་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷང་བ་སྐྱ་མ་དང་སྐྱོ་དུས་ཀྱིས་ལྷང་བ་སྐྱ་བྱེད་
བཅའས་ན་གཞི་ནས་སྐྱ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་བས་ཆོག་ཅིང་བྱི་མ་སྐྱ་བ་གཅིག་བཅའ་བ་ཡིན་ན་
གཞི་ནས་སྐྱ་བ་གཅིག་གི་སྐྱོ་བ་སྦྱད་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུ་
ལས། དེས་ན་གང་ལ་ལྷང་བ་སྐྱ་མ་བཅའས་པའི་དུས་སྐྱ་བ་བྱེད་ཡོད་ལ་ལྷང་བ་བྱི་མ་
བཅའས་པའི་དུས་ཀྱང་། སྐྱ་བ་བྱེད་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱ་བ་བྱེད་ཁོ་ན་སྐྱོ་བ་སྦྱིན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུ་ལས། གང་ལ་ལྷང་བ་བྱི་
མ་བཅའས་པའི་དུས་སྐྱ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱོ་བ་སྦྱིན་པར་བྱ་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༡ གཉིས་པ་དབྱུང་བའི་བྱིར་འཆོས་སྒྲུལ་ཡོད་དེ། ལུལ་རྟེན། གང་གི་དོན་དུ་དང་།

ཆོག་དང་། མྱ་བཤད་དང་ལཱ་ལྷོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། གྲངས་མ་ལ་
བཞི་བརྒྱ་དང་། ས་ལ་ཉི་ཤུ་སྟགས་ཆང་བའི་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལས་
དབྱུང་བ་ནོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱུང་བའི་རྟེན་ཡོད་དེ། ལུན་མོང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱུང་བར་
ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟོ་བའམ་མགུ་བ་སྟུང་བའི་དགེ་སྟོང་དེས་ནོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གང་གི་དོན་དུ་དབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མགུ་བ་སྟུང་བ་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་
(༡༠༥)གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བཅའ་སྟེན་དང་མི་ལྷན་པའི་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་དེ་དག་
པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ཡོད་དེ། སྟོར་དངོས་མཆུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་འདྲ།
དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་བྱུང་བར་མིང་ནས་བོས་ཏེ་མི་གཉི་ལྷག་
ཅན་བྱོད་ཀྱིས་སྟོན་འདི་འདྲ་བྱས་སྟགས་ཀྱིས་བསྟེན་དགོས་ལ། དུས་གསོལ་བའི་རྗེས་
སྟུ་བཞོད་པ་དང་པོའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་གཉིས་
ལས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །དབྱུང་བ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེར་
བསྟེན་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་གྲེང་བ་ལས། རི་ལྷར་བཞོད་པ་དེའི་མིང་
ནས་བོས་ཏེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གསོལ་བ་
དང་། ལས་བཞོད་པ་དང་པོའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། མཆུག་
གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། མཆུག་སྟུང་ཀྱི་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་བཞོད་མ་ཐག་གཟེངས་
བཞོད་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ལྷང་བ་དབྱུང་དུས་ཅུ་བ་ཀྱམ་པ་ལྷར་
འགྲེལ་བ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པ། མཁས་པ། དགེ་བ་སྟེན་པའི་ཅུ་བརྟོ་བ། འཁོར་བའི་
རྒྱན་བརྟོག་པ། བདུད་འདུལ་བ། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བསྟེལ་བ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
བསྟེང་བ་སྟགས་དུ་མས་གཟེང་བཞོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཅུ་བ་ཀྱམ་པ་ལྷ་ལུང་འགྲེལ་

བ་ལའོ། །གཟེང་བསྟོད་པ་ཡང་ངོ། །བརྟོད་པ་བྱས་མ་ཐག་ཏུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིས་དབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས།

ལྷ་པ་སྤྱ་བཤད་ཡོད་དེ། ལུང་མ་མོ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེན་མི་
དགོ་བའི་གནས་ནས་དབྱུང་སྟེ་དགོ་བའི་གནས་སུ་བཞག་སྟེ་དེས་ན་དབྱུང་བ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡ གསུམ་པ་ལམ་ལྷག་ལས་གཞན་པའི་ལུང་བ་བཤགས་ཚུལ་དུག་གི་ལུལ་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། (༡༠༥ན)ལམ་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཆང་བའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷི་བའི་
བཤགས་ཚུལ་དང་། དེའི་གཉིས་མ་ཆང་བའི་སྒྲོམ་པོ་ཡང་བའི་བཤགས་ཚུལ་དང་། ལྷག་
མའི་ལྷི་བའི་བཤགས་ཚུལ། ལུང་བྱེད་གྱི་དང་། མོར་བཤགས་གྱི་དང་། ཉེས་བྱས་གྱི་
བཤགས་ལུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བཤགས་ལུལ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་གྱིས་མཆོམས་བཅས་ན་ཐམས་
ཅད་དང་། མ་བཅད་ན་དུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུང་ལས། ཉེ་བར་ལོའོ། དེ་ལ་ལམ་
པར་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་ལྷི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆོམས་གྱི་
ནང་དུ་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རིག་ལས། མཆོམས་གྱི་སྤྱི་རྣམ་ཏུ་མ་བཅད་པ་ལྷ་པས་ལྷག་པ་དུག་གི་ཆོག་ས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། ཡང་བ་དེ་ལས་ནི་བཞེ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། ལྷག་མར་བཅས་པར། སོགས་དང་།
ལུང་ལས། དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་ལྷི་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་མཆོམས་གྱི་སྤྱི་རྣམ་ཏུ་དགོ་སྟོང་ལའི་མདུན་དུ་བཤགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ལྷང་བྱེད་དང་སྤོང་བཤགས་དང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་བཤགས་
ལུལ་ཚེས་བརྒྱད་ལྡན་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གཞན་ལ་ནི་
དེ་དང་བཅས་པའི་བཤགས་པའོ། །དེ་གཅིག་ལུ་ལྷ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མི་མཐུན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཤགས་པའི་བསམ་པ་སྡོམ་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཀུན་སྤྱོད་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་
མཇུག་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་འདྲ་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲགས་ལ་ལྷང་བ་མིང་རིགས་བརྗོད་
པ་གསུམ་དང་། མཇུག་མཐོང་སྡོམ་དྲི། ཐབས་ལེགས་(༡༠༥)བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅ་བར། མིང་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ན་ལྷང་བ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྤང་ལྷང་ལ་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་སྡོམ་དུ་གཏོང་དགོས། སྒྲགས་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་
ནམ་བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགོ་སྤྱོད་ཆོ་ག་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷང་བའི་སྡོམ་
ཆན་ལས་ལྷང་བ་ཆོ་ག་བྱུང་སྟེ། བདག་དགོ་སྤྱོད་ཆོ་ག་ཞེས་བགྱི་བས་ལྷང་བ་དེ་དགོ་
འདུན་བཙུན་པ་ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འཆགས་སོ། །བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རིག་
པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

༡ བཞི་བ་དཀའ་གནས་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁའི་གན་རེ། གནས་དབྱུང་ལ་
གནས་དབྱུང་བདུན་གང་རུང་གིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གནས་དབྱུང་བདུན་གྱི་
སྟེང་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཕྱིར་འགྱེད་གྱི་ནན་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་མ་ལོག་ན་རུང་མཐུན་གྱི་གནས་
དབྱུང་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ། ཞེས་
སྒྲགས་ཀྱི་རུང་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་པ་ནན་རྒྱུ་གྱི་རིགས་
དེ་ལ་སྟེག་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཕྱིར་འགྱེད་བཞིར་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་

འདིར་མ་བྱུང་།

ཡང་ཁ་ཅིག །ལྷ་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་གྱི་ལས་དེ་ནན་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་
དང་བཙོ་ལྷ་པོ་ལ་དངོས་གྱིས་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིས་པ་ལ་དགོ་
འདུན་མི་དབང་བའི་བྱིས་བྱེ། དེ་མི་དབང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནན་རྒྱུ་མི་རུང་
བའི་བྱིས་ཏེ། ཅ་བར། བྱིས་པ་ལ་དེ་མི་བྱེ། །ཞེས་དང་། རང་གི་རྣམ་པའདད་ལས།
བྱིས་པ་ལ་ནན་རྒྱུ་གྱི་ལས་དག་མི་བྱེ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་མི་དབང་བའི་བྱིས་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་། བྱིས་པ་ལ་ནན་རྒྱུ་ལྟ་
ཞེན་བྱིས་པ་ལ་ནན་རྒྱུ་མི་བྱེ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་མི་དབང་བའི་བྱིས་ཞེས་གསུངས་
(༡༠༩ན)པའི་བྱིས་།

ཡང་ཁ་ཅིག བྱིས་པ་ཡིན་ན་དགོ་འདུན་གྱི་ཆད་ལས་སྐྱད་པའི་ལུལ་མ་ཡིན་པས་
བྱུང་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོ་སྒོར་སྒོས་ལ་གཤེ་བ་དང་ཅ་ལྷ་གི་
སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་བྱིས་པ་དང་། ལྷ་བཟེད་ཁ་དབུབ་གྱི་ཆད་ལས་སྐྱད་པའི་གཞིར་
འགྱུར་བའི་བྱིས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིས་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པའདད་ལས། གསོལ་
བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གྱིས་ལྷ་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱེ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱར་རོ། །སྐུ་ལ་ཁ་
དབུབ་ཅེན་དེའི་བྱིས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱར་བའི་བྱིས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་། བྱིས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཆད་ལས་མི་བཅད་
དམ་ཞེན། སྒོས་སོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱད་པ་ནན་རྒྱུ་ལྟ་དགོས་པའི་དགོ་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལ་ལྷག་མའི་ལྷ་བཟེད་ཁ་མི་འབྱུང་བས་བྱུང་བའི་བྱིས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། དེ་ལ་
སྐྱད་པ་ནན་རྒྱུ་མི་བྱེ། དེ་ལ་ལྷག་མ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་།

ལྷུང་བ་དག་ལུགས་ལ་སྒྲ་ཚལ་སྒྲ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་མི་འདག་
བས་བྱབ་ལ་འཕེལ་ཁ་ཆད་ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་གི་ལུལ་ལ་
བཤགས་ཀྱང་བྱི་མར་བྱགས་མ་ལྟ་བུའི་དཔྱལ་བར་སྒྲེ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ།
དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། ལྷུང་བ་མཐོལ་བ་ལས་བཤགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ཀས་འཕེལ་ཁ་ཆད་ཅམ་ལས་དག་མི་དག་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་
བྟེན་རོ། །

དེ་དག་ལ་ཐེག་པ་སྐྱེན་མོང་གི་ལུགས་བྱས་ནས་འོ་ན། རོ་བོ་མ་དག་ན་རྣམ་སྒྲིན་
འབྱེན་བས་བྱབ་པར་ཐལ། བྱེད་གཉིས་ཀས་རོ་བོ་མ་དག་ན་ཚོ་གའི་ལས་ལ་སྒྲིབ་པ་
དང་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་ངེས་གོང་འོག་དུ་མར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དཔྱལ་བར་སྒྲེ་
བའི་མ་ངེས་པའི་ལས་ཅན་(༡༧༥)སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉེན་པོས་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱན་བཅོམ་པའི་
ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ངན་འགྲོའི་ལས་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ངན་འགྲོ་སྒྲེ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་
མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྱུར་
ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་
ཡོངས་མི་ལྷུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་མེད་ཀྱང་དེའི་
རྣམ་སྒྲིན་དག་བཅོམ་པས་མྱོང་བ་བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་བྟེན་བ་ཡང་གིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་འང་དགོ་བའི་ལས་གཉིས་ངེས་མ་ངེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
འཕེན་བྱེད་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་མི་རུས་པར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ།

འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ལས། དག་བཙམ་པ་ལ་ཡང་ཕྱོད་སོ་སོ་སྒྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་
སྒྲིབ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་
པར་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་སྒྲིབ་པའི་རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་
འགྲེལ་ལས། སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་བཤུལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་ཡིན་
ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་བཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཕྱོད་ཀྱི་མཁུལ་པ་དང་མི་ཤེས་པ་མང་པོ་དག་ན་རེ། བཤགས་པས་ལྷུང་བའི་
ངོ་བོ་དག་གི་ས་བོན་མི་དག་པ་དེའི་ས་བོན་གྱིས་རྣམ་སྒྲིབ་འབྱེན་པས་བྱུང་བེད། འོ་ན།
དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་ན་རང་གི་རྣམ་སྒྲིབ་འབྱེན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
འདོད་ན། བཤགས་པས་ལྷུང་བ་དེ་ངོ་བོ་དག་ངེས་བྱས་ཆེ་ས་བོན་མ་(༡༡༠ན)སྤངས་ཀྱང་
རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ས་བོན་དེ་རང་གི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་ཆང་མ་འབྱེན་
ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམ་བྱུང་བ་འམ་རྣམ་ན་ཅི་ཅམ་རྣམ་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བྱུང་
མི་འབྱེན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
དཔེར་ན། རས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་རྣམ་བྱུང་བ་འམ་རྣམ་གྱིས་གོས་སམ་ཆོག་པ་གསུམ་
གང་རུང་བྱུང་ན་འབྲས་བྱུང་མི་བྱུང་བ་ལྟར་དགོ་མི་དགོའི་ལས་དེ་ཡང་དགོ་མི་དགོ་
གང་རུང་གིས་བཙམ་ནས་རྣམ་པ་འམ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་རྣམ་བྱུང་སྒྲུབ་པ་བཞིན་
བྱས་པ་འམ་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་དང་སྟོབས་བཞིས་བཞེགས་པ་ལྟར་གཏན་མེད་བྱས་པ་
གསུམ་ཀའི་འབྲས་བྱུང་གང་བཙམ་པ་མི་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་གིང་རྟ་
ཆེན་པོ་སོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་དང་།
ཨ་ཏུ་ཀ་ར་དང་། ལྷ་དབང་སྟོ་སོགས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྐུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷུང་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འམ་དགོ་ཚུལ་བདུན་བཤད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། མདོ་མེ་རྒྱན་ལས། ལྷ་དང་འབྱུང་དང་ལྷ་བ་དང་། རེས་བར་འབྱུང་བ་དང་།
 ཞེས་པའི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ལྷ་བ་བསམ་པས་ཡིན་གྱི་ཆད་ལས་གྱི་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། རེས་བར་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། བཤགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཆད་པའི་ལས་ཁས་ལེན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་ལ་རྣམ་གྲངས་གྱིས་
 གནང་བའི་ཕྱིར་སྒྲོད་པ་དང་བདེན་པ་མཐོང་བས་ལྷ་བ་ལྷ་མོ་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྱིས་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་གྲུབ་ཤི། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཟེན་ཅིང་ས་
 བོན་ཆོག་གས། རུལ་ལམ་སྒྲད་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུན་གང་ཡང་(༡༡༠༠)རུང་བ་
 ཞིག་མ་ཆང་ན་ཡང་ལྷ་གྲུ་མདོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་བཞིན་དུ་དགོ་
 མི་དགོའི་ལས། ཞེས་པ་ནས། གང་གི་ཆོད་གོ་བ་ཡང་ལྷ་བ་ལོག་པ་དང་། གནོད་སེམས་
 གྱིས་ཉམས་པར་གྱུར་བའམ་མི་དགོ་བ་ཡང་སྒྲོད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་འཆགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྒྲོབས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ཡོད་དུ་
 ཟེན་ཀྱང་དག་པ་དང་མི་དགོ་བའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་པས་གང་ལས་འབྲས་སུ་
 གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ཤི། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་འདི་ལྷ་ར་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ས་
 ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བའི་གནས་ནི་མ་ལུས་པ་ཟད་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བཞིན་དུ་ལྷ་དབང་སྒྲོས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་གྲུབ་ཤི། ལྷ་དགོངས་ལས། འོན་ལྟས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་སྒྲོབས་དང་
 ལྷན་པ་ལ་ཡང་ཅི་ཡོངས་སུ་སྒྲོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་ལྷ་བ་གྲུབ་ཤི། ལམ་རིམ་ལས། རྟོག་པ་འདག་ལུགས་ནི་ངན་འགྱོར་སྤྱོད་

བསྐལ་ཆེན་པོར་སྒྲིལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་མས་སྒྲིལ་བསྐལ་རྒྱུ་པར་སྒྲིལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལས།
 བན་འགྲོར་སྒྲིལ་གྱང་དེའི་སྒྲིལ་བསྐལ་མི་སྒྱུང་བ་ལས། ད་ལྟའི་དེན་ལ་མགོ་ན་བཅམ་
 གྱིས་དག་ནས་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་རིང་པོར་སྒྱུང་དགོས་པ་རྒྱུ་མས་ཕུན་སུང་
 ཅུ་ལས་གཏན་མི་སྒྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། མ་དེས་པའི་ལས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱང་དེས་པའི་ལས་ལ་དེ་ལྟ་
 མི་འབད་པར་ཐལ། དེས་པའི་ལས་ཡིན་ན། རྒྱུ་སྒྲིལ་འབྱེན་པར་དེས་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། རྒྱུ་བཤད་རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། ལས་དེས་པ་རྒྱུ་མས་གྱིས་ནི་རྒྱུ་སྒྲིལ་
 འབྱེན་རྟེ་རྒྱུ་པར་སྒྲིལ་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་(༡༡༡)ཕྱགས་མ་ལྟ་སུའི་
 དཔུལ་བ་ལ་སྒྲིལ་བ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བཤགས་
 གྱང་སྒྱུང་དེས་མ་ལོག་པའི་ལས་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་སྒྲིལ་
 སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་སྒྱུར་ཆོག་ལ། རང་དེས་མདོའི་དགོངས་པ་གོང་ལོག་ཕུན་མོང་དུ།
 བཤེས་སྒྲིངས་ལས། གང་ཞིག་སྒྲིལ་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས། བྱིས་ནས་བག་དང་
 ལྟན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། ཁྲི་བ་སྒྲིལ་བལ་ལྟ་སྒྱུ་རྒྱུ་མཛེས་རྟེ། །དགའ་བོ་སོར་འབྲེང་
 མཐོང་ལྟན་བདེ་བྱེད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བཤགས་པས་འདག་རྒྱུ་དེ་མི་འབད་པར་ཐལ། བཤགས་པས་
 ལྟང་བ་འདག་པ་ལ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྱུང་མཐན་
 གྱུན་གྱི་སེམས་སྒྲིལ་ཆེ་རྒྱུ་ཕུན་རིང་ཐང་གཅིག་ཁོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འདག་རྒྱུ་དུ་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིལ་པས་འདིར་ལྟང་བ་
 འདག་པའི་རྒྱ་བདུན་དང་འདག་རྒྱུ་བདུན་ཡོད་པར་ཐལ། མིང་རིགས་སྒྲིལ་ནས་ཕྱིར་
 བཅོས་རྒྱུ་བཞིན་བྱས་པ་དང་། མཐར་བཅའ་བས་རྒྱུན་མ་འབྱུར་བ་དང་། མཆན་

འགྱུར་བ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བ་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་
 ཏུ་བྱེད་བ་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་
 སེམས་བསྒོམ་བ་བདུན་གྱིས་འདག་པའི་བྱིར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བཤད་ཟེན། གསུམ་
 པ་གྲུབ་ཤེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཅས་རྒྱུ་གི་ལྟར་བའི་འདག་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 མདོ་ལྷེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དག་སྒྲོང་དང་དག་སྒྲོང་མ་དག་པོ་མའི་མཆོན་འགྱུར་ན་
 ལྟར་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟོན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིས་ཀྱང་(༡༡༡བ)དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་མ་བཤགས་ཀྱང་དག་པར་བཤད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་གྲུབ་ཤེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་དག་པས་བསྐྱབ་སྦྱོན་ཡང་
 རང་གྲུལ་ཏུ་བསྟན་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐུན་ཆོགས་ལས། གང་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
 པ་དེའི་ཆེ་སྒྲོན་གྱི་གྲུལ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བ་གྲུབ་ཤེ། དེའི་ཆེ་ལྟར་བ་ཕྱ་མའི་ཡང་ཕྱ་མོ་རྒྱན་ཆད་དག་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ནས་དོན་དམ་པའི་དག་སྒྲོང་ཆོས་བརྒྱས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 མདོ་ལྷེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་བྱང་པར་དེ་
 ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་ལྟར་བ་ཕྱ་མའི་ཡང་ཕྱ་མོ་མེད་
 པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཐེག་
 པ་ཐུན་མོང་ཏུ་རུང་ངོ་། །

རྒྱག་པ་ཡང་དེས་གྲུབ་ཅིང་མ་སྦྱོས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་
 གྲུབ་པོ། །

བདུན་པ་གྲུབ་ཤེ། དག་སྒྲོང་དཔལ་སྦྱོན་གྱིས་བྱང་མེད་མཆོག་ལ་སྦྱད་ཅིང་། དེའི་

བདག་པོ་དུག་གིས་བསད་པས་འགྲོད་པ་བྱང་མེས་ས་ངོ་མཚར་བྱ་མས་ཚས་བཤད་བྱང་
ལྷུ་པ་ཏུ་མེས་ས་བསྐྱེད་པས་མི་སྐྱེ་བའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་ཐུབ་དགོངས་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གོང་འོག་གི་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་སོ། །

སྤྲུམ་པ། རབ་དུ་བག་མེད་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཐིག་ལྷུང་གྲིན། །ཕྱིར་བཅོས་བྱིན་རྒྱབ་ས་
སྟོབས་བཞིའི་རྒྱུད་ཤུགས་ཀྱིས། །མེས་ས་རྒྱུད་མཐའ་ངོས་ཀྱན་དག་ལྷུང་རྟོགས་ཀྱི། །ཉི་
མ་གྲིན་བྱལ་བཞིན་སལ་ལྷུ་མ་མེད། །རྩབ་རྩལ་ཅིང་སྤྱོད་མི་གཙང་བྱིས་བསྟོས་པ། །དག་
བྱེད་སྟོང་སྟོམ་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་འགའ། །ཐུབ་དབང་མཁྱེན་པས་བཅའ་ཡང་རྟེན་
དགའ་བའི། །དག་བྱེད་ལེགས་སྤྱོད་གང་གའི་རྒྱ་རྒྱན་བསྟེན། །ཅེས་བའང་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། (༡༡༩ན)

དུས་དང་དུས་མིན་གཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དུས་དང་དུས་མིན་གྱི་གཞི་ལ་གཞི་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འཆད་པས་
འདི་ལ་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། བཅའ་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་
མཁུ་བར་བྱ་བ་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ལུ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཆད་པར། ཉིན་
མཚན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཡིན་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ནས། ཉེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་
བར་བྱུང་། འདིས་ལྷག་མའི་གཞི་བསམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་དུས་རྒྱུས་བཤད་དེ། རྟོགས་
སྒྲ། དུས་དང་དུས་མིན་གྱི་གཞི་བཤད་ཟིན་དོ། །

གཞན་ན་གནས་པའི་གཞི་བཤད་པ།

༡ གསུམ་པས་གཞན་ན་གནས་པ་གཞི་ལས་བཤད་ཚུལ། ཅུ་བར། སློབ་དང་མགུ་
བར་བྱ་བ་སློད་པ་དག་གིས་དགོ་སློང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་མངོན་པར་སྒྲུབ་དང་
བྱུག་དང་མངོན་དུ་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་དང་གྲུས་པའི་ལས་དག་བདག་གིར་མི་
བྱའོ། །ནས། འཇིགས་པ་དང་བྲལ་ན་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། ལུ་བ་ལས་
བཤད་ཚུལ་འཆད་པར། སློབ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་སློད་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་།
ནས། དེར་ལྟ་ཅིག་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ། བསྐྱ་བ། བསྐྱབ་བྱ། སྒྲུ་
བཤད། སློབ་པའི་དུས་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། དམན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་གས་
བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྒྱུད་པ་འདོར་དགོས་རུང་གི་རིགས་གནས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རགས་རིམ་གྱིས་བྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་དང་ཉེར་དུག་ཡོད། ཞིབ་
བར་བྱེ་ན་ཞེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ཉེར་དུག་ཡོད་དེ། སློབ་སློད་
གསུམ། མགུ་སློད་གསུམ། སློབ་ལྟ་གསུམ། མགུ་ལྟ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་།
སྟེགས་པ་དང་། སྒྲུད་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱེད་བཞི། གནས་དབྱུང་བདུན།
དགོ་ཚུལ་བསྟེལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་སྟེ་ཉེར་དུག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞེ་(༡༡༩བ)བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། སློབ་སློད་པ་དང་། གཞི་ནས་སློབ་སློད་
པ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་བསྐྱབ་སྟེ་སློབ་སློད་པ་གསུམ། མགུ་བ་སྒྱུད་པ། གཞི་ནས་མགུ་

བ་སྟོང་པ་གསུམ། སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་སྟོང་པ་གསུམ། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟུང་ནས་
མགུ་བ་སྟོང་པ་གསུམ། ཡང་གཞི་ནས་བསྐང་ཉེ་སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་སྟོང་པ་གསུམ་
དང་བཅོ་ལྔ། སྟོ་ལྔ་གསུམ། མགུ་ལྔ་གསུམ། སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་པ་
གསུམ། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་པ་གསུམ། ཡང་གཞི་ནས་བསྐང་ཉེ།
སྟོ་བ་སྟུང་ནས་མགུ་བ་དང་ལྔ་པ་གསུམ། བཟླ་གས་པ་མོགས་བཞི། གནས་དབྱུང་
བདུན། བསྐྱེལ་བ་ནན་རྩྭ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ། བསྐྱེལ་བ་བྱིན་པ་ཉེ་དངོས་བཏགས་
བསྐྱེལ་ན་ཞེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བསྟུ་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སྟོ་ནས་གསུམ་དང་། རྣམ་གངས་སྟོ་
ནས་གཉིས་དང་། བསྐྱེལ་བྱའི་སྟོ་ནས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ།
སྐངས་པ་ས་གཞན་དང་། སྟུང་པ་ས་གཞན་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ས་གཞན་པ་དང་
གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གནས་དབྱུང་བདུན་དང་བསྐྱེལ་བ་ནན་རྩྭ་དང་པོ་དང་། བཟླ་གས་
མོགས་བཞི་གཉིས་པ། གཞན་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན། རྣམ་གངས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་འདུ་
ཉེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་ནན་རྩྭ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར་
ཉེ། བཟླ་གས་མོགས་བཞི་དང་ནན་རྩྭ་བདུན་བསྐྱེལ་བ་རྣམས་དང་པོ་དང་། གཞན་
རྣམས་གཉིས་པར་འདུ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ས་གཞན་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་བསྐྱེལ་བྱ་ཡོད་དེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོང་
པ་ལྔ་སྐངས་པ་དང་དམན་པའི་སྟོང་པ་ལྔ་དང་རྩ་ལེན་དགོས། ཆུང་ཅུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་སྟུང་པ་ལྔ་སྟོང་ཡང་དམན་སྟོང་དང་རྩ་ལེན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱེད་
གཞི་(༡༡༩ན)འདིར་གྲིན་རྩ་གསལ་ཡོ། །

ལྷ་པ་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ས་ལས་གཞན་དམན་པའི་སར་
གནས་པས་དེ་ལྷ་ར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་གྲོལ་དུས་ཡོད་དེ། །གནས་དབྱུང་མ་གཏོགས་ནན་རྩར་ཕྱི་མ་བྱས་པས་སྒྲ་
མ་ལས་གྲོལ། བཞེད་པ་གསོལ་བས་ནན་རྩར་ལས་གྲོལ། སྒྲོ་མགུ་ལའོར་བས་སྒྲོ་མགུ་
སྒྲོད་པ་ལས་གྲོལ། མགུ་བ་ནོད་པས་སྒྲོ་ལན་ལས་གྲོལ། དབྱུང་བ་ནོད་པས་མགུ་ལན་
ལས་གྲོལ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པས་ས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ
བར། ལྷ་མ་ནི་བཞེད་པ་གསོལ་བས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐོབ་བོ། །འོག་མ་ནི་དག་
བཅོམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཞན་གྱི་གཞི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡོངས་སྒྲོང་གི་གཞི་བཤད་པ།

༥ བཞི་བ་ཡོངས་སྒྲོང་གི་གཞི་ལ་གཞི་དང་ཁྱ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
འཆད་པར། མ་གྲགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ནས། ཡིད་མ་ཆེས་པ་ནི་
གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཤེས་པ་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་གྲོང་བ་
ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་བས་སོ། །ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་།
འདིས་སྒྲ་བཤད་པའི་ལྷ་ར་བ་གྲོང་དུན་དང་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པས་རྟོགས་སྒྲ་
ཞིང་ཐལ་ཆེར་བཤད་ཟིན། ཡོངས་སྒྲོངས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལས་དབྱེ་བའི་གཞི་བཤད་པ།

། ལཱ་པ་ལས་དབྱེ་བ་གཞི་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། ལཱ་པ་དང་བྱམ་ཟེ་བྱ་མོས་ཁྱས་པ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར་དགེ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཁྱས་པ་ལ་མི་འདོད་པར་གྲོང་བར་བྱེད་པ་ན་ལོག་པར་མི་བྱའོ། །ནས། འདི་ལ་དུས་དེ་ཁོ་ནའི་ཚུ་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་འཆད་པར། ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲི་བ་དག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ནས། དགེ་འདུན་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་དབྱེ་འདོད་ཀྱི་དགེ་སློང་གིས་(༡༡)པ་གནས་སྒྲི་མི་སྒྲན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་གསུམ་གང་རུང་དུ། མཚམས་གཅིག་པའི་ནང་དུ། ལ་སློང་བར་འོས་པའི་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱི་གངས་ཆང་ལ། འབྲེད་པ་པོ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོས། བསམ་པ་ཆོས་མིན་དེར་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཀུན་སློང་དབྱེ་བར་འདོད་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པ། མཐར་ཐུག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་ན་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲི་བ་དག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་ཀྱིས་ནང་དུ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ནི་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱིས་བསུམ་སྟེ་མཐུན་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སློང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གསོ་སློང་མེད་པར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་མི་འཕྲོལ་བོ། །དེ་བྱིན་ནས་བྱའོ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱིས་སོ། །ལྷ་མ་ཡང་ངོ་། །མཐུན་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གཞོད་པ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གསོ་སློང་བྱར་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

འཁོར་ལོ་དབྱེ་བའི་གཞི་བཤད་པ།

། དུག་པ་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་བའི་གཞི་འཆད་པར། ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་
 ཐོར་གསོལ་བས་སམ། རོན་དེས་རྩལ་གིང་ལེན་དུ་གཞུག་པས་སོ། བས། དབྱེན་ལ་
 ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་རྩལ་ཡོད་དེ། རྟོན་པའི་དུས་སུ་བྱེད་པ་
 ཐོ་དགོ་སྒྲོང་གིས་རྟོན་པ་དང་། ལམ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དགོ་འདུན་དུ་ལོངས་བས་
 བཟོད་པ་ན་བྱེ་བ་ལེན་ལ། དེ་ཡང་དུས་ཞག་གཅིག་ལས་མི་གནས། མཆོག་ཟུང་གིས་
 འདུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་
 འདོད། །འཇམ་ལུང་གྲིང་ནའོ་དགུ་སོགས་གྲིས། །དང་པོ་མཐའ་སྒྲོན་ཟུང་གཅིག་གི།
 སྒྲ་རོལ་བྱུབ་པ་ནོངས་པ་དང་། །མཆོམས་མ་བཅད་པ་དག་རྩ་ཡང་། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་
 བྱི་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྷག་མ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དགོ་སྒྲོང་ལྷ་སྒྲོང་
 རྩལ་ལྟན་པས། །འབྱེད་དོ་གཞན་དུའོ་བྱིས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་
 པ། །བྱེ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཟུང་(༡༡༣)པར་བྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་
 མི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་ལོ་བྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཆོས་ལྟན་གྱི་རྩོད་པ་བྱིར་བཅོས་རྩལ་གྱི་གཞི་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་ཆོས་ལྟན་གྱི་རྩོད་པ་བྱིར་བཅོས་རྩལ་གཞི་དང་ཁྱབ་ལས་བཤད་རྩལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། འཕྲུག་ལོང་གི་རྩ་བཞིའོ། །ནས། ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་

བའི་བྱིར་འབད་པ་མི་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་བྱིར་
 རྩོད་པར་འཇུག་གོ། །ནས། དོན་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་འམ་མངོན་པར་བརྩོན་པའོ། །ཞེས་
 བྱུང་། འདི་ལ་ཞི་བྱ་དང་། ཞི་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྒྲིགས་ལ་རྩོད་པའི་ནང་
 གི་ཀྱན་སྒྲོང་དང་བྱིའི་ལས་ངག་གི་འབྲུག་ལོང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཅ
 ཉོན་ཉེ་ཉོན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱིའི་བཞི་ཡོད་དེ། འབྱེད་བྱིར་རྩོད་
 པ་དང་། མི་གདམས་པའི་བྱིར་རྩོད་པ་དང་། ལྷུང་བའི་བྱིར་རྩོད་པ་དང་། ལས་གྱི་བྱིར་
 རྩོད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། འབྲུག་ལོང་གི་རྒྱ་བཞིའོ། །དངོས་པོའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་། ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་།
 ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྷུང་པོར་
 བདག་ཡོད་མེད་ལ་སྒྲོལ་གྱིས་རྩོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཇི་སྒྲུ་
 ལས། གདམས་ངག་ལ་སྒྲིགས་པ་འཛོག་པར་འབྱུར་བས་གཞན་སྒྲོང་བ་སྟེ། ཞེས་དང་།
 བམ་ལྷ་ལས། གདམས་ངག་འཛོག་པ་དང་། གསོ་སྒྲོང་འཛོག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་
 འཛོག་པའི་རིམ་པ་དེས་གང་ཟག་ལྷུང་བ་འབྱིན་པ་པོ་གཞན་དེ་དགོ་འདུན་རང་བཞིན་
 ཏུ་གནས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་
 པ་ཡོད་དེ། བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས། ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་གང་ཡང་
 རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། ལས་ལ་འདུ་བ་མི་སྦྱེར་བ་དེ་ཡིན་
 (༡༡༥)པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཞི་བྱེད་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ན་མང་ཡང་བསྐྱེད་བདུན་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་གི་ལོ་
 ཇི་ལས། རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདུན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུན་པ་མ་སྦྱོས་དང་། ཇི་
 བཞིན་གང་མང་ངོ་པོ་ཉིད། །རྩུ་རྩུམས་བཀྲམ་པ་ལྷ་སྒྲུ་དང་། རས་སྒྲུངས་པར་ཡང་བྱ་

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟན་གྱིས་ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་རྣམ་
པས་འདུལ་རྩལ་ཡོད་དེ། སྤང་སྟགས་མི་རྟག་སྟགས་སུ་ཕྱིར་འབྱེད་པར་རྩོད་པ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བ་སྦྱོན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་ལས། མངོན་སུམ་འདུལ་བར་
འོས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བ་སྦྱོན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩལ་བ་ལྟས། དེ་ལ་རྟག་པ་
དང་མི་རྟག་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྟག་བསྐལ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟགས་བ་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བས་སུ་འབྱེད་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་བྱུང་ན། མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་
དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དག་གམ་མཁན་པོ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གམ་དགེ་འདུན་ཐམས་
ཅད་དམ། གཞན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམ་གནས་བརྟན་གཙོ་བོས་ངེས་པ་སྦྱིད་པས་རྩོད་པ་
ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་བརྟན་ལའང་བཤད་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོག་གནས་མལ་གྱི་གཞི་བཤད་པ།

། ལྷ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་གནས་མལ་གྱི་གཞི་འཆད་ལ། ལྷག་པོས་ཀྱི་བྱང་
པར་དང་། གཞུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་པར་དང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར་སོ་སོར་ཐར་
པའི་སྒྲིམ་པས་མཆོག་ལ་རབ་རྒྱ་བྱང་པས་ལྷག་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་ལྷག་གི་ལྷལ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་རབ་བྱང་ལྷེ་
ལྷ་བྱིམ་པའི་ལྷག་གི་ལྷལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། བྱིམ་པས་རབ་རྒྱ་བྱང་པ་ལའོ། །
ཞེས་གསུངས། རབ་བྱང་ལྷེ་ལྷའི་ལྷག་གི་ལྷལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་དགོ་སྒྲོང་པ་ལྷ་
ལྷ་བསྐྱབ་ཆོགས་མཉམ་ན་རང་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ཆེན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་

བར། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲུབ་པའི་མཆོག་ལ་རབ་རྒྱ་བྱང་བས་(༡༡༥ན)ལྷག་བྱའོ། །མཉམ་
ན་ཀན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་མ་ཀན་གྱང་ལུལ་མ་ཡིན་དེ། ལྷི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བཅས་པ་དང་ལྷན་
པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མཆོན་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ལྷག་གི་ལུལ་ཡིན་གྱང་
ལུལ་དུ་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་ལྷག་མི་རུང་བ་ཡོད་དེ། རང་གི་མ་ཐན་པོ་སོགས་ལ་འདངས་གཞན་
སོགས་དང་། ཉལ་བ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་དང་། བྲེལ་དུས་དང་། སེམས་གཞན་དུ་
གཡེང་བ་དང་། རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོགས་པ་དང་། བྱིས་གཞན་ན་འཇུག་པ་དང་། ཟས་དང་མི་
གཙང་བས་སྤྲུགས་པ་གཉིས་དང་། གཙེར་བྱ་དང་། གོས་གཅིག་པ་རྣམས་སོགས་སོ་
གཉིས་ལ་ལྷག་མི་རུང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་ཅི་རིགས་གྱིས་པར་ཡང་ལྷག་བྱེད་མི་རུང་
བའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། བས། ཟས་ཀྱི་གྲལ་ན་འདུག་པ་མ་
གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཅུ་བར། འབགས་པ་ལ་ལྷག་མི་བྱའོ། །འབགས་བས་
ལྷག་མི་བྱའོ། །ནས། འདི་ལས་གཙེར་བྱ་ཉིད་དང་གོས་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་འབགས་པ་
དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུང་ལས་གྱང་། བཅུན་པ་ལྷག་མི་བགྱི་བ་
དུ་མཆིས། ཉེ་བར་འཁོར་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དེ། ལྷིག་པའི་ལས་བྱས་པ་དང་། སྤྱད་པའི་
ལས་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཙེར་བྱ་དང་གོས་གཅིག་པ་དང་ཉལ་བ་དང་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོགས་པ་དང་སོ་ཤིང་ཟ་བ་དང་བཤང་བ་བྱེད་པ་དང་།
གཙི་བ་བྱེད་པ་དང་བྱིས་གཞན་ན་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་གཉིས་
སོགས་བཤད་ཐེན་རྟོ། །

གཉིས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱུང་པར་འཆད་པ་ལ། གཙུག་ལག་ཁང་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ནས། རབ་རྒྱ་བྱང་པའི་གནས་སུ་དུས་སྟོན་བྱ་བ་ཆོས་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིར་སྤྱི་ལོ་དོན་ལ་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ལོ་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་། གཙུག་ལག་
ཁང་གི་བྱད་པར་དང་། དེ་སྤྱི་ལོ་ཚུལ་(༡༡༥)དང་། དེ་བཞེངས་པའི་ཡན་ཡན་ལྟ་ཡོད་
པའི་བྱིར། སྤྱི་ལོ་གཞི་དུ་མ་ཡོད་དེ། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོད་གྱིས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞེངས་
པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་ཐོས་བསམ་འཕེལ་བ་དང་། སྤྱོད་བདག་
གིས་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཐོབ་པ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པ་བྱིར།

གསུམ་པ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། གནས་གྱི་དང་། བསྐྱབ་ཚུལ་
གྱི་དང་། རྒྱ་དཔངས་གྱི་དང་། དབྱིབས་གྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དང་། རི་མོའི་དང་། གང་
གི་དོན་གྱི་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གནས་གྱི་བྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་པོ་མང་པོས་མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
ན་སྤྱི་པོ་མང་པོ་འགོ་འོང་གི་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་ལ། དགོ་འདུན་གྱི་ཐོས་
བསམ་བསྒྲུབ་པ་འཕེལ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན། དཔེན་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། སྤྱི་པོ་མང་པོས་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་སྤྱི་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
ལག་གི་སྒྲས་འགོ་བ་དང་འོང་བ་དང་ལྷན་པའི་གཞིར་གཙུག་ལག་ཁང་རབ་རྒྱ་གནས་
པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་རྒྱུ་ལས། དགོ་སྤྱོད་གི་དགོ་འདུན་གྱི་བྱིར་གཙུག་ལག་
ཁང་བརྟེན་གསུམ་དགོན་པ་དང་དཔེན་པར་མི་ཕྱི་གསུམ་གྱི་མི་མང་པོ་འདུ་ཞིང་ཕྱག་འཆོལ་
པའི་གནས་སུ་བརྟེན་གསུམ་ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། སྤྱི་པོ་མང་པོ་ཡང་ཡང་འདུ་བའི་རྒྱན་ལུགས་དང་། རང་དབང་
དུ་གཏམ་པེར་བའི་གྲུག་ཆོར་དང་། བམ་ཟེའི་སྒྲོག་བ་དང་། རྒྱ་སྤྱང་པོ་སོགས་གྱི་སྤྱི་
དང་། རྒྱ་རྒྱ་སོགས་གྱི་སྤྱི་དེ་རྒྱ་རིང་ཏེ། དེ་བཞི་རྒྱུ་བའི་གནས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་

བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྒྱན་ལུགས་དང་སྒྲག་ཆོར་དང་སྒྲ་དང་། རྒྱག་རིང་རྒྱང་བར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲ་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དུ་བཤད་པ་དང་། མདོ་ཤེ་རྒྱན་ལས། སྒྲ་ལྡན་གང་དུ་
སྒྲུབ་པའི་ལུལ། ཞེས་སྒྲགས་དང་མཐུན་པ་དེའི་བྱིར། གནས་དེ་དག་ཏུ་ཡང་གཙུག་
ལག་ཁང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་ས་(༡༡༥ན)འདུལ་དུ་གྲགས་པར་བཀའ་གནིས་པའི་གསོ་སྦྱང་
དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ལན་དུ་མར་བྱས་ཤིང་ཆོས་ཉན་བཤད་བྱས་ན་ལེགས་པ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲོན་སྒྲོན་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཅི་རིགས་བྱས་སྟེ་གསོ་སྦྱང་སོ་སོའི་གྲོང་བཞི་ལུང་
ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་སུ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་ཆད་ལྡན་དུ་མས་མཛད་པ་དང་
རྒྱ་ལོན་པ་དང་ཤིང་གཅོད་སར་བཀའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཆོས་སྒྱུན་སྟེར་བར་བཤད་པ་
དེའི་བྱིར། དེས་ན་ཅུ་བའི་ལུང་ལྟར་སྒྲ་བཤད་པའི་དེར་ཡང་མ་བཤད་ཀྱང་སྒྲར་ན་
ལེགས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲུབ་སྟེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲོན་སྟེ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོང་གུམ་རྒྱང་སྒྲགས་
ཀྱི་ཞིག་གསོས་དང་། སྒྲ་མེད་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་
ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་རྒྱང་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་། མཆོད་རྟེན་དང་
སྒྲ་གཞུགས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཤེགས་ནས་བཅོས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད། བསྐྱེད་པའི་
ཆེད་མ་ཡིན་ན་མི་རུང་། རྟོང་པ་ཉམས་པ་འམ་ཉམས་གྲུབ་བྱུང་ན་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པར་
ཆད་མཉམ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཤེགས་ཀྱང་རུང་། གཞུགས་སྒྲགས་སྒྲུགས་རེ་རྟོང་པ་
གསོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲུགས་རེ་བཤེགས་ནས་བཅོས་པ་འང་རུང་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་དག་གྱི་བས་འཛིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བཅེགས་པ་གཞིག་
པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་དོ། །བརྒྱམ་པ་བསྐྱེད་པ་འམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞིག་པ་

ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཙ་བར། མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱ་གཟུགས་དག་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རིག་ལས། ཟེན་པ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་བཤེགས་
པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར་
ཡང་ངོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། ལྷན་པ་བཟང་ལྷན་གྱི་གང་མ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དེ།
རིག་པ་དེ་གཉིས་བརྒྱུད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤེགས་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་(༡༡༥)བར། མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱ་གཟུགས་དག་ནི་
བརྒྱུད་པ་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤེགས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
བཤེགས་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། ཙ་བར། རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་ཟེན་གྱང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཡང་
ངོ། །ཞེས་དང་། རིག་པ་ལུང་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུད་ལྷན་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་དག་རྟེན་
པར་གྱུར་པ་ན། དག་སྟོང་དག་འགྲོད་པས་ཕྱི་འཆོས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྐུལ་པ། ལྷག་པ་འམ་མཉམ་པར་བྱའི་རྒྱུད་པར་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་གྲུབ་ཏེ། ཙ་བར། བློགས་གཅིག་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངོ། །ཞེས་དང་།
རིག་པ་ལས། མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱ་གཟུགས་དག་གི་བློགས་གཅིག་རྟེན་པ་ཕྱིར་བཅོས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤེགས་པ་ལ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་བློགས་བས་གྱི་ཡི་གེ་ལའང་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །

ཙ་རྟགས་གཉིས་པ་ལྷན་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་རྒྱལ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་དེ། འོག་

གཞིའི་སྒྲི་བ་ཚུལ། ཀ་བ་འདུགས་ཚུལ། གཏུང་ལུ་མ་གསལ་མ་གསལ་གྱི་འགོ་བས་ཚུལ་
 དང་། གཙང་ཁང་གི་སྒྲི་བ་ཚུལ། བྱམས་གྱི་སྒྲི་བ་ཚུལ། སྒོ་དང་དྲ་བབས་གྱི་སྒྲི་བ་ཚུལ་
 རྣམས་སྒྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འོག་གཞི་བརྟན་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་སྒྲིར་
 བབས་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲི་དང་འོག་གཞི་ས་བྱས་པར་སོ་བཏང་
 པའི་ཕག་རིམ་པ་བརྟན་ནམ་བརྟན་བཅུགས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སོ་ཕག་གི་
 གཙལ་བརྟན་ནམ་བརྟན་གཞུག་གོ། ཞེས་དང་། རིག་ལས། གནས་ཁང་ཕྱི་གསལ་པའི་
 འོག་གཞིའི་གཙལ་དུ་སོ་ཕག་རིམ་པ་བརྟན་ནམ་བརྟན་གཞུག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

ཅ་དགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་ཕག་གི་གཙལ་དའི་སྟེང་དུ་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཀ་
 གདན་སྒྲི་བའི་གིང་སྒྲི་ལེབ་གྱི་སྟེང་དང་། དེ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་སྟེང་དང་དེ་སོ་
 སོའི་སྟེང་དུ་ཀ་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སོ་སོར་རི་ལྟར་དགོས་པ་ཆར་རམ་སྟེང་དུ་དགོད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རིག་ལས། སོ་ཕག་གི་གཙལ་དའི་སྟེང་དུ་(༡༡་མ)ཀ་དེན་གྱི་སྟེང་ལེབ་གཞུག་
 པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རིམ་བཞིན་དུ། ཅ་བར། དའི་སྟེང་དུ་ཀ་དེན་གྱི་སྟེང་ལེབ་པོ།
 དའི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་ཆར་དག་གོ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཀ་གཞུང་འདབ་མ་དག་གོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་དགས་གསལ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་གཙང་ཁང་
 དབུས་མ་སོགས་ལ་གཏུང་མིག་མངས་རིས་དང་གཞན་བྱམས་ཆར་སོགས་ལ་ཕྱོགས་སོ་
 སོར་གཏུང་རྒྱགས་པ་སོགས་གང་འོས་བཏང་པའི་སྟེང་དུ་ལུ་མ་མགོ་མཐུག་མ་བརྩེལ་བ་
 ལུ་མ་ཁང་དང་བཅས་པ་ལག་ལེན་ལྟར་བཀལ་པའི་སྟེང་དུ་གིང་ལེབ་བམ་གསལ་མ་དའི་
 སྟེང་དུ་སོ་ཕག་འགྲེམ་ཞིང་སོ་ཕག་གི་འདག་པས་མཆོམས་སྒྲིར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ར་
 འདག་འདི་ལ་རྒྱ་ན་སྒྲིར་ཚུལ་ལེགས་པ་ཅིག་ཡོད། ཅ་བར། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་གཏུང་མ་

དག་གོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིང་ཏུ་ལྷུ་མ་དག་གོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིང་ཏུ་སྤང་ལེབ་དག་གོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིང་ཏུ་སྐྱོ་ལག་དག་དབྱམ་མོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིང་ཏུ་སྐྱོ་ལག་གི་སྤེམ་ལེ་འཛིན་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ངེས་བཟུང་དང་མེད་མི་རུང་གི་གཏུང་
ལྷུ་མ་ཀ་བ་འདྲུག་རྩལ་ཡིན་ལ། ལུན་སྤུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་ན་ཀ་གདན་ནས་སྒྲིང་གི་བར་
བརྩེགས་བཅོལ་སྐྱོ་ལག་ལང་རུང་སྟེ། རྩལ་བ་དགོ་འདུན་གྲུབ་སྐྱོ་ལག་གིས་བཀྲ་གིས་
ལུན་པོ་སྐྱོ་ལག་བཞེངས་ཏུས་ཀ་གདན་དང་ཀ་བ་དང་བྱེ་གདན་དང་བྱེ་དང་གཞུ་དང་
གཏུང་སྤུམ་དང་གཏུང་བང་གཏུང་ཁེབས་དང་མཚོན་སྤེགས་དང་ཁེབས་དང་བད་མཚོན་
སྐྱོ་ལག་སྤེམ་ལང་བ་བཞེན་སྒྲུབ་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་གཙང་ཁང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་སྤྱག་གི་ངོས་སམ།
སྤྱག་གི་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲི་གཙང་ཁང་དམ་སྒྲུ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཁང་
པ་སྒྲོ་གཡས་གཡོན་ཏུ་གནས་ཁང་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་གཙང་ཁང་
གསུམ་བྱེད་ན་མཛེས་པའི་བྱིར་ཏུ་ངོས་དེའི་དབུས་དང་གཡས་གཡོན་ཏུ་རེ་རེ་སྟེ་དགྲ་
བྱེད་ལ། དེའི་སྒྲོ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱིར་སྒྲོ་དང་མཐུན་(༡༡)བ་པར་བྱས་ན་སྤུམ་པ་
རུང་བའི་བྱིར། ལུང་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ངོས་གཅིག་གི་དབུས་སུ་དྲི་གཙང་ཁང་པ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ལས། འདིར་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་། གཡལ་ཏེ་གནས་ཁང་གསུམ་པ་བྱེད་ཏུ་བརྩམས་ན་དབུས་
སུ་དྲི་གཙང་ཁང་བྱེད་ཏུ་བཞུགས་ཅིང་སྒྲོ་གཉིས་སུ་གནས་ཁང་གཉིས་མོ། །སྐྱོ་ལག་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེའི་མདུན་ཏུ་སྒྲོ་ཁང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ལྷ་པ་བྱམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བྱམས་གཅིག་པ་དང་། བྱམས་གསུམ་པ་ཡང་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲི་གཙང་གཅིག་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་ཁང་རེ་བྱས་ན་
 བྱམས་གཅིག་བྱེད། དེ་འདྲའི་དྲི་གཙང་ཁང་གསུམ་དང་ཁང་མིག་དགུ་ཡིན་ན། བྱམས་
 གསུམ་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 བྱམས་གསུམ་པ་ཡང་ངོ་། ཞེས་དང་། ལུས་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་གནས་ཁང་གསུམ་པ་
 བྱེད་དུ་འཇུག་ན་དབུས་སུ་དྲི་གཙང་ཁང་བྱེད་དུ་གཞུག་ཅིང་གྲོ་གཉིས་སུ་གནས་ཁང་
 གཉིས་སོ། བྱམས་གསུམ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཁང་དགུ་དག་གོ། བྱམས་བཞི་པ་ནི་
 དབུས་སུ་སྒོ་ཁང་གི་བྱང་གཏད་སུ་དྲི་གཙང་ཁང་ངོ་། །སྒོ་ཁང་གི་ངོས་གཉིས་སུ་གནས་
 ཁང་གཉིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་སྒོ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་སྒྲུབ་རྩལ་ཡོད་དེ། སྒོ་ལ་སྒོ་ཁང་དང་དེའི་སྒོར་ཤིང་
 རིང་པོ་གཉིས་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་དུ་ཤིང་རིང་པོ་གཅིག་གི་བཀའ་པ་དེའི་སྒྲིང་དུ་རྒྱན་མང་
 པོས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དེའི་མིང་ལ་རྟ་བབས་དང་སྒོ་དང་པོ་དང་ལམ་པོ་ཆེའི་སྒོ་
 སོགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། མཚོད་རྟེན་ལ་ལན་ཀན་གྱིས་
 བསྒོར་བ་དེ་ལ་རྟ་བབས་མེད་པས་མི་མཛེས་པར་གྱུར་ནས་བཀའ་རྩལ་པ་རྟ་བབས་
 སྒྲིང་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ་དང་གཞི་འགྲེལ་ལས། རྟ་བབས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་པོ་ཆེའི་སྒོ་མཚོན་པོ་སྒྲིང་བའོ། ཞེས་དང་། དུན་ཆོགས་འགྲེལ་པ་
 ལས། རྟ་བབས་(༡༡)ནི་ཅ་བའི་སྒོའི་ཕྱི་རྩལ་གྱི་ཕྱིག་པ་མ་གཏོགས་པར་ཤིང་གཉིས་
 སྒྲིང་བ་ལ་ཤིང་གཅིག་གིས་སྒྲིང་ནས་བཀའ་པ་སྒོའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་མིང་
 གཞན་ནི་སྒོ་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་རྒྱུ་གིས་རྟ་
 བབས་ནི་ཤིང་དུ་བཤད་པ་ནོར་རོ། །ལན་ཀན་ནི་ཤིང་ཐག་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་དབུག་པ་
 རིང་པོ་འབྲེད་ལ་ཐག་པ་ལྟར་བཏང་བ་ནི་ལན་ཀན་དང་། དེ་མི་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་

ཤིང་ཐུང་ཏུ་འགྲེང་བ་དང་སྒྲེལ་བ་ནི་ཤར་ཁུ་ལམ་ཤར་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། ད་
ལྟར་བ་གསལ་མོགས་ལ་ཤིང་གི་དྲ་མིག་གམ་ཤིང་ཐག་བྱས་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
ཅ་བར། མི་ལྟར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལན་ཀན་བུའོ། །མི་འགྲུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤར་བ་
བཞག་གོ་ཞེས་དང་། རིག་ལས། འདིར་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཀན་གྱི་ཤིང་རིང་པོ་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་བར་དུ་གཞུངས་གྱི་ཤིང་ཐུང་ཏུ་གང་དག་འཇུང་བ་དེ་དག་ལ་
བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་རྒྱུང་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

གསུམ་བ་རྒྱ་དཔངས་གྱི་ཐུད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་
གཞན་ལྟ་བུ་བཙུགས་དང་གཙང་ཁང་དང་སྒོ་ཁང་གཉིས་རབ་གསལ་ལྟ་བུ་བདུན་བཙུགས་
བྱེད། དགོ་སྒྲོང་མའི་གཙུག་ལང་ཁང་གཞན་སུམ་བཙུགས་དང་གཙང་ཁང་སྒོ་ཁང་
གཉིས་རབ་གསལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་བཙུགས་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་དེས་དབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ཅ་བར། གཙུག་ལག་ཁང་དག་གི་བཙུགས་མ་ཉིད་གྱི་མཐའ་ནི་ལྟེ། །
ཞེས་དང་། ལུང་བསེལ་བུ་ལས། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྟ་བུ་བཙུགས་སུ་
བུའོ། །དྲི་གཙང་ཁང་གི་བདུན་བཙུགས་སོ། །སྒོ་ཁང་སྟེང་གི་བསེལ་ཁང་ཡང་བདུན་
བཙུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་གྲུབ་ལྟེ། ཅ་བར། དགོ་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཙུགས་མ་ཉིད་ནི་གསུམ་
མོ། །ཞེས་དང་། ལུང་བསེལ་བུ་ལས། དགོ་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་(༡༡༥)
ནི་སུམ་བཙུགས་ཏུ་བུའོ། །དྲི་གཙང་ཁང་ནི་ལྟ་བུ་བཙུག་གོ། །སྒོ་ཁང་གི་སྟེང་གི་བསེལ་
ཁང་ཡང་ལྟ་བུ་བཙུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་དབྱིབས་ཀྱི་ཐུད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབྱིབས་སུ་གྲུ་
བཞི་བཟང་ལ་རྒྱར་བརྒྱད་རྒྱུ་པོ་མོགས་ཀྱང་རུང་བྱམས་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གྲུ་བཞི་

པ་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ངོས་གསུམ་དུ་བྱམས་དབུས་མཐོང་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་ཀ་ཆར་
བྱས་ཐོག་འདུ་བ་ལ་བྱམས་མདུན་ངོས་སུ་བྱི་ནང་རིམ་གསུམ་སོགས་དང་། བྱམས་བཞི་
ནས་བྱམས་བརྟགས་པ་སོགས་ཀྱང་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། གྲུབ་ཞི་
བཟང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟིག་པ་ཡང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབྱིབས་གྲུབ་ཞི་བ་
ཉིད་བཟང་སྟེ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་བཀག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱ་བ་བསྐྱས་པ་ལས་
ཀྱང་། རྒྱུ་བའི་དྲི་བཟང་ཁང་གི་ལས། ཡང་ན་གྲུབ་ཞིའི་ལས་ཅན་ཏེ། །ནས། རི་སྟོང་
སུམ་རྩ་ཅ་དུག་པའི། །ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པའི་གཟུགས་ཅན་བྱ། །གང་གང་དྲི་ཡི་གཙང་ཁང་
འདི། །གྲུབ་ཞི་བར་ཡང་ལྟ་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་རྣམས་མཛོན་འདོད་པས། །དེ་
སྟོང་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། མེ་ཏོག་
འཕྲེང་རྒྱད་ལས། ཡལ་ཆེར་གཡོགས་ཤིང་ཀུན་ནས་བསྐྱོར། །ངོས་བཞི་བ་ཡི་བྱམས་
བཞིན་བརྟགས། །ཐམས་ཅད་གཡོགས་ཤིང་ཡལ་ཆེར་བསྐྱོར། །ངོས་གཉིས་པ་ཡི་བྱམས་
བཞིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཅ་བར། ཡང་། བྱམས་གསུམ་པ་ཡང་དོ། །ཞེས་དང་། རྟིག་
ལས། གྲུབ་ཞི་ལ་ངོས་གསུམ་ནས་བྱམས་བརྟགས་བཟང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱམས་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དེ་
དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོང་དུ་འཛོག་པའི་དོ་ས་ཤིང་གི་ཐེམ་སྐས་གསུམ་དང་ཤིང་སྟོག་
མ་ཐག་པའི་ཡ་གད་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་ལ། བྱམས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྡོང་གའི་བྱི་རྒྱན་དང་
ཀྱང་རྟོན་དང་བཅས། སྟོང་དུ་བླ་རེས་དར་དབྱངས། གནས་དེ་དག་གི་འཁོར་བྱི་བྱམས་
རྒྱུ་པོ་དང་། (༡༡༩ན)བསིལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱི་ཅིགས་པས་བསྐྱོར་བ་ཀ་ཆར་བྱིས་ཐོག་
སྟག་ཅིང་བསེར་བྱ་ལྟར་བའི་ཆེད་དུ་སྐར་ཁུང་དུ་བའམ་སྒོ་སྟོགས་ཅན་རྒྱུའི་རིང་བ་
སོགས་བྱེད། རབ་བྱུང་གི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་དང་། དེའི་བྱི་རོལ་དུ་

ཤིང་བཙུག་པའི་གཙངས་དང་འོབས་སོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། འཛེགས་པའི་ཕྱིར་ཐེམ་སྐྱས་བྱའོ། །འོག་རྩ་དོ་ལས་བྱས་
བ་བར་དུ་ས་ལས་བྱས་པ་སྟེང་དུ་ཤིང་ལས་བྱས་པའོ། །ཡ་གད་ལས་གཟེར་བར་བྱའོ། །
ཤིང་དང་སྒྲིག་མ་དང་ཐག་མ་ལས་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡ་ཤིང་གཅིག་
ལ་རྒྱང་བ་འཛེག་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐུན་ཚེགས་འགྲེལ་བར་བཤད།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། མེད་གའི་ཁྱི་གྲུབ་ཞི་བྱའོ། །སོགས་དང་། རྟེན་དུ་སྒྲ་
རེའོ། །དབྱངས་པ་དག་གི་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། འཁོར་གྱི་བྱམས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། གནས་བསེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་
རོ། །ནས། དྲ་བ་དང་སྒོ་སྒྲིགས་དག་གཞུག་གོ། །ཞེས་སོ།

ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། རབ་རྩ་བྱུང་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ཉིད་
ཀྱང་རོ། །ཅིག་པ་ལ་རྒྱ་ཁུང་གའོད་པ་ཉིད་ཀྱང་རོ། །གཙང་ས་དང་འོབས་དག་ཀྱང་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་སྒོ་སྒྲིགས་ཀྱི་བྱེད་པར། ཕ་བར། གསལ་
བསམ་སྒྲུབ་སོ། །

དུག་པ་རི་མོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་
རབས་སོགས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཐེ་ནས་བྱུང་བའི་རི་མོ་དང་། དཔངས་མཐོ་བའི་ཁང་པར་
ཤུ་རིའི་བུ་སོགས་བྱི་བ་དང་། དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྒྲོར་གནོད་སྐྱེན་བྱེད་ཐོགས་བྱི་བ་ནས།
རྒྱ་ཁང་དུ་ཀྱའི་བུ་མོ་བྱི་བའི་བར་དང་། སྒྲོ་ཁང་གི་འཁོར་ལུག་རྩ་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དང་།
བདུད་བཙོམ་རྩལ་དང་། མཚོན་རྟེན་བྱེད་རྩལ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་གང་ཟག་གི་གནས་ཁང་ལ་ཡང་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་(༡༡༥)བཞི་སྐྱེས་པའི་

ཆེད་དུ་ཁ་དོག་སྒྲི་མེར་དམར་དཀར་བྱེད་ཅིང་བདེན་བཞིའི་མཚན་མ་བྱི་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ཅུ་བར། བྱམས་སྤྱུ་སྤྱུས་རབས་དག་གོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མེ་རྟོག་འཕྲེང་རྒྱུད་ལས། ཁང་བཟང་མཆོག་གི་ངོས་དག་དུ། །ལུབ་པའི་སྒྲོན་གྱི་སྤྱུ་སྤྱུས་པའི་རབས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཅུ་བར། དཔངས་མཐོ་པའི་ཁང་པར་གནས་བརྟན་གྱི་གྲུལ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དཔངས་མཐོ་པ་ནི་ཆོགས་པ་ཡིན་དེ། མེ་རྟོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས། གྲུན་ལས་འདུ་བའི་ཁང་པར་ནི། །བརྟུལ་ལྡན་རྒྱན་ཁིང་རྒྱན་པ་རྣམས། །ཆོས་དང་མངོན་བརྗོད་འཆད་པར་ནི། །བྱེད་པ་མངོན་པར་གནས་པ་བྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཅུ་བར། དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྒྲོར། །ཞེས་པ་ནས། གྲུའི་ཐུ་མོ་ལུ་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཅུ་བར། དེའི་ཁོར་ལམ་པ་ལུག་རྩ་ཆོ་འཕྱུལ་ཆེན་པོ་དང་བདུད་བཙེམ་པ་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །

ལྔ་པ་ཡོད་དེ། རྟོན་པ་འདས་དུས་དུས་བྱང་དུ་རྟོན་པ་གནང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སངས་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་མཚན་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ཐུན་ཆོགས་འགྲེལ་པ་ལས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། དེ་ཡོངས་སྤྱུ་བྱང་ལས་འདས་ན། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྫོས་ཏེ་གྲོག་པའི་སྒྲོ་ནས། པའི་བསྟན་པ་རབ་རྩ་གསལ་བར་འཕྱར་རོ། །ཞེས་རྒྱུས་པར་རྒྱ་མཚན་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཆོས་སྐྱར་མཆོན་པའི་ཐུགས་གྱི་
 རྟེན་དང་། དབྱེན་བུམ་པར་གཙང་ཁང་ངམ་ལྟ་ཁང་ཡོད་པའི་གཙང་ཁང་ཅན་དང་། དེ་
 མེད་པའི་ཀ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱེན་སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་
 བས་ཆར་ཁེབས་པར་ཆང་བ་དང་། ཆར་ཁེབས་མེད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་དེ་དང་།
 སྐྱེ་ལ་གདུགས་མེད་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་གྱི་གདུགས་གཉིས་ཅན་དང་། བྱིར་(༡༣༠ན)
 རྩོད་གི་གསུམ་ཅན་དང་། བྱིར་མི་འོང་གི་བཞི་ཅན་དང་། དག་བཙུག་པའི་གདུགས་ལྟ་
 པའི་བར་ཡོད་པའི་བྱིར་། ཤེས་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་འགྲེལ་ལས། མཆོད་རྟེན་གྱི་
 གནས་ནི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ལྟ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དྲན་པ་ཉི་
 བར་བཞག་པ་དང་། རྩལ་བྱུལ་གྱི་རྒྱང་བ་དང་། དབང་བོ་དང་། རྟོབས་ལྟ་དང་། བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། མཁྱེན་པ་དང་། རྟོབས་བརྩུ་དང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་
 པའི་ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གྱི་གཞུགས་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། ཞེས་དང་། ཅ་བར། མཆོད་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙང་ཁང་ཅན་ཉིད་དང་ཀ་
 བ་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །ནས། འཕགས་པ་ལ་ནི་མཆོད་རྟེན་གི་དུས་རྟོན་རིགས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ཡོད་དེ། ཅ་བར། རྟོན་པོ་ལ་སྐྱེས་པ་ཐད་པར་གྱི་མཆོན་མ་མངོན་དུ་བྱ་
 པའི་བྱིར་གནས་ཁང་གི་རྩིག་པ་དག་རྟོན་པོ་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་གྲུབ་ལྟ། རབ་བྱུང་རྣམས་གྱི་རང་གི་གནས་ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོར་
 བདེན་བཞི་སྒོམ་པའི་མཆོན་མ་གྱི་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བྱི་རྒྱལ་ཡོད་དེ།
 ཐུག་བདེན་གྱི་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་དང་། ལམ་བདེན་

གྱི་མཆོན་མ་བྱི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པའི་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་བར་རམ། བར་བར་སྒྲིབ་པའི་ལོར་ལོ་
 རིམ་པ་གསུམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལ་ཆ་ལྟར་བྱས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་མི་གཉིས་འོག་མ་
 གསུམ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་བྱིས། མིའི་གནས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་བར་མ་བརྒྱད་ནས་སྒྲིབ་
 བ་ཡང་འབྲི་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། སྒྲིབ་པ་ལོར་ལོར་ལོར་ལོར། ཆ་ལྷ་
 བར་བྱའོ། སྒྲིབ་པ་ལྷ་དང་མི་རྟག་སོ། སྒྲིབ་པའི་པོ་དག་གོ། རྒྱུ་ཉེ་སྒྲིབ་པའི་སེམས་
 ཅན་ཚོ་རྒྱུ་གྱི་འབྱུང་མོ་བཞིན་དུ་འཆི་འཇོ་བ་དང་སྒྲིབ་པ་དག་ཀྱང་དོ། ཞེས་(༡༩༠བ)
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དབུས་གྱི་ལྷ་བར་ཀྱན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་འདོད་ཆགས་སྒྲིབ་པ་
 དང་ཞེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་མ་གཉི་སྒྲིབ་པ་གིས་ཟ་བར་བྱིས་པས་དུག་གསུམ་
 གཙོ་བོ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བར་སེམས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། དབུས་སྒྲིབ་པ་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲིབ་པ་གཉི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྷ་དང་ཞེ་སྒྲིབ་པ་དང་ཞེ་སྒྲིབ་པ་ལྷ་དང་ཞེ་
 དེ་གཉི་སྒྲིབ་པ་གིས་ཟ་བར་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་གསུམ་དེའི་དབང་གིས་ལོར་བར་ལོར་ལྷ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
 མཆོན་མ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་བྱེད་པ་ལས། མ་རིག་པ་བྱུང་མེད་མ་འདྲེས་པ་སྒྲིབ་པ་
 བར་བཤད། རྒྱུ་ལྱེད་འབྲེལ་བར་བྱེ་བྱག་བཤད་མཆོད་པས་པ་ལས། མ་རིག་པ་ནི་
 བྱུང་མེད་བྱི་བར་བྱའོ། འདུ་སེམས་ལྷ་མཁན་སྒྲིབ་པའོ། རྒྱུ་ལྷ་མཁན་པ་ནི་སྒྲིབ་
 གཞུགས་སོ། མིང་དང་གཞུགས་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱུང་མེད་དོ། སྒྲིབ་མཆོད་དུག་ནི་སྒྲིབ་
 མཆོད་དུག་པོ་དེ་དག་ལྷ་མ་དང་པ་ལ་ཆགས་པ་དག་གོ། རིག་པ་ནི་བྱུང་མེད་དང་
 སྒྲིབ་པའི་ལུས་གྱིས་རིག་པ་ཀྱན་དུ་སྒྲིབ་པའོ། ཆོར་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་ལྷ་གྱི་ཆོར་བ་

མྱོང་པར་བྱེད་པའོ། མྱིད་པ་ནི་མུད་མེད་འཛོ་བའོ། །ལེན་པ་ནི་མུད་མེད་ལ་མངལ་ན་
གནས་པ་འཇུག་པའོ། མྱིད་པ་ནི་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་བའོ། །ཀླ་བ་ནི་སྟེས་པ་
ཀས་ཤིང་འཁོག་པའོ། །ཤི་བ་ནི་མི་ཤི་བའི་གཟུགས་སུ་བྱི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་མ་དེག་པ་ཀན་མོ་ཡང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་རྩ་བྱེད་པ། རྒྱུ་ཤེས་སྟེལ་མིང་
གཟུགས་སུ་མ་བན། སྟེ་མཆོད་གྲོང་སྟོང་། སྟགས་ལགས། སྟུལ་པའི་སྟེགས་པམ་ལྟར་
དེང་རྩམ་བྱག་ལེན་གཙོ་བོར་བྱས་སྟངས་དོ། །དེ་སྟོན་དུ། ཁོར་འཁོར་ལྷག་དུ་ཡན་ལག་
བརྩམ་གཉིས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩུང་བར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཐུ་ངན་འདས་མཆོན་པའི་(༡༩༡ན)
དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་སུན་པ་སེལ་བའི་འོད་ཅན་མི་རྟག་པའི་སྟོན་པའི་
སྟེང་དུ་བྱིས་ཏེ། དེ་སྟོན་པའི་མངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བྱི་དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྟེང་
དུ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་བསྟོམ་པའི་མཆོན་མ་ཐར་པ་དེའི་འོག་དུ་བརྩམ་པར་
བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །འདམ་སུའི་བྱིམ་ལ་གྲུང་ཆེན་བཞིན། །ཞེས་སྟགས་ཆོགས་
བཅད་གཉིས་བྱི་དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འོག་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོགས་བཅད་གཉིས་པོ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
རྟུག་པ་གང་གི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་དང་གང་ཐག་གི་ཆོད་དུ་བྱས་པ་
སྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དེ་སྟོང་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྩལ་གྱི་ཆོགས་བསྟགས་ཐམས་མཆོད་
པའི་སྟོན་སྟོང་རྩལ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོད་སྟགས་པ་རྩལ་སྟོན་
གྱི་སྟོན་སྟོང་རྩལ་སྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་འཆད་པར། ཅུ་བར། ཁང་སྟོང་གི་

གཞུག་ལག་ཁང་ནི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱག་དར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་ཅ་
བར། རྒྱལ་མཚན་དག་གཞུག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། མེད་གཏེ་རྒྱལ་མཚན་དང་།
ཅུ་ཐེན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གྲུའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། ཞེས་
པ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་བྲེང་བ་དཔུལ་ལོ། མོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་བཏུམས་དུས། གཞུག་ཕུད་བཞག་དུས། དཔུ་སྒྲ་བཅད་
དུས། མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་དག་ཏུ་དུས་སྟོན་བྱེད་པའི་རྣ་རྒྱུན་དང་། རྒྱུ་རྒྱུན་
མིན་པའི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱུན་ཏེ། ལྷ་མི་དྲི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བྱད་གྲུ་གར་སོ་སོར་
བྱེད་ཅིང་། ར་བོ་ཆེ་ར་པ་ཏ་སོགས་ཀྱི་རྩལ་མོ་དང་ཁྱོགས་སམ་ཁང་བཟང་དུ་(༡༡༥)
རྒྱ་གཞུགས་གཞུགས་དུ་མ་རྒྱལ་མཚན་དུ་མས་བརྒྱུན་ཏེ་གྲོང་སོ་སོར་འཁྱེར་བར་བྱེད་
པས་ཆོས་དང་འཛིན་རྟེན་གྱི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སངས་རྒྱལ་རྒྱ་གཞུགས་བྱའོ། འདི་ལ་དུས་སྟོན་བྱའོ། །
བཏུམས་པ་དང་གཞུག་ཕུད་དང་དཔུ་སྒྲ་དང་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་སྟོན་དག་གྲུང་ངོ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་རྩལ་མོ་བྱེད་པ་དག་གིས་རྩལ་མོ་བྱ་བ་དང་། བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོ་
གཞན་ཡང་བཟང་ངོ། ཞེས་དང་། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། འགྲོ་བའི་སྐྱུ་བ་ལྷལ་སྒྲན་
གཅིག་ལ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། བསྟན་པ་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །
བཅས་ཏེ་ལུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །

བརྩམ་པ་མཐར་ཐུན་པའི་དགོ་པ་བྱང་རྩལ་ཏུ་བསྐྱོ་བ།

སྒྲུལ་པ། རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་རྒྱ་འཛིན་སྐྱ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དམ། །མ་དྲོས་མཚོ་
 ལས་འཛམ་གླིང་གྲུང་ནམས་འབྱུང་བ་བཞིན། །སྒྲེ་མེད་སྒྲིང་ཞིའི་སྒྲེ་མ་ལྷ་གྲུ་མེད་གའི་
 བཟུན། །སྒྲིང་ཞིའི་རྒྱ་འཛིན་གྲུང་གི་རྒྱ་དེར་ད་གདོད་འཚལ། །བརྒྱད་ཁྱིའི་ཉེར་འཚོ་
 བཅོམ་དང་མ་ལུས་ཚོས་མཁེན་ཚོས་སྒྲིའི་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་ས། །གང་འདུལ་འཕྲིན་ལས་སྐྱ་
 ཚོགས་རིན་ཆེན་པང་ཐུང་འགོ་བསྟོད་གླིང་ཏུ་འབྱུང། །ཐེག་གསུམ་འཕགས་ཚོགས་དོན་
 མཐུན་བྱང་རྩལ་སྒྲོགས་ཀྱི་གྲུང་ཁྱེགས་ས་ལམ་ཀུན། །ལེགས་བསྟོད་སྒྲེ་རྒྱའི་བརྒྱ་ཐུབ་
 དབང་རིན་ཆེན་གླིང་དེར་མགོས་ཐུག་འཚལ། །ཚོས་འདུལ་བལྟས་ན་མཛེས་ལ་སྒྱུད་ན་
 རབ་ཞིའི་ཚོས། །སྒྲེལ་བཤད་མཐུན་བརྒྱད་ཀུན་དང་སྟོན་མཚོག་གཞལ་བཞད་ཏུང། །
 ལེགས་གཏད་གནས་འཁོར་ལུང་བཟུན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཞབས། །ལཔ་སྒྲུལ་སྒྲེས་
 རབས་ཉིན་བྱེད་ཐེང་བ་སྒྲིང་དབུས་བཞགས། །རང་གཞན་སྒྲེ་འཕགས་དགོ་ཚོགས་ཀུན་
 འདུས་མཐུས། །ཚོས་འདི་ལྟན་པོ་གླིང་བཞི་རྒྱ་མཚོ་བཅས། །ལྟ་དང་མི་ཡི་རོལ་དང་
 བརྟེན་གྱི་བར། །ཉི་ཟླ་བཞིན་ཏུ་སྒྲེ་བཞིའི་ལུང་གསལ་ཤོག །མཐའ་ཐུབ་རུལ་བུལ་སྒྲུ་
 ཅན་རྒྱལ་ནམས་དང། །(༡༩༩)སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གསུམ་རྟོག་པའི་དྲི་བུལ་ཚོས། །ཐེག་
 གསུམ་འཕགས་ཚོགས་ལྟ་དང་ཚོས་བསྐྱང་མཐུས། །ལེགས་བཤད་འདིས་གྲུང་སྒྲེ་རྒྱའི་
 རེ་སྒྲོང་ཤོག །ཅེས་འདུལ་བའི་དཀར་གནས་ནམ་པར་དབྱུང་བ་འབྱུལ་སྒྲོང་སྒྲོ་གསལ་
 མགུལ་རྒྱན་ཅིན་མ་ཉིའི་ཐེང་མཛེས་སྐལ་བཟང་རེ་བ་ཀུན་བསྒྲོངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
 མང་ཐོས་དང་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུ་བ་ལ་དེབ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་གསེར་ཁང་ཚོས་རྩེ་གྲུ་ན་མ་ཉི་དང་

ཐུགས་རམ་པ་དཔལ་འབར་གཉིས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཁ་བདག་སྟེང་ཁེབས་དང་
 བཅས་ཆོས་གྲ་ནས་ཆབ་ཤོག་སྟེན་ཆོག་བརྗོད་ལོས་འབྲེལ་བཅས་བསྐྱེད་ཞིང་མཁས་
 མང་སློ་གསལ་གྱི་དགེ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་ལེགས་ལྟན་གྱིས་བུ་སྟོན་ཆོས་
 འབྱུང་སོགས་དང་། གསེར་གྱི་རྟགས་བརྒྱད་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཙོད་ལྟན་ལུགས་བཅས་
 བསྐྱེད་བས་དེ་ལུས་གྱི་མི་སྟོགས་ཞེས་ཁས་མ་སྤྱངས་ཀྱང་སྤྱད་ནས་ཀྱང་གྲ་ཆོད་གི་
 གཉིས་པ་དང་། དགེ་ཆུན་ནམས་དང་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་དཔོན་
 སློབ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་སོགས་དང་དགེ་འདུན་ཆོད་མས་མཆོག་བཅས་ལན་
 གཉིས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་འབྲེལ་བར་བརྩམས་པ་ནི་ལྟག་བསམ་དང་མཐུན་རབ་ལྟན་
 བོར་གྲུབ་པ་བདེ་ཐང་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་ཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་རྣམ་རྒྱུ་ལེར་ཉེ་ནི་
 པརྟེན་ཉེ་ཐུག་ཐུག་ཀྱང་མ་རིག་གཉིད་སངས་སོགས་གྱི་སྤྱོད་དང་བཅས་བསྐྱེད་བས་རྩ་
 དང་རྩ་ལོག་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་བོད་དུ་འགྱུར་
 པ་ཀྱན་སོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་རྒྱུད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་རིས་དོགས་པ་གཙོད་
 དགོས་དེས་ལ་དབྱུང་རྩལ་དེས་འདྲོང་དང་གཞན་དགག་པའི་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་ཉེ་དཀའ་
 གནད་(༡༩༩བ)ནམས་ལུང་རིགས་གསལ་པོས་བརྒྱན་ཉེ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཆོ་ལ་འདས་ལོ་
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྟེང་ནས་ལོ་ལྔ་འདས་ཤིང་དུག་པ་ཤིང་སྤྱོད་ལོ་ནག་པ་རྒྱ་བའི་
 རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱེད་པའི་དུས་སྤྱོད་དུག་ལྟ་སྤྱོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ལྟན་བཀྲ་
 ཤིས་སྤྱོད་མང་གི་སྤྱོད་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གྱི་གཉིས་མཛོད་རབ་གསལ་ཡིད་དཀའ་ཆོས་
 འཛིན་དུ་སྟེ་སྟོན་གྲུབ་མཐའ་རབ་འབྱམས་སྤྱོད་པ་གྲུའི་དགེ་སྤྱོད་འཇམ་དབྱུངས་བཞད་
 པའི་རྩ་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་གྱི་ཡིག་རིས་དུ་མ་ཤིས་པ་དཀའ་

ཆོས་བཅུ་གྲག་སྒྱུ་བ་སོག་པོ་དག་དབང་སྤོ་བཟར་གིས་ལྷན་ཁྲིམ་བཀྲིས་པ་འདིས་ཡུར་
རྒྱལ་བའི་བསྐྱོན་པ་སྤོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

༡ ཡོ་སྒྲི། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་སྤྱི་དུས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར། ། བྱུང་ཀའི་སྤྱོད་བས་
མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་པ། ། ལྷ་མོད་སྟོན་པ་བས་གཙང་སྒྲས་པོ་དང་། ། དེ་སྒྲས་པའ་
གྲུབ་ཆོག་སྒྲུལ་ལྷ་སྤྱུག་གི་ལུལ། ། ལུབ་པ་མཆོག་དེས་བརྒྱ་གཉིས་མཛད་པའི་གཙོ།
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་སྟོང་། ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱུག་ལེགས་བརྒྱས་
གཞུང་། ། དེ་དག་འགྲེལ་བྱེད་མཁའ་རྒྱལ་མཆོད་པར་རིགས། ། ལྷ་ལ་ལྷན་ཐར་པར་
བཀྲོད་པའི་ལམ་བཟང་མཆོག་ ། སྤྱི་མོད་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ལ། ། སློ་གྲོས་
ལུས་སྟོབས་བསྐྱེད་བྱེད་བདུད་ཅི་འདི། ། སློ་གསལ་ཐར་འདོད་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཏུ་
ཡོངས། ། རིགས་གཞུང་མཆོག་འདི་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཆོ་ཡིས། ། ལྷག་བསམ་དག་པའི་
རྒྱུན་སྤྱུར་ལེགས་བརྒྱལ་ནས། ། དག་འ་བ་ལུགས་བརྒྱའི་དཔལ་ལྷན་པོ་བྱང་ཆེར། ། འཛད་
མོད་ཆོས་སྤྱིན་གཞུང་རྒྱུན་ཏུ་སྟེལ། ། དགོ་བ་འདི་ཡིས་རྒྱལ་བརྒྱན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། །
བརྒྱན་འཛིན་དམ་པ་མཐའ་དག་ཞབས་བད་བརྒྱན། ། འགྲོ་ཀྱན་དགོ་བརྒྱའི་ཚོར་གྱིས་
རབ་ཏུ་བྱུག། ། བཀྲ་གིས་དཔལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་བྱུང་གྱུར་ཅིག། ། ཅེས་པ་འདི་ནི་གསལ་བཅར་རྒྱུ་
འཕེལ་བའི་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཆོད་ཅིང་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱར་ཉི་བརྒྱལ་ནས། ། དཔལ་ལྷན་འབྱུང་བའི་བཀྲ་གིས་སྤྱོ་མང་གྱུ་ཚང་གི་ཡིག་
ཆ་མཐའ་དག་པར་ཏུ་བརྒྱུ་བའི་ཆོ། ཆོས་རྒྱ་པའི་བརྒྱན་པ་སྤྱོ་མཐའ་བརྒྱན་པའི་དཔལ་བུག་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་རྒྱ་པའི་ཡིག་
པ་ནི་ཉི་འཕྲོད་པ་གསལ་དཔོན་ལྷེ་རྒྱུད་དགོ་ལེགས་རྒྱལ་མཆོན་ཆོ། །

༡༡༡། །འདུལ་པའི་ལས་ཚོག་ཉེར་མཁོ་ བསྟུག་པ་བཀུགས་སོ། །

རྩེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱས་འཆལ་ལོ། །
རབ་དཀར་ལྷག་བསམ་འོད་སྣང་གིས། །འགོ་སློང་ལྷན་སྟུག་རབ་སེལ་ཞིང་། །སྒྲུལ་
ལྷན་པད་ཆལ་རྒྱས་མཛད་པའི། །རྩེ་བཙུན་བླ་མ་དེ་ལ་འདུད། །དེ་ལ་འདིར་དགེ་ཚུལ་དང་བརྟེན་
རྒྱུགས་བསྟུབ་པའི་ཚོག་ལ་མཁུན་སྟོབ་སོ་སོར་བྱེད་པ་མོགས་རྒྱས་པར་འདོད་ན་ལས་ཚོག་རྩ་ཤིས་བར་བྱ་ཞིང་།
འདིར་ནི་སྟོང་པོའི་ལག་ལེན་མདོར་བསྟུག་ཉེ་མཁུན་སྟོབ་སྟུགས་མའི་དབང་རྒྱ་བྱས་ཉེ་འདྲི་བར་བྱལོ། །དེ་ལང་དགེ་
ཚུལ་ལ་སྟོར་དངོས་མཐུག་གཞུག་ལས། །དང་པོ་ནི། །དགེ་པའི་བསེམས་གཉེན་གང་གི་དྲུང་དྲུང་བཟུང་ལྟ་བུར་འོངས་པ་
ན། ཉེན་མཚོད་བྱས་ལེན་ལྟར་བཤམས། །བསྟུབ་བྱ་དེ་མཐུན་རྒྱ་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཅོག་ཅོག་ཕུར་འདུག་རྒྱ་བཙུག་ལ། །འདི་
རྒྱད་ཅེས་(༩ན)བཟོད་པར་བྱལོ། །

། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། །དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་
ལེན་པར་བྱེད་པ། །དབེར་ན་སེལ་དཀར་མོའི་འོ་མ་དེ་སྟོད་བཟང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་
བྱུག་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟུབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་རྒྱད་པར་ཆད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་གཅིག་
ལ་སྟེར་དགོས། །བར་ཆད་ཡོད་མེད་རེད་ཀྱི་དྲིས་པས་ཤེས་བས། །དྲི་བ་འདི་རྣམས་ལ་
ལན་དྲང་པོར་ཐོབ་ཅིག། ཁྱོད་སྟེན་གས་ཅན་མ་ཡིན་ནམ། ལོ་བཙོ་ལྷ་མ་ལོན་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ལོ་བཙོ་ལྷ་ལོན་པ་བྱ་རྒྱུ་སྟོད་མི་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱ་རྒྱུ་སྟོད་རྒྱས་པ་
ལོ་བཙུན་མ་ལོན་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱན་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལུ་ལོན་ཆགས་པ་མ་

ཡིན་ནམ། (༡༧)པ་མས་མ་གནང་བ་མ་ཡིན་ནམ། པ་མས་མ་གནང་བ་ལུ་ཐག་མི་
 རིང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཉད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དགོ་སྒྲོང་མ་སྤྱད་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།
 རྒྱ་ཐབས་སྤྱད་ནས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གནས་པར་མི་བྱ་
 བ་མ་ཡིན་ན། ཟ་མ་མ་ཡིན་ནམ། མ་ནིང་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཏུང་འགོ་
 མ་ཡིན་ནམ། ལྷ་སྟགས་ཅན་ལྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། མ་བསད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡ་
 བསད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
 བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྒྱ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ལྷུང་བ་མ་
 ཡིན་ནམ། ཡམ་པར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་བཞི་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་
 །ནམ། རྒྱ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཆད་པ་ཁས་མི་ཡིན་པར་གནས་ནས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ནམ།
 ལག་རྩམ་ལ་སྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་སེར་ལ་སྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སེར་མོ་གཅིག་
 པ་ལ་སྟགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོས་བཀྲ་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོས་མ་གནང་བ་
 མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོས་མ་གནང་བ་ལུ་ཐག་མི་རིང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོས་རྒྱན་བར་
 གྲགས་པ་མ་ཡིན་ན། ལྷུང་ཁྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷམ་མ་བན་མ་ཡིན་ནམ། གཏོ་ལ་བ་
 མ་ཡིན་ནམ། གལུང་བོ་མ་ཡིན་ནམ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། བྱང་གི་རྒྱ་
 མི་སྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཚན་ལན་གསུམ་ཏུ་གྱུར་བ་(༡༩)མ་ཡིན་ནམ། རྒྱུས་པ་འདྲ་
 བའི་བྱད་མེད་མ་ཡིན་ནམ། རྟིག་རྟིག་ལྷ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་ནམ། སྤྱིང་གཞན་
 བས་རྒྱུས་པ་ཚུལ་བྱད་མི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་འདྲི་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་མ་ཡིན་ལགས་
 ཟེར་ན། པར་ཆད་དང་མི་ལྟན་བསམ་པ་བརྟུག་བར་བཀྱིལ། །

། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་གཟུགས་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་
 ཞོག་ལ་བྱག་གསུམ། རེད་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ལུ་བའི་ཡོན་ཏུ་བྱག་གསུམ་མཛོད་ལ། ཅོག་

ཅོག་ཐུར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རི་བོ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་འཛོགས་དགོས་པ་
བཞིན་དུ། བརྟན་པ་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་སློབ་དགོས་པས། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་སྒྲིབ་པའི་གཞི་དགོ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་དང་པོར་སྒྲུངས་དགོས་པས། བསམ་པ་འདི་
བཞིན་དུ་མཛོད། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་དགོ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་སྒྲུངས་ལ། རི་མྱིང་འཆོའི་བར་དུ་དགོ་
བསྟེན་གྱི་སྒྲུངས་བྱ་མཐའ་དག་སྒྲུངས། གཉེན་པོ་མཐའ་དག་བསྟེན་སྟུམ་དུ་མཛོད།

དེ་ཡང་སྒྲུབས་འགྲོ་རྩོམ་བྱེད་དུ་བྱས་ཤིང་། ཁས་ལེན་ལན་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྒྲིབ་
པ་ཡིན་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་སྒྲིབ་སྒྲུག་གང་སྒྲུང་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོས་ཤེས་སྟུམ་དུ་
སོམ་ལ། འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད། བརྟན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་
བགྱི་(༡༦)བས། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་མྱིང་འཆོའི་བར་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་གཉིས་རྒྱུ་གྱི་
མཆོག་། སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲུབས་སུ་མཆོའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོག་།
ཆོས་ལ་སྒྲུབས་སུ་མཆོའོ། །ཆོགས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོག་། དགོ་འདུན་ལ་སྒྲུབས་སུ་འཆོའོ། །
བདག་རི་མྱིང་འཆོའི་བར་དུ་དགོ་བསྟེན་དུ་བརྟན་པས་བཟུང་དུ་གསོལ། ལན་གསུམ་བརྒྱུས་
པའི་ཆོག་གསུམ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་མཛོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། དེས་
ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། བསྐབ་བ་བཛོད་པ་ནི། ཕྱོམ་པ་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་བཟུང་དགོས། བཟུང་ལུགས་དག་བཅོམ་པ་རྒྱུས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་བཞིན་
བདག་གིས་ཀྱང་བཟུང་སྟུམ་པ་གྱིས་ལ། འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད། སློབ་དཔོན་དགོངས་
སུ་གསོལ། རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ། དེ་དག་གིས་སྟོག་གཅོད་པ་
སྒྲུངས་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་ལས་སྒྲུར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་མྱིང་འཆོའི་བར་དུ་སྟོག་གཅོད་པ་སྒྲུང་སྟེ་སྟོག་

གཙོད་པ་ལས་སྤྲུལ་ལྷོག་པར་བགྱིའོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་སློབ་པོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པོ། །རྗེས་སུ་བགྱིད་
དོ། །གཞན་ཡང་རི་ལྷོ་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་
དང་། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། འབྱུའི་(ལེ)ཆང་དང་།
བཅོས་པའི་ཆང་དང་། རྩལ་པར་འབྱུར་བ། བག་མེད་པའི་གནས་སྤངས་དེ། བག་མེད་
པའི་གནས་ལས་སྤྲུལ་ལྷོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་། རྩལ་
འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་སྤྱིད་འཛོའི་བར་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྲུལ་
ལྷོག་པར་བགྱིའོ། །ཡན་ལག་ལྷ་པ་འདིས་བདག་འཕགས་པ། ཞེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་བགྱིད་
དོ། ཞེས་པའི་ལན་གཅིག་བཞུགས། ཐབས་ལགས་བྱའོ། །

དགེ་བསྐྱེན་གྱིང་པ་བསྐྱབ་ན་གོང་གི་བར་ཆད་ཀྱི་པའི་སྒོར་ནམས་བཞག། དཀྱུས་ཐོག་ཏུ་རབ་བྱུང་ལོགས་
བསྐྱབ་ན་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པ་འདི་བཞག་གོ། སྐབས་འདིར་ལས་གྲུལ་ཡོད་ན། གནས་ལ་ཞུགས་གསོལ་ལས་ཆོག་
བཞིན་བྱ། དེས་མཁན་པོ་ལ་ཐུག་གསུམ་བྱ། ཅོག་ཅོག་ཐུར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྤྲུལ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བཞུགས་དོ། །

༥ རྩལ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་རྩལ་སུ་མཁན་སློབ་མེད་ཀྱང་། ཆོ་དང་ལུན་པ་
ཚུར་ཤོག། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་ཅིག། ཅིས་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲོམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཐོབ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཀྱན་གང་ཟག་སྤྱིན་པ་གསུམ་ཤས་ཆེ། སྤྱིབ་པ་གསུམ་ཤས་ཆུང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། རྩལ་བྱིས་སྤྱིན་པ་གསུམ་མ་སྤྱིན། སྤྱིབ་པ་གསུམ་ཤས་ཆེ་
པའི་ན་འཁྱིད་ཅིང་སྤྱོད་པ་དཀའ་ཁྱད་པར་དུ་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་བཅས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། མཁན་པོ་སློབ་དཔོན་དང་བཅས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱེན་པར་
རྫོགས་པར་གནང་(ལེ)དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཁན་པོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བཅུན་
པ་བཅུན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ནས་སྤྲུལ་ལྷོག་པར་མ་ཆད་དུ་ལོ་བཅུ་

ཡོན་པ་དང་། མཁས་ཤིང་མན་འདོགས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ཉེར་གཅིག་པོ་གང་
 རུང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས། རྒྱུ་གྱི་དབང་གི་རྟེན་པར་དཀའ་ནའང་ཆ་རུང་ཅམ་
 བདག་གིས་འགྲུབ་རུང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཁན་པོའི་སྐད་དོད། ལྷ་པ་ཞེས་པ་ལ་
 རྒྱུན་གསུམ་བྱིན་ན་ལྷ་བརྟན་པ་ཉེ་བར་འཛིན་པ། ལྷ་པ་སྒྲིལ་ཞེས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་
 བ། ལྷ་པ་བྱ་ཀྱ་ར་ཆ་ཞེས་པ་ཉེས་པར་ལུང་འཕྲོག་པ་སྟེ། ཉེས་པའི་ཚོགས་ལས་འཛིན་
 པ་དང་། ལམ་དམན་པ་དག་ལས་ལྡན་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ།
 དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་གནས་སུ་ལུང་འཕྲོགས་པ་དང་། མདོར་ན་
 སྤྱིད་པ་དོན་གཉེར་ལས་སྒྲོ་ལོག་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་དོན་
 གྱིས་ན་མཁན་པོ་ཡིན་པས། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་འདི་ལ་རབ་བྱུང་རྒྱ་བསྒྲུབ་པའི་
 མཁན་པོ་ཞུ་སྟུམ་པ་གྱིས་ལ། འདིའི་རྗེས་སྒྲོས་མཛོད་ཅིག །

། སྒྲོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ལ་
 མཁན་པོར་གསོལ་གྱིས། སྒྲོབ་དཔོན་བདག་གི་མཁན་པོ་མཛོད་རྒྱ་གསོལ། སྒྲོབ་དཔོན་
 མཁན་པོས་བདག་རབ་རྒྱ་བྱུང་བར་བགྱི་འོ། །ལན་གསུམ་བརྒྱུས་ཚོགས་གསུམ་པ་ལ་མཁན་པོ་མཁན་
 པོས་ཞེས་འདོན་བཟུང་། ཐབས་ལེགས་ཀྱང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་གཙུག་ལུང་འབྲེགས་(༡༣)པ་ལ་
 སྒྲོའམ། ཞེས་དྲི། སྒྲོ་ལགས་མེར་ན། ལྷ་པ་ལྟེ། གཙུག་ལུང་བྲེགས། མཁན་པོའི་ཐབས་ལ་གཙུག་ཏེ། ལྷ་
 གསུམ་ཀྱང་། མདུན་རྒྱ་ཚོགས་ལུག་པ་ལ། སྒྲོ་གོས་གཏད་དེ། འདི་སྟོད་རྒྱ་བྱིན་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གོས་
 སྒྲོ་གོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོད་གཅེར་པ་དང་། སྒྲུང་བྱ་དང་། རྒྱུང་དང་ཉི་མའི་གནོད་པ་ལས་
 སྒྲོབ། དགོ་སྒྲོང་གི་དྲན་པ་གསོ། བྱིམ་པ་དང་སྒྲུ་སྟེགས་ཅན་ལས་གོས་གྱི་རྟགས་བསྒྲུང་
 བའི་དོན་རྒྱ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་གནང་བ་ཡིན་པས། ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་གོས་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
 བཅིང་བར་གྱིས་ཤིག །བྱས་ལ་གཏད། མཐང་གོས་བསྒྲུང་ནས།

འདི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གོས་མཐའ་གོས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིབ་གཅིར་བ་དང་།
རོ་ཆ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་ཉི་མ་དང་། ས་སྒྲིབ་གི་རེག་པ་ལས་སྒྲིབས་པ། དགེ་སྒྲིབ་གི་བྱན་
པ་གསོ། ཁྱིམ་བ་དང་ལུ་སྟེགས་ཅན་ལས་གོས་ཀྱི་དྲགས་བསྐྱུང་བྱེད་ཏུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་
གནང་བ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གོས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅང་བར་ཀྱིས་སྟོན།

ལྟར་བཞེད་བསྐྱུང་ནས། འདི་ཟས་ལྟར་བ་བཞེད་པར་བྱེད་པས་ན་ལྟར་བཞེད་འདི་ཟས་
ཀྱིས་འགོངས་པ་བཞིན་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་ཀྱིས་འགོངས། ཁྱིམ་པའི་ཁམ་ཐོར། ལུ་
སྟེགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོར་ལས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱིས་དྲགས་བསྐྱུང་བྱེད་ཏུ་སྒྲིབ་པས་གནང་བ་ཡིན་
པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅང་བར་ཀྱིས་སྟོན།

འདི་གདིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱིམ་པའི་དཀར་པོ། གང་ཟག་གི་བྱ་བོ་ཕལ་ཆེར་(༥)མ་
ཉམས་པ། དགེ་འདུན་ཀྱིས་རྒྱའི་གནས་མལ་མ་གཏོགས་པར། ཡོངས་སྒྲིབ་པའི་དུས་
སྒྲིབ་འདིའི་སྒྲིབས་ནས་ཡོངས་སྒྲིབ་དགོས་པས། དེའི་མཆོན་ནས་གཞན་ཀྱི་ཚོར་ལ་བསྐྱེ་
བ་མེད་པར་ཡོངས་མི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཏུ་གནང་བ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་བཅང་བར་ཀྱིས་སྟོན།

འདི་རྒྱ་ཆགས་ཅས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟོང་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས།
རང་ཅག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱ་བ་རྣམས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་
པ་སྟོང་བཅེ་བའི་བྱེད་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཅིག་དགོས། རྒྱ་འདི་འབྲེལ་ཆེ་འབྱུང་ཉི་ནང་དང་
རྒྱབ་ཏུ་ཡོངས་སྒྲིབ་དགོས་པས། རྒྱ་ལ་ཐོག་ཆགས་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བདྲགས།
ཐོག་ཆགས་མེད་པའི་རྒྱ་མ་རྟེན་ན། འདིའི་བཅག་ནས་ཡོངས་སྒྲིབ་དགོས་པས། ཁྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅང་བར་ཀྱིས་སྟོན།

དེ་ནས་གོས་རྣམས་བྱོན། གདིང་པའི་ལྟེང་ནས་ཕྱག་གཞུང་བྱ་ལ་མེ་རྟོག་གཏོར་ཞིང་། ཐར་པའི་རྒྱལ་

མཚན་བརྟན་པར་གྱུར་ཅིག །ཚངས་པར་སྟོན་པ་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཅིག །ཚུལ་
 བྱིས་སྐྱེ་ལུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །སྟེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་དང་མི་འབྲལ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་
 རྟོན་ལམ་བཟུང་བོ། །པར་མ་རབ་བྱུང་བཟུང་བ་ནི། རྟོན་པ་དང་མཐུན་པོ་གཉིས་ལ་བྱག་གསུམ་གསུམ་བྱས།
 མཐུན་དུ་ཅོག་ལུང་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་འདུག་པ་ལ་འདི་སྒྲིབ་ཅིས་བརྟོན་པར་བྱའོ། །

ཁྱེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒོ་སྒྲིས་པ་དེ་ལྟར་(༡༣)ཏུ་ལེགས། ལེགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱུན་དགའ་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མདོ་སྟོགས་ནས། བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ལ་ཁྱེད་
 པར་ལྟར་ཏུ་ཆེ་གསུང་སྟེ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མེ་འོབས་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 རྣམས་ནི་བསེལ་ཁང་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་འདམ་ཐུབ་ན་གནས་པ་ལྟ་
 བུ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་སྐྱམ་ས་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བཙོན་དོང་དུ་
 རྟོན་པ་ལྟ་བུ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་ཐར་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟོགས་པ་རྒྱ་
 ཆེར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མ་གཏོགས། བྱིས་པའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མ་བྱུང་སྟེ།
 གང་དག་བྱིས་ན་གནས་པར་བྱེད་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་མཚན་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་
 ཡིས། །སངས་རྒྱས་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བྱིས་མི་བྱུང་། །དེ་ལྟ་བུར་བར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་རི་བོ་ལས་དཔངས་མཐོ། རྒྱ་མཚོ་
 ལས་གཏིང་ཟབ་ནམ་མཁའ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན། དེར་འཇུག་པའི་ལམ་
 མང་ན་ཡང་། ཆོ་ག་ལས། སྤྱུ་ཐུབ་པ་སྤྱུ་སྟོན། སྤྱུ་འི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབྱུང་བའི། འོ་
 རྫོལ་གྱི་སྤྱུ་ཐུབ་པ་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་སྐབས་
 གནས། ཆ་ལུགས། བསམ་བཤ། རྟོགས་ཐམས་ཅད་སྟོ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་(༡༤)སུ་

བརྗེད་ཐོ་མིང་ཅིག་ཀྱང་སྟོ་བ་ཡིན། དེ་ཕྱིན་ཆད་སྟིང་སྟུག་ཅི་བྱང་ཡང་རེ་ས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལས་མེད་སྟུམ་བ་གྱིས་ལ། འདིའི་རྗེས་སྟོས་གྱིས། མཁན་པོ་དགོངས་སུ་
གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་ཟླ། རི་སྟིང་འཆོའི་བར་
དུ་རྒྱང་གཉིས་རྣམས་གྱི་མཆོག་ ཞེས་པ་ནས། དགོ་འདུན་ལ་སྟུབས་སུ་མཆོའོ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཤུག་ཐུབ་པ། ཤུག་མེད། ཤུག་འི་རྒྱལ་པོ། གཙོ་བོ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་བདག་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཟླ། ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྟོང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་
ནོ། །ལན་གསུམ་དང་། ཐབས་ལེགས་ཕྱོལ།

དགོ་རྒྱལ་དུ་བསྐྱབ་རྒྱལ་བཤད་པ།

༥ དེ་ནས་དངོས་གཞི་དགོ་རྒྱལ་བསྐྱབ་པ་ནི། རྟོན་བ་དང་རང་ལ་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་འཆོལ་དུ་བཟུག་ །
མཛུན་དུ་ཅོག་ཐུར་ཐལ་མོ་སྦྱར་འདུག་པ་ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་བརྗེད་པར་བྱའོ། བྱོད་དགོ་རྒྱལ་གྱི་སྟོམ་པ་ལེན་
པར་འདུག། དེ་ཡང་འགལ་རྒྱུན་སྤངས་ཤིང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བ་ལས་སྟེ་ན། འགལ་
རྒྱུན་པར་ཆད་དང་མི་ལྷན་པ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན། མཐུན་རྒྱུན་རྣམ་པ་ལྷ་ལས། ལུལ་
སངས་རྒྱས་གྱི་སྟུ་གཟུགས་ཆད་ལྷན་རབ་གནས་ལེགས་པར་ཆགས་པར་ཅིག་དཔང་
བའི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་དགོས་པ་དེ་ཡང་ཆང་། ལུང་རྟགས་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཀྱང་
ཆང་། མཁན་པོ་ཆོས་གཉིས་ལྷན། སྟོབ་དཔོན་ཁ་སྟོང་འོས་པ་སོགས་ལུལ་དུས་སུ་གང་
དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བས། བསམ་པ་མཐུན་པའི་(ལྷན་)རྒྱུང་འདས་གྱི་བསམ་
པ་བརྟན་པོས་ཟིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཉིས་དམིགས་བསམ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་

པའི་འདུན་པ་དུག་པོ་སྒྲེས་པ་ཡིན། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།
 ཁམས་གསུམ་རིགས་དུག་གང་དུ་སྒྲེས་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་གནས། གང་དུ་འགྲོགས་ཀྱང་
 སྟུག་བསྟུལ་གྱི་གྲོགས། གང་ལ་སྟུང་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་མ་གཏོགས་
 བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དཔུལ་བ་ལ་ཚ་གང་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་དུག་ལ་
 ཡུན་རིང་བ། ཡི་དྲགས་ལ་བགྲེས་སྒྲོམ་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་དུག་ལ་བསྟན་དུ་མི་ཟུག་བ།
 དུད་འགྲོ་ལ་བཀོལ་སྟོང་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པ་ཡོད། དེ་གསུམ་སྟུག་བསྟུལ་
 གྱི་སྟུག་བསྟུལ་བྱ་བ་ཡིན། བདེ་འགྲོ་ལྟ་མིར་སྒྲེས་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་ལས་མ་འདས་དེ།
 མི་རྣམས་ལ་སྒྲི་རྒྱ་ན་མཆིའི་སྟུག་བསྟུལ། ལྟ་མ་ཡིན་ལ་འཐབ་ཅོད་གྱི་སྟུག་བསྟུལ། ལྟ་
 རྣམས་འཆི་འཕོ་ལྟར་བའི་སྟུག་བསྟུལ། ཉ་བྱེ་ཚན་ལས་བགྲེས་པ་ལྟ་བུའི་སྟུག་བསྟུལ་
 ཡོད་དེ། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དཔུལ་མེས་ཉམས། །ཡི་
 དྲགས་བགྲེས་གིང་སྒྲོམ་པས་ཉམས། །དུད་འགྲོ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེའི་ཉམས། །མི་དག་
 འཆོ་བ་ཐུང་བས་ཉམས། །ལྟ་དག་བག་མེད་པ་ཡིས་ཉམས། །འཁོར་བ་ཁབ་གྱི་ཕྱེ་མོ་
 བ། །བདེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་མོགས་པ་གསུངས།

འོ་ན། འཁོར་བ་སྟུག་(ལ)བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་ནས། བདེ་བ་
 གང་ལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་མོད། ཡིན་ནའང་དེ་དག་སྟོན་
 དང་བཅས་གིང་། དོན་གཉིས་མཐར་མ་བྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕངས་བསྐྱབ་
 དགོས། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་མཐའ་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རེའི་མ་མ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་
 དེ། དྲིན་ཅན་གྱི་མ་འདི་དག་འཁོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་བསྐྱུལ་
 ཉེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་

འཕང་ཐོབ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི། བསྐྱབ་པ་གསུམ། དེའི་ནང་ནས་
 རྒྱལ་ཁྱིམ་གྱི་བསྐྱབ་པ། དགོ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་བྱང་ལ་མ་གཤིའི་བར་དུ་བསྐྱང་སྐྱམ་པ་
 མཛོད། ཕྱོམ་པ་ལེན་པ་ཡང་ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་ལེན་པར་
 འདོད་པ་དགོས། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་ཐོབ་པའི་འདུ་ཤེས་པ། དེས་པ་ལྟ་དང་བྱལ་བ་
 དགོས་ན་དེ་དག་ཡང་ཆང་། ཉགས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཉགས་སྒྲ་དང་ཁ་སྒྲ་བྲེག་
 ཅིང་ཁྱུས་བྱས་པ། གོས་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གོས་རྣམ་གཉིས་གདིང་བ་ལྟར་བཟེད་ཆུ་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་ཆད་ལུན་མཁན་པོས་གནང་དགོས་པ་དེ་ཡང་ཆང་། རྒྱད་སྟོད་རུང་མཐུན་
 པའི་རྒྱུ་སྒྲིང་གསུམ་པོ་གང་དུ་སྒྲེས་ཤིང་སྒྲེས་པའི་མཆན་དང་ལུན་པ་བར་མ་ཡན་ཆད་
 ལེགས་པར་ཐོབ་པ། ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ནར་སོན་པ་དང་ཆོ་ག་མཐུན་པའི་
 རྒྱུན་ལེགས་(ལ)བར་ཆང་བས། སངས་རྒྱས་ལ་ཐར་བའི་ལམ་སྟོན་པ། ཆོས་ལ་ལམ་
 དངོས། དགོ་འདུན་ལ་ལམ་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས། ཅི་བྱེད་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་གྱིས་ཤེས་སྐྱམ་བགྱིས་ལ། འདིའི་རྗེས་བསྐྱོས་མཛོད། སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་
 གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། རི་མྱིད་འཆོའི་བར་དུ།
 རྒྱང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཤེས་པ་ནས། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོའོ། །བདག་
 རི་མྱིད་འཆོའི་བར་དུ་དགོ་རྒྱལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཟུང་དུ་གསོལ། ལན་གཉིས་བརྒྱས།
 གསུམ་པ་འདི་ལ་སྐྱབས་བཅོད་བདག་བཅོད། སྐུ་མཁན་དགོ་རྒྱལ་དུ་ཞེས་པའི་མཇུག་
 དེ་ལ་ཕྱོམ་པ་སྒྲེས་ཤིང་། དེད་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས། དེ་ཐུགས་ལ་
 ཞོག་ལན་གསུམ་པའི་རྗེས་བསྐྱོས་མཛོད། བྱས་ལ། གསུམ་པ་བྱལ། ཐབས་ལེགས་བྱ། དེའི་དངོས་
 གཞིའི་ལས་བྱུང། མཇུག་གི་ཆོག་ལ་གཉིས་ཅོད་པས་ཐོབ་པའི་དུས་གོ་བ། ལས་གྲུལ་བ་གཞན་ཡོད་ན། དགོ་
 སྟོང་ཆེ་གོ་མོས་མཛོད་པར་ཁུ་བྱས་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཤིང་ན་རང་

ཉིད་ཀྱིས་བྱ། ལྷག་གསུམ་ལམ་ལུ་བརྟག་སྟེ། འདི་ལྟར་བཞིན་པར་བྱོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་
ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། དཀྱུས་སོགས་སུ་བསྟེན་རྟོགས་བརྒྱབ་ན་མཐུག་ཚོགས་གཉིས་བཞག་གོ། །
མཐུག་གི་ཚོགས་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་
ཤེས་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་གོ་བཞིན་པའི། དེ་ཡང་གནས་(པ)དང་གནས་མིན་པ། བསྟེན་བཀུར་རང་གི་ངོ་
པོ། གང་ལས་གོ་ཞིང་རིགས་པར་འགྱུར་བ། དེ་ལྟར་རིགས་པའི་པན་ཡོན་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་རང་ལས་གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་གན་པའི་དགོ་ཚུལ་
སོགས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་དང་། གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞོན་པའི་དགོ་
ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་མིན་པ་ཡིན། བསྟེན་བཀུར་རང་གི་ངོ་པོ་
གལ་གོང་རྒྱ་འཛིག་པ། རྟེན་པ་དང་པོར་འབྱུང་བ། རྟེན་རྒྱ་བྱས་དང་ལྡང་བ་བྱེད་པ་
སོགས་ཡིན། གང་ལས་གོ་ཞིང་རིག་པར་འགྱུར་བ་ནི། ད་ལའི་ལོ་འདི་ལོ་ཆེ་གོ་མ་ཡིན།
དེ་ལ་ཡང་ལྡོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགུན་རྒྱས་དང་། དབྱིད་རྒྱས། དབྱར་རྒྱས།
དབྱར་བྱང་བའི་རྒྱས། དབྱར་རིང་པོའི་རྒྱས་ཏེ་རྒྱས་ཆོགས་ལ་ལྡེ་ལས། དགུན་གྱི་རྒྱས་ལྟ་
བྱ་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལ། རྒྱ་བ་ཆེ་གོ་མོ། དེ་ལ་ཡར་ངོ་མར་ངོ་གཉིས་ལས་
ཡར་ངོ། །དེ་ལ་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙོ་ལའི་བར་ལས་ཆོས་གཅིག་ལྟ་བྱ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་
ཉིན་མཚན་གཉིས་ལས་ཉིན་མོ། དེ་ལ་ཡང་ཉི་མ་གར་བ་སོགས་ཆ་མང་རྒྱ་ཡོད་པ་ལས།
རྒྱས་ཚོད་འདི་དང་རྒྱུས་སུ་འདི་དང་རྒྱང་པ་འདིའི་རྒྱབས་སུ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་
ཡིན། ཞེས་རྒྱབས་ཐོབ་ཀྱི་བྱེ་ནས་བདེ་སྤྱད། དེ་ལྟར་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་
བསྟེན་བཀུར་བཏབ། གནས་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་བྱང་ན་དང་རྒྱ་ཡོང་། དེ་
ལྟར་བྱས་པས་རང་གཞན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གྱུས་ཤིང་ཉེས་ལྷང་གིས་མ་གོས་པ་རྒྱུས་སུ་

དམ་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་ཞིང་བརྒྱད་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་པས་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐུག་ལེན་ལ་ཐེབ་པར་མཛོད།

གཉིས་པ་བསྐབ་པ་བཛོད་པ་ནི། རྩོམ་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྤང་དགོས་པས། ཙམ་
བ་བཞི་ཡན་ལག་དུག་ཆར་གཏོགས་པ་དང་བཙས་པ་དག་བཙོམ་པ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྟར་
བསྐྱང་བ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་ཀྱང་བསྐྱང་སྒྲུམ་པ་གྱིས་ལ། རེས་བསྐྱོས་མཛོད། སྒྲོབ་
དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། རི་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་འཕགས་པ་དག་བཙོམ་པ་དེ་དག་གིས་རི་
མིད་འཆོའི་བར་དུ་སྒྲོག་གཙོད་པ་སྤངས་ཏེ། སྒྲོག་གཙོད་པ་ལས་སྤྱར་ལྷག་པ་དེ་བཞིན་
དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་། ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་རི་མིད་འཆོའི་བར་དུ་
སྒྲོག་གཙོད་པ་སྤང་སྟེ། སྒྲོག་གཙོད་པ་ལས་སྤྱར་ལྷག་པར་བགྱིའོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་
འདིས་བདག་འཕགས་པ་དག་བཙོམ་པ་དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་རེས་སུ་སྒྲོབ་པོ། །
རེས་སུ་སྐྱབ་པོ། རེས་སུ་བགྱིད་དོ། །གཞན་ཡང་རི་ལྟར་འཕགས་པ་དག་བཙོམ་པ་དེ་
དག་གིས་རི་མིད་འཆོའི་བར་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ། རྩན་དུ་སྒྲི་
བ། འབྱའི་ཆང་དང་། བཙོམ་པའི་ཆང་དང་། རྩོས་པར་འབྱུར་བ་བག་མིད་པའི་གནས་
དང་། གྲུགར་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་། འཕྲང་བ་དང་སྒྲོས་ལྷག་པ་དང་། རྒྱན་དང་ཁ་
དོག་འཆང་བ་དང་། བྱི་སྒྲན་མཐོན་པོ་དང་། བྱི་སྒྲན་ཆེན་པོ་དང་། (ལ) ཏུས་མ་ཡིན་
པའི་ཁ་ཟས་དང་། གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་སྤང་ཏེ། གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་ལས་སྤྱར་ལྷག་
པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་། ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་མིད་
འཆོའི་བར་དུ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སྤྱར་ལྷག་པར་བགྱིའོ། །ཡན་
ལག་བརྒྱུ་པ་འདིས་བདག་འཕགས་པ་དག་བཙོམ་པ་དེ་དག་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་རེས་སུ་
སྒྲོབ་པོ། རེས་སུ་སྐྱབ་པོ། རེས་སུ་བགྱིད་དོ། །བར་ལན་གཅིག་བཛོད། ཐབས་ལེགས་བྱ།

དེ་ཕྱི་མཐུད་ཀྱི་འདོད་པ་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན། དེ་མཐུད་པོའི་བཀའ་
དྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བྱུང་བ་སྒྲུབ་འཕྲོ་ལ། མཐུད་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
ལགས། ཞེས་བརྗོད་ཅིག །དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་མེ་རྟོག་གཏོར་མིང་སྒྲོན་ལས་བཞི་བཅུ་བ། བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ས་
བཅུད་དག་གྱུར་བཅོམ། །

བསྟེན་རྒྱུ་ལ་གྱི་ཚེ་ག་བཤད་པ།

༡ བསྐྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཚེ་གལ་སྤྱིར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་མཚན་དང་གནས་མཁའ་
བཞུགས། མོ་བྱང་རྒྱག་པ་གྲུ་རྩ་རྩམས་སྟོག་བྱ། དགོ་འདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིར་དང་བཅས་ཀྱི་གྲུ་འཁོད་པ་ལ།
མཁའ་པོས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་ཀྱི་ལྷུ་ལ། བསྐྱེད་བྱ་ཚེ་གསུམ་འདུག་པའི་རྒྱུ་བྱ་འགྲུལ་ལྟེ་འདུན་པ་དང་
བཅས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་བཞིན་པར་བྱལ། །དགོ་འདུན་བསྐྱེད་པ་རྩམས་གསུམ་རྒྱ་གསོལ། ཚེ་དང་
ལྷན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བསྐྱི་བ། གཅིག་ལ་འདི་ལས། གཉིས་ལ་འདི་དག །གསུམ་ལ་འདི་རྩམས། དགོ་
འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་ཚུགས་པར་འཛུལ་རྟེ། མིང་འདི་ཞེས་བསྐྱི་བ་རྩམས་དགོ་འདུན་
ལ་(༡༠ན)བསྐྱེད་པར་ཚུགས་པར་གསོལ་ན། གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེ་གོ་
མོས་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་མཛད་པར་བྱ། གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེ་
གོ་མོས་དཔུ་མཛད་པ་རྩམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་བར་མཛད་ནས། ཚེ་དང་ལྷན་པ་འདི་
རྩམས་ལ་བསྐྱེད་པར་ཚུགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཀས་གནང་བར་བྱ། དངོས་དེ་ལྟར་གཡུར་ངོ་
འཕུར་ཞིང་མཆིས་ལགས། ཞེས་བཞིན་ཅིང་མེད་ཀྱི་གཞིར། དེ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་དེ་སྟོན་པ་ལ་ཕྱག་གསུམ་
འཛུལ་རྒྱ་བརྟག །དེ་ནས་དགོ་འདུན་རྩམས་ལ་ཕྱག་གསུམ་འཛུལ། དགོ་འདུན་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་ཀྱི་གཞིར་ཞིང་།
ཚེ་དང་ལྷན་པ་འདིའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་ཚུགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་རྩམ་པར་དག་པ་ད་ལྟ་ཉིད་
རྒྱ་སྟེས་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་སྟོན་ལམ་བཟང་། དེ་ནས་མཁའ་པོ་ལ་ཕྱག་གསུམ་བྱས།

མདུན་དུ་ཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་མེད་ཀྱི་འདུག་པ་ལ་མཐན་པོ་མེད་པའི་སྒྲིན་ཅིག་འཛོད་ནི། །

རྩོན་མངས་ཀྱིས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་མཁན་སློབ་མེད་ཀྱང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་
 རྩུང་ཤོག། ཁྱེད་པ་ནས། དོན་གྱིས་ན་མཁན་པོ་ཡིན། ཞེས་བའི་བར་དགོ་རྩལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཞིན་པ་མེད་དེ།
 དགོ་རྩལ་གྱིས་མཁན་པོ་འདི་ལ་འཇམ། སློབ་དཔོན་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་འཇམ། ཆོས་འབྲེལ་མེད་ན་བརྩན་པ་འདི་
 ལ་བསྟེན་ཞོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལུ་སྒྲུབ་པ་བགྱིས་ལ། འདིའི་རྗེས་སློབ་མེད་དེ། བརྩན་པ་དགོངས་སུ་
 གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། བརྩན་པ་ལ་མཁན་པོར་གསོལ་གྱི། བརྩན་
 པ་(༡༠བ)བདག་གི་མཁན་པོ་མཛད་དུ་གསོལ། བརྩན་པ་མཁན་པོས་བདག་བསྟེན་པར་
 ཞོགས་པར་བགྱིའོ། །ལན་གཉིས་པ་མཛད།

གཞུགས་པ་ལ། མ་ཐན་པོ་མ་ཐན་པོ་ས། ཞེས་པ་དོན་པ་བཟུང་དོ། ཁབ་མ་ལེགས་པ་ལ། མ་ཐན་པོ་ས།
གནས་བརྟན་ཆེ་གོ་མོ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་འདིའི་ལྷུང་བཟེད་དགོ་འདུན་ལ་འགྲིམ་བའི་བྱ་བ་
མཛོད་ཅིག། ཅེས་བཟོད། དགོ་སྒྲོང་དེས་ལྷུང་ལྷུང་བཟེད་ལག་པ་གཡོན་པར་བཞག། ཁབ་མ་པ་མ་ཁབ་པ་
བས། དགོ་སྒྲོང་རེ་མེད་མཐུན་ཏུ་འགྲོང་ཉེ་འདུད་པ་དང་བཅས་པས། གནས་བརྟན་དགོངས་སྤྲུག་མོ་ལ།
ཆེ་དང་ལྷན་པ་འདིའི་ལྷུང་བཟེད་མི་རྒྱུད་པས། མི་ཆེ་ལས། མི་སྤྱུ་ལས། ཞེས་བཟོད། དགོ་
སྒྲོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷུང་། ལྷུང་བཟེད་བཟེད་དོ། ཞེས་ལན་བཏབ།

རྟགས་ཆ་འཁུགས་ཕྱིན་པ་ནི། རྟགས་པོ་པ་ཕྱག་གསུམ་ཕྱག་པ་ཆོས་གསུམ་ཕྱག་པ་གསོན་པར་པག་པ་
 བས། གཉིས་ག་འགྲེང་རྟེ་པག་པས་རྩམ་རྩུར་བརྒྱུད་ནས། འདིའི་རྟེན་སྒྲོལ་མ་རྟོན། རྟགས་པོ་
 དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཀྲི་བས། ཆོས་གོས་བཀྲིས་ལེགས་པར་རུང་
 བ་རྒྱུད་པར་འོས་པ་འདི་ཆོས་གོས་རྩམ་རྩུར་དུ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བོ། །ལན་གསུམ་ཕྱག་ གཙམ་
 ལེགས་ཕྱོལ། དེ་ནས་སྒྲོལ་གསུང་ལ། ཆོག་ག་ཞན་གོང་བཞིན་ལ། རྩམ་རྩུར་དུ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཉེ་ཆོས་གོས། སྒྲོ་
 གོས་སུ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བས་པོ། །ལན་གསུམ། གཙམ་ལེགས་ཕྱ། དེ་ནས་མཐུན་གོས་བརྒྱུད་ཆོག་ག་ཞན་

གོང་བཞིན་ལ་ཚིག་གིས་མཆོག་པོ་སྐྱེད་ཀྱིས་བརྒྱུ་བའོ། །ལན་གསུམ། ཐབས་ལེགས་
 ལ། དེ་ནས་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི། མཁན་པོ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
 བས། ལྷུང་བཟེད་ཟས་ལ་སྤྱད་པར་འོས་པ། དྲང་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་འདི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱུ་བའོ། །ལན་གསུམ། ཐབས་(༡༡ན)ལེགས་ལ།

དེ་ནས་གདིང་བ་བྱིན་ལ། འདི་གདིང་བ་བྱ་བ། བྱིས་པའི་དཀར་པོ། གང་ཟག་གི་
 ལྷུང་བའོ། སྤྱོད་ཚེར་མ་ཉམས་པ། དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ།
 འདིས་སྤྱོད་པས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པའི་འདི་ལྷ་ལུ་རེ་བཅང་བར་གྱིས། འདི་ཚུ་ཆགས་
 ལྷུང་བ་སངས་རྒྱུས་གྱི་བརྟན་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལྷུང་བ་ཡིན། རང་ཅག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 རྒྱུས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་བརྒྱུ་བར་ལས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས།
 ཚུ་ནི་འབྱུང་ཉི། འབྱེལ་ཆེ། རང་ལུ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པས། ཚུ་ལ་སྤྱོད་
 ཆགས་ལོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ཉི། སྤྱོད་ཆགས་མེད་པའི་ཚུ་མ་རྟོག་ན་འདིས་
 བཅོག་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པས། དེའི་མཚོན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་འཆོ་སྤྱོད་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་དེ་ལྷ་ལུ་ཡང་བཅིང་སྒྲུལ་བ་གྱིས། དེ་ནས་གོས་རྒྱུས་པོ་དག་གདིང་བའི་སྤྱོད་
 རས་བྱུག་གསུམ་བུ་ལ། དགོ་འདུན་རྒྱུས་གྱི་མེ་རྟག་གཏོར་ཁིང་སྤྱོད་ལས་བཞི་བཟུང་། དེ་ནས་ལས་ཐོས་པའི་ཉམས་
 པ་སྤྱོད་པའི་བྱིས་ལག་པས་རྒྱ་བ་གཉིས་པལ། གདིང་པའི་སྤྱོད་ནས་འབྱེད་ཀྱི་འདུད་པ་དང་བཅས་པའི་ཁ་རྒྱར་
 བརྟན་ཉི་བཞག་གོ། དེ་ནས་དགོ་འདུན་རྒྱུས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལ། མཐོང་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་(༡༡བ)རྒྱུ་ལས་
 བྱེད་དགོ་སྤྱོད་གིས། ལས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ལུ་ལྷུས་གྱི་
 སྤྱོད་པས་གྱི། བཞགས་པར་མི་རྒྱས་པའི་ལྷུང་བ་སྤྱོད་མོང་བ་རྒྱུས་ལས་ལ་མི་བསྐྱིབ་པའི་
 བྱིས་ལྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བར་བགྱི་བས། དགོ་འདུན་རྒྱུས་སྤྱོད་ལས་བརྟན་ནས་གསོལ། དེང་
 པའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ལྷ། དགོ་འདུན་བཅུན་པ་རྒྱུས་གསན་དུ་གསོལ། དེང་

དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལགས་ལ། བདག་ཅག་དགེ་སློང་ཐམས་
 ཅད་ནི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན། གང་གི་མདུན་དུ་བདག་ཅག་ལྷུང་བ་དེ་ཆོས་
 བཞིན་དུ་སྤྲོད་བཅུ་བ་བདག་ཅག་ལས་དགེ་སློང་གནས་གཞན་དུ་མཆིས་ལ། དགེ་སློང་
 གི་མདུན་དུ་ལྷུང་བ་དེ་དག་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བཅུ་བར་སྒྲོ་བ་སུ་ཡང་མ་མཆིས་ན་གལ་
 ཉེ་(༡༩)དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་མཛོད་
 ཅིག་དང་། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ་ནང་འཆམས་དང་བྱི་རོལ་ཉེ་
 འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
 གྱི་གནས་སུ་སྒྲོ་མཐུན་པར་བགྱིའོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བཛོད་པ་མཐུག་བསྟུད་དང་
 བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་བྱ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་
 ཐམས་ཅད་ལེགས་པ་ནང་འཆམས་དང་བྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་
 དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་སུ་བཞེད་དེ། དེའི་སྤྱད་དུ་
 དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ། ནང་འཆམས་དང་བྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་
 གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་
 སུ་སྒྲོ་མཐུན་པར་བགྱི་བ། ཆོ་དང་ལུན་པ་གང་དག་གནས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ། ནང་
 འཆམས་དང་བྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་
 རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གནས་སུ་སྒྲོ་མཐུན་པར་བགྱི་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་
 མ་གསུངས་ཤིག །གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག །དགེ་འདུན་གྱིས་
 བཟོད་ཅིང་གནང་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ། ནང་འཆམས་དང་བྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་
 འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་
 གནས་སུ་(༡༩)སྒྲོ་མཐུན་པར་བགྱིས་ཉོ། འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་གསུངས་པ་དེ་དེ་བཞིན་

དུ་འཛིན་རྟོ། །དེ་ནས་ལས་བྱེད་པའི་ མཁུན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་གསང་སྟེ་སྟོན་པར་
 གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དགོ་སྟོང་དེ་གང་ཡིན། གསང་སྟོན་གྱིས་བདག་མིང་འདི་ཞེས་
 བུའོ། །ཞེས་བཟོས། ལས་བྱེད་པས། མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད། མཁུན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
 བས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་གསང་སྟེ་སྟོན་པ་སྟོའམ། ཞེས་ཀྱིས། གསང་
 སྟོན་གྱིས། སྟོལ་གས། ཞེས་བཟོས། གསང་སྟོན་བསྟོ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་བྱ།
 དགོ་འདུན་བཅུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། གནས་བཏུན་འདུལ་འཛིན་པ་དགོ་སྟོང་
 འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་མཁུན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་
 གསང་སྟེ་སྟོན་པར་སྟོན་གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དེ་དགོ་འདུན་
 གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་། དགོ་སྟོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁུན་པོ་མིང་
 འདི་ཞེས་བགྱི་བས། ཡང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་གསང་སྟེ་སྟོན་རྟོ། །འདི་ནི་གསོལ་
 བའོ། །དེ་ནས་གསང་སྟོན་གྱིས་བསྟོ་བའི་གནས་སུ་ཕྱིན་བདག་ལ་ཐུག་གསུམ་འཆོལ་དུ་བཅུག། མའུན་དུ་ཅོག་
 ཐུར་ཐལ་མོ་སྦྱར་དེ་འདུག་པ་ལ། འདི་རྒྱད་ཅེས། ཁྱོད་བསྟོན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་འདུག།
 བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟུང་པ་འདི་དངོས་པོ་ཁྱོད་པར་ཅན་སེལ་དཀར་མེའི་འོ་མ་ལ་སྟོང་ཁྱོད་
 པར་ཅན་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་པར་ཆད་དང་མི་ལྡན་པ་ཅིག་དགོས། དེ་ཡོད་མེད་
 དྲིས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་(༡༧)རྣམས་ཉོན་ཅིག། འདི་ནི་ཁྱོད་
 གྱི་བདེན་པའི་དུས། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་པའི་དུས་ཏེ། ཁོ་བོས་ཁྱོད་ལ་རྩེད་ཟད་འདི་
 ཡིས། ཁྱོད་མ་འཛེམས་པར་བྱོས་ལ། ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་ཤིག། མ་ཡིན་པ་ལ་མ་
 ཡིན་ཞེས་ལན་ཐོབ་ཅིག། ཁྱོད་སྟེས་པ་ཡིན་ནམ། སྟེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ནམ། ལོ་
 ཉི་ཤུ་ལོན་ནམ། ཚོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་ཆད་ངམ། ཁྱོད་ཀྱི་མ་མ་གསོན་
 ནམ། གསོན་ཟེར་ན། ས་མས་གནང་ངམ། དུན་མ་ཡིན་ནམ། བརྟུས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

རྟེན་བཅོན་མ་ཡིན་ནམ། རྟེན་བཅོན་མ་ཡིན་ནམ། བཅོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོས་
 བཀྲམ་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོན་པའི་
 ལས་བྱས་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་པོ་ལ་གཞོན་པའི་ལས་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་བ་མ་
 ཡིན་ནམ། ཆོས་རྒྱལ་བར་གྲགས་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཟ་མ་མ་ཡིན་ནམ། མ་ནིང་མ་ཡིན་
 ནམ། དག་སྟོང་མ་སྟུན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཐ་
 དད་དུ་གནས་བ་མ་ཡིན་ནམ། གནས་བར་མི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་མ་ཡིན་
 ནམ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ལྷགས་བ་མ་ཡིན་ནམ། ལ་བསད་བ་མ་ཡིན་ནམ། མ་བསད་བ་མ་
 ཡིན་ནམ། དག་བཅོམ་བ་བསད་བ་མ་ཡིན་ནམ། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་བ་མ་ཡིན་
 ནམ། དེ་བཞིན་གསེགས་བ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་བྲག་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་བ་མ་
 ཡིན་ནམ། (༡༣)དུད་འགོ་མ་ཡིན་ནམ། རྟོད་ལ་ལ་ལའི་སུ་ལོན་མང་ཡང་རུང་ལྷང་
 ཡང་རུང་རུང་ཟད་ཆགས་བ་མེད་དམ། རྟོན་རབ་རྩ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ལན་ལ། མ་
 ཡིན་ལགས། ཞེས་ལན་བཏབ། རི་ལྟར་རྟོད་ད་ལྟར་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། རྟོད་ཀྱིས་
 ཆངས་བར་རྟོད་བ་ལེགས་བར་སྟུང་དམ། རྟོད་ཀྱི་མིང་ཅི། རྟོད་ཀྱི་མཐན་པའི་མིང་ཅི།
 ཞེས་འདྲི། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱིལ། །བདག་གི་མཐན་པའི་དོན་གྱི་སྟུང་དུ་མཆོན་
 སྟོས་ཏེ་མིང་འདི་ཞེས་བྱུལ། །ཞེས་པའི་བར་མའི་མཐན་པའི་མཆོན་སྟོས་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་ལན་མཐུག་རྩ་
 རྟེན་མ་གཅིག་རྩ་བཏབས་ཆོག་པའི་ལུས་ལ་ཡོད་མེད་སེམས་པར་མཛོད་ཅིག །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རྟོད་ཉོན་ཅིག །
 མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་ནད་རྣམས་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཛེས་
 དང་། འབྲས་དང་། ཐོལ་མིག་དང་། འབྲུམ་ཐུན་དང་། བ་བྱ་དང་། བྱི་རྩོད་དང་།
 གཡའ་བ་དང་། རློག་བ་དང་། རྒྱ་བྱ་དང་། རྟེན་མན་ད་དང་། རྟེན་པ་དང་། བརྟེན་བྱེད་
 དང་། བཀྲམ་དབ་དང་། རྒྱ་སྟེན་དང་། རྒྱ་བ་བ་དང་། མཆོན་བར་དོལ་བ་དང་།

རིམས་ནད་དང་། རིམས་རྒྱག་པོ་དང་། ཉིན་གཅིག་པ་དང་། ཉིན་གཉིས་པ་དང་། ཉིན་
 གསུམ་པ་དང་། ཉིན་བཞི་པ་དང་། འདུས་པ་དང་། རིམས་ཉིན་རེ་བ་དང་། རྟག་པའི་
 རིམས་དང་། རིམས་ལྔ་རུབ་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། གཡན་བ་དང་། རླུགས་བ་དང་།
 ལུང་བ་དང་། དབུགས་མི་བདེ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཡན་(༡༣)ལག་རྒྱུག་པ་དང་།
 རྒྱན་པ་དང་། རྟག་ནད་དང་། འབྲིས་ནད་དང་། གཞང་འབྲུམ་དང་། རྒྱགས་བྲོ་བ་དང་།
 རྒྱ་ལག་པ་དང་། རལ་བ་དང་། རྒྱས་ཆང་བ་དང་། ཕྱི་བ་ལོགས་ཆ་བ་དང་། རུས་པ་ལ་
 རྟག་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ནད་རྣམས་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། འདི་ལྟ་
 བུ་གཞན་དག་གྲང་བྲོད་ཀྱི་ལུས་ལ་མེད་དམ། དེ་མ་མཆིས། ཞེས་བརྗོད་དེ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་
 བྲོད་ཉིན་ཅིག་བྲོད་ལ་ངས་ད་ལྟ་གང་བྲིས་པ་དེ་དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ཡང་གྲོགས་
 ཆངས་པར་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་བྲོད་ལ་འདྲི་ཡིས། དེར་ཡང་བྲོད་ཀྱིས་མ་འཛོམ་
 པར་བྲོས་ལ། ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས། མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་ལན་ཐོབ་ཅིག་བྲོད་མ་
 བོས་ཀྱི་བར་དུ་མ་འོངས་པར་སྦྱོད་ཅིག་ཅིས་བརྗོད་ལ་རང་ཉིད་དག་འདུན་གྱི་མཐུན་དུ་བྱས་གསུམ་
 བས་འགྲོང་སྟེ་འདུད་པ་དང་བཅས་བསམ། དག་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསལ་དུ་གསོལ། བདག་
 གི་མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལས། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་གསང་སྟེ་རྗེས་སུ་བསྟན་ན། དེ་ཡང་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ།
 ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆིས་ན་ཅི་མཆིས་ཞིག་གས། ཞེས་བརྗོད་དེ་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། གཤམ་ཏེ་
 ཡོངས་སུ་དག་ནའོ། ཞེས་བརྗོད། དེ་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། དག་འདུན་གྱིས་གནང་
 གི་སོག་ཅིག་ །བྱས་ལག་དིང་བའི་ལྷེང་ནས་མཐུག་ཡོན་གྱི་བྱས་གསུམ་བྱེད་དུ་བཙུག་ །རང་ཉིད་གྲལ་དུ་
 འཁོད་(༡༣)བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལས་བྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་སྟེ་ལྟོན་པ་ལ་བྱས་གསུམ་འཆོལ་
 དུ་བཙུག་ །དག་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་དོན་དུ་བྱས་གསུམ། བར་ཆད་འདྲི་

བའི་དོན་དུ་བྱུག་གསུམ། ལས་བཟོད་བའི་དོན་དུ་བྱུག་གསུམ། རང་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་
 བའི་དོན་དུ་བྱུག་གསུམ་འཆལ་དུ་བཅུག། མཐུན་དུ་ཚོགས་ལུང་ཐལ་མོ་སྒྱར་འདུག་པ་ལ་
 འདི་སྒྲུབ་ཅེས། འདུལ་བ་ལ་ལས་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས། སྒྱིན་པའི་ལས་ལ་
 གསོལ་བ་ཐོབ། བསྒྲོ་བའི་ལས་ལ་སྒྲོ་བ་དྲིས་བྱ་བ་ཡིན་པའི། བསྒྲུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་
 འདི་ཡང་སྒྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པས་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་བྱང་
 བར་གསུམ་ལྡན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པའི། བྱངས་ཚང་བ་ནི་ལུལ་དབུས་སུ་
 བཅུ་ཚོགས་དང་། མཐའ་ཁོབས་སུ་ལྔ་ཚོགས་དགོས་ན་དེ་ཡང་ཚང་། ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་
 དང་ལྡན་བ་དགོས་ན་དེ་ཡང་ཚང་། ལྷང་མཐུན་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་བ་ཐམས་ཅད་ཚང་མི་
 མཐུན་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དགོས་ན་དེ་ཡང་ཚང་། འདུ་བར་འོས་བ་ཐམས་ཅད་
 འདུས་ཤིང་། འདུས་བ་རྣམས་ཅད་མི་གསུང་བར་གནང་བས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དང་།
 གསོལ་བ་གདབ་པའི་དོན་ཡང་ཆོ་གའི་བྱར་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། བདག་བསྒྲུན་པར་ཚོགས་
 བར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་བ་ཚོགས་བ་ནི་གཞོད་འཛེ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་།
 ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བ་དང་ལྡན་བ་རྒྱད་རྣམ་པར་དག་བ་ཡིན་ལ། བསྒྲུན་བ་ནི་བསམ་སྒྱུར་
 གཉིས་གྱིས་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེ་བདག་ལ་སྒྱུབ་དུ་གསོལ་བྱ་བའི་(༡༡ན)དོན་
 ཡིན། བདག་དྲང་དུ་གསོལ་ཞེས་བ་རྩལ་འཆལ་གྱི་འདམ་ལས་སྒྲམ་སར་དྲང་དུ་གསོལ་
 བྱ་བ་ཡིན་ཇེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་སྒྲམ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་སྒྲམ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
 ཇེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། བསྒྲུན་དུ་གསོལ་ཞེས་བ་འཁོར་བ་སྤངས་
 ཏེ། ཐར་པའི་ལམ་བསྒྲུན་དུ་གསོལ་བྱ་བ་ཡིན། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་ཞེས་བ་ཐང་བེང་
 མོགས་ལ་དམིགས་བ་མ་ཡིན་པར་བྱམས་བ་སྒྲིང་ཇེས་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱད་བརྒྱན་ནས་
 དངོས་པོ་བྱང་བར་ཅན་དེ་བསྒྱུབ་བ་ལ་སྒྲིང་ཉེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་བྱའི་དོན་ཡིན་པས།

མཁན་པོ་ལ་ངོ་མེད་ལྷ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་གསལ་ངེས་ཤེས་པའི་ཚོག་རྣམ་པར་དག་པ་
 གལ་ཆེ་བས། དང་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་འདིའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་ཞོར་པར་མཛོད།
 དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསལ་དུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དོན་གྱིས་
 སྤང་དུ་མཚན་ནས་སྒྲིམ་ཏེ་མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་
 པར་རྒྱུ་གསལ་པར་འཚལ་ཏེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དོན་གྱི་སྤང་དུ་མཚན་ནས་
 སྒྲིམ་ཏེ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱུ་གསལ་པར་
 གསོལ་ན། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་བསྟེན་པར་རྒྱུ་གསལ་པ་མཛོད་དུ་
 གསོལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་དང་དུ་གསོལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་
 རྣམས་གྱིས་བདག་རྒྱུ་ལྟར་བཟུང་དུ་གསོལ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་
 ལ་(༡༧བ)བསྟེན་དུ་གསོལ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཅན་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གྱིས་ཐུགས་
 བརྩེ་བའི་སྤང་དུ་བདག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བར་མཛོད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བཅོད།
 དགེ་འདུན་ཐུགས་མིན་ཆེ་བའི་དོན་དུ་ནང་དུ་བར་ཆད་དེས་པ་ནི་ལས་བྱེད་པའི། དགེ་
 འདུན་རྣམས་སྤྱད་ལས་བསྟེན་ནས་བར་ཆད་འདྲི་བའི་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་
 གཏད་པར་ལྷ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསལ་དུ་གསོལ། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་
 འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྒྱུ་གསལ་པར་འཚལ་
 ཏེ། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་
 བསྟེན་པར་རྒྱུ་གསལ་པར་གསོལ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཅོད་ན་
 དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་མཛོད་ཅིག །བདག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་མཁན་པོ་མིང་
 འདི་ཞེས་བགྱི་བས། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་དྲི་བར་བྱའོ། །
 འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །ཞེས་བཅོད་ལ། དེ་ནས། རྒྱུད་བསྟེན་པར་རྒྱུ་གསལ་པ་ལ་བར་ཆད་

གྱི་ཚེས་དང་མི་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས། དེ་ཡང་གསང་སྟོན་གྱིས་སྒྲིག་ཏུ་བྲིས་པས་ཤེས་
མེད་ཀྱང་། བར་ཆད་སྟོ་བྱར་དུ་སྒྲིམ་བཤང་གིད། ལྷན་མ་བྱན་པ་བྱན་བཤང་གིད། གཙོ་
བོར་དགོ་འདུན་ཐུགས་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་དགོ་འདུན་གྱིས་དཔུས་སུ་ཡང་འདྲི་བར་
གསུངས་པའི། ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ལན་མཛོད་ཅིག་ཆོ་དང་ལྟན་
པ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག །འདི་ནི་ཁྱོད་གྱི་བདེན་པའི་དུས། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་བུ་གཞན་དག
(༡༥)ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་ལུས་ལ་མེད་དམ། དེས་མ་མཆིས་ཞེས་བཞེད། ཅེས་པའི་བར་གསང་
སྟོན་གྱི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་སྟོར་བ་བྱུང་།

། གཉིས་བདེས་གཞི་ནི། ལུང་མ་མོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཚེས་དང་དགོ་འདུན་
དང་། མཁན་པོ་སྟོབ་དཔོན་བསྟན་རྫོགས་འདོད། །ཡོ་བྱད་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། །
གསོལ་དང་ལས་ནི་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་མངོན་གྱུར་བཅུ་ཆད་བ་ལས། བསྟན་རྫོགས་
གྱི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར་པ་ནི་སྟོན་པའི་སྟེ་གཞུགས་
རབ་གནས་ལེགས་པར་ཆགས་པ་གཅིག་དཔང་བའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་དགོས་ན། སྟེ་
གཞུགས་ཁྱད་བར་ཅན་བཞུགས་པ་འདི་ཆད། ལུང་གི་ཚེས་ལ་ལས་གྱི་ཚོག་མ་ཉམས་
པ་ཡོད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་ཚེས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཕགས་རྒྱད་ལ་མངའ་ཞིང་།
མཁན་སྟོབ་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡང་བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་མངའ་བས་ན་ཚེས་དགོན་
མཆོག་ཆད། དགོ་འདུན་གྱངས་ཆད་པ་ཁ་སྐོང་གི་ཚེས་དང་ལྟན་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
དང་བྱལ་བ་དགོས་པས་ན་དེ་ཡང་ལེགས་པར་ཆད། མཁན་པོ་བརྟན་མཁས་གྱི་ཡོན་
ཏན་གཉིས་དང་ལྟན་པ་གསང་སྟོན་སྒྲིག་ཏུ་བར་ཆད་བྲིས་པའི་ཆོག་ལ་མཁས་པ། འགྲོ་
བ་བཞི་དང་བྱལ་བ། སྟོབ་དཔོན་ཁ་སྐོང་འོས་ཤིང་དགོ་འདུན་གྱི་དཔུས་སུ་ཆོག་ལེགས་
པར་བརྟན་ཏུ་སྟེ་ཅིག་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་(༡༦)ཆད། བསྟན་པར་

རྫོགས་པར་འདོད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལུས་དང་
 བསམ་པའི་རྟེན་གཉིས་ལས་ལུས་ཀྱི་རྟེན་གྱིང་གསུམ་གང་དུ་སྒྲུས་ཤིང་སྒྲུས་པའི་མཚན་
 དང་ལྡན་པ། དགོ་ཚུལ་ཡན་ཆད་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་རྒྱད་ལ་ལྡན་པ། དངོས་དང་
 བསམ་པའི་སྒྲོས་ལུས་ནར་སོན་པ། རྒྱ་ཚོགས་དུ་མ་ཆང་བ་དགོས་ན་དེ་ཡང་ཆང་།
 བསམ་པའི་རྟེན་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནུམ་དག་
 ཡིན་པས་མུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་ཟེན་པ་ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་
 བསམ་པས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱད་བཅུ་ལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལས་ཐར་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རྒྱུ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་
 ལ་ཇི་སྟོན་མ་ཤིའི་བར་དུ་བསྐྱང་སྒྲུམ་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱེད་
 པར་མཛོད། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡང་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པར་འདོད་པ། དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་ཐོབ་པའི་དུས་ཤེས་པ་ལྟ་དང་བྱལ་བ་དགོས་ན་དེ་རྒྱུས་ཀྱང་ཆང་རུང་དུ་
 ཡོད། ཡོ་བྱད་མངོན་གྱུར་པ་ཆོས་གོས་ནུམ་གསུམ། གདིང་བ་ལྟར་བཟེད་རྒྱ་ཚོགས་དང་
 བཅས་པ་མཐའ་པོའི་གསུང་གིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་གནང་བ་དགོས་ན་དེ་ཡང་
 ཆང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀར་བར་ཆད་དེས་ཤིང་མེད་
 པར་ལན་བཏབ་པས་ཆང་། གསོལ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དགོ་འདུན་བྱུང་བར་གསུམ་
 ལྡན་ལ་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་(༡༥)བཏབ་པས་ཆང་། ལས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གསོལ་
 བ་དང་བཞིའི་ལས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་མ་འབྲུགས་པ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་བྱེད་རང་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་རྟེན་བཅས་མཐའ་སྟོབ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་མོས་གྲུས་བྱུང་བར་
 ཅན་བསྐྱེད། བདག་གིས་ཐེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
 པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་ནས་བསྐྱང་སྒྲུམ་པའི་ངེས་འབྱུང་

དགེ་སེམས་དྲང་དྲང་བསྐྱེད་པར་མཛོད། རྗེས་སྒྲོས་མི་འཚེ། དེ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གྱུ་
 དང་རྩེ་སྒྲིང་དུ་ཅོག་པུར་འདུག་ཏུ་བརྟག་པ་འདི་སྐད་ཅིས། དགེ་འདུན་རྣམས་སྒྲིང་
 ལས་བསྐྱེད་ནས་གསོལ་བའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཁྱེད་ཆད་ལྷག་བྱུང་ན་གསོ་
 བར་ཁྱུ། དགེ་འདུན་བརྩན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། མིང་འདིའི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་
 པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་འཚེ། མིང་འདི་
 ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་
 བར་གསོལ་ཏེ། སྒྲིས་པའང་ལགས། སྒྲིས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན།
 འདིའི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷང་བཟེད་ཀྱང་ཆད། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་
 སྐྱེད་གོ། ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆིས་ཏེ། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་
 བགྱི་བས། དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ནས་གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་
 གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགེ་(༡༥)འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་།
 དགེ་འདུན་གྱིས་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྐྱེད་པར་
 རྫོགས་པར་མཛོད། འདི་ནི་གསོལ་བའོ། གསོལ་བའི་ལས་ཀྱབ། བཛོད་པ་དང་པོའི་
 ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཁྱུ། དགེ་འདུན་བརྩན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། མིང་འདི་
 ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་
 བར་འཚེ། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་
 ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ཏེ། སྒྲིས་པ་ཡང་ལགས། སྒྲིས་པའི་དབང་པོ་དང་
 ལྷན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན། འདིའི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལྷང་བཟེད་ཀྱང་ཆད། བར་ཆད་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སྐྱེད་གོ། ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆིས་ཏེ། མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་
 འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་

ནས་དེའི་སྤྱད་ཏུ་དགོ་འདུན་གྱི་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་
བས་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པར་མཛད་ན་ཆོ་དང་ལྷན་པ་གང་དག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་
མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པར་མཛད་ན་ཆོ་དང་ལྷན་པ་གང་
དག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པར་
མཛད་པར་བཅོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུངས་ཤིག། གང་དག་མི་བཅོད་པ་དེ་དག་ནི་
གསུངས་ཤིག། བཅོད་པ་དང་པོ་ཐལ། གཉིས་པའི་ལས་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ལྷ། ཅམ
ལག་ཉིས་བཟ། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོ་ག་འདི་ལ་དུམ་ཐུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། མཆིས
ཏི་ཞེས་བ་ལན་ཆད་ངོ་བོ་(༡༥)བཅོད་པ། གསོལ་ནས་ཞེས་བ་ལན་ཆད་བྱ་བ་བཅོད་
པ། དེའི་སྤྱད་ཏུ་ཞེས་བ་བྱེད་པ་བཅོད་པ། འདིའི་སྐབས་སུ་དེད་གྱི་སེ་གོལ་གྱི་སྤྱད་
དེའི་དུས་སུ་སྒྲོམ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེས་སྟེས་བ་མཛོད། ཅམལགས་པ་བྱེད། དེའི་དངོས་
གཞིའི་ལས་གྲུབ། མཐུག་སྤྱད་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ལྷ། དགོ་འདུན་གྱིས་བཅོད་ཅིང་
གནང་ནས། དགོ་འདུན་གྱིས་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་
བསྟེན་པར་ཚྭ་གས་པར་མཛད་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་མི་གསུངས་པའི་དེ་དེ་བཞིན་དུ་
འཛིན་ཏོ། རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གཞིའི་ཆོག་གྲུབ་པའི། ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་
གཅིག་ལ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ལ་ཁོང་དག། གསུམ་ལ་ཁོང་རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལྷད་སྒྱུར།

གསུམ་པ་མཐུག་ཆོག་གཉིས་ལས་དུས་གོ་བཅོད་པ་ནི། དགོ་སྤྱོད་ཆོག་མོས་མཛད་
པར་ལྷ། ཞེས་བཅོད། དགོ་སྤྱོད་དེས་ཀྱང་ཉི་མ་ཚྭ་གས་པའི་སར་བྱིན་ཏེ་ཐུར་མ་སོར་
བཞིའི་གིབ་ཆོད་གཞལ་ལ། ཐུར་མ་དེ་ཅམ་ལ་སྟེས་སུ་སོར་མེ་མེ་ལ་རྒྱུ་པ་དེའི་ཐ་སྤྱད་
དེས་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐུག་གསུམ་འཆོལ་དུ་བཅུག་ཏེ་འདི་སྤྱད་ཅིས། དེ་ལྟར་
སྒྱུར་དངོས་ཀྱིས་ཁྱོད་གྱི་དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། མཐུག་ཆོག་ལ་གཉིས་ཡོད་

པའི་དང་པོ་དུས་གོ་བཅོམ་པ་ནི། བྱེད་རང་ལ་གྱི་བ་མ་སོར་གཅིག་ཡན་ཆད་གྱི་ཀན་པའི་
 དགོ་སྒོར་རྣམས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་བསྟེན་བཀུར་
 གྱི་གནས་མ་ཡིན། བསྟེན་(༡༥)བཀུར་རང་གི་ངོ་བོ་གྲལ་གོང་དུ་འཛོག་པ། རྟེན་པ་
 དང་པོར་འབྲལ་བ་ཐོན་དུ་བྱུག་དང་ལྡང་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན། དེ་ཡང་གང་ལས་གོ་
 ཞིང་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལོའི་ལོ་འདི་ལོ་ཆེ་གོ་མོ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་དེ་དག་ནི་
 ལཱོ་ཞེས་སོགས་གསུང་བ་སྤྱིར་དུས་ཚོགས་ལ་ལཱ་ལས་དགུན་གྱི་དུས་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལ་
 ཡང་རྒྱ་བ་འདིས་ཡར་ངོ་ཆོས་འདི། དེ་ཡང་ཉིན་མོའི་དུས་ཚོད་གྱི་ཆོ། དེའི་སྐྱེས་ལུ་འདི་
 དང་རྒྱང་པ་འདིའི་ཚོད་དུ་བྱེད་གྱི་དགོ་སྒོར་གི་སྒོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བསྟེན་བཀུར་
 གྱི་གནས་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་སྟོབས་གནས་མིན་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་བྱས་
 པ་དང་དུ་ཡོང། དེ་ཐམས་ཅད་མུང་འདས་གྱི་བསམ་པས་ཐིན་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་ཡན་ཡོན་ཡོད་པའི་བྱུག་ལེན་ལ་ཐེབ་པར་མཛོད།
 མཇུག་ཆོག་གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པར་འགྱུར་པའི་དེར་གསུན་པར་ལྟ། དེ་
 དག་ནི་ལཱོ། དགུན་གྱི་དུས་དང་། དབྱིད་གྱི་དུས་དང་། དབྱར་གྱི་དུས་དང་། དབྱར་ཐུང་
 ཅའི་དུས་དང་། དབྱར་རིང་པོའི་དུས་སོ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དུས་གོ་བཅོམ་ཚུལ་ནི།
 དགུན་དུས། དབྱིད་དུས། དབྱར་ཙམ་གྱི་དུས། དབྱར་ཐུང་ཅའི་དུས། དབྱར་རིང་པོའི་
 དུས་དང་ལཱ་ལས། རྟོར་རྒྱ་བ་བརྩ་པའི་ཆོས་བརྩ་བྱུག་ནས། རྟོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་
 བཙོ་ལཱོའི་བར་དགུན་དུས། དེ་ནས་བྱུག་པའི་བཙོ་ལཱོའི་བར་དུ་དབྱིད་དུས། དེ་ནས་
 བརྩན་པའི་བཙོ་ལཱོའི་བར་དབྱར་ཙམ། བརྩན་པའི་བརྩ་བྱུག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལུ་དབྱར་
 (༡༧)ཐུང་ཅ། དེ་ནས་བརྩན་པའི་བཙོ་ལཱོའི་བར་དབྱར་རིང་པོའི་དུས་ཡིན་པའི་གང་ཡིན་
 དེས་པར་བྱས་ཏེ་བཅོམ་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་ལས་བྱེད་པ་གཉིས་པ་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རབ་རྒྱུང་ཞིང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཚངས་པ་སྟོང་པའི་གནས་བཞི་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། གོས་
ཕྱག་དར་ཁྱོད་པ། ཟས་བསོད་སྟོམས་པ། གནས་ཤིང་བྱུང་པ། སྒྲན་བཀྱར་ཏེ་བོར་པ།
དེ་བཞི་ལ་གནས་ན། དགོ་སྟོང་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་རྒྱུང་
བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགོ་སྟོང་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་རོ། །མིང་འདི་ཞེས་བགྲིས་པ་
ཁྱོད་ཇི་སྟོང་འཚོའི་བར་རྒྱ་གནས་པ་བཞི་བོ་འདིས་འཚོ་བར་སྟོ་འཇམ། དེས་སྟོའི་བྱ། བྱུང་
ཡང་ཡོངས་སྟོང་མི་རྣམས་པ་དང་། ངལ་ཞིང་རྒྱབ་བའི་མཐའ་སྒྲངས་པ། འདིར་འབད་པའི་
རྩ་ལ་མེད་རྒྱ་རྟེན་ན་དེ་ཡང་དར་ལ་སོགས་པ་དང་། འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁང་
པ་བཅུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུན་མར་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་
ལས་རྟེན་ན་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོང་ལ་ཚོད་ཟེན་པར་གྲིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ཁྱོད་གནས་འདི་
ལྟ་བུ་དམ་བཅའ་འཇམ། དེས་དམ་བཅའ་ལགས་བྱ།

བསྐྱུང་བྱ་རྩལ་ཁྲིམས་(༡༩བ)རྣམ་དག་ལ་གདམས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར། ཞེས་པ་ནས། མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་
དེས་དེར་རབ་རྒྱུང་བ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོ་སྟོང་གི་ལྷུང་བར་གྱུར་པའི་ཚོས་
བཞི་གསུངས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། སོག་གཅོད་པ། མཁུན་པར་ལེན་པ། མི་ཚངས་
པར་སྟོང་པ། རྒྱན་རྒྱ་སྒྲ་བ་བཞི་སྟོངས་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གནས་
འདི་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྟོང་དམ། དེས་མི་སྟོང་ལགས་བྱ། ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཞེས་པ་
ནས། གཟིགས་པ་དེས་དེ་ལྟར་རབ་རྒྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགོ་སྟོང་

དུ་བྱེད་པའི་ཚམས་བཞི་བསྐྱེད་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། གསེ་ཡང་སྐར་མི་གསེ། །ཁྱོས་ཡང་
སྐར་མི་ཁྱོ། བདེགས་ཀྱང་སྐར་མི་བདེགས། མཚང་བྱས་ཀྱང་སྐར་མཚངས་མི་འབྱུ་བ་
དེས་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་དམ། དེས་སྤྱོད་ལགས། ཞེས་བཞེད། དེ་
དག་ནི་ཁོ་བོས་ཁྱོད་ལ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཆེ་ཡོང་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བཞེད་པ་ཡིན་
གྱིས། ཀུས་པར་ནི་རང་གི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྤྱོད་སྟགས་དང་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐར་
བའི་མདོ་འདོན་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས།

མདོར་ན་དོན་དེལ་གྱི་དྲིལ་ན། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དགོ་
སྤྱོད་གིས་གང་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ། དེ་རིང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོ་སྤྱོད་
གིས་ཀྱང་སྤྱོད། དེ་རིང་གི་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་གང་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་དེ་ལ། བསྐྱེན་(༡༠ན)པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་དེ་ཐུགས་ལ་གཞག་ནས་ཕྱག་ལེན་ལ་ཐེབ་པར་མཛོད། ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་གི་
སྡེ་པ་ཐོབ་པ་དེ། མཁན་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཁན་པོ་རང་གིས་
བགྱིས་པར་འོས་པ་རྣམས་རང་གི་བགྱིས། གཞན་ལ་བཅོལ་འོས་པ་རྣམས་གཞན་ལ་
བཅོལ་བ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། མཁན་པོའི་ཐོགས་ལ་ཡར་ཕྱག་གསུམ་འཚོལ་ལ།
མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལགས། ཞེས་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་། དགོ་
འདུན་རྣམས་གྱིས་མེ་ཏོག་གཏོར། སྤྱོན་ལམ་བཞི་བདུ་བ། བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལྟན་སྟགས་
དང་། བྱིམས་ཀྱི་རྩལ་བྱིམས་སྤྱོན་མེད་ཅིང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱང་བཞེད།

། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ནས་ལགས་བྱུང་བའི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་ཚོག་
རྣམ་དག་འདི། རྟེན་དཀའི་དལ་འབྱོར་བུམ་བཟང་ལྟ་བུ་འདི། རྣམ་དག་རྩལ་བྱིམས་
ནོར་གྱིས་གང་བར་ཤོག །ལས་ཚོག་དག་སྐྱིགས་འདི་ཡིས་ནི། །འདོན་ཆ་གང་མིན་མེར་

གྱིས་བྱེ། །དཀར་དམར་སྒྲིམ་པ་འབྲིང་པོ་ཡིན། །དཀར་སྒྲུང་གིན་ཏུ་བསྟུལ་བའོ། །
 འདུལ་བའི་ལས་ཚྭ་ཉེར་མཁོ་འདི་ནི། རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེས་
 མཛད་པའོ། །མ་དཔེ་དུ་མར་མཛད་བྱང་འདི་ལྟར་ལ། ལུང་རྒྱན་ཡང་ཡོད་འདུག་གྱང་།
 འགའ་ཞིག་གིས་ཧ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས་འབོགས་ཚྭ་བྱག་བཞེས་སུ་གནང་བ་མ་གཏོགས།
 ཡ་པོང་ཁ་བ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་མཛད་པ་ཡིན། ཟེར་བས་དབྱུད་པར་ལྷ།

(མཛད་ཀྱི།)

[illegible]

བསྐྱེད་འགན་འཛིན་པ་གཙོ་བོ། གློ་བཟང་ལུང་གྲུ་བ། དབང་གྲགས། ཚེ་རིང་།
 བསྐྱེད་འགན་འཛིན་པ་གཙོ་བོ། གློ་བཟང་རྫོང་པ་བཟུ། ལུང་ལུང་འཕེལ།
 འཕེལ་གྲགས་མེ་མ། གློ་བཟང་ཚོས་འཕྱོང་། རྒྱལ་མཚན་བྱམས་པ། གྲགས་པ་ལུང་ལུང་། ཚེ་བརྟན་རྩོམ་པ།
 གློ་བཟང་འཕགས་མཚོ་ག ལུང་གྲགས། གློ་བཟང་འཛིན་པ་མེ་མ། ཚེ་རིང་མ།
 བྱམས་པ་བརྟན་འགྲུ་བ། མེ་མ། རྩོམ་པ། ཚེ་རིང་ཚོས་རྫོང་། ལུང་གྲུ་བ།
 ལུང་ལུང་ལུང་ལུང་། བཟོད་ལུང་ལུང་ལུང་ལུང་།
 རྩོམ་པ་ལུང་ལུང་ལུང་ལུང་། རྩོམ་པ་ལུང་ལུང་ལུང་ལུང་། གློ་བཟང་འཕགས་མཚོ་ག ལུང་གྲགས།
 ལུང་ལུང་ལུང་ལུང་།

ལྷོ་གཤམ་ལྷོ་གཤམ་ལྷོ་གཤམ་ ལྷོ་གཤམ་
 ལྷོ་གཤམ་ལྷོ་གཤམ་ ལྷོ་གཤམ་

གངས་ཅན་ཁྱད་མོ་ར་དཔེ་ཚོགས།
པོ་ད་མེ་ར་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ར་དགུ།